3 1761 09616530 3

PURCHASED FOR THE

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

FROM THE

CANADA COUNCIL SPECIAL GRANT

FOR

CATALAN LANGUAGE & LITERATURE 68

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/ceremonialdelsma02brun

I
J 346
9

COLECCIÓ

DE

DOCUMENTS HISTÒRICHS INÈDITS

DEL ARXIU MUNICIPAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA

RUBRIQUES DE BRUNIQUER

CEREMONIAL

DELS

Magnífichs Consellers

y

Regiment de la Ciutat de Barcelona

VOLUM SEGON

PUBLICAT PER ACORT Y A DESPESES DEL EXCM. AJUNTAMENT CONSTITUCIONAL

E INICIAT PER LOS ILUSTRES SENYORS REGIDORS

D. FRANCESCH CARRERAS Y CANDI Y D. BARTOMEU GUNYALONS Y BOU

EN COMISSIÓ

DEL MATEIX EXCELENTÍSSIM AJUNTAMENT

BARCELONA.—1913

IMPREMPTA D'HENRICH Y COMPANYÍA, EN COMANDITA

Carrer de Còrcega, 348

DP
402
B28B7
V.2

TASSA del present
volum: 5 pessetes.

LIBRARY
DEC 16 1968
UNIVERSITY OF TORONTO

CAP. XVII.

VENGUDAS DE CARDENALS,

Virreys, Bisbes de Barcelona, Arquebisbes de Tarragona, ô de Consellers anants, ô venints de las Corts, ô de altres personas principals.

COSTUMA es antigua, que los Consellers ixen en Vengudas de Cardenals, Virreys, Bisbes de Barcelona, y Arquebisbes de Tarragona (venints la primera vegada) â rebrels, ixen tambe per Conseller, venint de la Cort, ô anant, y per lo gran Mestre de Rodas, y no ixen per altras personas, y juntanse, y graduanse, y van segons está apuntat en Vengudas de Reys, ô Prínceps de Casa Real en Barcelona, y jatsíe que no isquen per los Arquebisbes de Valencia, ni Çaragosa, empero los visiten, y no visitan â altri.

A 4 de Agost 1346, los Consellers scrigueren al Rev.^{m} Bisbe novament elet de Barcelona Miquel de Ricoma, Thezorer del Papa Clement VI, que estaba en Avinyó, lo qual Bisbe ho fou abans de Vich, donantli el Parabien, lo qual Rev.^{m} Bisbe era natural de Granollers Bisbat de Barcelona, fill de Pere Ricoma de dita Vila, de qui es seté net, y hereu Steve Gilabert Bruniquer Autor del present Llibre, y posseheix la Casa, y heretat de dit Pere Ricoma, empero morí en Avinyó lany 1361, â 7 de Juny, y estigué molt poc en Barcelona, segons apar per los actes del Vicariat.

Dimars â 18 de Agost 1355, entrá en Barcelona lo Cardenal Guillem, qui anava â Castella, y tornant de Castella, fou en Barcelona â 14 de Mars 1358.

Dissapte â 25 de Febrer 1357, entrá en Barcelona el Cardenal fr. Nicolau Rossell Aragones, y del Orde de Predicadors, venint de Castella, y anave â Avinyó.

Dimecres â 5 de Setembre 1358, entra en Barcelona Ardicius Benbelulla moro, qui olim fou Senyor de alguns notables locs en Barbería, y vingué ab la Coca de Romeu de Olzinelles, â qui lo Senyor Rey en Pere qui ere en Barcelona feu rebre ab gran honor.

Dimars â 23 de Abril 1359, entrá en Barcelona lo Cardenal Coloniense venint de Castella, qui treballá molt en tractar las Paus entre los Reys de Castella, y de Aragó, y embarcas en duas galeras que foren armadas en Barcelona pera tornarsen â Avinyó â 23 de Octubre 1361.

Dissapte â 11 de Agost 1369, entrá en Barcelona lo Rev.t fr. Berenguer Bisbe de Barcelona, fill de Arnau Deril, y fou rebut ab professó ab gran honor, y lo endemá fou consagrat en la Seu, y tornantsen de la Seu â son Palau, aná per la frenería, Plassa de las Cols, Capella den Marcus, y Carrer de la Mar, y torna â son Palau Episcopal anant â Cavall en companyía dels Consellers de Barcelona, y ab moltas altras personas, qui anaven â peu.

Dimecres â 16 de Juny 1372, entrá en Barcelona lo Cardenal de Bolonia, y desembarcá devant fr. menors, y fou hospedat en Casa del Noble Pere de Moncada.

En lany 1376, fou S.t Vicens Ferrer en Barcelona, y predicá al Born â molts milanars de personas, y estant la Ciutat afligida per fam, y peste, y per las gents darmas del Infant en Jaume de Mallorca, y Francesos, pronosticá que dins tres dias tendrían tres naus de blat, y fou axí, heu tret de un libre antich de ma privada.

A 10 de Desembre 1376: Entrada del Cardenal Guido de Mallorca, qui venía per tractar la Pau entre los Reys de Aragó, y de França.

A 6 de Abril 1379, entrá en Barcelona el Cardenal Pere del títol de S.ta María in Cosinedin.

Diumenge â 24 de Febrer 1387, predicá en la Seu de Barcelona el Cardenal de Luna, y oyl la Reyna Violant

muller del Rey Joan de Aragó, y la Reyna María de Cicilia.

A 24 de Setembre 1390; Entrada del Cardenal de Aragó.

A 27 de Juliol 1392, vingueren â Casa de la Ciutat los Missatgers Moros del Rey de Granada, eren vinguts â visitar al Rey de Aragó, y li feren present, ê los Consellers los feren honrat avillament, yls donaren collació, ê los moros per que dejunaven sen ho portaren tot.

Divendres â 14 de Juny 1409, entrá en Barcelona, lo Rev.t fr. Vicens Ferrer del orde de frares Predicadors, home de molt S.ta Vida, que cascun die celebrava missa ab alta veu, y predicava encontinent, ab las quals predicacions per dó de Deu, molts esmenavan sa vida, y la Ciutat donava â menjar, y vestir â la pobre gent quil seguía, y per est efecte deputaren dos Ciutadans qui tinguessen aquesta cura.

A 17 de Febrer 1416, entrá en Barcelona lo Rev.t Pare en Christo Mossenyer Andreu Bisbe de Barcelona.

A 7 de Janer 1419, trobantse en Barcelona el Cardenal legat del Papa, se mogué fama, quel Noble Rodrigo de Luna Comanador de Monçó, y de Paníscola vindría â hora captada ab un Balaner armat per apresonarlo, ô ofendrel, perço lo Consell delibera, que los Consellers procurassen que lo Cardenal fos preservat, ê que li diguessen de bones, ê notables paraules.

A 28 de Noembre 1427, entrá lo Cardenal de Foix Legat Apostolich, y isqueren â rebrel Consellers, Governador, y Deputats. Vide lo Dietari.

A 10 de Juliol 1431, partí de Barcelona lo Prebost de París, lo qual havía pocs dias hi era.

A 11 de Desembre 1433, entrá lo Rev.t Mossenyer Simon Salvador Bisbe de Barcelona, acompanyarenlo de fra menors fins â la Seu los honorables Consellers, los Rev.ts Arquebisbe de Çaragosa, Bisbe de Vich, Abats de Montserrat, y de S.t Culgat de Vallers, y molta altra notable gent.

A 9 de Desembre 1435, entrá lo Arquebisbe de Çaragosa Dalmau de Mur, y noy isqueren los Consellers, empero apres lo visitaren.

A 15 de Setembre 1436, entrá lo Cardenal Arquebisbe de Tarragona, y los Consellers isqueren â rebrel per ser la primera vegada, isquey tambe el Infant D.n Enrich.

A 28 de Abril 1446, Entrada del Bisbe Jaume, lo Governador anave â sa má dreta, y lo Conseller en cap â la squerra. Vide lo Dietari.

A 11 de Maig 1446; Entrada del Arquebisbe de Tarragona D.n Pedro de Urrea, isqueren â rebrel Governador, y Consellers. Vide lo Dietari.

A 11 de Maig 1447: Venguda de tres Embaxadors de la Reyna de França tramesos â la S.ora Reyna, y al Rey de Navarra, los Consellers ni isqueren, nils visitaren. Venían per demanar Borge, y Magallo, y 100000 florins de aquells 160000, qui foren dot de la Infanta D.a Violant filla del Rey en Joan, havían nom el principal Arnau Girart Cavaller, lo segon Brunet, Gentil home, y lo ters lo Jutge de Montpeller.

A 19 de Octubre 1453, Jurament de M.o Galceran de Requesens Governador de Cathalunya, com â Loctinent Gen.l y los Consellers, y Deputats protestaren ab letra special del Rey.

A 13 de Agost 1456, Entrada del Bisbe Jaume de Barcelona. Vide lo Dietari.

A 4 de Noembre 1460: Entrada del Mestre de Rodas, isqueren â rebrel los Consellers ab lo Veguer, y apres lo Príncep D.n Ferrando, y entraren ço es lo Príncep al mitg, lo Mestre â sa ma squerra, y lo Conseller en cap â la dreta.

A 19 de Noembre 1460, Entrada del Bisbe Joan de Barcelona. Vide lo Dietari.

A 4 de Desembre 1461, Entrada del gran Mestre de Rodas. Vide lo Dietari.

A 20 de Juliol 1462: Embaxadors de Valencia vingueren â casa la Ciutat.

A 19 de Janer 1480, Entrada del Virrey el Infant D.n Enrich ab la Infanta sa muller. Iterum entrá â 13 de Setembre 1486, y los Consellers al ingres de sa Consellería los visitaren als dos, com se veu â 4 de Desembre 1483.

A 2 de Abril 1490: Venguda de tres Embaxadors del Rey de França, venían per restituhir al Senyor Rey los Comptats de Rosselló, y Cerdanya, los Consellers noy isqueren, nils visitaren.

A 7 de Janer 1492, per la Venguda dels Embaxadors de Valencia, la Ciutat delibera exirlos â rebre, y darlos posada.

A 18 de Desembre 1492: Entrada dels Embaxadors de Çaragosa, venían per visitar al Rey per lo cas succehit de la Coltellada, los Consellers isqueren â acompanyarlos, y ferenlos present â 22.

A 2 de Janer 1493, Entrada de Embaxadors de Valencia, los Consellers noy isqueren, empero los visitaren â 4, y ells tornaren la Visita â 10.

A 9 de Janer 1493, Embaxadors de Granada, y eren Moros, nols visitaren.

A 10 de Abril 1493, Embaxadors de Genova que venían al Rey, los Consellers ni isqueren, nils visitaren.

A 8 de Juny 1493, Entrada del Bisbe de Barcelona, venint de Roma.

A 24 de Agost 1493, Venguda del Duc de Gandía fill del Papa Alexandre VIII, los Consellers noy isqueren, nil visitaren.

A 23 de Janer 1494, Entrada del Virrey M.º Joan de Lanuça Justicia de Aragó, la protesta del Síndich es continuada in libro notularum sens cubertas religat intit[ulat] 1490, et aliorum. Aquí mateix es continuat lo jurament, y â 25 de dit mes de Janer, se tracta en Consell sobre que lo Virrey no volía oyr sentencia de Excom[unicaci].º y â 27 ho scrigueren al Rey, y per que â 29 de Desembre estava de partida per anarsen â Valencia, los Consellers anaren á visitarlo, y per que apres â 29 de Janer 1495, sen anava proveyt per Virrey de Cicilia, los Consellers anaren â visitarlo.

A 14 de Abril 1495, Entrada del Virrey M.º Joan Ferrandis de Heredia, y â 23 de Maig 1496, la protesta del Síndich que feu al jurament de dit Virrey est in libro notularum intit[ulat] 1490, et aliorum, es religat sens cubertas.

A 13 de Juny 1495: Venguda de Embaxadors de Milá, y de Venecia, los Consellers noy isqueren.

A 8 de Octubre 1496, Jurament de Virrey del Compte de Ribagorça, â qui los Consellers no acompanyaren, per haver dies era en Barcelona, la protesta del Síndich es continuada in libro notularum sens cubertas religat intit[ulat] 1490, et aliorum, y aquí es lo Privilegi de dita Loctinencia.

A 8 de Maig 1503; Entrada del Arquebisbe de Tarragona. Vide lo Dietari.

A 6 de Noembre 1503; Entrada del Jurat de Çaragosa

Deputat de Aragó, no aportava gramalla, los Consellers isqueren â acompanyarlo.

A 7 de Desembre 1503; Jurament de Virrey del Compte de Ribagorça D.n Joan de Aragó.

A 21 de Febrer 1505, lo Rev.t Capítol de la Seu elegí en Bisbe de Barcelona al Rev.t M.o Luis Desplá Canonge, y Ardiaca major de la Seu, y los Consellers dit die scrigueren al Rey per que obtingués la confirmació del Papa.

A 16 de Agost 1506: Entrada de dos Jurats de Valencia, y foren acompanyats per Consellers, yls feren present.

A 3 de Setembre 1506: Entrada del Jurat de Mallorca, y fou acompanyat per Consellers.

A 5 de Octubre 1507: Protest devant D.n Jayme de Luna Loctinent Gen.l no use de jurisdicció sens primer haver jurat, y oyt Sentencia de Excomunicació en Barcelona. Vide lo Dietari.

A 5 de Juliol 1510: scriuen los Consellers als Síndichs de Monçó com los Embaxadors de Alemania eran arribats ayr, y que ells Consellers eren anats â visitarlos ab Promens dit die 5.

A 2 de Octubre 1510; Entrada del Virrey D.n Jayme de Luna.

A 10 de Febrer 1513; Entrada del Virrey D.n Joan de Aragó Duc de Luna.

A 13 de Setembre 1517: Entrada del Cardenal Vich, Bisbe de Barcelona.

A 12 de Juny 1518: Entrada del Cardenal, y legat del Papa fr. Egidio de la orde Agustiniana, volía entrar ab talem, y los Consellers nou volgueren, está scrit ad longum, entrá acompanyat del Governador â ma dreta, y Conseller en cap â ma squerra, apres venían dos Arquebisbes en mitg del Conseller segon, y de un Prom, y apres venían per sos trasts los altres Consellers, y altres personas â cavall, y ab professó de la Seu, veninthi lo Bisbe de Pontifical â rebrel al Portal nou, y la Ciutat li feu present. Vide lo Llibre 4 de Ceremonias fol. 136.

A 17 de Febrer 1519, lo Consell de cent doná poder als Consellers pera que si los Jurats [de Mallorca] venían en Barcelona, fossen rebuts, y hospedats, y fet present.

A 30 de Abril 1519; Venguda dels Jurats de Mallorca, als quals per deliberació de Consell sels feu present.

A 19 de Juny 1519: Venguda del Arquebisbe de Çaragosa D.n Alonço de Aragó, los Consellers noy isqueren, empero visitarenlo, y anaren ab Promens.

A 10 de Abril 1521: Entrada de Virrey el Arquebisbe de Tarragona, y â 9 de dit los Consellers li scrigueren congratulantse de la sua Loctinencia, y per las letras de dit temps se veu que la terra estava gastadíssima, y que la Ciutat havía fet gran instancia ab lo Rey per que embias Loctinents, y ab sa venguda los ruyns fugiren, y molts dells forens presos, y castigats. Vide lo Dietari.

A 17 de Agost 1521, havent D.n Diego de Mendoça Príncep de Melito, qui estava ab son Exercit contra los de Valencia ques eren revoltats scrit als Consellers que embiassen â Amposta per que allí volía jurar com â Virrey; li responen que ja tenían Virrey lo Arquebisbe de Tarragona ab gran satisfacció, y que sobre la sua provisió ells havían replicat â Sa Mag.t, y esperarían resposta; es una Carta molt grave, y digna de ser vista, y altra â est proposit scrita â 13 de dit al Infant D.n Enrich, satisfent ab gran prudencia â la infidelitat de que ell ab la sua volía culpar als Catalans. Videantur, y dit die 17 scriuen al Emperador, replicant â la Loctinencia del dit Príncep de Melito, donant culpa de les turbacions de Valencia.

A 26 de Agost 1523: Entrada de Virrey el Príncep de Castella D.n Anton de Çunyega, y jurá primer en Leyda, y en aquest die en Barcelona lo Cap anave â la dreta, y lo Canseller â la squerra, y no fou dat loc al Alguazil ques volía posar entre las fileras del Cap, y segon.

A 26 de Octubre 1523: Entrada de M.r Federich de Gualbes Vice Canceller de Cathalunya, los Consellers noy isqueren, nis scriu lo visitassen.

A 5 de Maig 1525: Venguda de Embaxadors de Venecia, los Consellers noy isqueren, empero visitarenlos.

A 17 de Juny 1525, venint nova que lo Arquebisbe de Çaragosa venía per Virrey, los Consellers hi trameten lo Síndich.

A 22 de Juliol 1525: Entrada de Virrey el Bisbe de Siguença D.n Federich de Portugal.

A 6 de Agost 1525: Entrada del Cardenal, y legat de Salviatis.

Al primer de Setembre 1525; Venguda del Mestre de Rodas, y lo visitaren.

A 29 de Agost 1526: Segona entrada de un Cardenal, los Consellers noy isqueren per que ja hi eren exits â la primera, empero visitarenlo. Vide lo Dietari.

A 16 de Janer 1527; Entrada del Virrey el Bisbe de Siguença, lo Veguer anave â ma squerra del Segon.

A 29 de Abril 1527, Entrada de gran Canceller, los Consellers noy isqueren, empero lo visitaren.

A 29 de Agost 1527: Venguda del Canceller, los Consellers noy isqueren, empero lo visitaren.

A 18 de Febrer 1528: Entrada del Duc, y Duquesa de Gandía, nols visitaren.

A 29 de Juliol 1528; Venguda de Virrey D.ⁿ Federich de Portugal Bisbe de Siguença. Vide lo Dietari.

A 19 de Setembre 1528; Entrada del Cardenal fr. Fran.ᶜᵒ de los Angeles, noy isqueren, empero lo visitaren. Vide lo Dietari.

A 15 de Juliol 1529, per que los Jurats de Valencia havían de entrar lo endemá, que venían per visitar al Emperador, fou deliberat que fossen rebuts, y hospedats, y fet present com es de costum, y que lo mateix se fes ab los de Çaragosa, y de Mallorca si venían, segons que axí era costumat.

A 15 de Juliol 1529; Entrada de Jurats, y Embaxadors de Valencia, los Consellers noy isqueren per que ells nou volgueren, la Ciutat los pagaba la posada, y â 17 los feren present, y â 21, vingueren â Casa la Ciutat.

A 7 de Agost 1529; Jurament de Virrey el Bisbe de Siguença. Vide lo Dietari.

A 30 de Janer 1530: Entrada del Bisbe D.ⁿ Luis de Cardona. Vide lo Dietari.

A 6 de Febrer 1530: Per anar â la Consagració del Bisbe D.ⁿ Luis de Cardona, se juntaren al Porxo de S.ᵗ Jaume.

A 20 de Setembre 1530: Entrada de Virrey el dit Bisbe de Siguença.

A 20 de Agost 1531: Jurament del Bisbe D.ⁿ Joan de Cardona.

A 12 de Mars 1533, havent de venir la Emperatrís per Loctinent General, los Consellers li scriuen deu venir â prestar lo jurament en Barcelona, y no en Leyda, y li cotan

exemplars, y per ço Deputats, y Consellers li embían sos Síndichs.

A 29 de Mars 1533; Entrada del Cardenal D.ⁿ Inigo de Çunyiga, y de Mendoça. Vide lo Dietari.

A 5 de Maig 1533: Entrada del Cardenal de Sevilla. Vide lo Dietari.

A 20 de Mars 1534: Venguda de Virrey el Arquebisbe de Çaragosa, jurá en Leyda, y lo Síndich protestá, y arribat, li fou demanat tornás â jurar per lo Privilegi de la Ciutat, novament obtengut.

A 12 de Abril 1534: Venguda de la Virreyna de Napols la Marquesa de Tarifa, los Consellers ni isqueren ni la visitaren.

A 15 de Setembre 1534: Venguda del General dels Dominicos, los Consellers nol visitaren, empero â 21 anaren per tractar ab ell cosas del Monastyr de aquesta Ciutat, del qual son Protectors. Vide lo Dietari.

A 30 de Abril 1535; Venguda de dos Jurats de Valencia, los Consellers no isqueren per que hu del Jurats venía malalt, empero la Ciutat los hospeda, y â 2 de Maig los Consellers los anaren â visitar, noy anaren ab Promens, jatsíe que altras vegadas hi fossen anats per que non foren advertits, y â 5 de Maig los fou trames un bell present, y â 10 de Maig vingueren â Casa la Ciutat, y los Consellers isqueren fins â la Porta del trentenari â rebrels.

A 3 de Maig 1535: Entrada del Duc de Calabria, los Consellers noy isqueren, empero lo visitaren.

A 29 de Maig 1535: los dos Jurats de Valencia vingueren â despedirse dels Consellers.

A 3 de Juny 1535: Jurament de Virrey del Arquebisbe de Çaragosa, y â 12 de Desembre 1536, y â 26 de Noembre 1537, hont está insertada la protesta que feu lo Síndich. Iterum á 7 de Maig 1538, y â 2 de Agost 1538.

A 10 de Agost 1535, lo Consell de cent delibera fossen pagades 127 ℔ 2 ℌ 4 per lo lloguer de la Casa de la Senyora Senjusta al Carrer de Moncada ab alguns lits, y altres adressos hont eran estats hospedats los Jurats de Valencia.

A 10 de Janer 1538, Venguda del Cardenal de Siguença, los Consellers anaren ab Promens â visitarlo. Vide lo Dietari.

A 24 de Janer 1538: Venguda del Cardenal de Jacobassis

legat â latere, visitarenlo, y â la Seu los Consellers lo acompanyaren fins â la porta al venir, y al tornarsen â 12 de Febrer. Vide lo Dietari.

A 10 de Octubre 1538, Venguda del Governador de las parts de Urgell, en temps que lo Virrey era en Perpinyà, los Consellers ni isqueren, nil visitaren.

Al primer de Juny 1539; Venguda del Cardenal Farnes, nebot del Papa, vingué â la posta, los Consellers ni isqueren, nil visitaren.

A 23 de Agost 1539, Entrada de Virrey el Marques de Lombay. Vide lo Dietari.

A 27 de Octubre 1540, Venguda del Cardenal Borjia, visitarenlo ab Promens.

A 13 de Juliol 1542: Venguda del Príncep de Salern Napolitá, isque â acompanyarlo el Duc de Cardona ab molts Cavallers.

A 19 de Juliol, y â 24 de Agost 1542: Venguda del Duc de Alba Capitá General, los Consellers ni isqueren, nil visitaren. Vide lo Dietari.

A 2 de Desembre 1542: Jurament de Virrey del Marques de Lombay, y la protesta, y Sentencia de Excom[unicaci].º fou en sa Casa, per quel Official qui la havía de proferir, ni lo Síndich del General no foren à la Seu, lo dit Virrey sen volgué anar â Castella, empero torna ans de exir de Cathalunya, y axí los Consellers no isqueren â rebrel, ni torna jurar, empero anaren â visitarlo â 11 de Mars 1545.

A 10 de Janer 1543: Entrada, y Jurament de Virrey el Marques de Aguilar, y per que era feriat, torna jurar lo die seguent.

A 12 de Octubre 1545: Entrada del Cardenal Bisbe de Soria. Vide lo Dietari.

A 19 de Agost 1546: Entrada del Bisbe D.ⁿ Jayme Cassador. Vide lo Dietari.

A 19 de Desembre 1547: Entrada del Virrey el Marques de Aguilar D.ⁿ Joan Ferrando Manrique.

A 11 de Setembre 1550: Venguda del Duc de Gandía, los Consellers consultan sil visitaran per ser estat Virrey, y resolen, que no.

A 17 de Agost 1551: Jurament de Virrey el Marques de Aguilar.

A 10 de Janer 1553: Venguda de Virrey el Marques de Aguilar.

Al primer de Mars 1554: Entrada del Cardenal Pogio legat â latere.

Al primer de Maig 1554: Entrada de Virrey el Marques de Tarifa, anave en mitg del Bisbe â ma dreta, y del Conseller en cap â ma squerra; si be lo Governador pretenía lo loc del Bisbe, y lo Canceller declara que lo Governador no tenía loc.

A 23 de Febrer 1559; Entrada del Virrey D.ⁿ García de Toledo, haguey dificultat, pretenentse que primer havía de venir â jurar el Rey, per que si be havía ja jurat, fou com â Príncep en lany 1543, los Consellers anaren â visitarlo, empero no visitaren â D.ª Victoria sa muller. Vide lo Dietari.

A 26 de Juny 1559; Venguda del Duc de Francavila, los Consellers ni isqueren, nil visitaren, si be ell so procurava, ab motiu de cert carrech que tenía del Rey.

A 15 de Janer 1561: Entrada del Bisbe D.ⁿ Guillem Cassador.

A 29 de Maig, 1561: Venguda del Duc de Hus francés, qui era vengut â Espanya per casar ab una Parenta de la Reyna, y lo Virrey per letra del Rey recomana â Consellers isquen â ferli honra, y li fassan festa, y non fan res.

A 29 de Octubre 1561; Venint lo Virrey de la Ciutat de Vich, los Consellers ni ixen, nil visiten.

A 4 de Desembre 1561: Entrada del Arquebisbe de Tarragona D.ⁿ Ferrando de Loazes. Vide lo Dietari.

A 26 de Agost 1563; Venguda del Cardenal Patxeco, venint per la posta, los Consellers lo visitan. Vide lo Dietari.

A 13 de Abril 1564: Jurament de Virrey de D.ⁿ García de Toledo.

A 25 de Agost 1564: Venguda de Virrey el Príncep de Melito Duc de Francavila. Vide lo Dietari.

A 19 de Octubre 1565: Entrada del Cardenal Hugo Bon company legat â latere, fou ab molt gran solemnitat, venía en mitg del Virrey, y del Conseller en cap, apres venía lo Arquebisbe de Rozana qui venía ab dit Senyor, y lo Compte de Itona en mitg del segon, y de un Prom, apres venía un Auditor de Rota en mitg del Conseller ters â ma dreta, y lo Governador â ma esquerra, y apres los altros Consellers per

son orde, al Portal nou vingué la professó per rebrel solemnement, y dia de S.ta Eularia â 23, iterum vingué â la Seu, y segué en sa Cadira, y estrado, empero los Arquebisbes, y Bisbes seyen en banch. Vide lo Dietari, y lo Llibre 5 de Ceremonias fol. 8.

A 8 de Desembre 1565: Entrada del Cardenal Alexandre Crivelli.

A 6 de Janer 1566; Entrada del Cardenal Hugo Bon company, tornant de Castella. Vide lo Dietari.

A 17 de Desembre 1567: Entrada del Arquebisbe de Tarragona D.n Barthol[om].e

A 21 de Desembre 1568, y â 25 de Maig 1569, Entrada del Card[ena].l de Guiza.

A 23 de Octubre 1570, Entrada del Cardenal General dels Dominicos.

A 27 de Maig 1571: Entrada de Virrey el Prior de Castella D.n Hernando de Toledo, y jurá â 28. Vide lo Dietari.

A 16 de Abril 1572: Entrada del Bisbe D.n Martin Martinez del Villar.

A 8 de Maig 1572: Entrada del Cardenal Servantes Arquebisbe de Tarragona, y â 10, los Consellers anaren â visitarlo.

A 20 de Abril 1573, lo Virrey per son Secretari dona raho â Consellers que per orde del Rey sen anava â la Cort, y tornaría dins vint dies, es continuat en libre de notas quart de Miquel Joan Cellers Scrivá major, y â 25 de Abril 1574, scriuen al Rey, que ans que lo Virrey sen anas, embiá â dir per son Secretari, que Sa Mag.t lo embiava demanar, y que dins vint dies tornaríe, y que pus era pera tan poc temps, y havía de veure la cara de Sa Mag.t no necessitaba de nou privilegi, ni de nou jurament, y axí li diuen que es necessari.

A 31 de Maig 1574: Entrada del Virrey el Prior de Castella, y jura â 2 de Juny. Iterum entrá â 11 de Juny 1576, y â 20 de Agost 1578, esta vegada los Consellers noy isqueren.

Al primer de Desembre 1574: Entrada del Cardenal Patxeco.

A 15 de Setembre 1576: Entrada del Bisbe D.n Joan Dimas Loris.

A 15 de Desembre 1578: Venguda del Duc de Bronzoy, los Consellers ni isqueren, nil visitaren, empero diuse que anaren â visitar à la Duqueza, com se refer en libre de deliberacions â 2 de Janer 1587, sobre la Venguda del Duc de Ossuna, empero no es de creurer, pus no es en Dietari.

A 9 de Juny 1579, Entrada del Cardenal D.ⁿ Pedro Dessa. Vide lo Dietari.

Al primer de Febrer 1580: Jurament de Virrey el Conde de Itona, anave en mitg del Bisbe, y del Conseller en cap, ja estava en Barcelona, y al endemá lo visitaren.

A 13 de Juny 1580: Entrada del Cardenal Alexandre Riario legat â latere.

A 18 de Maig 1581: Entrada de Virrey el Duc de Terranova, en la qual lo Bisbe Canceller se li posá â ma dreta, empero declaras que anave com â Bisbe, y no com â Canceller.

A 20 de Juliol 1581: Venguda del Cardenal Riario. Vide lo Dietari.

A 2 de Octubre 1581: Entrada del Bisbe de Cuenca, Elet de Sevilla, los Consellers ni isqueren, nil visitaren.

A 3 de Octubre 1581: Venguda de Madama de Vila de França.

A 16 de Mars 1583: Entrada de Virrey el Conde de Miranda, y lo Bisbe aná â la sua ma dreta com â Bisbe, y no com â Canceller.

A 11 de Mars 1584: Consacració del Bisbe de Gerona D.ⁿ Jayme Cassador.

A 9 de Maig 1586, los Consellers anaren â visitar al Conde de Miranda, y li donan el Parabien per que sen anave Virrey de Napols.

A .. de ..... 1586: Entrada de m.º Thomas Pujades Embaxador de la Ciutat en Roma, venint Conseller en cap.

A 4 de Janer 1587: Entrada del Duc de Ossuna, los Consellers noy isqueren, empero los tres anaren â visitarlo, y los dos noy volgueren anar, ans protestaren, y entra acompanyat de son nebot el Virrey D.ⁿ Manrique de Lara, y de la R.ˡ Aud[ienci],ª y ab musica, cosa inusitada. A 20 de Desembre lo Virrey demana â Consellers li empresten mascles per ferli bona salva, y ab Promenía determinan no ferho, ans li embían â dar quexa del Pont que feya â la

mar â 28. A 7 de Febrer 1587, feren unes justes en la mar ab barcas, que fou cosa de veure.

Al primer de Juny 1588, essent arribat el Marques Dest, molt Parent del Duc de Çaboya, los Consellers li embían dos Cavallers â visitarlo, y â 10 de Octubre tornantsen â Italia venint de la Cort, lo dit Marques embía un Cavaller â visitar als Consellers, y los Consellers li tornan la Visita per dos Cavallers.

Al primer de Juny 1588: Venguda de Embaxadors de Çaboya, los Consellers embían â visitarlos.

A 19 de Juliol 1588; Venguda de un Embaxador de Çaragosa trames à la Ciutat, y la Ciutat lo feu hospedar.

A 14 de Noembre 1588; Entrada del Cardenal Mendoça, y â 17 aná â la Seu al Offici hont estigué ab Estrado, los Consellers vingueren aprés, ys acostaren â ell per donarli el bon dia, y acabat lo Offici lo acompanyaren fins â la porta, y â 26 per que estaba de partida, los Consellers li embiaren dos Cavallers per despedirse. Per dita Entrada lo Virrey embiá â dir â Consellers passassen per sa Casa, y exirían junts, y nou feren com se veu â 11 de dit.

A .. de ..... 158[6]. (1), Entrada del Virrey D.n Manrique de Lara Compte de Valencia, y â la que sen volía tornar â Castella, feu moltas ofertas, y cumpliments als Consellers â 25 de Abril 1589.

A 11 de Mars 1591: Entrada de Virrey el Mestre de Montessa, lo dit Virrey per debats ab Deputats sen aná de Barcelona ab la Audiencia â Tarragona, y perçó â 25 de Octubre la Ciutat li trameté Embaxada de un Cavaller per que tornàs.

A 10 de Desembre 1591: Entrada del Arquebisbe de Tarragona D.n Joan Teres, y â 12 los Consellers embiaren

---

(1) Per averiguar ab exactitut aquesta data, qu'està en blanch, s' han investigat sens fruyt les diferentes coleccions del Arxiu Municipal. Unicament apareix que, ab carta de 16 de juliol de 1586, lo Rey fa a saber als Consellers la nominació de D. Manrique de Lara pera 'l cárrech de Llochtinent. Aquest jurá en Lleyda, y degué fer sa entrada a Barcelona en los primers dies d'octubre del mateix any, segons se deduheix de certa partida d'un compte pagat al Correu de la Ciutat Melchior Riera lo dia 14 de dit mes, en lo que 's diu: «Item vint y sinch sous a Francesch Pons altre dels verguers per altres tants ne ha pagats a uns minyons que aportaren les atxes lo dia que *entra lo Virrey...*» *(Registre de Cautelas* de 1586, fol. 87.)

â visitar als Bisbes qui eran venguts per la Provincia. Vide lo Dietari.

A 30 de Juliol 1592: Entrada de Virrey el Duc de Maqueda. Vide lo Dietari.

A 6 de Juliol 1592: Venguda del Canceller Copons, los Consellers noy isqueren, empero lo visitaren.

A 9 de Abril 1595; Consecració del Bisbe D.ⁿ ... [Lluis Sans, Bisbe de Solsona] (1).

A 5 de Mars 1596: Venguda del Arquebisbe de Tarragona D.ⁿ Joan Teres, per que ja eren exits â la primera, no isqueren â esta, empero embiaren â visitarlo.

A 12 de Mars 1596; Entrada de M.º Joan Sala Conseller quint Síndich de la Ciutat venint de la Cort.

A 14 de Agost 1596: Entrada de Virrey el Duc de Maqueda.

A 19 de Desembre 1596: Entrada de Virrey el Duc de Feria. Vide lo Dietari.

A 22 de Desembre 1596: Venguda del Cardenal Niño, no isqueren, empero lo visitaren.

Al primer de Febrer 1597, lo Virrey embia dir â Consellers, que al demá ell, y lo Cardenal volían anar â la Seu, y com estarían, y responen, que los dos junts podían estar en son Estrado à la part del Evangeli, y ells estarían à la part de la Epístola.

A 6 de Febrer 1597; Venguda del Cardenal D.ⁿ Fran.ᶜᵒ Davila, los Consellers lo visitaren, y â la que sen volía anar, embia un Capellá â Consellers per despedirse. Vide lo Dietari.

A 6 de Juliol 1597, Consacració del Bisbe de Vich D.ⁿ Joan Vila.

A 13 de Noembre 1597, el Duc de Maqueda venint per mar desembarca â Badalona, y per ser estat Virrey, los Consellers lo embían â visitar.

A 25 Juliol 1598; Consacració del Bisbe de Gerona D.ⁿ Fran.ᶜᵒ Arevalo de Suaço.

A 27 de Setembre 1598, Jurament de Virrey el Duc de Feria, sobre que haguè dificultats, y consultas, per que lo Rey no havía jurat com â Rey, sino lo Rey son Pare per

(1) Vèjas lo *Dietari* del any corresponent.

ell com â Príncep per sa menor edat, ê per ço protestaren no pogues esser tret en consequencia.

A 12 de Desembre 1599; Entrada del Bisbe de Barcelona D.n Alonço Coloma.

A 15 de Juliol 1601; Venguda de un Embaxador del Rey de Persia, que anave al Rey, el Governador isqué â acompanyarlo.

A 16 de Abril 1602; Venguda de Virrey el Arquebisbe de Tarragona D.n Joan Teres.

A 13 de Mars 1602, per que un Embaxador de Venecia que era en Barcelona venint de la Cort rebe un encontre de una Coltellada, los Consellers deliberaren que hu dells lo anás â visitar, y feren publicar Crides, oferint premis de 500 ℔ ℌ al qui pendría al qui havía fet lo delicte.

A 31 de Juliol 1603; Entrada de Virrey el Duc de Monteleon, anava sol ab lo Conseller en cap, y lo Canceller, y Regent, y Doctors de la Rota venían derrera com es de costum, y per que lo Marques de la Palleta son oncle Capità de la guarda se posá entrels Consellers â la Seu, no se li permeté. Vide lo Dietari.

A 12 de Agost 1603: Venguda del Governador D.n Joan de Queralt, y los Consellers ni isqueren, nil visitaren.

A 2 de Desembre 1603: Venguda de la Virreyna la Duquesa de Montelcon, los Consellers noy isqueren, empero ferenhi anar dos Companyías, y apres â 5 la visitaren.

A 4 de Desembre 1603, se refer com lany abans los Consellers eren anats â visitar â la Duquesa de Cardona per donarli el Parabien de la Sentencia dels Stats, y que en temps del Virrey D.n Manrique de Lara dos Consellers eran anats â visitar al Duc de Ossuna son oncle, y que tambe lo any 1603 dos Consellers eren anats â visitar la Condessa de Benavent.

A 2 de Maig 1604: Consecració del Bisbe de Barcelona D.n Rafel de Rovirola.

A 10 de Maig 1604: Entrada del dit Bisbe, y per que ell per ser Canceller volía entrar ab los Verguers, y massas de la Cancellaría, los Consellers li embían â dir, que si las porta noy aniran, y axí no las portá. Vide lo Dietari.

A 20 de Octubre 1604: Entrada del Cardenal Joanetin Doria, los Consellers lo visitaren. Vide lo Dietari.

A 31 de Desembre 1604: Venguda del Duc, y Duquesa de Sessa, los Consellers no isqueren, empero dos los visitaren, y lo Duc vingué â 7 de Janer â Casa la Ciutat â visitar â Consellers.

A 21 de Mars 1605: Entrada del Cardenal Çapata, los Consellers lo visitan. Vide lo Dietari.

A 4 de Abril 1605; Entrada dels Cardenals Arcanio, Colona, y Dominico Gimnazio, los Consellers los visitaren. Vide lo Dietari.

A 20 de Agost 1605, Venguda del Arquebisbe de Rodas D.n García Millino Nuncio de Espanya venint per mar, y los Consellers â 22 embían dos Cavallers â visitarlo. Vide lo Dietari.

A 21 de Noembre 1605, per la Venguda del Canceller el D. Jaume de Agullana Ardiaca major de Gerona, apres de haver jurat los Consellers lo visitan.

A .. de Maig 1606: Venguda de un Ciutadá de Çaragosa per comprar forments, y los Consellers lo hospedaren ab deliberació de Consell de cent de 20 Maig 1606.

A 20 de Maig 1606: Venguda del Marquès de Itona venint de la Cort, y anava per Embaxador de Espanya â la Cort Romana, y los Consellers â 23 de dit anaren â visitarlo.

A 30 de Desembre 1606, Los Concellers anaren â visitar la Duquessa de Terranova que arriba per mar lo die abans, per ser germana del Virrey.

A 16 de Juliol 1607: Venguda del Duc de Feria.

A 3 de Octubre 1607: Venguda del Cardenal Millino. Vide lo Dietari.

A 20 de Setembre 1608: Venguda del Duc de Cardona, los Consellers lo anaren â visitar lo dia seguent, empero no isqueren â sa entrada.

A 21 de Setembre 1608, per la nova venguda del Duc de Cardona, los Concellers lo visitan.

A 10 de Noembre 1608, estant de partida pera Italia la Duquesa de Monteleon, y sa Sogra muller, y mare del Senyor Virrey, los Consellers la visitan.

A 16 de Maig 1610: Consacració del Bisbe de Barcelona D.n Joan de Moncada, y â 20 de dit fou sa Entrada. Vide lo Dietari.

A 11 de Maig 1613, per la Venguda del Duc de Monteleon,

lo Concell en consideració que ere estat Virrey, y tenía molt obligada la Ciutat, delibera que los Consellers lo visitassen, empero que nos fassa visita â ninguna altra persona, sino ab deliberació del Consell.

A 11 de Noembre 1613; Entrada del Arquebisbe de Tarragona D.n Joan de Moncada.

A 11 de Juliol 1616, essent arribat en Barcelona el Conde de Lemos, qui venía de Napols, hont era estat Virrey, los Consellers instats per part del nostro Virrey, desijaren anarlo â visitar, empero per quels era prohibit per ordinació del Consell de cent de 11 de Maig 1613, ho proposaren en Consell, y delibera noy anassen per que es detraure aquestas honras de las persones Reals a quí son degudas. Videatur quia valde conducit ad vitandum similes Visitationes.

A 21 de Maig 1618: lo Consell de cent delibera, que los Consellers visitassen al Duc de Feria si venía â Barcelona.

A 9 de Mars 1624, lo Consell de cent delibera, que isquessen â rebre lo Duc de Cardona, yl visitassen.

A 30 de Mars 1624: lo Consell de cent delibera, que anassen â visitar lo Senyor Duc de Alburquerque, y la Senyora Duquesa, que eran venguts de Roma.

A 29 de Mars 1626, encara que lo Consell de cent en la Venguda del Rey lany 1626 delibera que los Consellers visitassen â certs Privats, sens empero per justas causas, les quals estan contengudes en lo Consell de cent celebrat â 3 de Abril de dit any 1626, nos feren.

A 20 de Maig 1626, haventse dubtat si la prorrogació de la Cort fins al primer de Desembre impedía que correguès la R.l Audiencia, lo Consell attenent que los Doctors consultats noy trobavan dificultat, per ço delibera que los Consellers asistissen al Jurament del Virrey lo Bisbe de Urgell, y jurá â 21.

A 25 de Juny 1627: Deliberació de Consell, de visitar lo Duc de Alburquerque, y la Duquesa si venía à Barcelona.

A 8 de Agost 1633, Deliberació de Consell de visitar lo Senyor Duc de Fernandina.

A 27 de Maig 1634, lo Consell delibera que visitas lo S.or Cardenal Nuncio de Espanya.

A 12 de Maig 1635: Deliberació de Consell de visitar lo Senyor Marques de Vilafranca.

A 15 de Octubre 1635: Deliberació de Consell, ques visitás lo Sor Marques de Leganes.

A 28 de Desembre 1635: Deliberació de Consell ques visitás lo Senyor Cardenal Borja, y lo Senyor Marques de Vilafranca, y que de aquí al devant en ocasions de Vengudes de Cardenals, y Nuncio de Espanya â esta Ciutat, degan posar los Senyors Consellers en execució lo disposat en lo Ceremonial en nombre de Cardenals.

A 23 de Mars 1636: Deliberació de Consell ques visitas lo Senyor Duc de Medina las Torres.

A 2 de Setembre 1639: Deliberació de Consell, ques visite lo Senyor Marques de los Balbases, y que de aquí avant, nos visite, ni fasse entrada â ningun Senyor, sens expressa deliberació del Savi Consell de cent.

A 4, y â 8 de Febrer 1640: Deliberació de Consell, ques visite lo Senyor Marques de los Balbases, y Maqueda.

A 22 de Octubre 1654: Deliberació de Consell, ques visitas lo Senyor Duc de Veragues.

A 25 de Noembre 1654: Deliberació de Consell, ques visitás lo Sor Marques de Surra.

A 4 de Juliol 1657: Deliberació de Consell, ques visitàs lo Senyor Conde de Penyaranda.

A 5 de Setembre 1657: Deliberació de Consell, ques visitas lo Senyor Duc de Terranova.

A 3 de Juliol 1658: Deliberació de Consell, ques visitás lo Senyor Conde de Lemos.

A 24 de Agost 1659: Deliberació de Consell, ques visiten los S.^{ors} Duc de Veragues, y Conde del Castillo.

Disapte á 20 de Maig 1662 en Dietari apar que vingué en la present Ciutat lo Sor Bisbe de Plasencia, y á 22 los Consellers anaren â visitarlo.

Dijous â 1 de Febrer 1663 en Dietari apar, que entrá en la present Ciutat lo Ex.^{m} Sor Marques de Castelrodrigo, qui vingué pera jurar son Empleo de Capitá Genl del present Principat, y á 2, los Consellers anaren â visitarlo.

Dimars â 12 de Febrer 1664, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.^{m} Sor Dn Vicente Gonzaga Llocthinent, y Capitá Genl del present Principat, y á 13 los Consellers anaren â visitarlo.

Dimecres â 29 de Maig 1664, en Dietari se troba una

Relació feta per lo Escrivá Racional de la present Casa, â cerca del puesto deuen ocupar, y axí mateix del modo en que han de anar los Verguers de la Ciutat, axí en Professons, com y també en Entradas de Virreys, y altres, y a 4 Agost 1667 es la declaració â cerca dit punt.

Divendres á 12 de Setembre 1664, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo S.or Bisbe de Barcelona.

Dimecres â 15 de Abril 1665, en Dietari apar, que entrá en la present Ciutat lo Ill.m y Rev.m fr. D.n Joan Emanuel de Spinosa Arquebisbe de Tarragona, y á 16, los Consellers anaren â visitarlo.

Disapte â 17 de Juliol 1666, en Dietari apar, que los Consellers anaren â visitar al Ex.m S.or Cardenal Colona en lo Conv[en].t de la Mercè.

Dimecres â 16 de Febrer 1667, en Dietari apar que los Consellers anaren â visitar al Ex.m S.or Duc de Usseda Grande de Espanya.

Dijous â 4 de Agost 1667 en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m S.or Duc de Ossuna per Virrey, y Capit áGen.l del present Principat, y â 5, los Consellers anaren â visitarlo.

Divendres á 6 de Desembre 1669 en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m S.or Duc de Sessa, y de Baena Llocthinent, y Capitá Gen.l en lo present Principat, y â 7 los Consellers anaren â visitarlo.

Diumenge á 28 de Setembre 1670, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo S.or Nuncio Galeasso Moriscoti Arquebisbe de Corintio lo qual vingué ab las galeras del Papa, y passaba â Madrid.

Dilluns á 29 de Juny 1671, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat D.n Joan Cebrian Compte de Fuenclara, qui passaba per Virrey de Mallorca, y á 1 de Juliol los Consellers anaren â visitarlo.

Diumenge â 13 de Agost 1673, en Dietari apar que vingué per mar lo Ex.m S.or Duc de San German per Virrey del Principat de Cathalunya y á 17 se li feu la Entrada, y á 18, los Consellers anaren â visitarlo.

Dilluns á 4 de Noembre 1675, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m S.or Marques de Serralbo per Virrey del Principat de Cathalunya.

Divendres â 7 de Agost 1676, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.^{m} Sor Dn Alexandro Farnesi Príncep de Parma, lo qual vingué per Virrey del Principat de Cathalunya, y á 8 los Consellers anaren â visitarlo.

Disapte á 29 de Maig 1677 en Dietari apar que jurá per Virrey de Cathalunya lo Ex.^{m} Sor Compte de Monterey.

Dilluns â 13 de Juny 1678, en Dietari apar que jurá per Virrey del Principat de Cathalunya lo Sor Marques de Leganes.

Dilluns â 10 de Octubre 1678, en Dietari apar que jurá per Virrey de aquest Principat lo Ex.^{m} Sor Duc de Bourlanvila, y â 11, los Consellers anaren â visitarlo, y â 8 de Octubre 1681 torná jurar, y á 9, los Consellers anaren â visitarlo.

Diumenge á 23 de Maig 1683, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat fr. Dn Benito de Zalazar Bisbe de Barcelona.

Dimecres á 31 de Octubre 1685, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.^{m} Sor Cardenal Dn Savo Millini, venint de Nuncio de Espanya.

Dilluns á 5 de Maig 1687, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat un Cardenal qui vingué de Madrid, y posá en lo Palacio del Sor Bisbe.

Dilluns á 7 de Juny 1688, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.^{m} Sor Conde de Melgar per Virrey, y Capitá Genl del present Principat, y á 9 prestá lo jurament, y á 10 los Consellers anaren â visitarlo.

Dimars á 21 de Desembre 1688, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.^{m} Sor Duc de Villaermosa, que vingué per Virrey, y Capitá Genl del present Principat, y á 22 prestá lo jurament, y á 23 los Consellers anaren â visitarlo.

Dijous â 21 de Desembre 1690, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.^{m} Sor Duc de Medina Cidonia, y jurá lo carrech de Virrey, y Capitá Genl del present Principat, y á 22 los Consellers anaren â visitarlo, y á 13 de Agost 1693, torná venir ab lo mateix encarrech.

Dilluns â 16 de Febrer 1693, en Dietari apar que entrá en esta Ciu[ta].^{t} lo Ill.^{m} Sor Dn Federico Caccia Arquebisbe de Lodica Nuncio de Espanya, y á 17 los Consellers anaren â visitarlo.

Dimars á 17 de Noembre 1693, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ill.m S.or D.n Emanuel de Alba Bisbe de Barcelona, al qual anaren â visitar los Consellers.

Diumenge á 20, y 21 de Desembre 1693, en Dietari apar, que lo Ex.m S.or Duc de Escalona entrá á servir lo carrech de Virrey, y Capitá Gen.l del present Principat, y á 29 prestá lo Jurament en la Seu, y á 30, los Consellers anaren â visitarlo.

Dijous á 2 de Desembre 1694, en Dietari apar que jurá lo Ex.m S.or Duc de Gastañaga lo encarrech de Virrey, y Capitá Gen.l del present Principat, y á 3, los Consellers anaren â visitarlo.

Disapte á 30 de Juny 1696, en Dietari se troba una Carta de avís de nominació de Virrey de est Principat en la persona del Ex.m S.or D.n Fran.co de Velasco, y Toar, y â 17 de Juliol jurá son encarrech, y á 18 los Consellers anaren á visitarlo.

Dilluns á 26, 27, y 28 de Janer 1699, en Dietari apar que entrá per Bisbe de la present Ciutat lo Ill.m fr. Benet Sala.

Disapte á 7 de Agost 1706, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m S.or D.n Leon de Ulfelt Compte de Ulfelt Llocthinent, y Capitá Gen.l del present Principat, y lo mateix die jurá, y á 9, los Consellers anaren â visitarlo.

Dijous á 3 de Agost 1458, en Dietari apar que lo Arquebisbe de Tarragona fill del S.or Rey en Joan Rey de Aragó, de Sicilia, de Valencia, de Navarra, ê Compte de Navarra, ê Compte de Barcelona vinent de les parts de Napols arribá en la Plage de la mar de la present Ciutat, ê exint de la Nau hont ell venía arribant en terra fou rebut â la Riba de la mar per lo Inclit Infant fill del Infant D.n Enrich â part dreta, lo Compte de Pradas â part esquerra, ê ell al mitg, ê al devant immediatament lo Governador de Cathalunya, lo Conseller en cap los altres Consellers, Deputats, Nobles homens, Consols de la mar, Cavallers, Ciutadans honrats, ê Mercaders abansats, ê alguns Artistes, ê Menestrals, ê moltes altres notables persones.

Dilluns â 13 de Octubre 1466, en Dietari apar que M.o Fran.ch de Junyent Conseller, ê Capitá de la Armada exí en terra ab la Barca armada, ê dos altres Barques ab trompetes,

ê los Consellers, ê Deputats â peu reberen aquell exint de mar ab tres trompetes de la Ciutat axí ab les trompes sonant acompanyat dels demunt dits, ê molts altres sen entrá dins Lotge, ê poch apres partí de Lotge sens los Consellers, ê Deputats acompanyat de molta gent ab les trompetes devant sen aná â Casa sua.

Dimecres â 12 de Juny 1471 en Dietari apar que intrá en la present Ciutat D.n Joan de Calabria Net, ê Locthinent general del S.or Rey, es fill Bastard del S.or Primogenit, al qual isqueren â rebrer los Consellers en semps ab los Diputats de Cathalunya fins al Molí del Clot.

Dijous â 13 de Maig 1473, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo S.or Arquebisbe de Zaragosa de Aragó ab gent darmes, acompanyat del Jurat en Cap de la Ciutat de Zaragosa.

Disapte á 12 de Juliol 1505, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat á les sinch hores apres mitg jorn lo Rev.m S.or D.n Enrich de Cardona Bisbe de Barcelona, al qual isqueren los Consellers acompanyats de molta gent, ê Consols de la mar segons es acostumat, ê isqueren fins â la Creu cuberta del Portal de S.t Antoni quasi un tir de pedra, ê acompanyarenlo fins â la Seu, ê apres al Palau.

Dilluns â 2 de Juny 1522, en Dietari apar que vingué en la present Ciutat lo Rev.m S.or Cardenal Cesarini, lo qual volgué entrar sens cerimonia.

Dimecres â 6 de Agost 1522, en Dietari apar que arribá en la present Platja la Santedad de nostre S.t Pare Adriá VI, venint de las mars de Tarragona, y fou rebut ab la ceremonia en dit Dietari llargament continuada.

Dilluns â 25 de Setembre 1542 en Dietari apar que arribá en esta Ciutat un Cardenal de Portugal trames per nostre S.t Pare â S. Mag.t sobre los negocis de la Guerra.

Divendres â 17 de Mars 1582, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat D.n Joan de Zuniga Conde de Miranda Llocthinent General de Sa Mag.t

Dimars á 4 de Juny 1591, en Dietari apar que vingué en la present Ciutat lo S.or Cardenal de Joyosa.

Dilluns â 19 de Abril 1593, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ill.re y Rev.m S.or D.n Pedro Melino Nuncio de sa Santedad.

Disapte á 27 de Juliol 1596, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Rev.m S.or D.n Pedro Jayme Bisbe de Vich, y novament elet Bisbe de Arbarracín en Aragó, lo qual era vingut pera fer la Entrega del Procès de la Informació se era rebuda del P.e S.t Ramon de Penyafort.

Dimars á 2 de Noembre 1599, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ill.m y Rev.m S.or D.n Ferrando Inigo de Navarra Cardenal, y á 3 los Consellers anaren â visitarlo.

Divendres á 24 de Desembre 1604, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo General dels Dominicos fr. Geronimo Xaviere Aragones.

Dimecres á 26 de Juliol 1606, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Rev.m fr. Angelo de Messina, de nació Siciliá, General dels Franciscos menors.

Divendres â 11 de Setembre 1609, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ill.m y Rev.m S.or Cardenal D.n Fran.co de Surtis Arquebisbe de Bordeus, y â 12 los Consellers anaren á visitarlo.

Dijous á 1 de Setembre 1611, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo S.or Marques de Almazan Capitá Gen.l del present Principat, y á 6 los Consellers anaren â visitarlo.

Diumenge â 10 de Juny 1612, en Dietari apar que los Consellers anaren â visitar al S.or Cardenal Borja, qui lo die abans arribá en la present Ciutat.

Diumenge á 7 de Octubre 1612, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Rev.m S.or D.n Lluis Sans Bisbe de Barcelona, y á 8 los Consellers anaren â visitarlo.

Dilluns á 18 de Abril 1616, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo S.or Duc de Alburquerque Virrey del present Principat, y á 19, los Consellers anaren á visitarlo.

Dijous â 11 de de Maig 1617, en Dietari apar que los Consellers anaren â visitar lo S.or Cardenal Panyagua.

Dimecres á 3 de Febrer 1627, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m S.or D.n Miquel Santos, y de San Pedro, Bisbe de Solsona Llocthinent, y Capitá Gen.l del present Principat, y á 4 los Consellers anaren â visitarlo.

Dilluns â 11 de Juny 1629, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m S.or Duc de Feria Llocthinent,

y Capitá Gen.l del present Principat, y á 12 los Consellers anaren â visitarlo.

Divendres â 17 de Maig 1630, en Dietari apar que los Consellers anaren â visitar al Ill.m y Rev.m S.or Cardenal Pamphilio, qui pochs dies havía ere arribat en esta Ciutat.

Dilluns á 27 de Maig 1630, en Dietari apar que los Consellers anaren â visitar al S.or Cardenal Sandoval, y Moscos qui pochs dies havía ere arribat.

Dilluns á 3 de Juny 1630, en Dietari apar que los Consellers anaren á visitar al S.or Cardenal Spinola, qui pochs dies havía ere arribat en esta Ciutat.

Dijous â 7 de Noembre 1630, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m S.or Duc de Cardona per Llocthinent, y Capitá Gen.l del present Principat, y á 19 de Maig 1633 jurá, y á 14 de Setembre 1636 torná entrar, y á 15 los Consellers anaren á visitarlo.

Diumenge â 2 de Maig 1633, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ill.m y Rev.m S.or Arquebisbe de Tarragona, y á 5 los Consellers anaren â visitarlo.

Divendres â 24 de Febrer 1634, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Rev.m S.or D.n Gil Garcí Manriques Bisbe de Barcelona, y â 25 los Consellers anaren â visitarlo.

Dimars á 30 de Maig 1634, en Dietari apar que los Consellers anaren â visitar lo Ill.m y Rev.m S.or Cesar Monti Cardenal, y Arquebisbe de Milá, qui poch temps havía ere arribat en esta Ciutat.

Disapte â 13 de Febrer 1638, en Dietari apar que los Consellers enviaren dos Cavallers al S.or Compte de S.ta Coloma â donarli la Enorabona, y parabien de la Cartilla de Sa Mag.t de Llocthinent, y Capitá General, y á 1 de Mars jurá, y á 2 de dit los Consellers anaren â visitarlo.

Diumenge á 27 de Noembre 1644, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m. S.or Mariscal de la Mote Duc de Cardona Llocthinent, y Capitá Gen.l en lo present Principat de Cathalunya.

Dimars â 16 de Abril 1647, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo S.or Bisbe de Babilonia á fi de donar ordes en esta Ciutat, y á 20 los Consellers anaren â visitarlo.

Divendres á 28 de Febrer 1648, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Eminentíssim S.or Cardenal Masserin, venint per Virrey del present Principat, y tambe se troba lo jurament.

Divendres á 6 de Juny 1648 en Dietari apar que entrá en la present Ciutat lo Ex.m S.or Mariscal de Scomberg, y Duc de Lili (1) Virrey.

---

(1) Lui.

CAP. XVIII.

MALALTÍAS, Y MORTS DE BISBES,

Virreys, Consellers, y de altras Persɔnas principals.

EN libre de Consells del any 1326: Ordinació que Donas no pugan acompanyar los difunts â la Sepultura, sino que resten â Casa, y que los Catius, y Cativas que solían anar derrera lo Cors plorant, que noy vagen.

A 7 de Juny 1361, morí en Perpinyá lo Bisbe de Barcelona Miquel de Ricoma, que abans ho fou de Vich, Thezorer del Papa Clement, ere natural de Granollers, fill de Pere Ricoma, del qual era filla Agnés muller de Bernat Bruniquer sisens avis de mi Steve Gilabert Bruniquer Autor del present llibre.

A 27 de Juliol 1362, fou sepultat lo Rev.t Berenguer Bisbe de Gerona en la Iglesia de fr. menors.

A 10 de Abril 1394; fou sepultat lo Abat de S.t Cugat fr. Bernat Terre, per part de la Ciutat hi fou lo Conseller en cap à ferli honor.

Dimecres â 24 de Juliol 1398, morí lo Rev.t Bisbe Ramon de Blanes de Barcelona, y fou sepultat lo dissapte â 27 de dit en la Seu, en la Capella dels Innocents cum honesto, et ingenti honore.

Dimecres â 19 de Febrer 1410, fou sepultat en la Seu

de Barcelona, lo Rev.t Fran.ch de Blanes Bisbe de Barcelona, qui morí lo diumenge abans.

Dilluns â 5 de Maig 1410, fou sepultat en la Iglesia de fr. menors lo Bisbe de Sogorb, qui residíe en Barcelona, y en vida sua feu moltas obras en dit Monastyr, y almoynas â moltas diversas personas.

A 25 de Abril 1417; lo Consell de cent tingué per accepta la despesa que los Consellers havían feta per la Sepultura del Cardenal de Toloza, que era mort dit any en Barcelona.

A 17 de Noembre 1418, en Consell de cent se fa mençió, que los Consellers havían fet levar lo Capell ardent desobre la Caxa, ô tomba que representava Cors present del Noble Garau Alamany de Cervelló, en lo Aniversari li feya fer la Noble D.a Eleonor de Luna sens sabuda de Consellers fadigats daquen ab la Senyora Reyna D.a Violant, y la dita D.a Eleonor, ê ab lo Capítol de la Seu, ê per ço los Consellers anaren ab Promens, yl ne feren levar.

A 18 de Desembre 1430 sepultura del M[ol].t Rev.t Mossenyer Fran.ch Patriarca de Gerusalem, y Adm.or de la Iglesia de Barcelona.

A 15 de Juliol 1433, Sepultura del Rev.t Bisbe Mossenyer Andreu.

A 22 de Agost 1433, Sepultura del honorable en Balthazar de Gualbes Conseller.

A 9 de Setembre 1433, Sepultura de la Abadeza de Valldonzella.

A 7 de Octubre 1437: Sepultura de la Abadessa de Pedralbes.

A 24 de Noembre 1439, fou enterrat lo Cors del honorable en Berenguer de Vilatorta, ê los Consellers hagueren Consell de alguns notables Ciutadans si ells devían administrar en la dita Sepultura, ê alguns foren de opinió que no, attes que ell tenía ofici de ploma en la Deputació que entreve en comptes, altres que si, per ço com ell havía viscut com â Ciutadá, ê en la Conquista de Sardenya que feu el Rey en Martí de Cicilia en la presa de San Luri hi fou per home darmas, y aportá la Bandera de Barcelona, la qual anave avant, ê ell feu notablement los affers, y per aquesta raho deliberaren que administrassen, empero que no fos tret en consequencia.

A 11 de Janer 1444, la Reyna volía fos posat pano sobre

la Sepultura de M.r Bonanat Pere, y lo Consell provehí, y ordená hi fos contradit per la raho que allí se adverteix com los Consellers ho scrigueren apres â sos Missatgers en la Cort de la Reyna â 13.

A 4 de Mars 1444: Aniversari, ó Cors present del Noble Mossenyer Bernat Galceran de Pinòs Vescompte de Illa, y de Canet, al qual foren convidats lo Bisbe, lo fill del Compte Darmenyach, lo Governador, Consellers, Deputats, y molta altra notable gent. Vide lo Dietari, y lo Llibre 3 de Cerimonias fol. 134.

A 26 de Juny 1444; fou la Sepultura de la muller del Noble M.º Luis de Mur Senyor del Albí, â la qual los Consellers anaren, y per que allí se tracta de fer altars, y fer dir missas en la Sala hont estava lo Cors, y que los Convents vinguessen allí ab creu alçada á fer absoltes, los Consellers comportaren lo de las missas, empero feren cessar lo dels Convents que vinguessen ab creu, y los Consellers administraren lo día de la Sepultura com era costumat, y tambe feren cessar que anassen quatre notables homens, dos devant, y dos derrera del Cors per que no era costumat â donas, sino â Comptesas, ô Abadeças, y al exir de Casa los frares portaren lo Cors â brassos, empero per que era fexuc lo portaren al coll, lo que si los Consellers haguessen vist, nou hagueren sufrit.

A 13 de Abril 1445, Aniversari feren celebrar los Parents, y amichs del Bisbe Simon de Barcelona, y per que morí fora en parts remotas, los Consellers no feren Aniversari, pero vestírense de lurs gramallas negras per alguns dies fort poch, y en dit Aniversari los Consellers encara quey fossen convidats, no anaren al Palau Bisbal, ans dreta vía sen anaren â la Seu. Vide lo Dietari.

A 13 de Octubre 1445, los Consellers ab parer de Promens ordenaren en la Sepultura del honorable en Rafel Ferrer Mercader ab sguard que era Thezorer de la Reyna Loctinent Genl, y fouli posat estat, y pano, pero que asso no pogues esser tret en consequencia.

A 5 de Noembre 1446, fou enterrat lo Cors de M.º Ramon Grau Advocat ordinari de la Ciutat, y los Consellers entrevingueren â dita Sepultura ab parer de Promens, y ordenaren per dita raho de la Advocació ordinaria.

A 30 de Janer 1447, Sepultura del honorable M.º Joan Lull major de dies Ciutadá, altre dels Síndichs de las Corts, en la qual entrevingueren lo Arquebisbe de Tarragona, Bisbe de Urgell, y de Vich, los Consellers, Deputats, ê alguns barons, y molts Cavallers.

Al primer de Febrer 1447; Sepultura de la Abadessa de Pedralbes, en la qual los Consellers entrevingueren. Vide lo Dietari.

A 6 de Setembre 1448; Sepultura de la Abadessa de S.t Pere.

A 2 de Desembre 1448, los Consellers ab Promenía juntada per aconsellarse perço que havían entes, que per la Sepultura de M.º Miquel de Guixar Ciutadá, sos parents aparellaven scut sobreveste darmas, y bandera, ô standart, deliberaren que era impertinent, y derisori â altri esser posada bandera, pano, ô standart si aquell aytal no es estat en Camp bellicos, ô en copiosa Batalla ab bandera desplegada, y que perço no devía esser sostengut al cors present de dit Guixar posar bandera, pano, ô standart, sino tantsolament scut, ê sobrevesta darmas, ê semblant ley, ô forma ordenaren, ê proveyren esser observada per esdevenidor â tots aquells qui en Batallas Campals, ô copiosas no hauran desplegada bandera.

A 16 de Juliol 1457: Sepultura de M.º Antoni Pelegrí Conseller, ê li fonch posat pano, ê scut ab camp blanch, ê ab petxines, y entreving[u]erenhi los Consellers, y moltes altres notables persones.

A 10 de Noembre 1463, morí lo Bisbe Joan Soler natural de la Vila de Caldes. Vide lo Dietari, y lo Llibre 4 de Cerimonias fol. 44.

A 3 de Febrer 1466: Sepultura de M.º Antoni Mir Conseller quint.

A 19 de Juliol 1483; Sepultura de M.º Pere Coromines Conseller en cap.

A 19 de Juliol 1484: Sepultura de M.º Romeu Lull Conseller en cap, y fouli feta cerimonia de Conseller.

A 15 de Janer 1490: Sepultura de la muller de M.º Bernat Garro Conseller, y ell morí â 7 de Juliol. Vide lo Dietari.

A 6 de Juliol 1504: Sepultura de M.º Berenguer de Monmany Conseller.

A 30 de Octubre 1517: Sepultura de M.º Marturiá Gual Conseller, y fou ab cerimonia de Conseller.

A 25 de Abril 1522: Sepultura de la muller de M.º Jordi Joan Conseller.

A 31 de Juliol 1523: Sepultura de la muller de M.º Mathia Canalías Conseller.

A 30 de Octubre 1524: Per malaltía de Virrey qui era en Gerona per la guerra de la França, los Consellers hi embían al Síndich, y la sua mort fou en Gerona â 3 de Noembre.

A 20 de Agost 1525, Aniversari per mort del Cardenal Vich Bisbe de Barcelona, qui morí en Roma, la Ciutat no feu Aniversari per no ser mort en Barcelona, sino los Parents. Vide lo Dietari.

A 27 de Setembre 1529, Mort de Veguer, y los Consellers anaren al dol.

A 25 de Desembre 1531: Mort de M.º Guillem Grau Conseller, y fou enterrat ab cerimonia de Conseller. Vide lo Dietari.

A 6 de Mars 1534: Sepultura de la Priora de Junqueras, lo Governador qui presidía, y lo Bisbe seyen a la part del Evangeli, y los Consellers, y Deputats â la part de la Epístola, al anar â cercar lo Cors, que era alt al Cor, los Consellers hi anaren, y no altri, y apres de haverlo enterrat, entraren en Capítol ab les monges.

A 24 de Maig 1536; Per mort de un Nebot del Virrey, qui morí en Castella, los Consellers lo visitaren.

A 16 de Desembre 1538: Mort de la Abadessa de S.t Pere, los Consellers feta la Sepultura entraren dins, y foren presents a la nova Elecció. Vide lo Dietari.

A 5 de Janer 1539, Mort de Virrey D.n Federích de Portugal Arquebisbe de Çaragosa; en la malaltía, lo Síndich lo visitá cada día, y los Consellers una vegada cada semmana. Vide lo Dietari, y Llibre 4 de Ceremonias fol. 158.

A 16 de Desembre 1541, Malaltía de Conseller, los altros lo visitan, y morí â 19, hont se fá menció de la cerimonia del Conseller Pere Grau â 25, de Dez.bre 1531.

A 28 de Setembre 1542: Mort de M.º Joan Miquel, Batlle, nos diu que los Consellers li fessen nenguna manera de honra.

A 26 de Abril 1544: Per malaltía del Virrey qui era en Tarraça, los Consellers hi embiaren lo Síndich â visitarlo.

A 7 de Juny 1545; sive 1546: Per mort de mare de Conseller, los Consellers lo visitaren.

A 16 de Noembre 1545: Sepultura de la Abadessa de S.ta Clara. Vide lo Dietari.

Sepultura de D.n Joan de Çuñega Comanador major de Castella, está en paper volant, y scriuse que fou enterrat â la Iglesia del Palau de la Comptesa, y que la tomba estaba posada en un Catafal alt de terra quatre palms, entapisat ab draps negres, y tota la Iglesia, lo Governador, y Consellers estaven en un banch â la part del Evangeli, y los Deputats al altre, y sobre la tomba havía un bell dosser de brocat ab las suas armas.

A 6 de Febrer 1546: Sepultura del Bisbe D.n Joan de Cardona.

A 24 de Octubre 1549, Mort de M.o Janot de Ferrera, y per ser estat Conseller en cap, los Consellers anaren al dol.

A 3 de Juny 1550, per mort de D.n Bernat de Pinós, los Consellers visitaren â D.n Pedro de Pinòs son fill.

A 23 de Setembre 1551: Mort de M.o Joan Arles Conseller quart. Vide lo Dietari.

A 30 de Mars 1552: Mort de la Abadessa de Valldonsella. Vide lo Dietari.

A 11 de Abril 1552: Mort de M.o ... [Perot Vila] y per ser estat Conseller en cap, los Consellers anaren al dol.

A 14 de Octubre 1552: Mort de la Abadessa de S.ta Clara. Vide lo Dietari.

A 14 de Octubre 1553, Mort de Virrey el Marques de Aguilar D.n Ferrando Manriques, fou enterrat in comendam â Jesus, la cerimonia es scrita ad longum.

A 19 Abril 1554: Mort de M.o Rafel Muntarols Conseller quint. Vide lo Dietari.

A 26 de Desembre 1554: Mort de M.o Jaume Marroquí Conseller, fou en día de Nadal, y no res menys los Consellers anaren â la Seu ab sas gramallas de grana, y al endemá anaren al dol. Vide lo Dietari.

A 19 de Juliol 1555; Per mort de la Virreyna la Marquesa de Tarifa que morí en Castella, los Consellers anaren â visitar al Virrey, y si be foren convidats al Aniversari, per que si feya Capella ardent noy anaren, ans hi discentiren, y lo mateix die los Consellers ho scrigueren al Rey

que era en Flandes, y lo Rey scrigué apres â 20 de Maig 1556, loant aquest fet de la Ciutat.

A 8 de Janer 1561: Mort del Bisbe de Barcelona D.ⁿ Jayme Cassador, está scrita la ceremonia largament.

A 8 de Abril 1561: Sepultura de M.º Bonaventura de Gualbes Conseller.

A 7 de Abril 1561: Mort de M.º Pere Joan Roig, y de Sales Conseller en cap.

A 17 de Febrer 1562: Sepultura de la Abadessa de S.ᵗ Pere.

A 5 de Janer 1563: Sepultura de la Abadessa de S.ᵗᵃ Clara. Vide lo Dietari.

A 17 de Juliol 1563: Mort de Virreyna D.ª Victoria muller de D.ⁿ García de Toledo, y los Consellers â 21 anaren â visitarlo.

A 7 de Agost 1567: Sepultura de Conseller M.º Balthazar de Montrodon.

A 10, y â 15 de Noembre 1570: Malaltía, y mort del Bisbe de Barcelona D.ⁿ Guillem Cassador. Vide lo Dietari, y lo Llibre 5 de Ceremonias.

En lany 1575: Sepultura del Bisbe D.ⁿ Martín Martines del Villar.

A 14 de Setembre 1576: Sepultura de la Abadessa de S.ᵗᵃ Clara.

A 17 de Setembre 1577: Sepultura de D.ⁿ Luis de Requezens Comanador major de Castella, y Governador General en Flandes, haguey gran cerimonia.

A 21 de Juny 1579; Mort de M.º Antoni Polit Conseller quart. Vide lo Dietari.

A 28 de Setembre 1581, per mort de una filla del Virrey, los Consellers embían â visitarlo.

A 30 de Octubre 1584: Mort de M.º Miquel Joan de Junyent, y de Rovira Conseller, y encara quey era lo Governador, empero lo Conseller en cap tingué lo cap del dol.

A 30 de Octubre 1584: Mort de M.º Pere Prats Conseller quint. Vide lo Dietari.

A 19 de Febrer 1587; Mort de la muller de M.º Miquel Ferrer Conseller.

A 4 de Desembre 1587; Mort de M.º Antoni Çarovira Conseller en cap del any abans.

A 20 de Mars 1592: Mort de Virrey el Mestre de Monteza. Vide lo Dietari.

A 13 de Abril 1593; Mort del Governador D.ⁿ Pedro de Cardona.

A 21 de Janer 1594: Mort de M.º Joan Benet Codina Conseller. Vide lo Dietari.

A 3 de Abril 1594: Malaltía del Bisbe D.ⁿ Joan Dimas Loris, y quant li portaren lo Combregar, los Consellers portaren lo talem. Vide lo Dietari.

A 25 de Juny 1594: Mort de la Abadessa de S.ᵗᵃ Clara, scriuse ab quin orde los Consellers anaren allá, y segueren. Vide lo Dietari.

A 2 de Janer 1597: Mort de un fill del Duc de Maqueda, olim Virrey, los Consellers lo visitan, empero per que ab motiu de dita mort, lo Virrey feu crida, vedant Masqueres, y Balls, los Consellers li demanaren que la revocàs, per que era Cerimonia Real.

A 5 de Setembre 1597; Mort de la Abadessa de S.ᵗᵃ Clara, los Consellers hi foren convidats, y noy anaren. Vide lo Dietari.

A 5, y â 8 de Agost 1598: Malaltía, y Mort de Bisbe D.ⁿ Joan Dimas Loris.

A 21 de Setembre 1598: Mort de M.º Joseph Comelles Conseller. Vide lo Dietari.

A 27 de Setembre 1598: Mort de M.º Miquel Joan Pons Conseller en cap.

Al primer de Janer 1599: Mort de la muller de M.º Pau de Fluviá Conseller.

A 12 de Janer 1601: Mort de M.º Miquel Ferrer Conseller.

A 10 de Juliol 1603: Malaltía, y mort de Virrey D.ⁿ Joan Teres Arquebisbe de Tarragona, y Consellers, y Deputats â comunes despeses despatxaren Correu à la Cort. Vide lo Dietari.

A 28 de Juliol 1603: Malaltía de Veguer, los Consellers lo visitan, empero per sa mort encara que foren convidats, no foren al dol, per no haver trobat fos en practica al primer de Agost, empero veuse quey anaren â 27 de Set.ᵇʳᵉ 1529, y si haguessen vist aquest Exemplar, hi foren anats.

A 22 de Setembre 1603: Malaltía de Virrey el Duc de Monteleon, los Consellers lo visitaren. Vide lo Dietari.

A 21 de Juliol 1604: Mort de M.° Miquel Çarovira Advocat de la Ciutat.

A 7 de Setembre 1604; los Consellers visitaren al Virrey, y â sa mare per la nova de la mort del Duc de Terranova gendre de dita Senyora.

A 3 de Setembre 1605, feriren al Veguer, y los Consellers embiaren lo Síndich â visitarlo.

A 2 de Octubre 1605: Mort de M.° Pau Jordá Conseller quart.

A 19 de Noembre 1605; per Malaltía de Virrey, los Consellers lo visitan.

A 4 de Janer 1606, per Malaltía de Virrey los Consellers lo visitan.

A 28 de Maig 1606: Morí lo Degá Cellers, y per que era Onclo del Conseller en cap, embiaren â casa del defunt hont era â darli el Pesame, lo qual combidá als altros Consellers al dol, empero resolgueren anàs hu sol.

A 10 de Octubre 1606: Mort de M.° Lorens Pasqual Conseller quint. Vide lo Dietari.

A 14 de Octubre 1607: Mort del Inquisidor Olivo Canonge de Barcelona, y Ardiaca de la mar.

A 22 de Febrer 1608; lo Conseller quart vingué ab gramalla de grana, y dexá la de dol que portava per mort de son Sogre havía cerca tres Semmanas.

A 7 de Febrer 1609: los Consellers visitan al Virrey per la nova de la mort de sa mare, que morí en Gaeta, y juntaren Promenía, per tractar si anirían â darli el Pesame, y vists Exemplars que estan cotats en Dietari, resolgueren devían anarhi per ser fora, com hi anaren apres de tornat, que fou â 19.

A 8 de Abril 1609: Sepultura de D.ⁿ Guillem Sencliment Embaxador de Espanya en la Cort del Emperador, y feu Administradors de sos bens als Consellers en cap, y segon.

A 12 de Octubre 1609: Mort del Bisbe D.ⁿ Rafel de Rovirola. Vide lo Dietari.

A 12 de Octubre 1615: Mort de Virrey el Marques de Almazan. Vide lo Dietari.

A 5 de Janer 1618, havent tingut noticia, que al Duc de

Alburquerque Virrey del present Principat se li ere mort en Castella lo fill primogenit, juntaren la Promenía per veurer la demonstració devían fer, y vists los exemplars que allí se cotan, fonch resolt, que fins dits Consellers ne fossen avisats de dita mort, que [no] tenían que mourer cosa, y â 8 de dit se veu en Dietari, com per part de dit Duc vingueren en Consistori ab Embaxada Dn Bertran de la Cueba, germá de dit Sor Virrey, y lo Clavari de S. Ex.ª ab gramallas de dol ab sos Caperons, fent â saber a Consellers la dita mort, y â 9 del mateix se tingue promenía â cerca dit fet, y fonch resolt, que los Consellers anassen ab gramallas de dol â visitar, y donar lo Pesame al Sor Virrey no obstant se trobave fora en lo carrer de Jesus per las rahons expressadas en lo mateix Dietari, y lo mateix die 9 anaren â donarli lo Pesame, y â 15 de dit foren fetes obsequies en lo Monastir de Jesus, y los Consellers ab parer de una Promenía, encara que foren convidats, noy anaren.

A 19 de Mars 1619, mort de Mr Geronim Puigvert Conseller ters, â 20 de dit los Consellers foren convidats al Enterro, y â 21 hi anaren ab gramallas de dol, y trobantse allí lo Batlle de Barcelona, no estigué assentat entre Consellers, sino entre los demes que eren en lo Dol, y continuaren anarhi los altres dies.

A 12 de Maig 1619, morí Jaume Font Mercader Conseller quart, â 13 de dit foren convidats los Consellers, y en Dietari apar com hi anaren lo endemá, y dies seguents. Vide lo Dietari.

A 13 de Noembre 1626: Morí lo Conseller ters, y en Dietari apar, com â 17, asistiren al Enterro, y lo endemá al Dol.

A 4 de Janer 1627: Mort del Sor Bisbe de Urgell Loctinent, y Capitá Genl y per no haverlo enterrat en Barcelona, nos posá dol en Casa la Ciutat, com se diu en Dietari â 5 del mateix.

A 24 de Maig 1627, en Dietari apar, com essent estats convidats los Consellers per part del Conseller Dimas Polit pera que volguessen asistir al Enterro de sa Sogra, apres de mirats exemplars, y consultat, trobant ere de obligació lo anarhi lo die del Enterro, y segon die de dol, li embiaren â dir quey anirían, com ho feren â 25, y 26 de dit, ahont se expressa que lo Abat de St Pere de Galligans, y lo Recibi-

dor de S.t Joan estigueren assentats despres dels Consellers, y â 29 aná â Casa la Ciutat ab gramalla de dol, y axí mateix los dies seguents.

A 28 de Febrer 1628: Combregaren al Conseller en cap, y los Consellers anaren al Pi acompanyant lo SS.m Sagrament al anar, y al tornar, admetent a la filera lo Degà Terrè, com tot llargament apar en Dietari; Si be vuy se fa de diferent manera, com per avall se veurá, y â 15 de Mars morí, y â 16 anaren al Enterro, en que asistiren lo Governador de Cathalunya, lo Degá Terré, y lo Compte de Montagut, y axí en aquest die, com en los demes del Dol foren graduats segons apar en Dietari.

A 26 de Maig 1629: Combregaren â Jaume Magarola Conseller quart, y los Consellers isqueren â rebrer Nostre Senyor â la primera quadra fora la Cambra, y lo acompanyaren despues fins â la Iglesia, anant primer Cap, y segon, y apres ters, y quint, y entre ters, y quint, ço es en lo mitg anaven M.r Miquel Joan Magarola, y M.r Fran.ch Joan Magarola fills de dit Conseller quart, â 2 de Juny morí, y â 4 anaren al Enterro, y estigueren assentats com en Casa la Ciutat, tenint lo Cap del dol, y entre segon, y quint estigué assentat lo fill major, y al costat del Conseller ters, lo altre fill, y apres lo segon die noy anaren, y per causa de dit dol, no anaren â una Professó ques feu â 6 del mateix mes, de un S.t Jubileu.

A 15 de Abril 1630: en Dietari apar que los Consellers asistiren al Dol lo die de la sepultura del D.or Joseph Gelavert Advocat de la Ciutat, y estigueren sens tenir lo Cap cubert, per ferse asso sols per mort de Conseller, y entre los Consellers estigueren assentats un fill, y un germá, y noy anaren mes de aquest die, per ser axí costum.

A 21 de Febrer 1632, combregaren lo S.or Bisbe de Lleyda Deputat del Gen.l aportantli lo Viatich lo S.or Bisbe de Barcelona, y â 23 morí, y â 25 del mateix fou enterrat com se diu en Dietari.

A 23 de Abril 1632; morí la sogra del Conseller quart, y los Consellers noy anaren per ser fora Ciutat dit Conseller quart, com apar en Dietari.

Al primer de Octubre 1632, tenint noticia que lo Bisbe de Barcelona estava desganat, embian lo Síndich â saber de sa salut, y lo mateix se feu lo endemá, y â 3 de dit lo com-

bregaren, aportant nostre Senyor lo Bisbe de Gerona, y las varas del talem los Consellers, y en lo aposento del S.or Bisbe hi eren los Bisbes de Urgell, Tortosa, Vich, Elna, y Solsona, y â 5 se li doná la Extremauncció, á 7, del mateix morí, y a 11 fou lo Enterro ab la conformitat ques narra en lo llibre 5 dit Ceremonial de Entrades de Reys, y Morts. Vide lo Dietari.

A 15 de Febrer 1633, en Dietari apar, com tenint noticia los Consellers, de que la mare del Conseller ters era morta, embiaren lo Scrivá Racional â donar lo pesame â dit Conseller, y â 16, y 17, dits Consellers anaren al dol en casa dit Conseller, ahont se diu que estigueren asentats; ço es despres de dit Conseller ters (per tenir lo cap del dol) lo Conseller en cap, apres lo segon, apres lo quart, apres lo quint sens tenir lo cap cubert sino lo ters, per tenir lo cap del dol, y â 21 de dit, lo Conseller ters aná â Casa la Ciutat ab gramalla, y gorra de Vellut, y lo Cuello escarolat per lo dol, anant axí mateix los dos dies seguents.

A 9 de Maig 1634: en Dietari apar, com dos Cavallers de part del Conseller segon anaren als Consellers, fentlos â saber la mort de la sua Sogra, y â 10, los Consellers li embiaren dos Cavallers â donarli lo Pesame.

A 3 de Abril 1635, combregaren al Conseller quart, al qual asistiren los Consellers exint â rebre nostre Senyor al cap de la escala, y apres lo acompanyaren fins â la Seu, anant derrera del talem. Vide lo Dietari.

A 10 de Octubre 1636, se veu en Dietari, que exint los Consellers del Hospital General, acompanyaren un Combregar.

A 2 de Setembre 1638, los Consellers anaren al dol que tenía lo Conseller en cap, per la mort de son gendre Joan Ponsich, apar en Dietari.

A 12 de Abril 1639, los Consellers ab gramallas de dol, anaren al dol per la Sepultura de M.r Pere Lluís Guell Advocat de la Ciutat, com se veu en Dietari.

A 7 de Juny 1640, morí lo Compte de S.ta Coloma. Vide lo Dietari, y â 16 en Consell de cent se tracta del Funeral.

Dijous á 11 de Febrer 1644, en Dietari apar que morí Sor Dorothea Sarrovira Abadessa del Monastir de S.ta Clara, y á 16 fou lo Enterro.

Dijous á 10 de Noembre 1644, en Dietari apar que fou sacramentat Joan Gaspar del Prat Conseller segon, y â 20 morí, y á 22 fou enterrat.

Dimecres á 28 de Mars 1646, en Dietari apar que fou sacramentat Pere Bofurull Conseller sisé, y á 2 de Abril morí.

Dijous á 28 de Agost 1650, en Dietari apar que fou sacramentat Lluis Bataller Conseller ters.

Dilluns â 10 de Abril 1651, en Dietari apar que morí Jacinto Fabregas Conseller en Cap, y â 11 fou lo Enterro.

Dimecres á 2 de Desembre 1654, en Dietari apar que morí Joan Graciá Conseller quint, y á 3 fou lo Enterro.

Disapte â 10 de Noembre 1657, en Dietari apar que fou sacramentat Bernat Corts Conseller quart, y â 12 morí, y á 13 fou lo Enterro.

Disapte á 2 de Noembre 1658, en Dietari apar que fou sacramentat Antoni Soriol Conseller quint, y â 15 fou extremaunciat.

Dilluns á 30 de Desembre 1658, en Dietari apar que fou sacramentat Joan Matheu Mascaró Conseller quart.

Diumenge á 23 de Maig 1660, en Dietari apar que morí Miquel Vilanera Conseller en cap.

Diumenge á 28 de Maig 1662, en Dietari apar que fou sacramentat lo Sor Bisbe de Vich, lo qual havía vingut en esta Ciutat per veurer â son germá lo Sor Bisbe de Plasencia, y á 29 morí.

Divendres á 22 de Janer 1663, en Dietari apar que morí lo Ill.^{m}, y Rev.^{m} Sor Dn Ramon de Sentmanat Bisbe de Barcelonâ, la Cerimonia de la qual Sepultura, se troba en lo Ceremonial que comensa á 12 de Janer 1663, fol. 1.

Dilluns á 30 de Setembre 1669, en Dietari apar que morí la S.^{ora} ..... Çacosta Abadessa del Monastir de Sta Clara, y â 1 de Octubre se tracta del Enterro.

Dimecres á 20 de Maig 1671, en Dietari apar que fou sacramentat Joan Maresch Conseller en Cap, y â 19 de Juny morí, y â 20 fou lo Enterro. Y en aquest die se comensaren â celebrar las 25 missas se acostuman fer celebrar per las animas dels Consellers, y altres Oficials de Casa la present Ciutat.

Dilluns á 15 de Juliol 1675, en Dietari apar, que morí

Joseph Quatrecasas, y Sala Conseller quint, y â 16 fou lo Enterro.

Dilluns á 27 de Juny 1678 en Dietari apar que fou sacramentat Christofol Vinyals Conseller sisé, y â 29 morí, y a 30 fou enterrat.

Dimecres á 17 de Setembre 1681, en Dietari apar que morí la Rev.t Abadessa del Convent de S.ta Clara de esta Ciutat, y á 20 fou lo Enterro.

Diumenge á 7 de Juny 1682, en Dietari apar que fou sacramentat lo Ill.m y Rev.m fr. D.n Ildefonso de Sotomayor Bisbe de Barcelona, y â 10 morí, y á 14 fou lo Enterro, y á 15 se feu la Funeraria en la Seu.

Dimars á 23 de Desembre 1692, en Dietari apar que morí lo Ill.m S.or Bisbe de Barcelona fr. D.n Benet Ignasi de Salazar, y á 28 fou lo Enterro, y â 29 fou la Funeraria en la Seu com apar en lo Llibre Ceremonial que comensa â 12 de Janer 1663, y á 30 de Noembre 1692 en Registre de Obrería se troba lo orde de la Professó se feu per dit Enterro.

Divendres á 14 de Octubre 1693, en Dietari apar que morí Isidro Balaguer Conseller sisé, y á 16 fou lo Enterro.

Divendres á 19 de Abril 1697, en Dietari apar que fou sacramentat lo Ill.m S.or D.n Manuel de Alba Bisbe de esta Ciutat, y á 22 morí, y à 23 se feu un Aniversari en son Palacio, y á 26 se feu lo Enterro, y Funeraria de dit S.or Bisbe en la Seu, com apar en lo Llibre Ceremonial que comensa á de 12 de Janer 1663.

Disapte â 4 de Abril 1699 en Dietari apar que morí D.n Joseph de Magarola Conseller ters, y á 5 fou lo Enterro.

Diumenge á 22, y 26 de Noembre 1699, en Dietari apar que lo S.or Príncep de Armestrad Virrey de est Principat estaba malalt, y que los Consellers anaren â visitarlo.

Dijous â 14 de Janer 1706, en Dietari apar que fou sacramentat Jacintho Lloreda Consellers ters, y á 18 fou lo Enterro.

Dijous á 22 de Abril 1706 en Dietari apar que morí lo Conseller en Cap, y á 21 de Maig se feu la Funeraria.

Divendres á 13 de Abril 1708, en Dietari apar que morí J[ose]ph Areny, y Garriga Conseller en Cap, y â 14 fou lo Enterro.

Dimecres á 24 de Octubre 1708, en Dietari apar que fou sacramentat lo S.or Conceller quart, y á 6 de Noembre morí, y á 8 fou lo Enterro.

Divendres â 14 de Juny 1709, en Dietari apar que morí D.ª Eulalia Vilar, y Mongay Abadessa del Convent de S.ta Clara, y â 16 fou lo Enterro.

Diumenge â 9 de Noembre 1710, en Dietari apar que fou sacramentat lo Ill.m S.or Arquebisbe de Tarragona.

Dijous â 2 de Juliol 1711, en Dietari apar que fou sacramentat lo Conseller en Cap.

Diumenge á 13 de Setembre 1711, en Dietari apar que morí Joseph Corominas Conseller en Cap, y â 14, y 15 se feu lo Enterro, y Sepultura.

Dimecres â 1 de Febrer 1713, en Dietari apar que fou sacramentat lo Ill.m S.or D. Miquel de Benavides Bisbe de Cartagena de las Indias.

Dimecres á 19 de Agost 1461, en Dietari apar que vingué nova que lo Rev.t Bisbe de Urgell dos, ô tres jorns havía ere passat de aquesta vida en la Seu de Urgell.

Disapte â 16 de Noembre 1499, en Dietari apar que vers las 4 hores apres mitg jorn passá de aquesta vida en la altre lo Regent la Cancellaría del S.or Rey, lo qual es estat Conseller en cap de dita Ciutat tres vegadas.

Diumenge â 15 de Octubre 1503, en Dietari apar que fonch feta Sepultura al Conseller quint, qui ere passat de aquesta Vida, â la qual anaren los Consellers, ê anaven devant lo Cos dos Verguers, ê apres del Cos altres dos Verguers devant los dits Consellers.

Divendres â 16 de Noembre 1509, en Dietari apar que passá de la present vida en laltre lo Noble D.n Lluís de Soler, ê de Requesens, Governador de Cathalunya, ê Compte de Pallás.

Dimecres â 20 de Noembre 1526, en Dietari apar que passá de aquesta vida â la altre M.º Pere Gomar lo any present Conseller de la Ciutat, lo orde, y graduació de la Sepultura se troba continuada en dit Dietari.

Dilluns á 5 de Noembre 1537, en Dietari apar que passá de aquesta vida â la altre en la Vila de Monsó lo Conceller en cap.

Dimars á 21 de Juny 1558, en Dietari apar que morí M.º Melcior Fabregas Conseller quart.

Divendres â 10 de Noembre 1559, en Dietari apar que morí M.º Bonaventura de Gualbes Conseller en Cap, y â 11 se feu la solemnitat de la Sepultura.

Divendres â 10 de Mars 1581, en Dietari apar que morí M.º Montserrat Vidal Conseller quint.

Divendres á 20 de Setembre 1585, en Dietari apar que morí M.º Geronim Claramunt Conseller quint.

Dijous á 25 de Setembre 1603, en Dietari apar que morí la Rev.t Abadessa del Monastir de S.ta Clara.

Divendres á 7 de Maig 1604, en Dietari apar que los Consellers foren convidats per anar al Enterro de D.ª Magdalena de Foxá Abadessa de Valldonzella.

Dijous â 6 de Janer 1605, en Dietari apar que morí la Rev.t D.ª Geronima Boscha Abadessa del Monastir de Valldonsella, y á 6 de Mars fou anomenada per Abadessa de dit Monastir D.ª Anna Canta.

Dilluns á 22 de Maig 1606, en Dietari apar que se feu en la Seu Aniversari solemne de Pontifical per la anima del Bisbe de Murcia D.n Alonso Colona, per que abans fou Bisbe de Barcelona.

Dimars á 26 de Maig 1615, en Dietari apar que morí lo Mag.ch Joan Dusay Conseller en Cap.

Dilluns â 28 de Desembre 1615, en Dietari apar que morí M.º Joan de Gualbes de Bonaventura Conseller en Cap.

Dijous á 20 de Octubre 1616, en Dietari apar que morí lo Mag.ch Rafel Çafont Conseller ters, y á 21 fou lo Enterro.

Dimecres á 15 de mars 1628, en Dietari apar que morí Fran.ch Cervera, y de Gualbes Conseller en Cap.

Disapte â 21 de Juny 1637, en Dietari apar que morí Sor ..... Despujol Abadessa del Monastir de S.ta Clara.

CAP. XVIIII.

GRADUACIONS PER ENTRADES

de Reys, Juraments, y altres.

GRADUACIÓ per anar â rebre al Senyor Rey, ô Loctinent Gen[era].[1] ô altros Senyors quant entran en Barcelona, ô per anar â acompanyar als Síndichs quant van, ô venen de Monço, ô de la Cort; se fa dins Casa la Ciutat, estant los Consellers, y los demes en la Plassa â cavall devant Casa la Ciutat.

Graduació per la Cavalcada del die de Capdany; se fa â la Plassa de Sant Jaume dins la Casa de M.º Bosch de Vilagaya estant los Consellers, y los demes â cavall en dita Plassa devant dita Casa, y de la Batllía General.

Graduació per la Cavalcada del matí de S.t Joan de Juny; se fa en lo Born dins la Casa de D.n Galceran Meca, estant los Consellers, y los demes â cavall en lo Born.

Graduació per anar â Vespres de Corpore Christi, ô per festivitats de Conquistas, Naximent de Príncep, ô altres semblants; se fa dins S.t Jaume, estant los Consellers, y demes en lo Porxo asseguts als Padrisos â la banda de la font.

Graduació per lo Jurament del Veguer, y Batlle; se fá en dit loch.

Graduació por lo Jurament de Taulers, Mostassaf, y Consols de Lonja; se fa al hort de Casa la Ciutat, estant los Consellers, y altres en la Sala nova del Trentenari.

Graduació per anar â Capellas ardents, y â Sepulturas de Bisbes de Barcelona, se fan dins la Sala del Consell de cent.

A 27, de Maig 1634: Consell de cent per controversias entre Consellers â cerca precedencias de Proms, y resolgué que los Consellers novament fessen elecció de nous Proms, y en las funccions de Promenía haguessen de asistir preceynt per edats lo hu al altre, com sempre se es acostumat fer axí, tant per Privilegis, com altrament.

A 26 de Maig 1657, en Consell se tracta de la graduació pretenen los Consols de Llotja en las festivitats, y funccions de Promenías, y acompanyaments.

CAP. XX.

VENGUDAS DE REYS, Y ALTRAS

Personas assenyaladas â Casa de la Ciutat per negocis, ô per visitar als Consellers.

A ... de ..... (1) 1269, en lo Capítol de Predicadors, estant allá los Consellers, per quant en dita Casa de Predicadors antiguament solían los Consellers, y Consell de cent ajustarse, y en presencia de fr. Ramon de Penyafort, el Rey D.n Jayme, y el Infant D.n Pedro feren certa declaració â petició de Consellers en cert fet de batre moneda.

A 15 de Desembre 1343, los Consellers feren un drap de porpra, y coxí, que servís per quant lo Senyor Rey vindría al Consell, y pera tenirho ben guardat, hi feren una Caixa de Ciprés.

A ... de ..... (2) 1376, lo Senyor en Pere de Luna Cardenal de Aragó vingue â visitar, y veure la Casa de la Ciutat, y fouli dada Collació.

Al primer de Octubre 1378, lo Rey en Pere vingué â Consell de cent, y demaná li fos dat algun subsidi per la sua anada â Serdenya, que lo Rey Alfonço son Pare havía acquisit ab molta sanch, y despesa desta Ciutat, per que

(1) En blanch.
(2) Idem.

estava en perill de perdres, y per la anada de Cicilia, per que novament ha succehit per mort del Rey Federich, y lo Conseller en cap li respongué lo havían oyt, y deliberarían, y li tornarían resposta, y sen torná â son Palau del Bisbe.

A 2 de Maig 1379, lo Cardenal de Aragó vingué â visitar los Consellers en Casa la Ciutat, y fouli dada Collació, y costá C ℔.

En la festa de Sinquagesma del any 1383, lo Duc D.ⁿ Martí, convidá als Consellers, y als Promens â dinar, y la Ciutat li doná per la messió 75 ℔ ℔, y apres la Duquesa vingué â Casa la Ciutat, donarenli Collació, y costá 22 ℔ 19 ℔ 10.

A 11 de Maig 1391, el Infant D.ⁿ Martí Duc de Montblanch vingué â Consell de cent, y explica com havía deliberat anar ab armada â Cicilia per haver aquell Regne, pregant al Consell li donás Consell, y favor en dita pretenció en socors del Rey D.ⁿ Martí de Cicilia son fill contra los Rebelles, y demanava li donassen 50000 florins, que ell empenyaría las Vilas de Elig, y Crivillen en Valencia com ho feren, y â 9 de Juny deliberaren, que los Consellers donassen son consell al Senyor Duc per son passatge, majorment per haverho ell demanat.

A 28 de Juny 1391: vinguè â Casa de la Ciutat el Rey de Armenia, que era entrat â 20, y no li fou dat â beure, ni Collació.

A 27 de Octubre 1391; iterum vingué â Consell de cent el Infant D.ⁿ Martí Duc de Montblanch per lo dit Empres-tich dels 50000 florins.

A 28 de Juny 1392; el Rey D.ⁿ Joan vingue â Consell de cent, y proposá com son pensament era passar â Serdenya contra los Rebelles, y que aquesta Ciutat per ser de las mes insignes de sos Regnes, los pregava li fessen tal ajuda, y socors que son bon proposit hagues bon acavament, y aquí entrel Rey, y Consellers hi hagué rahonament, y lo Consell ho cometé â Consellers, y Trentenari ab poder de donar son Consell al Rey, y en lo del socors, ans de resoldreu, ho referissen al Consell de cent, y â 5 de Agost lo Consell deliberá servir al Rey per son passatge ab deu galeras per quatre mesos posadas apunt armadas, y provehidas; y al primer de Setembre 1393 torná â venir â Consell de

cent lo dit Rey D.n Joan, y demaná que ultra las deu galeras que li havían ofertas per anar â Sardenya, li ajudassen de 1000 Ballesters, y lo Consell se escusá, y â 13 de dit iterum vingué â Consell de cent, yls feu un rahonament, dientlos que estava de partida pera Serdenya, yls pregava â tots tinguessen pau, y honrassen los Regidors de la terra que ell dexava, y que en cas tingues necessitat de socors, li ajudassen.

A 13 de Agost 1397, lo Rey D.n Martí vingué â Consell de cent, y fouli aparellat son Siti Reyal ab son dosser de drap daur com es acostumat, y aquí lo Rey digue, que regonexent los assenyalats serveys que la Ciutat li havía fet, per no incorrer en vici de ingratitut, ne feya moltes gracies, singularment en amparar, y consellar â la S.ra Reyna en absencia sua, y pregava al Consell, que attes que ell sen havía de anar â Aragó, volguessen amparar la execució que feya contra lo Compte de Foix, fentlos moltas ofertas, y compliments, y lo Conseller en cap se levá, y li respongué fentli tambe moltas ofertas, y li demana volgues fer jurar son Primogenit el Rey de Cicilia, y lo Rey demana que la Ciutat ab seguretat lo volgues valer com pogues haver 10000 florins per socorrer â Caller, y lalguer.

A 26 de Noembre 1400: lo dit Rey D.n Martí, vingué â Consell de cent, advertintlos molt, que en la elecció de Consellers proxima, elegissen personas que no fossen de bando.

A 24 de Noembre 1404, lo Vice Canceller Sperandeu Cardona, y altres acompanyats seus vingueren â Consell de cent, pregant de part del Rey que la Ciutat prestás son consentiment â que lo General prestás al Rey 13000 florins per sas necessitats.

Al primer de Abril 1406, lo Rey Carlos de Navarra vinguè en Barcelona, y abans de tornarsen vingué â Casa de la Ciutat, y los Consellers lo combidaren â beure, costá la Collació, 30 ₤ 19 ₰ 6.

A 25 de Maig 1406, vingueren dos Missatgers en Consell de cent de part del Rey sobre cert fet, dient que lo Rey hi volía venir, empero que no havía pogut per que estaba pera partir pera Valencia.

A 13 de Setembre 1409, el Rey D.n Martí vene ab carta de gracia â la Ciutat, ô doná en penyora per 50000

florins a rahó 11 ℔ valents 27500 ℔ ℔, lo Comptat de Ampuries, hont diu, que â 10 de dit Sa Mag.t fou en lo Consell de cent per demanar aquest socors per la guerra de Sardenya.

A 21 de Octubre 1430, lo Arquebisbe de Tarragona vinguè â Consell de cent per tractar certa cosa del Rey.

A 19 de Janer 1436, el Rey D.n Joan de Navarra Loctinent, y germá del Rey D.n Alonço vingué â Consell de cent per demanar socors en favor del Rey son germá per la guerra contra Genovesos, scriuse largament com fou rebut.

A 27 de Febrer, y â 15 de Mars 1437, la Reyna vingué al Consell de cent per demanar donatiu de 20000 florins per socors de armada per defensió de la persona del Rey, scriuse com fou rebuda, y com seya dita Reyna, y los Consellers, y lo Consell delibera que no era expedient, y â 21 de Noembre 1441, en un Consell continuat apres dita jornada, si be es ver se tingué ja â 11 de Juliol 1438, se refer com la Reyna pregava molt fessen Embaxada al Rey â Napols per demanarli que vingues, per lo perill en que estava sa persona.

A 4 de Juny 1438, la dita Reyna vingué â Consell de cent per demanar que pus la Ciutat tenía dos galeras, y assí havía tres naus, fossen armadas en favor del Senyor Rey contra Genovesos, y per sperar la resposta, sen devalla baix â la Sala del Trentenari, y â 20 de Juliol, la dita Reyna Loctinent General vingué en la Sala del Consell de cent, la qual estava entapiçada per dit efecte, ê segué en una Cadira que aquí li tenían aparellada, y los Promens, ê les sues donselles estaven â la una part de peus, ê al anar, y venir, los Consellers isqueren fins fora lo Portal major, demanava que lo General li fes donatiu.

A 29 de Janer 1443, el Arquebisbe de Çaragosa vingué â Consell de cent de part de la Reyna sobre cert fet de Corts com está notat in titulo Corts generals.

A 18 de Mars 1445, lo Bisbe de Puçol vingué â Consell de cent ab letra de crehensa del Papa sobre cosas de guerra, com está notat in titulo Guerras, y Armadas.

A 21 de Mars 1449, lo Almirant de Castella vingué â visitar als Consellers â Casa la Ciutat.

A 3 de Juliol 1449, lo Arquebisbe de Tarragona vingué â Consellers per darlos una Carta del Rey de Navarra, y expli-

car la crehensa, y demanava emprestich de certa quantitat, y lo Consell delibera, que no era expedient.

A 10 de Juny 1451, lo Compte de Consentayna, y lo Mestre Racional vingueren â Consell de cent, y donaren una Carta del Rey, y explicaren la crehensa.

A 30 de Juliol 1451, la Reyna vingué â parlar ab los Consellers, y parlaren al hort.

A 29 de Setembre 1451, día de S.t Miquel, la Reyna vingué â S.t Miquel, empero entrá per Casa la Ciutat, y ohí missa, y combregá en la Capella de Casa la Ciutat, y per la porta del Cor de la Iglesia de S.t Miquel que exía â Casa la Ciutat sen entrá â la Iglesia á oyr lo Offici, y acabat, sen tornà entrar â Casa la Ciutat, ê aquí cavalcá, y sen aná â dinar. Vide lo Dietari.

A 16 de Desembre 1452, lo Governador vingué al Consell de cent, fou rebut al cap de la escala per los Ciutadans qui eran estats Consellers en cap, y al entrar tots los Consellers, y Consell, se alçaren de peus, y segué primer del Conseller en cap.

A 30 de Noembre 1454, lo Governador vingué â Consell de Cent, y los Consellers al tornarsen lo acompanyaren fins â la porta de la Sala.

A 12 de Noembre 1457, lo Mestre de Monteza, y D.n Joan Dixer Missatgers del Rey vingueren â Casa la Ciutat, y tornaren lo die seguent per la resposta.

A 28 de Maig 1460, lo Arquebisbe de Tarragona, y lo Governador vingueren per orde del Rey â Consell de cent per demanar li presten las duas galeras de la Ciutat per embiarlas ab altras fustas â Napols â son Nebot que guerrejava, y apres vingueren â 12 de Agost â demanar emprestich de 30000 florins, y ja abans â 9 de Agost vingueren el Mestre de Monteza, y lo Governador de part del Rey, y demanaren que la Ciutat li fes cara per haver â credit 30000 florins per socorrer al dit son nebot el Rey D.n Ferrando de Napols, per que lo Senyor Rey daría fermansas â la Ciutat, y lo Consell delibera fos complagut al S.or Rey.

A 7 de Febrer 1461: vingueren los mateixos, y de part del Rey, y ab letra sua de crehensa demanaren fessen tornar los Missatgers tramesos al S.or Rey â Leyda per la desliu-

rança del Príncep D.n Carlos, â qui lo Rey D.n Joan son Pare tenía pres, oferintse dit Rey guardar Constitucions, y Privilegis.

A 14 de Maig 1461, el Príncep D.n Carlos vingué â Concell de cent, y feu gracies del cuydado que havían tengut de sa desliurança, y â 31 de dit vingué altra vegada â Casa de la Ciutat â parlar ab Consellers, y â 17 de Abril, y â 21, y â 25 de Maig, y â 27 de Juny per demanar Consell â Consellers, y â 2 de Juliol tambe per demanar consell, y en esta derrera jornada dix als Consellers paraules de gran amor, y agrahiment, dientlos quels tenía per Pares, y quel havían reengendrat.

A 3 de Octubre 1461; en Consell ordinari vingué lo Procurador Real de Mallorques, y de part del Rey explicá, com Sa Mag.t volía decorar â son fill primogenit D.n Ferrando de Príncep de Gerona, y que ho volía fer ab complacencia de la Ciutat.

A 11 de Desembre 1461; la Reyna D.a Joana, muller del Rey D.n Joan, la qual era tudriu del Príncep D.n Ferrando Loctinent Gen.l irrevocable vingué â Casa la Ciutat, y â 13 la dita Reyna, y son fill iterum vingueren â Consell de cent.

A 5 de Maig, y â 5 de Setembre 1464, y â 8 de Octubre, y 27 de Noembre 1465, el Rey en Pere vingué â Consell de cent, aquest no era Rey natural.

A 25 de Desembre 1470, die de Nadal, lo Infant D.n Enrich convidá als Consellers â dinar, y tots menjaren en una taula.

A 20 de Noembre 1471, lo Loctinent General D.n Joan de Aragó vingué á Concell de cent, y tambe vingué â 11 de Agost, y â 23 de Setembre 1472.

A 7 de Maig 1473, lo Governador vingué â Consell de cent per explicar la crehensa de una Carta del Rey.

A 21 de Juliol 1473, los Comptes de Prades, y de Cardona vingueren â la 24.na de Corts.

A 30 de Juliol 1473, los mateixos Comptes de Prades, y de Cardona, de part del Rey de Cicilia Governador General, y Primogenit de Aragó vingueren â Consell de cent per dar avís de com los francesos eran â la frontera per entrar en Rosselló.

A 27, y â 30 de Setembre, y â 18 de Noembre 1473, lo Compte de Cardona, y dos altres Embaxadors, de part del Rey D.ⁿ Joan vingueren â Consell de cent per demanar fossen elets en Consellers certes persones, y nou obtingueren, com está notat en titol Consellers, y Consell.

A 16 de Desembre 1473, los Comptes de Prades, y de Cardona de part del Rey vingueren â Consell de cent, advertintlos, que pera proveyr la Ciutat de Vituallas, de que tenía stretura, sería be suspendre per un mes lo dret dels cavalls.

A 3 de Juny 1474, lo Arquebisbe de Çaragosa D.ⁿ Joan de Aragó, y lo Bisbe de Mallorca Vice Canceller del Senyor Rey vingueren â Consellers â pregarlos de part del Rey, que la Ciutat fes fermança al General per haver 6000 ℔ ℌ â Censal per certa necessitat del Rey.

A 22 de Noembre 1474, la Infanta D.ª Joana filla del Rey D.ⁿ Joan, vingué â Consell de cent, y demana, que la Ciutat socorregues al Rey son Pare per la guerra de França.

A 17 de Febrer 1475, el Bisbe de Urgell vingué al Consell de part del Rey, y demana duas Bombardes per la guerra de Rosselló, oferint seguretat.

A 4 de Juny 1476, Embaxada de tres persones trameses per la Cort general ques celebrava en Leyda, vingué â Consellers.

A 17 de Janer 1485, el Infant D.ⁿ Enrich vingué â Consell de cent, y demana ajuda contra los Pagesos de Remença.

A 2 de Agost 1487, el Infant D.ⁿ Enrich vingué â Consell de cent, y de part del Rey demana socors pera la Conquista de Granada.

A 30 de Noembre 1490, el Infant D.ⁿ Enrich vingué â Trentenari, y â 30 de Noembre 1491, iterum vingué.

A 14, y 27 de Juny 1492, per que lo Infant D.ⁿ Enrich Loctinent general, y la Infanta volíen venir â veure la Casa de la Ciutat, fou deliberat donarlos collació.

A 24 de Octubre 1493, vingueren en Consell de cent el Vice Canceller, y el Regent, y lo Secretari del Rey, y fou publicat lo Privilegi del Rey D.ⁿ Ferrando del nou regiment.

A 29 de Noembre 1498, vingueren lo Regent, y M.ʳ Geronim Albanell, y fou publicat altre privilegi de regiment per insiculació.

A 13 de Desembre 1505, lo Virrey D.ⁿ Joan de Aragó,

Castella damposta vingué â Consell de cent, y demana que la Ciutat volgués fer fermança per 30000 ℔ ℈ al Rey dels 500000 d[ucats], que lo Rey havía promes pagar al de França ab la Capitulació de la Pau, y acompanyarenlo fins al cap de la escala.

A 30 de Agost 1506, vingué â Consell de cent lo Canceller Bisbe de Urgell, y demana, que la diferencia de la Ciutat ab lo Batlle General sobre los emoluments de la Batllía General, en raho dels dos Censals que la Ciutat hi reb, fos mesa en mans del Rey, y al Consell no li paregué.

A 8 de Maig 1508, lo Virrey D.ⁿ Jayme de Luna vingué â Consell de cent, per donar una letra del Rey, y explicar la Crehensa sobre la prop dita diferencia del Batlle General ab la Ciutat, demanant al Consell hi posas personas pera concertarho, y lo sobre scrit deye: Als Mag.ᶜʰˢ, y amats nostres etc.

A 16 de Desembre 1509: M.ʳ Federich de Gualbes tingué Conclusions â Casa la Ciu[ta].ᵗ forenhi lo Virrey, Consellers, Canceller, y Doctors del R.ˡ Consell, Bisbe de Barcelona, y altres, scriuse alli largament lorde com seyen.

A 2 de Janer 1519, vingueren â Casa la Ciutat lo Almirant de Castella, y lo Arquebisbe de Tarragona, y â 27 vingueren el Cardenal de Tortosa, y lo dit Arquebisbe; iterum vingueren â 14 de Febrer per tractar, y concertar la Entrada, y jura del Rey D.ⁿ Carlos.

A 21 de Maig 1528, lo Virrey el Bisbe de Siguensa Loctinent General vingué â Casa la Ciutat per pregar per la expedició de las Corts.

A 8 de Juliol 1534; D.ⁿ Anton de Cardona, qui anave per Virrey de Sardenya vingué â despedirse de Consellers.

A 27 de Agost 1542, lo Duc de Cardona demanat per Consellers vingué al Consell de la 24.ⁿᵃ de Corts.

A 10 de Mars 1544, lo Almirant de Napols demanat per Consellers vingué â Casa la Ciutat per tractar cosas de Guerra, y haguey Junta de molts Nobles, y Cavallers.

A 18 de Mars 1544, lo Virrey el Marques de Lombay vingué â Consell de cent per tractar cosas de Guerra.

A 19 de Noembre 1547, vingué â Consell de 24.ⁿᵃ de Corts el Inquisidor D.ⁿ Diego Sarmiento, y doná una Carta del Príncep, y explicá la crehensa.

A 17 de Octubre 1552, D.n Bernardino de Mendoça Capitá Gen.l de las galeras de Espanya vingué â Casa la Ciutat â comunicar ab Consellers per cosas de Guerra.

A 8 de Juliol 1557: vingué en Consell de cent un Cavaller trames per lo Rey, fou rebut al cap de la escala per quatre Militars, y â mija escala per Consellers, y segué al costat del Cap, demana emprestich, y lo Consell empresta al Rey 8000 ℔ ℌ, y ja â 14 de Febrer 1556, es altro Emprestich de 4000 ℔ ℌ.

A 24 de Mars 1564, vingué Embaxada del Bras Ecclesiastich â la 24.na de Corts, y en ella venía lo Bisbe de Urgell.

A 15 de Maig 1590, lo General dels Benitos vingué â visitar â Consellers.

A 11 de Noembre 1591, Embaxada de quatre Ecclesiastichs del Consili Provincial de Tarragona, vinguè â Consellers pregantlos se interposan ab S. Mag.t per lo succés de Aragó que lo Rey trameté allá exercit per la revolució quey hagué per lo cas de Antonio Perez.

A 15 de Juliol 1597, el Duc de Maqueda, olim Virrey de Cathalunya, qui anave per Virrey de Cicilia, ans de embarcarse vingué â visitar â Consellers.

A 22 de Desembre 1601, y â 2 de Janer 1602, lo Bisbe D.n Alonço Coloma vingue â Consell de cent, y explicá la crehensa de una carta del Rey demanant que la Ciutat lo socorregues per sas necessitats, y la Ciutat li dona per vía de emprestich 30000 ℔ ℌ, al venir fou rebut, ço es que los Officials devallaren baix al peu de la escala, y los Consellers Cap, y ters lo reberen al cap de la escala.

A 7 de Janer 1604, el Duc de Sessa vingue â visitar â Consellers.

A 24 de Febrer 1606, vingué lo Duc de Terranova â Casa la Ciutat.

A 19 de Juliol 1606, el Marques de Itona estant pera partirse pera Roma com â Embaxador de Espanya, vingué â visitar â Consellers.

A 6 de Octubre 1608, el Duc de Cardona vé â visitar â Consellers.

A 16 de Octubre 1608, estant pera partirse pera Italia lo Compte de S.t Angel dels Lombarts, fill primogenit del Virrey el Duc de Monteleon vingue â Casa la Ciutat â des-

pedirse de Consellers, acompanyarenlo fins â la porta del trentenari vell.

A 30 de Octubre 1608, el Duc de Cardona estant de partida pera Castella, ve â despedirse de Consellers.

Dilluns â 27 de Febrer 1640, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Ex.m S.or Marq[ue].s de los Balbases, â tornar la visita que los Consellers dies passats li havían feta, lo qual isqueren â rebrer ab la cerimonia en dit Dietari expressada.

Dilluns â 9 de Juliol 1640 en Dietari apar que vingué en Casa la Ciu[ta].t lo S.or D.n Pedro de Aragon Marques de Povar, fill del S.or Duc de Cardona, â tornar la visita que lo mateix die li havían fet los Consellers.

Dimecres á 3 de Setembre 1642, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Legat del Ill.m S.or Nuncio de Fransa â visitar als Consellers, lo qual fou rebut ab la cerimonia que en dit Dietari es de veurer.

Dilluns á 6 de Octubre 1642, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo S.or Bisbe de Barcelona pera despedirse dels Consellers per anarsen fora Regne.

Dijous â 10 de Desembre 1643, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo P.e General de la Mercé, y per ser elet Bisbe de Urgell, los Consellers lo isqueren â rebrer ab la ceremonia acostumada.

Dimecres á 18 de Maig 1644, en Dietari apar que vingué á Casa la Ciutat â visitar los Consellers lo S.or Abad de Montserrat, y apres de haver fetas moltas cortesías, y gracias de las merces havía rebudas, y rebía cada día la Casa de N.a S.ra de Montserrat, en memoria de ellas doná un quadro grandíssim ahont estaba pintada N.a Senyora ab tota la montanya, y los Consellers del any prop passat, lo qual quadro es estat collocat en la Sala del Consell de cent sobre lo Portal.

Dimars á 6 de Desembre 1644, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Ex.m S.or Mariscal de la Mote Duc de Cardona, Virrey, y Capitá Gen.l del present Principat de Cathalunya.

Dimars á 30 de Abril 1647, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo S.or Bisbe de Babilonia.

Disapte á 4 de Maig 1647, en Dietari apar que vingué

en Casa la Ciutat lo S.or Compte de Agramont pera visitar als Consellers.

Dimars á 26 de Maig 1648, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo S.or Bisbe de Orange â visitar als Consellers.

Dimars á 29 de Desembre 1648, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Ex.m S.or Duc de Llull (Lui) Virrey del present Principat.

Dimars á 9 de Mars 1649, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo M[ol].t Rev.t P.e fr. Innocencio de Calatagirona General dels PP. Capuchins.

Dimecres á 29 de Janer 1653 en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo S.or D.n Ramon de Company Embaxador de la Ciutat de Çaragosa, y Regne de Aragó.

Dilluns á 17 de Mars 1653, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo S.or Bisbe de Vich Elet Bisbe de Barcelona, al qual se li feu la ceremonia acostumada.

Dilluns â 17 de Mars 1653, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Senyor Compte de Abril, al qual se li feu la cerimonia acostumada.

Divendres á 6 de Mars 1654, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Sereníssim S.or Príncep D.n Joan de Austria, lo qual vingué per oyr lo sermó de la Iglesia de S.t Miquel.

Dilluns á 20 de Juliol 1654, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo S.or D.n Melchor de la Cueba Manriquez Cavaller del abit de S.t Joan, y General del Vaxell, lo qual fou rebut ab la ceremonia que en dit Dietari es de veurer.

Divendres á 21 de Abril 1656 en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo S.or Bisbe de Vich, pera visitar los Consellers.

Dijous á 22 de Mars 1657, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciu[ta].t lo Rev.m S.or D.n Bernat de Cardona Bisbe de Gerona pera visitar als Consellers.

Disapte á 7 de Abril 1657, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Rev.m S.or fr. ..... (1) Roger Bisbe de Solsona pera visitar als Consellers.

Disapte â 14 de Juliol 1657, en Dietari apar que vingué

(1) En blanch.

en Casa la Ciutat lo S.or Compte de Penyaranda, lo qual vingué pera visitar als Consellers.

Dijous á 16 de Agost 1657, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Tursi.

Dilluns á 8 de 7.bre 1657, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Terranova.

Dimecres â 10 de Juliol 1658, en Dietari apar, que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Conde de Lemos.

Dimecres á 24 de Maig 1662, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo S.or Bisbe de Plasencia.

Dimecres â 13 de Setembre 1662, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo S.or Princep Ludovico.

Dilluns â 18 de Juny 1663, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat â visitar als Consellers lo Ill.m y Rev.m S.or Braulio Sunyer elet Bisbe de Vich, y á 3 de Abril 1664 torná â despedirse.

Dimecres â 4 de Juliol 1663, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Conde de Lemus.

Dimecres á 9 de Juliol 1664, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo S.or Compte de Paredes.

Dimecres â 13 de Agost 1664, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat lo Ex.m S.or Marques de Castell Rodrigo.

Disapte á 4 de Octubre 1664, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Rev.m S.or Bisbe de Tortosa.

Dimecres á 22 de Abril 1665, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Ill.m y Rev.m S.or fr. D.n Joan Emanuel Spinosa Arquebisbe de Tarragona.

Dijous á 30 de Juliol 1665, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Rev.m S.or D.n Jayme de Copons Bisbe de Vich.

Dijous á 22 de Juliol 1666, en Dietari apar que vingué

en Casa la Ciutat lo S.or Duc de Alburquerque, no mes que pera veurer la Casa.

Divendres â 25 de Febrer 1667, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Conde de Usseda Grande de Espanya.

Dimars â 14 de Juny 1667, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo S.or Duc de Medinaceli.

Divendres á 2 de Setembre 1667, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat per visitar als Consellers lo S.or D.n Miquel Salvá del Consell de Aragó.

Dimecres á 19 de Setembre 1668, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Príncep de Parma General de la Cavallería.

Dimars á 2 de Octubre 1668, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Sereníssim S.or Príncep de la Toscana de Florencia, lo qual unicament vingué per veurer la Casa.

Disapte á 6 de Juny 1671, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo S.or D.n Joseph Nino Fiscal del Consell de Aragó.

Disapte á 4 de Juliol 1671, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo S.or Compte de Fuenclara, que havía vingut per anar per Virrey de Mallorca.

Dimars á 20 de Setembre 1672, en Dietari apar que vinguè en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Marq[ue].s de Bayona, General de las Galeras de Espanya.

Dimars á 31 de Octubre 1673, en Dietari se tracta de la Grandesa del P.e General de S.t Francesch per quant vinga lo cas de venir â visitar als Consellers, y â 4 de Noembre vingué dit P.e General â Casa la Ciutat per visitar als Consellers.

Dimars á 17 de Abril 1674, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Monteleon, y Terranova Grande de Espanya.

Divendres á 4 de Maig 1674 en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat lo S.or Marques de Aytona Grande de Espanya pera tornar la visita als Consellers.

Divendres á 6 de Juliol 1674, en Dietari apar que vingué

en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo S.or Príncep Ludovico, y â 10 de Agost torná.

Dijous á 10 de Desembre 1676, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo P.e General del Orde de S.t Fran.ch

Disapte á 26 de Juny 1677, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo P.e General del Orde dels Caputxins.

Disapte á 8 de Octubre 1678, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Princep de Poblin Grande de Espanya.

Dijous á 25 de Abril 1680, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo S.or Marq[ue].s de la Granada.

Dimars â 10 de Desembre 1680 en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Villaermosa Grande de Espanya.

Divendres â 9 de Maig 1681 en Dietari apar que vingue en Casa la Ciu[ta].t pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or D.n Carlos Colona Condestable de Italia Grande de Espanya.

Diumenge â 16 de Noembre 1681, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Marq[ue].s de Torracussa Grande de Espanya.

Dilluns á 12 de Janer 1682, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Rev.m P.e General del Orde dels Caputxins.

Dijous á 30 de Abril 1682, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciu[ta].t pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Jovanaso.

Dimecres á 14 de Octubre 1682, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo P.e General del orde de S.t Fran.ch

Dimars á 6 de Abril 1683, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.m S.or Marq[ue].s de los Veles.

Dimecres á 19 de Juny 1686, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat á fi de veurer la Casa lo S.or Duc de Brea.

Divendres á 10 de Desembre 1688, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m

S.or Compte de Melgar, Virrey, y Capitá Gen.l del present Principat.

Dilluns á 28 de Febrer 1689, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Villaermosa Virrey, y Capitá Gen.l del present Principat.

Divendres á 19 de Agost 1689, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciu[ta].t pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Turcis Grande de Espanya.

Divendres á 19 de Agost 1689, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Veragues Grande de Espanya.

Diumenge á 21 de Agost 1689, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Príncep de Escalona Grande de Espanya, y General de la Cavallería.

Dijous á 8 de Setembre 1689, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Príncep de Poblin Grande de Espanya, y á 2 de Noembre torná.

Dijous á 3 de Agost 1690 en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo S.or Duc de Veragues Grande de Espanya.

Dimecres á 25 de Octubre 1690 en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Compte de Alba de Lista Grande de Espanya.

Divendres â 14 de Setembre 1691, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Turcis General de las galeras de Genova.

Dijous â 14 de Febrer 1692 en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Marq[ue].s de Aytona Grande de Espanya.

Dilluns á 2 de Juny 1692, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Nacar Grande de Espanya, y General de las galeras de Napols.

Diumenge á 9 de Noembre 1692, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Rev.m P.e General del Orde dels Caputxins Grande de Espanya.

Dimecres á 18 de Febrer 1693, en Dietari apar que vingué

en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ill.m S.or D.n Federico Caccia Arquebisbe de Lodica Nuncio de Espanya.

Disapte á 20 de Juny 1693, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.m S.or Príncep de Poblin Grande de Espanya.

Diumenge á 26 de Juliol 1693, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Compte de Aguilar Grande de Espanya.

Dijous á 29 de Octubre 1693, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.m S.or Marq[ue].s de Camarassa Grande de Espanya, y General de las Galeras.

Divendres á 30 de Octubre 1693, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Tursis Grande de Espanya.

Diumenge á 1 de Noembre 1693, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Najar Grande de Espanya, y General de las galeras de Napols, y á 22 de Agost 1694 torná.

Dimars á 3 de Noembre 1693, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.m S.or Marq[ue].s de S.ta Cruz Grande de Espanya.

Dimars á 24 de Noembre 1693, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ill.m S.or D.n Manuel de Alba Bisbe de esta Ciutat.

Dilluns á 21 de Desembre de 1693, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.m S.or Duc de Medina Sidonia qui acabá sa Locthinencia lo mateix die.

Dimecres á 28 de Abril 1694, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo P.e Provincial dels Trinitaris calçats.

Diumenge á 4 de Juliol 1694, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo S.or Bisbe de esta Ciutat.

Diumenge á 1 de Maig 1695, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Ex.m S.or Duc de Gastañaga Virrey, y Capitá Gen.l del present Principat.

Dilluns â 20 de Juny 1695, en Dietari apar que vingué

en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Marques de Aytona.

Dimecres á 13 de Juliol 1695, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo P.^{e} General de la Religió de N.^{a} S.^{ora} del Carme.

Dijous á 22 de Desembre 1695, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Sor Bisbe de esta Ciutat.

Divendres á 18 de Juliol 1696, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de St Estevan.

Dimars â 14 de Maig 1697, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Duc de Karach Embaxador de la Cesarea Mag.^{t}

Dijous â 12 de Juny 1698, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de Lemos.

Dimars â 31 de Mars 1699, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ill.^{m} S.^{or} fr. Dn Benet de Sala Bisbe de esta Ciutat.

Disapte á 20 de Mars 1700 en Dietari apar que vingué en la present Casa pera visitar als Consellers lo Ill.^{m} Sor Bisbe de Gerona Canceller.

Divendres â 25 de Juny 1700, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ill.^{m} Sor Dn Fran.^{co} de Aquaviva de Aragon Arquebisbe de Rissa Nunci Delegat â latere en los Regnes de Espanya.

Dijous á 26 de Janer 1702, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciu[ta].^{t} pera visitar als Consellers lo Ill.^{m} Sor Arquebisbe de Tarragona.

Dimecres â 26 de Abril 1702, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Marques de Aytona, y á 3 de Abril 1703 torná, y á 11 de Abril 1704 torná.

Dimars á 29 de Agost 1702, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera despedirse dels Consellers lo Ex.^{m} Sor Duc de Cardona.

Dimars á 30 de Janer 1703, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Duc de Ijar.

Dilluns á 9 de Juliol 1703, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Duc de Turcis, y á 14 de Octubre 1704 torná.

Divendres â 30 de Octubre 1705, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo General de las tropas Olandesas.

Dimecres â 16 de Juny 1706, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Príncep de Armestrad, y á 7 de Juny 1707 torná.

Disapte â 4 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Sor Mar[que].^{s} de las Minas.

Dilluns á 6 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo Ex.^{m} Milor Golove Generalissim de las armas de Ingalaterra.

Dijous á 9 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciu[ta].^{t} pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Plasencia.

Dijous â 9 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera fer visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Marq[ue].^{s} de la Casta.

Divendres â 10 de Febrer 1708, en Dietari apar que vinguè en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de Fuentes.

Divendres á 10 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Conde Sifuentes Marques del Conxer.

Dimars á 14 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingueren en la present Casa pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de Oropesa, y Conde de Alcaudete Germans.

Dimars á 14 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de la Corsana, y á 24 de Setembre 1711 torná.

Dijous á 16 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat lo Ex.^{m} Sor Conde Nohyel General de las tropas de S. Mag.^{t}, y Grande de Espanya.

Divendres á 17 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingue en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Nachara General de las Galeras de Espanya.

Dissapte á 19 de Febrer 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Eril.

Dijous á 1 de Mars 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Dn Joseph de Pinós Marques de Barbará.

Disapte á 3 de Mars 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Centellas.

Dilluns á 5 de Mars 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de Wuldefelt y á 24 de Setembre 1711 torná.

Dijous â 22 de Mars 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciu[ta].^{t} pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de Elda.

Dimecres á 30 de Maig 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de Stramberg Generalissim.

Dijous á 22 de Noembre 1708, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Cardona.

Dimecres á 21 de Janer 1711, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Conde de Stramberg y á 23 de Juliol 1712 torná.

Dilluns á 11 de Maig 1711, en Dietari apar que vinguéren en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Sor Príncep Antonio, y lo Sor Duc de Ijar.

Dimars á 12 de Maig 1711, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Atalaya.

Divendres á 15 de Maig 1711, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Monte Santo.

Divendres á 19 de Juny 1711, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera tornar la Visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Palma.

Dijous á 2 de Juliol 1711, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Duc de Argeli General de las tropas Inglesas.

Diumenge á 23 de Agost 1711, en Dietari apar que vingué

en Casa la Ciutat pera tornar la visita als Consellers lo Ex.^{m} Sor Príncep Cariati.

Dimars á 22 de Setembre 1711, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Príncep Antoni de Valestain Majordom major de Sa Mag.^{t}

Dimecres á 23 de Setembre 1711, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte Stampa, y â 15 de Mars 1713 torná.

Divendres â 25 de Setembre 1711, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Oropesa.

Dilluns á 6 de Mars 1713, en Dietari apar que vingué en Casa la Ciutat pera visitar als Consellers lo Ex.^{m} Sor Compte de Assumar Embaxador de la Mag.^{t} del Sor Rey de Portugal.

Dimecres á 20 de Juliol 1462, en Dietari apar que 8 Embaxadors del Regne de Valencia acompanyats de molta notable gent vingueren en la Casa de la present Ciutat, ê intrant en Cort, los Consellers acompanyats de Promens los reberen honorablement, ê los dits Consellers feren seure los dits Missatgers, ó Embaxadors entre ells.

Dimecres á 13 de Agost 1477, en Dietari apar que fou feta Collació per la Ciutat al Sor Duc de Calabria en la Casa de la Ciutat, la forma com, es continuada en ... (*)

Dimecres á 18 de Octubre 1525, en Dietari apar que vingué lo Duc de Borbò en Casa la Ciutat, y se li feu Collació.

(*) La referencia resta en blanch, lo mateix que en *Dietari*.

CAP. XXI.

CONTENCIONS, Y DEBATS

sobre contrafacció de Privilegis, Constitucions, y libertats, practicas, y consuetuts, special de Barcelona, ô General de la Provincia.

A 8 de las chalendas de Mars 1324, in libro manuali, seu notularum Petri Venrelli Not[arii]. fol. 8, requesta dels Consellers al Veguer per que feya enquesta general contra Corredors de Coll, yls tenía presos, volentse ells manleutar per que era contra Privilegis.

A 3 dels Idus de Mars 1335, en manual de Ramon Ferrer Not[ari]: Compromís entre Consellers, y Gilabert de Corbera, sobre diferencias que tenían, per lo dret que pretenía dit Corbera haver de rebrer del Peix, y Pescatería.

A 13 de las Chalendas de Janer 1346, in manuali Raymundi Ferrarij Not[arii]. requesta de Consellers â M.r Ramon Figuera per quels mostrás las Comissions deyan que tenía del Rey per fer enquestas generals, y fer per ço certas Cridas per que ultra que eran contra Constitucions, y Privilegis, ell no podía usar de nengun poder del Rey que nols ho mostràs, per que altrament se reputaría com â Privat.

Die Jovis chalendas februarij 1346, est alia requisitio facta per Sindicum coram dicto Comissario sobre enquesta general contra Usurers.

A 12 de las Chalendas de Abril 1346, los Consellers presentaren al dit M.r Ramon Figuera unas letras del Rey impetrades â favor de la Ciutat en raho de dit fet.

En lany 1389, tenint lo Rey D.n Joan Corts en Monçó hague molts grans debats ab lo Rey sobre la Ordinació de sa Casa, per que la Cort volía que la reformás, yn tragués alguns de qui non tenían satisfacció, sobre las quals cosas lo Rey scriu â la Ciutat, y li responen, es cosa digna de veure.

A 21 de Octubre 1392, foren trets de la Presó quatre homens pera portarlos â Tarragona, y los Consellers feren clamors, y foren tornats en Barcelona en la matexa Presó, eren culpats de haver treta de Casa ab diners, y joyes una Esclava, y apres la mataren, y la enterraren en un fanch.

A 12 de Abril 1399, Pere Oliva, qui havía obtingut gracia del Rey de Capdeg[uay].ta de la Ciutat, no sabent que era contra Privilegis, renunciá.

A 19 de Juliol 1441, Manament de la Reyna al Arxiver, que don al Síndich qualsevol privilegis li demanará, es ab inserta de altro dat â 8 de Abril 1429.

A 9 de Agost 1443, los Consellers scriuen a la Reyna querellantse que havía provehit Veguer de Leyda home inhabil, per que ho era estat, y no havía purgat taula, y que la Ciutat de Leyda havía recorregut de asso â sa gran Senyoría, y no havía pogut obtenir provisió, y que ells poden, y deuen fer instancia que les Constitucions síen guardades.

A 24 de Janer 1444, los Consellers scriuen â sos Missatgers tramesos a la Reyna, sobre que de orde de la Reyna sen havían portat pres un Ciutadá, diuense cosas particulars dignas de veure ab quant sentiment parlan del Vice Canceller, qui havía feta la provisió.

A 29 de Setembre 1445, quexa contra lo Governador, per que feya enquesta contra certas personas, com nos pogues fer, per ser enquesta general.

A 2 de Mars 1446: relació de un Scrivá Jurat del Consell, de com havía dada â la Reyna una letra de Consellers, quexantse del procehiment que de son orde volía fer lo Governador de pendres les Cases de M.º Antoni Guillem de Montanyans, y den Jofre de Semmanat en Terraça qui vandolejavan, per ço que era contra Constitucions.

En lany 1449, la Reyna feya execució contra Gerona, Leyda, Tortosa, y altres parts per maridatge de les filles bastardes del Rey, de ques seguiren grans rumors, y scriuen a la Ciutat, y la Ciutat scriu a la Reyna.

A 22 de Mars 1449, requesta del Síndich als Veguer, y Batlle per que no publicassen, ni executassen unes Crides de la Reyna per la exacció dels tres florins per foc, quis demanaven contra los Pagesos de Remença, y â 9 de Desembre per que lo Governador ab nom de la Reyna se havía pres los locs de Moncada, Terraça, y Sabadell Baronías de la Ciutat per que no feya pagar als de remença los tres florins per foch, los Consellers ne tengueren Consell, en feren gran sentiment, y presentaren moltes requestes al Governador, y â 16 de dit foren elets Missatgers per anar a la Reyna â Perpinyá, y â 8 de Febrer 1450, aná també un Deputat per dita raho, y per la Citatoria de part de la Reyna contra la Ciutat, y altres â instancia dels Síndichs de Remença, y â 19 de Mars fou deliberat que anassen Missatgers al Rey â Napols per remey de dits agravis.

A 5 de Febrer 1450, scriuen â sos Missatgers presenten discentiment â la Reyna sobre la Citatoria sua â instancia dels Pagesos de Remença dirigida al Bisbe, Deputats, y â Consellers, y altres dels Staments Ecclesiastich, Militar, y Real per que era contraria â Constitucions etc., y quel presenten ab acte, y al Vice Canceller, y Doctors.

A 29 de Desembre 1451, requesta del Síndich al Veguer, y Batlle per que no donassen cert pres al Batlle general, nil remetessen a la Reyna quil demanave, per que es contra Constitucions, y Privilegis, y aquí es ad longum una letra del Rey en Pere revocant altras suas en contrari, ab que diu que nengun prés en Barcelona pot esser remes â altra part, Data Cesaraugustæ pridie nonas Aprilis 1350.

A 21 de Octubre 1452, Requesta del Síndich â un Aguazil Real per que no portás bastó en Barcelona, attes la Reyna era absent.

A 12 de Octubre 1453, per ques deya que lo Governador Galceran de Requezens sería Loctinent General, y asso era contra Constitucions, y libertats de la Terra, per ço los Consellers hi anaren, yl requeriren los mostrás lo poder ans quen usas, y haguey debats sobre assó; a 19 li presentan letra del

Rey de Sobrecehiment de sa Loctinencia, y per que ja havía jurat, nos volgué aturar, y â 24, lo dit Governador Loctinent general feu scobar un delat de que la Ciutat se sentí agraviada per ser contra lo Privilegi del Juy de Promens, ê sobre aquestes coses se feren molts actes, com se veu en Registre de Deliberacions.

A 19 de Octubre 1453, protesta del Síndich devant lo Governador per que no usas de la Loctinencia general de que era proveyt per que era contra Constitucions etc., y â 26 de dit presentaren Suplicació de asso â la S.ra Reyna.

A 7 de Juny 1455, protest del Síndich â certs Aguazils per que feyan guaytas.

A 29 de Febrer 1460, certas galeras prengueren, y posaren al rem certs homens â Salou, y per raho de aquest prejudici la Ciutat feu diligencias, ut in Dietario videatur.

A 4 de Desembre 1460, vingue la nova de que lo Rey D.n Joan havía posat en presó al Príncep D.n Carlos son fill, y la Ciutat embia vuyt personas per Missatgers al Rey, y â 18 de dit se ligen en Consell letras del Rey, y lo Governador explica la crehensa dient las causas, y que embiaría certificació authentica al Consell, y â 8 de Janer 1461 ordenan als Missatgers que donen Consell al Rey en scrits per la desliurança del Príncep, y â 13 ve un Embaxador del Rey, y de boca explica las causas de la Captura del Príncep, y si be lo Rey lo deslliurá, apres empero sobre de assó seguiren grans contencions, y debats, y guerras entrel Rey, y sos Vassalls que duraren mes de deu anys, les quals en aquesta obra ex professo dexare de scriure com â indignas de memorarlas, pus eran de Vassall, â son Rey, y Senyor, si be la causa apar que escusa; los Consellers estigueren en Casa de la Ciutat sempre desde que vingué la nova fins á 7 de Mars 1461, apres se concordá tot â 16 de Octubre 1472, y lo Rey dona per libres de tota culpa als Catalans.

A 21 de Juliol 1473, havent scrit lo Rey, que de aquesta Ciutat, y Veguerías li sien tramesos â Rosselló cent homens ab parpals, y pales de ferro, y altros instruments per vallejar la Vila de Argiles, los Consellers vehent era cosa no costumada, ho proposan al Consell, y deliberan li sie respost.

A 16 de Mars 1479, per que lo Rey ab sa letra ab clausula irritant manava als Jutges de Taula prenguessen cert

Notari, los Consellers hi contradiuen com â cosa contraria als Privilegis.

A 10 de Octubre 1479, per certa Pragmatica que lo Rey havía publicada, tocant la composició de aquest Principat, la Ciutat, y totas las altres de Cathalunya, ne feren gran sentiment.

A 15 de Setembre 1480, requesta del Síndich â un Aguazil per que feya guaytas de nit, y desarmava, contra Privilegis de la Ciutat.

A 10 de Octubre 1483, per que lo Rey havía feta nova imposició de 6 per 100 sobre robas de Genovesos, perço lo Síndich protesta que es contra dret.

A 23 de Febrer 1484: Requesta de Luís Margarit â Consellers per que havent lo Rey en certas causas del dit assignat en Vice Canceller cert Doctor per ser suspecte lo Vice Canceller, los Consellers hi contradeyen ab motiu que noy podía haver sino un Vice Canceller, y aquí se donan rahons, y exemplars com poden ser dos, y mes en respecte de Causas particulars.

A 5 de 9.bre 1484; Protesta del Síndich devant lo Regent contra la Provisió del Vice Canceller en Cathalunya per que era Aragonés, y â 22 de dit, es altra.

In libro Notularum intit[ulat]. 1486, et aliorum religat sens cubertas, es un Protest del Síndich al Infant D.n Enrich Loctinent General, per que sens proces, ni Sentencia de Jutge havía ofegat, y penjat un home en la Presó.

A 29 de Setembre 1481, scriuen al Rey querellantse del Infant D.n Enrich Loctinent General, que sens dar defensas â un pres, lo havía fet ofegar dins la Presó, yl havía fet penjar per les rexes de la Presó contra Constitucions, y Leys de aquesta terra.

A 15 de Octubre 1494, scriuen al Virrey en resposta de la sua ab certa Pragmatica, y diuen era contra Constitucions, y que nos devía publicar.

A 8 de Febrer 1503, sobre la Extracció de un delat per los Inquisidors, fou deliberat embiar Missatgería al Rey.

A 26 de Juliol 1508, per la Captura de dos Ciutadans de per certs vots que havían fet en Consell, determinan embiar Embaxada del Conseller en cap, y tres Ciutadans, y no anaren per que foren trets de la Presó.

A 7 de Juliol 1511, los Consellers scriuen al Rey querellantse que essent assí quatre galeras de S. Mag.t hu dels Patrons ab dol, y engany prega â Baldiri Matalí Mercader, que per servey de Sa Altesa anas a la Draçana, y essent allí lo prengueren per força, yl posaren en galera, per lo qual la Ciutat embia Embaxada â Sa Mag.t, y â 7 dē Setembre 1512 scriuen al Alcayt de Alacant hont dit Matalí estava pres, y li embían las Provisions reals, per quel tragues franch de despeses.

A 10 de Setembre 1513, scriuen al Rey querellantse de la provisió real que per lo Comissari de la Cruzada los era presentada, ab que Sa Alteza ha per remesos de crim de usura als qui dins lo temps prefigidor per dit Comissari se presentaran devant ell, ys composaran ab ell, per que asso era contra la Constitució de novells Officials, y altras.

A 30 de Setembre 1513, en manual de Joan Faner Notari, requesta volant dada per lo Síndich al Comissari de la S.ta Cruzada per que ab letres de comissió del Rey proceya contra Usurers.

A 8 de Octubre 1513, havent D.n Pedro de Cardona Bisbe de Urgell Canceller de Sa Mag.t fet publicar crida, que attes que los Comptes de Ribagorça, y de Aranda no bandolejavan segons los furs de Aragó, ne Usatges de Barcelona, ne Constitucions de Cathalunya, que perço nengu dels Magnats Cavallers, ô gentils homens los fes valença, la qual Crida fou publicada en nom de dit Senyor com â Loctinent General en dit cas, perço lo Síndich de la Ciutat li presenta scriptura dientli nou havía pogut fer sens primer mostrar â Consellers, y Deputats la Comissió, y prestat jurament, y oyt Sentencia de Excomunicació. Item es prohibit per Constitucions que nengu pot exercir dos Officis de Jurisdicció en un mateix loc. Item no poden ser dos Loctinents Generals, es dita requesta volant en lo manual ters de Joan Faner Notari, si be dita requesta fou en poder de Jaume Planes Notari.

A 31 de Agost 1514, havent lo Rey de anys atras feta Pragmatica donant forma sobre prohibir la treta de forments, y havent los Consellers scrit al Rey prohibís la treta, y responent ell se prengues informació conforme la Pragmatica, li responen que ja may se eran valguts de la Prag-

matica, ans sempre havían contradit, y que no la havía pogut fer.

A 30 de Maig 1517, per que las galeras havían pres un home, yl posaren al rem, ne tingueren Consell de cent, y lo Governador lo feu traure.

A 21 de Octubre 1519, la 24.na de Corts delibera fos posat discentiment en Corts per que lo Virrey havía privat del offici de hoste de Correus de Barcelona â Pere Joan, y al hoste de Correus de Valencia contra forma de Privilegis de la Confraría de N.ra Senyora den Marcus disposants que la Confraría fa terna, y lo Rey ne elegeix hu per hoste de Correus.

A 25 de Maig 1535, los Consellers feren posar en llibertat â certs homens que las galeras havían presos dels arts dels Pescadors estant assí el Emperador, y per est efecte dits Consellers anaren â dit Senyor demanantli que per observança dels Privilegis de la Ciutat manas desliurarlos.

A 24 de Maig 1550, â instancia del Síndich, lo Virrey feu traure de las galeras un home per que ley havían posat sens preceyr enquesta, ni condemnació.

A 9 de Mars 1555, tingueren principi los debats entre la Ciutat, y lo Virrey sobre la Clau del Portal de la Draçana que ix â mar, la qual tenían los Consellers, y lo Virrey lals demana â títol de voler exir per alla per anar â casar, y ja may la ha volguda tornar, y â 8 de Janer 1583, se tingué Consell sobre assó.

A 13 de Juny 1555, festa de Corpus, entre Virrey, y Consellers hague gran debat sobre los bordons del talem per que los Consellers contrastavan de admetre lo Prior de Cathalunya â portar bordo, y lo Virrey ho volía, per ço que Ecclesiastichs no costuman portar bordo ab Consellers, ê perço los Consellers sen anaren, y lo Virrey dona las Varas â qui li aparegue, ê per ço los Consellers embiaren Embaxada â la Infanta Governadora General, y la Ciutat restá molt satisfeta, y honrada ab las cartas de dita Princesa, que son en libre primer de letras reals.

A 9 de Setembre 1555 per que de manament del Virrey de paraula, y en scrits ab letras sens passar per Cancellaría eren estats derrocats diversos Castells, y Casas, per ço querellantse de dites coses, lo Síndich del General devant lo

Virrey, y Regia Audiencia fou sentenciat, y declarat que era contra Constitució, y suspengueren als Officials de sos Officis, es dita Sentencia en Registre de letres reals, et in Secundo Sententiarum fol. ... [141.]

A 16 de Febrer 1560, diferencias entre Virrey, y Consellers sobre que havían feta Ordinació, y Crida vedant los balls, y lo Virrey los volía.

A 18 de Janer 1562, foren les diferencies entre Virrey, y Consellers sobre la Cadira, y coxí de la Virreyna â la Seu, sobre que lo Virrey dona gran reprehensió â Consellers, y lo Rey scrigue com se veu â 25 de Mars, videatur.

A 8 de Noembre 1563, havent citats als Síndichs de Barcelona en les Corts de Monçó â instancia del Síndich de Valencia sobre pretencions de uns blats, y per ço dit die la 24.na de Corts delibera que dits Síndichs posassen excepció en lo Judici de dita Causa en Aragó, y que en la Cort posasen discentiment per que la Causa se havía de tractar en Barcelona, y no en Aragó.

A 13 de Octubre 1568, en Trentenari, y Consell de cent se tractan diferencias, y debats tenían deputats, y Inquisidors entre sí, y lo Consell delibera que la Ciutat se interposas â compondre aquest fet tractantho ab ells, y ab Virrey, y R.l Consell, y encara ab Sa Mag.t

A 26 de Octubre 1568, Contencions entre Consellers, y Virrey sobre lo Strado, y Coxins de la Virreyna â la tribuna de la Seu lo die ques feu la Capella ardent del Príncep D.n Carlos.

A 20 de Agost 1569, los Consellers scriuen al Rey, y li trameten embaxada de tres persones per la Captura dels Deputats, querellantse del Virrey Príncep de Melito de dit prejudici, y de molts altros agravis com se mencionan en las Instruccions, y larg memorial de dits Embaxadors, com es dels Enderrochs de Castells, y Casas, y altres cosas.

A 8 de Juliol 1572, ab letra de Consellers dirigida als de Gerona se refer com los Comissaris del Scusado feyan anar Aguazil ab vara alta, y quen havían dat quexa al Virrey, y que ho havía remediat.

A 15 de Agost 1573, los Consellers se oposan â cert fet com â cosa que era contra Constitucions de Cathalunya, y y â 27 de dit scriuen al Rey querellantse del Virrey Capitá

General per que havía fet dar garrot en la presó â March Antoni Fornés Clergue Cavaller sens darli defensas, no sent aquell Soldat, y perço trameten embaxador â Sa Mag.t

A 10 de Febrer 1576: Memorial en dret molt copios contra la Pragmatica dels Cavalls, que lo Rey havía publicada.

Al primer de Octubre 1576, scriuen al Rey en recomendació de Pere Cassador Embaxador trames per la Ciutat en raho de la Pragmatica dels Cavalls novament publicada manant que tots fossen registrats, y en les Instruccions cotan les Constitucions, y leys ab que encontra la dita Pragmatica, y en raho de Pedrenyals, y del Capdeguayta que havía fet lo Governador, y apres altro lo Virrey, y per que essent arribat March Antoni Colona ab dos galeras, lo Virrey havía volgut que lo Baluart saludas primer, y per que nou havía fet, jatsie que de Ordinació de Consellers havía respost ab sis tirs, lo havía fet posar â la Presó, y per altros agravis.

A 3 de Juliol 1578, lo Síndich de la Ciutat fou request asistís al jurament de Visitador, y fouli ordenat discentís.

A 5 de Juliol 1578 scriuen al Rey mane al Bisbe de Oriola Visitador que venía, guardas lo Capítol de Cort ordenat en raho de son jurament.

A 22 de Janer 1579, embían Embaxada al Rey, suplicantlo vulla venir â visitar aquesta terra per desagraviarnos dels molts agravis feya lo Virrey, y en particular per la Captura de Jaume del Pas Burgès de Perpinyá trames per aquella Vila â Sa Mag.t, y al peu de dita Carta son las Instruccions, referint las quexas, y descortesías del Virrey.

A 30 de Juliol 1579, cum sequentibus, Contencions, y debats entre Virrey, y Bisbe ab Consellers, sobre coses de la Visita del Monastyr de la Mercé, estan tocades en títol Iglesias, y Monastirs.

A 22 de Desembre 1579, ab letra de Consellers scrita al Arquebisbe de Tarragona de las diferencias havía entre Deputats, y lo Capítol sobre dos gracies Apostoliques la una concedida als Deputats, y Oydor Ecclesiastichs, y laltre al Capítol, y que lo Compte de Itona, y lo Abat de Vilabertran, y los Consellers los havían concertats queu comprometían en sa Senyoría.

A 23 de Maig 1580, deliberació, que lo Scrivá Racional dega portar un libre â part, y continuar en ell los agravis de Virreys R.l Consell, y altres Officials, y contrafaccions de Constitucions, y Privilegis per demanarho en Corts,o en Visita.

A 6 de Janer 1581, los Consellers embían Embaxada al Virrey, demanantli no vulla portarsen la R.l Audiencia â Perpinyá, com entenían ho volía fer.

A 6 de Janer 1582 cum sequentibus, debats, y diferencias ab lo Virrey per que volgue que lo Arquebisbe de Sevilla, y el Correu major en la Entrada de la Emperatrís se posassen entre Segon, y ters, y sobre la Captura de un Criat del Virrey per desacato, y sobre las prohibicions que feya lo Virrey de comprar, y vendre contra el libero Comers, ys compongueren apres, com se veu â 10 de Maig de dit any.

A 4 de Janer 1583, los Consellers embían al Virrey, y li demanan la Clau del Portal de mar de la Dreçana, y no la vol donar, y â 9 se tracta en Concell aquest fet, y ha durat molts anys aquesta quexa, y dura, y â 28 de Febrer ho scriuen al Rey, hont se diu com dita Clau es vinguda â má dels Virreys.

A 14 de Juliol 1584 se refer com ja en los anys passats fou deliberat, que lo Scrivá racional portás libre apart dels agravis fets, y fahedors â la Ciutat, y â sos Privilegis per lo Virrey, Governador, y altres Officials per que sen puga demanar smena.

A 23 de Maig 1586, los Consellers cometeren â Fran.ch Gamis Ajudant de Scrivá major fes Rubricas novas de Privilegis, y de Ordinacions, y â 21 de Agost 1608, ho cometeren â Steve Gilabert Bruniquer Notari de Barcelona, Síndich de la Ciutat.

A .. [24] de Janer 1587, havent lo Consell de cent inhibits al olim Conseller en cap, y Síndichs de las ultimas Corts per no haver seguit los ordens de la 24.na, y havent ells recorregut al R.l Consell, se veu dit die cum sequentibus los Contrasts, y debats tingueren los Consellers sobre dit fet, y â 14 de Abril fou capturat lo Scrivá major de manament del Virrey per no haver donat los actes que dits Síndichs li demanaven.

A 19 de Febrer 1587, per que lo Virrey havía fet Cridas, y Pragmaticas, que los robos de Camins reals fossen esmenats per los del terme, los Consellers hi contradiuen.

En lany 1588, foren grans contencions entre Virrey, y Consell Real ab Deputats sobre la Captura de D.ⁿ Joan de Queralt olim Deputat pres en la Deputació per la Visita, y havent ell recorregut al R.ˡ Concell, y volentne dit R.ˡ Concell conexer, y traurel de allí, fou allegat per los Deputats, que la Causa nos podía tractar en lo R.ˡ Consell, y â 4 de Agost lo Virrey digué â Consellers grans quexas ab paraulas de gran sentiment, y haguey grans procehiments per una part, y altra, y tota vía la cosa reisqué be á favor de la Deputació, y la Ciutat feu en asso molts oficis ajudant â dita pretensió, y los Consellers scriuen al Rey grans quexas del Virrey â 2 y a 4 de dit mes de Agost.

En lany 1588, contencions entre Consellers, y R.ˡ Consell sobre aprehensions de blats que feyen los Consellers per Cathalunya, y vingueren en parlament, y tracte de assentarho â 15 de Febrer cum sequentibus.

A 27 de Febrer 1588, debat entre Virrey, y Bisbe per que lo Virrey pretenía anar en la Professó en mitg dels Sacerdots del Gremial, y fou concertat que anás derrera a la ma dreta del falder del Bisbe, y derrera de ell los Criats que portassen dos Cadiras, una peral Virrey, y altra peral Bisbe.

A 4 de Agost 1588, lo Virrey demana asistencia â Consellers per anar â traure lo pres de la Deputació, y no la feren.

A 17 de Mars 1589, el Virrey embia al Banch de Damiá Puigjaner Officials ab orde de pendre per força 2000 duc[ats]. y posarlo â la Presó per que haventley promes, nols hi havía volgut donar â cambi, â que los Consellers se oposaren com â notoria violencia, y ho scrigueren al Rey â 19, y lo Virrey ho revoca â 20.

A 25 de Abril 1589, el Virrey D.ⁿ Manrique de Lara Compte de Valencia ab qui los Consellers havían tengut grandíssims debats, y diferencias, no res menys estant pera partirse â Castella se despedí dels Consellers, yls feu moltas ofertas, y cumpliments.

A 5 de Abril, â 5 de Octubre, y â 13 de Dezembre 1591, se veu que Guillem Stas flamench pres, fou tret de Cathalunya, â que los Deputats, y Consellers contradigueren, y fou restituhit, com apar ab las Instruccions de cert Embaxador trames al Virrey â Tarragona, de que li feyan gracias quel hagues fet tornar.

A 6 de Juliol 1591, lo Virrey declara que la Captura feta per lo Aguazil Çurita attes no havía oyt Sentencia de excomunicació, era nulla, sobre que havían precehit abans Embaxadas, y diligencias.

A 18 y 23 de Agost 1591, scriuen al Rey no permeta que lo Virrey, y Audiencias sen vagen â Tarragona com deyan tenían orde de Sa Mag.t per las Constitucions eran entre Virrey, y Deputats, y â 30 embían quatre Cavallers al Virrey â Tarragona fentli â saber com los Deputats havían resolt sobreseure per tres mesos sos procehiments, y â 13 de Setembre iterum anaren los mateixos quatre Embaxadors.

A 5 de Octubre 1591, per que los Inquisidors havían embiat foral Regne un pres, los Deputats ne feren quexa devant del Virrey, y del Rey, y apres lo tornaren, y â 13 de Desembre in Dietario es authentica la Declaració del Virrey, que dita extracció era contra Constitucions, y que perço Sa Mag.t lo havía fet tornar.

A 19 de Setembre 1592, los Deputats embían Embaxada â Consellers pera que ajuden â que lo Virrey commute una Sentencia de açots contra un Cavaller per ser contra los Privilegis dels Militars.

A 19 de Noembre 1592, los Consellers embían Embaxada al Virrey en defensas de un prés.

A 22 de Febrer 1593, fou la suspensió que feu lo Rey dels tres Capítols de Cort del any 1585, de que los Deputats, y Consellers ne feren gran sentiment, y contraris ab embaxadas, y altrament.

A 31 de Agost 1594, los Consellers â petició, y ab embaxada dels Deputats, que vingué dit die en Consell de cent, se oposan â la defensa de Pere de Mur pres â qui volían traure, y portarselne fora del Regne, y â 24 de Setembre fan embaxada sobre de asso, y aquí, y en lo Consell de 31 de Agost estan cotats Exemplars, Privilegis, y Constitucions, y â 27 de Setembre Consell de cent, hont es insertat un vot de Doctors, y los Consellers fan Embaxada al Virrey.

En lany 1597, Contencions entre Comanadors Aragonesos, y Cathalans, y entre los Comissaris Apostolichs qui feyen la part dels Aragonesos, y lo R.l Consell, y Deputats qui feyen la part dels de Cathalunya, sobre la possessió de las Encomandas, et signanter â 29 de Maig 1597, sobre la pos-

sessió de la Comanda de Ulldecona, que D.n Joan de Lanuça Aragones volía pendre, los Deputats se oposaren, y los Consellers ne fan Embaxada al Virrey.

En los anys 1601, y 1602 foren debats, y contencions ab los Deputats sobre la Impressió de las Constitucions, son Cartas del Rey en dits anys en libre tercer de letres reyals.

A 22 de Febrer 1607, cum sequentibus, Embaxadas, y diligencias per impedir la remissió de dos presos Aragonesos per portarlos â Aragó, estan cotats Exemplars, y â 26 de Mars scriuen al Rey en recomendació de la Embaxada per assó tramesa per los Deputats.

A 2 de Maig 1607, en Registre de deliberacions es un Vot de Doctors consultats, sobre la remissió de dos Aragonesos que lo Virrey feu capturar pera liurarlos al Virrey de Aragó, per mostrar que tals remissions son contra Constitucions.

A 5 de Juliol 1609, Embaxadas, y diligencias en raho de altros dos Presos Valencians, y dit die scriuen al Rey, y â 27 de Juny als de Tortosa, y â 19 de Juliol als Jurats de Valencia.

A 15 de Juny 1612, Consell de cent per que volían traure del Regne un pres, ço es Lazaro de Sotomajor, com apres lo tragueren, segons se mostra en Consell de cent â 6 de Juliol.

A 7 de Juliol 1613, deliberació de fer Extracció de sis persones de bossas de Consellers per que fassan memorial dels agravis, y prejudicis que fan los Ministres del Rey per demanarho en temps de Corts.

A 6 de Desembre 1614, lo Rey scriu en resposta, que convé la Pragmatica dels Pedrenyals, in 4.° regiarum literarum fol. 75.

A 2 de Abril 1616, lo Rey scriu, que es sa voluntat que los ordens que dava son Vice Canceller sien com si ell los donás, in 4.° regiarum literarum.

A 11 de Setembre 1616, Consell de cent sobre la Pragmatica dels Pedrenyals novament publicada, y Embaxadas sobre assó fetas per part de Deputats, y a 17, Consell sobre lo mateix, y perço dit die Consellers, y tot lo Consell anaren al Virrey, y li presentaren una Scriptura, yn levaren acte, y â 21 deliberan que vage Embaxador â la Cort, y fou el D[octor]. Joan Fran.ch Rossell.

A 12 de Desembre 1617, Consell de cent per la Captura de M.r Jaume Aymerich feta per orde del Virrey per algunes paraules per ell dites en Consell de cent, y los Consellers feren Embaxada al Virrey.

A 28 de Mars 1618, deliberació de Consellers ab parer dels Advocats, manant al Caixer de la taula servesca personalment son ofici per observança del Privilegi del S.or Rey D.n Fernando de 13 de Desembre 1498.

A 14 de Juny 1618, apar en lo Dietari, com en lo die de Corpus havent anat los Consellers a la Seu a la tarde per asistir â la Professó, arribá lo Virrey, y anantlo acompanyant desdel Portal major, al altar, se posá devant del Virrey, entre lo Conseller segon, y Prom, lo Capitá de la guarda de S. Ex.a, sobre del que hi hagué demandas, y respostas â Virrey, y Bisbe, y Capítol, y si be al anar fins se assentaren al altar major, nos mogue dit Capitá, empero apres quant fonch tornada, y acabada la professó que sen tornaren dits Consellers â acompanyar dit Virrey, noy aná dit Capitá de la guarda, com largament apar en dietari.

Al primer de Setembre 1618, Embaxadas al Virrey, y als Deputats per raho de la Captura de uns francesos havía feta lo Virrey, los quals havía embiats â França, com apar en Dietari, â 4 Consell de cent sobre dit fet, y hague Embaxadas, deliberacions, vots de Advocats de las dos Casas, cartas, y altres cosas fins â 25 del mateix, com es de veure en Dietari, y ma de deliberacions.

A 26 de Mars 1619, se resolgue concordar la Causa que se aportava en Roma entre la Abadessa de S.ta Clara, y la present Ciutat, per ocasió del dany havía causat â dit Convent lo terraplé de la muralla fentse una paret, y lo demes se expressa en lo Consell dit die, y á 26 de Juny de dit any, es la Concordia sobre dit fet, la qual se troba en lo primer llibre de diversos actes, Inventaris, requestas, y altres cosas que es ab cubertas de pergamí, y correigs, lo qual llibre no va per orde.

A 6 de Abril 1619, en Dietari apar las Controversias hi hague â cerca de voler exercir jurisdicció lo Capitá General del Castell de Perpinyá, y fortalesas de las fronteras, per que noy havía Virrey, y per esta raho entenía exercir lo puesto de Capitá Gen.l, se tingué Promenía, y se feren

embaxadas, y Consultas ab Ciutat, y Deputació, com se pot veurer en Dietari.

A 22 de Abril 1619, apar en Dietari de la Controversia hi hague âcerca de que lo Governador anant vice Regia, y asistint â las Vespres de S.t Jordi a la Deputació, tenía almoada, sobre del que se tingue apres Promenía, y fonch feta embaxada als Deputats, y â 23 anaren al ofici a la Deputació.

A 11 de Octubre 1619, en Registre de Cartas Reals, fol. 142, es una declaració feta per lo Ex.m S.or Loctinent, y Capitá General, revocant los Carreratges que feyan pagar â las Universitats per raho de las carretadas de fusta que aportaven â la Dreçana.

A 9 de Mars 1620, Consell de cent sobre enderroch de Castells, y altres contrafaccions de Constitucions.

A 6 de Juny 1620, en Registre de Cartas comunas fol. 7, scriuen â Sa Mag.t âcerca de la demolició de Castells, y Casas que feyen en Cathalunya, y en la Ciutat de Tarragona, y altres cartas â altres Senyors pera que se interposen ab Sa Mag.t pera que cessen semblants fets.

A 5 de Setembre 1620, Consell de Cent en lo qual se tracta, que lo Loctinent de Mestre [Racional] havía presentat mandato pera que los Consellers, y Clavari dins 30 dies posassen los actes dels Arrendaments en llur poder de las Imposicions de la Ciutat desde 8 de Juliol 1599, fins lo any 1619, per veurer lo que han importat las Collectas, y lo que de ellas ne tocava â Sa Mag.t pagant dins dit termini lo quint de aquellas, sobre del que hi hague Embaxadas al Rey, y se scrigueren moltas cartas, y durá molt temps, y se consultaren Doctors per que la Ciutat pretenía no deurer dit quint, y durá fins que â 14 de Noembre 1621, Sa Mag.t scrigue â la Ciutat dient que per los Embaxadors de la Ciutat havía scrit que estava mirant lo que convindría en raho dels quints, y que havía ordenat, que dit fet se prosseguís per termini de Justicia, de la qual carta apar en lo Registre de Cartas Reals fol. 164, lo demes ques feu en esta materia se porá veurer en las mans de deliberacions, y Registre de Cartas Reals, y comunas desde 5 de Setembre 1620, fins â 14 de Noembre 1621.

A 6 de Noembre 1623, en Registre de Cartas Reals, fol. 197, scriu Sa Mag.t una carta molt sentida manant nos prosse-

guesca una querela contra los Deputats per que se eran apartats de la primera deliberació ab la qual havían resolt no asistir al Jurament del S.or Bisbe, y en lo Registre de Cartas comunas fol. 49, es la resposta de dita Carta â 17 del mateix.

A 6, y 13 de Desembre 1623, Consell de cent per la Captura de M.o Fran.co Cornet Conseller segon que era estat, y ere per fet de Ciutat com se pot veurer en dits Consells.

A 11 de Janer 1624, en Registre de Cartas comunes fol. 56 scriuen â Sa Mag.t suplicantlo vulla dignarse manar als officials del Racional sobresegan en las execucions del dret de Coronatge pretenían fins y atant hagues Sa Mag.t jurat en esta Ciutat, y â 25 de dit se tingué Consell sobre assó, y a 13, y 24 de Febrer tambe se tingué Consell sobre dit fet, y â 26 de Janer en Consell fou representat per diferents Comuns de Cathalunya que sels volía fer pagar Coronatge, y lo Consell resolgue se fessen Embaxadas al S.or Loctinent, Deputats, Brás Militar, y Cap[íto][1].

A 17 de Octubre 1624, en Registre de Cartas comunas fol. 103, Carta pera Sa Mag.t suplicantli la revocació havía feta de Vice Canceller en persona que no era de la Corona, demanantli la fasse en subjecte de la Corona, segons disposan las generals Constitucions.

A 18 de Febrer 1625, Consell de cent per quexas de molts de fer carretejar.

A 3 de Desembre 1626, en Dietari Embaxada de part dels Deputats â cerca la Captura havían feta los Inquisidors de D.n Pedro S.ta Cilia, no haventlo capturat per cosas de fe, sobre del que hi hague varias Embaxadas, y juntas, com es de veure en Dietari, y ma de deliberacions en dit mes, y en Janer de 1627.

A 13 de Mars 1627, Consell de cent, y en lo Dietari apar com hi hague una Embaxada per part de la Deputació per causa ques tenía noticia que los Comptats de Rosselló, y Cerdanya volían separarse de Cathalunya fent Deputació per si, diuse com segueren en Consell, sobre de aquesta desunió hi hague varias Embaxadas, cartas, y papers, que tot se pot veurer en la ma de deliberacions, Dietari, y registre de Cartas comunas en dit any.

A 28 de Juny 1627, Consell de Cent per haverse detin-

gut los de Perpinyá una partida de moltons dels Arrendataris del tall de las Carns de la present Ciutat ab motiu que havían de pagar dret de Lleuda, lo qual resolgué fossen declarades marca, y represalias contra las personas, y bens de la Vila, y singulars de Perpinyá, com en efecte foren declarades, y se feren varios procehiments en dita raho axí en Casa la Ciutat, com en la R.l Aud[ienci].a Embaxadas, y Cartas se tingueren varios Consells de cent, Consultas, y Juntas, y se scrigueren diferents Cartas que fonch materia molt renyida declarantse per los de Perpinya ma armada contra los de Barcelona, duraren estas controversias fins lo any 1636, tot lo ques pot veurer en las mans de deliberacions, Registres de Cartas Reals y Cartas comunas, y Dietaris, que per ser cosa tan dilatada, y que hauría de menester molt temps, y scriptura, se remet â dits llibres, en los quals ab tota distincció se trobará tot lo que passá.

A 12 de Febrer 1628, en Registre de Cartas comunas fol. 49, scriuen â S. Mag.t intercedint pera que no permetes posar en reforma lo Monastyr de Ripoll com está notat en lo present llibre Cap. 12.

A 14 de Febrer 1628 en Dietari Embaxada de part dels Deputats dient en ella, com lo S.or Duc de Cardona no podía asistir als Braços per esser del Consell de estat, y Guerra, y â 16 de dit Embaxada per part del S.or Duc â cerca pretendrer poder asistir, â 17, y 20 de dit, y al primer de Mars, son altres.

A 21 de Juliol 1628, en Dietari questió entre los frares de S.n Fran.co de Paula, y Officials Reyals â cerca de voler traurer del Convent uns ques guardavan, y passá tant avant, que lo Jutge de Breu capturá 8 frares.

A 27 de Juliol 1628, Embaxada al S.or Loctinent, per lo robo succehit en S.t Genís de Orta, de la Custodia, y haver llansadas las formas en terra.

A 7 de Agost 1628, debat en lo forn de Gerusalem per vendrer pá.

Al primer de Setembre 1628, Consell de cent en lo qual se llegí un vot fet per los Assessors de la Deputació, y Ciutat, y altres â cerca las dificultats mogudas sobre la firma del President del Consell Supremo de Aragó posada en dos cartas de 14, y 15 de Agost, y tambe per haver firmat lo

Privilegi de M.r Lluís Besturs de la Plassa del R.l Consell per mort de M.r Joseph Ferrer, en lo qual vot aconsellan que lo dit Privilegi sie admes, y ques responga â ditas cartas, y ques continue al peu la protesta allí dita, y á 6 del mateix lo Consell de cent resolgué suplicar â Sa Mag.t fos servit fer nominació de Vice Canceller conforme está disposat per generals Constitucions, y â 22 de dit en Registre de Cartas comunas fol. 81 scriuen â Sa Mag.t, en dita raho, y a 21 de Octubre del mateix any en dit Registre instan â Sa Mag.t la nominacio de Vice Canceller.

A 20 de Noembre 1628, en Dietari apar de un vot de Doctors consellant poden desincicular uns abatuts, y fallits, y â 21 del mateix, vot de tres Senyors del R.l Consell, en que declaran fossen desinsiculats, y nomenats altres en sos lochs, y que asso sols tocave als Consellers, y no als Abilitadors per que estos sols tenen cognició de las qualitats dels proposats, y aquí se diu com segueren los S.ors del Consell, de dits vots se seguí questió entre Consellers, y habilitadors, com se veu â 24, pero no passá avant.

A 5 de Abril 1629, en Consell de cent entrá lo Síndich del Comptat de Empurias, demanant que lo Síndich de esta Ciutat se oposás en la Causa que en la R.l Aud[ienci].a aporta lo Síndich de dit Comptat, y lo Procurador fiscal Patrimonial de una, y lo S.or Duc de Cardona de altra, sobre la reducció de dit Comptat a la Corona Real, lo Consell ho comete ab relació al die de S.t March, y â 5 de Setembre, y 11 de Octubre lo Consell resolgue que lo Síndich de la Ciutat no se oposas en dita Causa per las rahons ponderadas en dits Consells.

A 8 de Setembre 1629 en Dietari questió sobre seurer los quatre Capitulars celebrants lo Offici en la Llotja ab cadiras.

A 14 de Janer 1630, en lo Consell de cent fonch reportada una Embaxada per part del Brás Militar contenint los excessos feyan los Soldats del Compte de Fontclara contra los Provincials de Cathalunya, fentlos molts danys, agravis, vexacions, composicions, opressions, morts, deshonras, y altres agravis, â vista de la qual, resolgue fer Embaxada al Virrey, suplicantlo mane remediar dits excessos.

A 18, y â 21 de Agost 1631, se refereix en Consell com se

havían fet alguns procehiments per algun Jutge de Cort contra las guardas del morbo per haver deixat entrar uns que venían de França, sobre del que se resolgue fer Embaxada al Virrey pera que manas remetrer a la Ciutat dits procehiments per tocarli â ella, y se feu com en dit Consell se expressa.

A 22 de Agost 1631, Consell de 36, en lo qual se refereix que los flaquers, y forquers (1) deyan tenían llicencia del Virrey de pastar, sobre del que se feu Embaxada.

A 30 de Octubre 1631, en Registre de Cartas comunas fol. 97, scriuen â S. Mag.t quexantse del Duc de Cardona Virrey, qui contrafeya als Privilegis, y observansa de esta Ciutat en cosas tocants â ella, y per asso embia Embaxador â Joseph de Bellafilla sperant la aconsolará.

A 4 de Desembre 1631, en Consell se diu que de mandato del S.or Virrey eren estats capturats M.r Joseph de Fluviá Donsell, y M.r Joseph Stevanell Consellers cap, y ters del any antecedent, y lo Consell delibera ferse Embaxada â S.or Loctinent, y fer, com se feren altres cosas, y procehiments â cerca dit fet, com se pot veurer en la ma de deliberacions dit die, 6, 13, y 26 del mateix, 3 de Janer 1632, 5, y 6 de Febrer de dit any, y tambe en Dietari.

A 13 de Desembre 1631, en Consell de cent Vot de Doctors que diuen, que per la evocata causa de la Regia Cort contra los Consellers passats, no perço era impedida la Ciutat de poder passar avant en las enquestas contra ells comensadas, y â 3 de Janer 1632 vot de Doctors en orde â dit fet, y â 17 de dit mes de Janer volent los de la Visita conexer de las culpas dels dits, lo Consell de cent attenent que esta Causa ja corría devant dit Consell, deliberá que los de la visita se abstinguessen.

A 17 de Janer 1632, en Consell se reporta un billet del Virrey embiat â dit Consell sobre cert fet, tractantlo de Senyoría.

A 27 de Janer 1632, lo Trentenari delibera donar premis per descubrir, y castigar cert fet com es en [la] (2) Rubrica de Lladres. Cap. 35.

---

(1) Ha de dir *forners*, com així està escrit en la *Rúbrica de Guiu*, fol. 76.v

(2) La adició d'aquest article consta en la mateixa *Rúbrica de Guiu*, fol. 77.

A 27 de Maig 1632, Consell de cent â cerca de no voler que los Consellers se cubrissen devant de Sa Altesa lo S.or Infant Cardenal, â 29 del mateix altre Consell 7, y 19 de Juny, sobre de la qual contenció hi hagué varias Embaxadas, y deliberacions axí per part de la present Ciutat, com per part dels S.ors Bisbe, Capitol, Bras Militar que duraren molt temps, per la qual causa los Consellers foren inhibits per lo Consell de cent de anar en ninguna funcció publica, per la qual causa se feren memorials, segons llargament se pot veurer en lo llibre 5, de Entrades de Reys, y Personas Reals, y en las mans de deliberacions, y en los Dietaris de dit any, y subseguents que durá molt temps, y per esta contenció, se embiaren Embaxadas en la Cort, y se feren moltas altras diligencias, com de tot apar en dits llibres, y en los Registres de Cartas Reals, y Cartas comunas.

A 5 de Juny 1632, Consell de 36, en lo qual se dona una Suplicació per los vuyt del Stament de Menestrals â cerca de ques demanas â Sa Mag.t Privilegi pera que cada any se fes extracció de Conseller sisé, y dit Consell resolgue fos pujada â Consell de cent, y á 7 del mateix fonch llegida en Consell de cent, lo qual resolgue ques procurás obtenir Privilegi, recomanant la impetració de aquell al Conseller quint, y â quatre personas.

A 3 de Setembre 1632, Consell de cent en lo qual se tracta de unas Cridas fetas publicar per lo S.or Infant Cardenal Loctinent Gen.l â cerca de privar rixas entre Soldats, y naturals, y allotjament dels Soldats, y si troba cusit un original vot fet per part de la present Ciutat, y Diputació, resolent que ditas Cridas son contra Constitucions, y Privilegis, â 10 altre Consell sobre dit fet, y a 18 altre Consell, en lo qual se expressa la declaració feta de ditas Cridas per Sa Altesa, y en lo Dietari sots jornada de 10 de dit, es Embaxada per part dels Deputats ab copia de un paper presentat â Sa Altesa â cerca dita materia.

A 27 de Noembre 1632 debats per cosas de Insiculació per uns manaments del R.l Consell se eren presentats als Consellers, y habilitadors pera que no insiculassen â dos diferents subjectes, apar en la ma de deliberacions.

A 7 de Desembre 1632, Consell de cent en lo qual se tracta de quatre de Consell de cent se havían capturat, y

resolgué dit Consell se aguardas los fos publicada la Enquesta pera veurer si es per fets de Ciutat, y que lo Síndich entre tant vage â solicitar lo Jutge pera que vulla publicar las Enquestas, y donarne copia, y obtinguda se reporte â Consell, y a 18 del mateix, lo Consell de cent delibera donar 2 ℔ ℌ â quiscu de dits quatre per esser presos per cosas passades en Consell de cent, y â 8 de Janer 1633, se tracta dels mateixos presos, y â 25 de Abril se fa relació de dit fet, se llegiren las Enquestas, y se digue ja eren lliberts, y se dexa per altre die.

A 13 de Juny 1633, en Dietari Embaxada al Virrey, per raho de unas Cridas havía manades publicar â cerca tavernas, per encontrar ab Ordinacions de la Ciutat, y â 18 es la resposta, y â 23 de dit es la resposta, y lo dit fet referit en lo Consell de cent dit die, y sobre aquestas Cridas hi hague gran altercació, com se pot veurer en ma de deliberacions, y Dietari â 21, 22, 23, y 29 de dit, al primer de Juliol, 5, 7, 14, 15, de dit, y altres dies, y durá fins â 4 de Octubre de dit any.

A 4 de Agost 1633 Concell de cent â cerca de unas Cridas manades publicar per la Ciutat de part del Veguer, y Consellers, y que lo Veguer no las havía volgudes firmar, y tambe per alguns penyoraments se havían fet per Officials Reals, y â 6 de dit en Manual, scriptura presentada al Veguer pera que fes assistencia a la Ciutat per los penyoraments de las tavernas, y â 7 de dit Consell de cent pera que de mandato del Virrey se havía capturat â Dn Damia Gener Batlle de Barcelona per que havía fet asistencia als Consellers en la regonexensa de las tavernas segons las Cridas de la Ciutat, y a 13 del mateix en Consell de cent se refereix, que per medi del Sor Duc de Fernandina havían pres assiento las cosas de la Contenció era entre la Ciutat, y Virrey per las Cridas de las tavernas ques mencionan â 7 del mateix, y juntament fonch tret de la Presó lo Batlle, y â 17 de dit se delibera a la muller de dit Batlle per la captura de son marit 300 ℔ ℌ.

A 26 de Noembre 1633, Consell de cent per debats entre Consellers per cosas de Insiculació, per haverse proposat Fran.^{ch} Monsalvo Cirurgiá qui ere de Perpinyá, y segons lo resolt per lo Consell de cent â 24 de Mars 1629, los naturals

de Perpinya eren inhabils, y en dit Consell hi ha un vot de dos Senyors del R.l Consell, y Advocats de la Casa, sobre tot lo que lo Consell delibera que passe avant la insiculació segons Privilegis, y Ordinacions.

A 2 de Desembre 1633, lo Consell de cent resolgué que lo Scrivá major donás copia al D.or Guiamet de la resolució presa per dit Consell al primer de Desembre 1632, com S. Ex.a demanave, y â 5 del mateix, lo Consell de cent resolgue ques donás copia authentica de las proposicions, y deliberacions del Consell de cent de 7 de Juny, y 29 de Setembre 1632, attes se demanaven per part de S. Mag.t

A 4 de Janer 1634 Consell de cent, acerca de que Miquel Marrugat altre dels de la Vuytena de forments havía fet aprehensió de dos Pans de reals comprats a la Canonja, y per esta raho era estat capturat, y aportat a las Presons del S.or Bisbe, y lo Consell delibera fossen capturats los Officials del Capítol, com se executa, y apar en lo mateix Consell deliberantse fer altres cosas, y â 5 de dit se posa entredit, y sobre est fet hi hague varias Embaxadas, deliberacions, y memorials, que durá molt temps, com apar en la ma de deliberacions, y Dietari que durá fins ..... (1) y â 18 de Febrer, se lleva lo entredit, y â 5 de dit mes de Janer en Registre de Cridas fol. 38, Crida prohibint comprar pa, ni carn, sino es del ques ven per orde de la Ciutat.

A 6 de Janer 1634, Consell de cent â cerca de que per part del Mestre Racional se havía fet manament als Consellers pera que donassen los Comptes de las Imposicions, pera que pagassen lo quint de ellas â Sa Mag.t y lo Consell ho comete; empero est fou un fet que durá molt temps, se feren Embaxadas, se tractá en molts Consells, se scrigueren Cartas, feren memorials, y moltas altras diligencias, que tot durá molts anys, com se pot veurer en las mans de deliberacions, Dietaris, Registres de Cartas desde dit die, fins â ..... (2)

A 2 de Maig 1634, vingueren en la Casa de la present Ciutat D.n Garau de Guardiola Loctinent de Mestre Racional, lo D.or M.r Felip Vinyes del R.l Consell, y Advocat Fiscal Patrimonial, dos Coadjutors, un Scrivá de manament, y lo

(1) En blanch.
(2) Idem.

Procurador Fiscal Patrimonial, y se asentaren en Consistori, ço es lo Senyor Loctinent entre Cap, y ters, y lo D.or Vinyes entre segon, y quart, y instant dit Loctinent, presentaren als Consellers una scriptura, eo de paraula los notifica que en execució de Provisió feta als 7 del passat, se havían elegit Joan Matxí, y Pere Porsia Coadjutors en dit offici, pera mirar los llibres de las Imposicions de la present Ciutat, â efecte de traurer en limpio lo que han muntat ditas imposicions desdel any 1599, fins lo any 1633, y al peu son respostas, y replicas, com de tot apar en Dietari, y Manual.

A 17 de Juny 1634, Consell de cent, per la Captura de un Advocat, un tauler, y altros dos de mandato del Virrey, y per ser per materia de cosas de Ciutat â 16 de Juliol lo Consell resolgue, que â quiscu de dits quatre presos sels donassen 2 ℔ 10 ß per quiscun die desdel dia foren capturats, fins lo die exirían, y quant fossen fora, se reportas en Consell, empero tardaren â exir de la Presó, por lo quey hague molts Consells, Juntas, varias Embaxadas, y diligencias, com apar en las mans de deliberacions, Dietaris, Registres de Cartas desde dit die, fins â 28 de Setembre 1635, en lo qual die se troban en Consell de cent los ordes de traurels.

A 18 de Abril 1635, essent anats ab professó en la Iglesia de S.t Agustí, se mogué questió acerca de donar la Pau los Celebrants, pretenent que lo Diaca la havía de donar als Consellers, y no als del Gremial, sobre del que hi hague varios Consells de cent, Juntas, Embaxadas, y altres cosas, que durá fins lo any ..... (1) com tot es de veurer en Dietaris, mans de Deliberacions, y Registres de Cartas.

A 2 de Maig 1635, Consell de cent per raho de que S. Ex.a y R.l Consell havían presa resolució de prorrogar las causas del R.l Consell, y altres tribunals pera la Ciutat de Gerona, lo que era contra Constitucions, y dit Consell dona facultat de elegir un Advocat, y un Síndich, per anar â Gerona, com se expressa en lo mateix Consell, y a 9 del mateix nomenan en Síndich per anar â Gerona pera portar las causas de la Ciutat Fran.ch Joseph Fontana Subsíndich, y a

(1) En blanch.

10, li assenyalan 500 ℔ ℌ de salari per any tant quant durara lo haver de estar per dita raho en Gerona comprenentse ab ditas 500 ℔ ℌ lo Salari de Subsíndich, y per renunciació de dit Fontana, nomenaren lo mateix die altre Síndich ab salari de 20 ℔ ℌ lo mes, y lo mateix die en Registre de Cartas comunas fol. 1, son las Instruccions donadas â Joan Payssa Not[ari]. Real pera aportar com â Síndich diversas Causas en la Ciutat de Gerona, acerca del que, y demes, hi ha unas Cartas.

A 9 de Maig 1635, en Registre de Cartas comunas fol. 2, y 3, se troban unas requestas presentadas al Canceller, y Regent â cerca de no poder ser compellits los Ciutadans de Barcelona litigar fora dita Ciutat.

A 12 de Noembre 1635, en Manual requesta presentada al Regent Bayetula Visitador dels Officials Reals, en raho dels quints.

A 7 de Noembre 1635, en Dietari apar com lo Síndich de la Deputació aná de part dels Deputats â dir als Consellers, com anaven per Ciutat prenent pobre gent, y altres qui venían de Montserrat, y altres parts aportantlos a la Drassana pera ferlos Soldats, lo que era contra las generals Constitucions.

A 12 de Janer 1636, Concell de cent â cerca las querelas que â instancia del Síndich se eren fetas devant lo Visitador Real, y que havía fet suspendrer la recepció de testimonis, y en particular sobre la de Clau de Compte, y delibera ferse Embaxada al Visitador, y altres, â 15, 26, y 30 del mateix, 21 de Febrer, 1, 22, 23 de Mars, 4 de Maig, 9 de Juny, 28, y 30 del mateix de dit any 1636 altres Consells de cent, com apar en las mans de deliberacions, y dietaris.

A 8 de Juliol 1636, en Dietari apar de la Embaxada feta al Visitador Real Bayetula pera que no donas lloch â que Jacinto Pi, y Geronim Pintor que havían furtat en lo Erari, y Administració dèl Pastim fossen remesos, sino que fossen punits, y castigats segons lo delicte.

A 27 de Setembre 1636, en Dietari apar que dit die, y altres seguents se tingueren conferencias en Casa lo Canceller entre los anomenats per S. Ex.ª y per la Ciutat per lo efecte allí exprimit estant assentats â la part dreta los de S. Ex.ª, y los de la Ciutat a la esquerra.

A 17 de Octubre 1636, Embaxada de part dels Deputats, a cerca de que Joan Agustí Fores Donsell no podía ser Veguer per las rahons allí exprimidas, y ab lo vot allí insertat, y â 18 Embaxada al Virrey sobre dit fet, â 14, 15, y 19 tambe Embaxadas sobre lo mateix fet, com es de veurer en Dietari, y ma de deliberacions al Octubre, Noembre, y Desembre de dit any.

A 25 de Octubre 1636, Consell de cent âcerca de que los Adm[inistrad].ors Ecclesiastichs del Hospital General no volían que precehís lo Conseller en cap Adm[inistrad].or sobre lo que hi hague moltas controversias, y Consells â 28, y â 31 de dit, y â 20 de Noembre Consells de cent sobre lo mateix fet.

A 3, y â 10 de Noembre 1636, y altres dies Consells de cent, y Embaxadas, com es de veurer en la ma de deliberacions, y Dietari acerca de demanarse forns pera fer bescuyt per las galeras.

A 10 de Janer 1637 apar en Dietari, com dit die, 12, y 15 de dit, 5, y 6 de Febrer de dit any, Conferencias en Casa del Canceller entre las personas nomenadas per S. Ex.ª y present Ciutat, y eren per materia dels quints.

A 3 de Abril 1637 Consell de cent â cerca de pretendrer franquesa de drets de las provisions entrarían dins la present Ciutat per servey de la R.l Armada com se expressa llargament en lo present llibre Cap. 50.

A 4 de Maig 1637, Deliberació de Consellers â cerca la Jurisdicció del Consol del Pont sobre lo judici de draps, y al primer de Juny de dit any, Consell de cent sobre semblant fet per raho de la aprehensió de unas Estamenyas que se havían de judicar, haguey gran controversia entre Ciutat, y Deputació quey hagué molts Consells de cent Embaxadas y altres cosas que durá fins â ..... (1)

A 17 de Juny 1637, Consell de cent â cerca la declaració feta per S. Mag.t de que tenía lloch lo Usatge Princeps namque sobre del que hi hague molts Consells, Embaxadas, vots, y altres cosas, com se veu en la ma de deliberacions, y Dietari en dit mes, y seguents, que per ser moltas, se remet allí.

A 11 de Juliol 1637, es carta, Instruccions, y Suplicacio pera presentar â S. Mag.t tot enviat â Madrid al Agent per

(1) En blanch:

raho de una Causa que contra la Ciutat se havía introduida en lo Consell Supremo de Aragó â cerca la Clau de Compte que volían valer pera la cobransa dels quints de las Imposicions, es tot en registre de Cartas comunas fol. 185, y seguents.

A 25, 26, y 28 de Juliol 1637, Consells de cent sobre uns mandatos se havían fets de part del S.or Loctinent als Pescadors pera que se assentasen per anar â las Barcassas, lo que se entenía era contra Privilegis, sobre del que hi hague Embaxadas, com apar en Dietari.

A 24 de Febrer 1638, apar en Dietari, com havent lo S.or Compte de S.ta Coloma elet Virrey fet capturar â un Ingles, fonch llibertat en virtut del Privilegi del guiatge de Vitualles.

A 6 de Juliol 1638, Concell de cent, en lo qual aná una Embaxada de part dels Deputats â cerca de uns presos que lo Virrey volía traure de la preso, y enviarlos â Castella per haver robat quantitat considerable de la Hazienda R.l, lo que era contra Constitucions, y Privilegis, sobre lo qual fet, lo dit Consell resolgue, que los Consellers en forma de Ciutat fessen Embaxada al Virrey, representantli la contrafacció, y â 7 se feu la Embaxada com apar en Dietari.

A 3 de Agost 1638, Consell de cent en lo qual fonch reportada una Embaxada de part dels Deputats ab un vot dels Assessors, y Advocat fiscal del General, y altres Consulents â cerca de un dupte firmat en la R.l Aud[ienci].a per un Aguazil, per raho de unas Scripturas se li eren presentadas per part de la Generalitat, per ocasió de haver espatllat las portas del General de la Vila de Mataró, y taulers per regonexer las robas que deyen eren de contrabando, y resolgué lo Consell, que los Consellers ab Promens fessen Embaxada â S. Ex.a com se feu, y sobre assó, y per haver fet lo mateix en Sitges, hi hague varios Consells, Embaxadas, Cartas, y altres cosas ques troban en la ma de deliberacions, y Registres de Cartas, y Dietari en dit mes, y en los subseguents, fins â 15 de Juliol 1639, ques veu en lo Consell de cent tingut dit die.

A 30 de Noembre 1638, en Consell de cent fonch llegit un manament presentat als Consellers de part de S. Ex.a ab lo qual diu que si exiran en alguns Officis, los nomenats en

ell sien sufocats per ser estats ab crida publica bannits, y havent exit pera Consell de cent lo D.or M.r Narcís Peralta, fonch resolt per dit Consell sen tragues altro, y â 13 de Desembre, essent estat extret lo mateix Peralta en altre dels de la terna de Mostassaf, fonch per las mateixas rahons de 30 de Noembre sufocat, y tret altre en son loch.

A 5 de Janer 1639, en Dietari apar de la Embaxada feta als Deputats per lo ques diu en lo Consell de cent celebrat lo mateix die, que ere per una Pragmatica publicada de ferse fortificacions en la Provincia, y que per ellas los Provincials haguessen de contribuhir en Cent mil lliures, y â 8, Embaxada als Deputats, y al Virrey, y â 11 de dit Consell de cent en lo qual se llegí un vot fet per los Advocats de las dos Casas, y altres aplicats, resolent que dita Pragmatica es contra (1) ab Privilegis, y Constitucions, y dit Consell resolgue exir â la defensa, y ferse Embaxadas, cometentho als Consellers, y â una Setsena, sobre lo qual fet hi hague varios Consells, Embaxadas, Cartas, y altres papers que dura molts mesos, com es de veurer en la ma de deliberacions, Dietari, y Registres fins â 17 de Juny de dit any, que se alsaren.

Al primer de Mars 1639, en Dietari apar, que per dos Cavallers fonch feta Embaxada al Virrey, oferintse la Ciutat en tot lo que fos de servey de S. Mag.t per lo fet ere entre S. Mag.t y PP. Inquisidors.

A 5, y a 6 de Mars 1639, en Dietari apar de Embaxadas fetas al Virrey, Deputats, Bisbe, Capítol, y Bras Militar, noticiantlos com la Ciutat embiava a la Cort Geronim de Navel, suplicantlos volguessen scriurer en sa recomendació.

A 5 de Mars 1639, en manual apar de Requesta presentada al S.or Thezorer per raho de que contra unas Cridas publicadas, permetía lo Virrey que los francesos pagant alguna quantitat restassen â habitar en lo present Principat per ser Vectigal, y contra las generals Constitucions.

Al primer de Noembre 1639, Concell de cent, per unas Cridas que lo Virrey havía manat publicar, pera que tots los del Principat anassen al Siti de Salsas, y lo Consell comet la censura de dit fet ab referiment, y ques fassa Em-

(1) Se llegeix *encontra*, en la *Rúbrica de Guiu*, fol. 79.v

baxada als Deputats acerca dit fet, y lo mateix die, y seguent se convocaren los Advocats de las dos Casas, y feren son vot ques llegí â 2 en Consell de cent, dient ere contrafacció, y â 12, 21, 22, y altres dies, se tingueren Consells de cent per dit fet, y per raho de diversas capturas fetas de diferents personas per que no eren anats a la Guerra segons ditas Cridas.

A 29 de Janer 1640, apar en Dietari de Controversia entre los Obrers, y Promens â cerca de las precedencias en la Professó ques feu dit die, pretenent los Obrers que ells havían de precehir, y los Proms pretenent en contrari, dient que los Obrers no havían de precehir als Proms sino es en la Professó general del Corpus, y los Obrers sen anaren de dita Professó, restant dits Proms.

A 31 de Janer 1640, Consell de cent ab un vot dels Advocats de la Ciutat, y Deputació, y Consulents â cerca de Mandatos presentats, y Cridas publicadas pera que tothom anas a la Guerra, y resol, ques presentàs una scriptura al Governador, y fer Embaxada als Deputats, la scriptura, y vot es en dit Consell cusit, y Dietari.

A 4 de Febrer 1640, Consell de cent, en lo qual se reporta una Embaxada per part dels Soldats âcerca los desafueros obravan los Soldats per Cathalunya, y resol ferse varias diligencias, y â 20, y 21 de dit Consells de cent per dit fet, y â 9, y 13 de Mars, 7, 18, y 19 de Maig Consells de cent sobre dits desafueros, y alotjament dels Soldats, y en dits Consells, y en lo Dietari per lo spay de dit temps se veu lo ques va obrar, y en lo Registre de Cartas comunas, en jornadas de 4, y 22 en los foleos 89, y 91, son Cartas pera Sa Mag.t noticiantlo de dits excessos, y â 28 de dit en Registre de Cartas Reals fol. 30, es Carta de S. Mag.t insinuant que lo R.l Exercit se havía de alotjar per la Provincia, y per asso havía donat los ordes convenients.

A 3 de Mars 1640, Consell de cent per raho de unas Cridas publicadas de part del Loctinent de Mestre Racional â cerca la contribució dels fogatges per las fortificacions del Principat, com las ques publicaren â 24 de Janer passat, y resol ques pose en Execució lo que contè lo vot que en esta raho fonch donat als 11 de Janer 1639, per los Advocats, y en

Dietari â 5 de dit, Embaxada als Deputats pera que iscan a la defensa, per ser tant contra Constitucions, y Privilegis, y en altres dies altras Embaxadas per dit fet.

A 19 de Mars 1640, Consell de cent, en lo qual fonch reportada una Embaxada de nou personas de part dels Deputats, noticiant com lo die antecedent ere estat capturat per lo Aguazil Monrodon lo Deputat Militar de orde del S.or Virrey aportantlo pres als Carcers Reals, demanant la Ciutat los volgues aconsellar, y aconsolar, y lo Consell ho comete ab referiment en dit Consell, y llegit en dit Consell un paper acerca lo fet resolgue: Que los Consellers ab Promens fessen Embaxada al Virrey, y lo mateix die se tingue Consell â cerca dita Captura, y se resolgue embiar Embaxada â Sa Mag.t y se feu extracció de tres Embaxadors â 3, 11, y 21 de Abril, 18 de Maig Consells de cent, y lo sobre dit die 19 de Mars, se digue missa en la Sala de Consell de cent per raho de no poderse disgregar, com apar en Dietari, y tambe de las Embaxadas se feren, si be res no aprofita, sino que estigue pres, fins que los Segadors lan tragueren als 12 de Maig.

A 21 de Abril 1640, Consell de cent en lo qual se tracta de estar presos de mandato del Virrey Fran.ch Joan de Vergós Donsell, y Lleonart Serra Mercader, per haver dit algunas paraulas en Consell, y resolgue que axí en raho de la defensa dels dits, com en lo que sels ha de donar, se fasse segons lo tenor de la deliberació de dit Consell de 16 de Juliol 1634, y encara ques feren varias diligencias, estigueren presos fins â 22 de Maig.

A 21 de Abril 1640, en lo Llibre de Deliberacions apar se mogue contenció entre la Ciutat, y lo S.or Bisbe de Barcelona en raho de las Difinicions dels testaments, y Pías Causas.

Dijous â 20, 24, y 27 de Juny 1647, en Dietari apar se mogué contenció entre lo Capítol de la Seu, y la Ciutat, en orde al puesto deu ocupar lo Argenter del Capítol de la Seu en la Professó general del Corpus.

Diumenge á 7 de Juliol 1647, en Dietari apar que se mogué controversia entre los Consellers, y Deputats â cerca de una Embaxada enviada per part de dits Deputats.

Disapte á 7, y 8 de Maig 1648, en Dietari apar que se

mogué contenció entre la Ciutat, y lo S.or Virrey â cerca de voler lo S.or Virrey tenir dosser en las festivitats.

A 4 de Agost 1648, en Consell de cent se tracta de una questió, y debat entre los Consellers, y alguns Capitulars del Capítol de la Seu, en orde de anar cerca del S.or Virrey quant dit S.or va â la Seu, y aquí se troba un memorial de diferents exemplars tocants â dit fet, y â 7 se tracta del mateix, y á 8 en Consell de cent se tracta lo mateix, y aquí se troba altre memorial de Exemplars, y á 11 en Consell de cent se tracta lo mateix, y â 13 de Desembre en Consell de cent se tracta lo mateix.

A 18 de Febrer 1661, en Consell se tracta de cert debat tingut entre lo Mostassaf, y Batllía General, per raho de la Captura del Porter de dit Clavari.

Dissapte â 6 de Maig 1662, en Dietari apar que se tingué Consell de cent â cerca la Contenció ere entre lo Clavari de la Ciutat, y lo Ill.re Capítol, per haver presos dit Clavari 800 moltons que deyan esser de dit Capítol, y á 9, 10, y 11 se tracta del mateix.

Dilluns á 7 de Agost 1662 en Dietari apar que se tingué Consell de cent per la questió, ê debat tenían los S.ors de la Universitat ab los PP. del Collegi de Cordellas, y Companyía de Jesus, â cerca de passar Doctors en Filosofía, y á 21 de Janer 1663, en altre semblant questió, y á 3 de Febrer se tracta del mateix.

En lany 1336, Confirmació del Rey en Pere ab inserta del Privilegi del Rey Jaume de 1319, de la unió de sos Regnes. Diversorum 5.us fol. 240.

Dimecres â 24 de Noembre 1445, en Dietari apar que los Consellers attes que ere cert debat entre en Luís Pelat Carceller de la Presó comuna de aquesta Ciutat apellada del Veguer, ê en Guerau Esplugues Procurador dels pobres presos en la dita Presó sobre lo pagar del Carcellatge dels dits pobres presos, lo qual debat es vengut devant ells dits Consellers; perço ab consell dels Advocats ordinaris de la dita Ciutat deliberaren sobre lo dit debat en aquesta forma; ço es que los dits pobres presos encara que estigan apartats, ê encara que mengen del Pa de la almoyna, si han de que, deuhen pagar al dit Carceller lo Carcellatge que per ells será degut, ê sino han de que pagar, que asseguren al dit Carce-

ller, á fi que quant Deu los dará bens, que de aquells paguen lo dit Carceller, ê que los dits Pobres presos, no estigan presos per lo Carcellatge, pus vullen assegurar aquell, ê en aquesta forma ells dits Pobres presos puixen exir de la Presó, ê lo dit Carceller nols puixe detenir per raho del dit Carcellatge, ê assó síe servat en lo Carcellatge degut, ê devedor per avant. Mes avant deliberaren, que los Adm[inistrad].ors del Bassí dels dits Pobres presos retten compte de la lur Administració als Racionals de la Ciutat segons era acostumat en lo passat.

A 11 de Noembre 1456, Lletres del Rey D.n Alonso dirigidas â son germá el Rey de Navarra Locthinent Gen.l sobre debats entre Consellers, y Deputats, en raho de la prohibició de Draps. Diversorum 1.us fol. 226.

A 15 de Octubre 1526, Executoria del Privilegi vi vel gratis, evocantse lo Virrey la Causa â la R.l Audiencia, y comet â un Aguazil fasse aprehensió de Blats. Diversorum 2.us fol. 293.

A 1 de Febrer 1588, Requesta del Síndich de la Ciutat Miquel Joseph Cellers subSíndich creat á 11 de Setembre 1583, presentada al Rev.t Canceller Manegat, en orde á fer la Ciutat aprehencions de Blats, ví vel gratis. Diversorum 6. fol. 138.

A 24 de Mars 1588, Deliberació de la Devuytena de la Deputació, en orde â despendre ab la firma sola del Deputat R.l y Ohidors Ecclesiastichs. Diversorum 5.us fol. 228, y á 10 de Maig de dit any es altre deliberació de Deputats, sobre la inteligencia de dit debat que corría. Diversorum 5.us fol. 224.

A 29 de Abril 1588, Lletres de Consellers dirigidas â Deputats en orde al Debat que corríe sobre la Erecció del dret nou de la Ciutat, pretenent los Deputats que nou podían fer. Diversorum 5.us fol. 232.

A 30 de Maig 1598, Certificatoria del Mestre Racional, del Rebut dels quints de las Universitats de Cathalunya. Diversorum 4.us fol. 204, y á 4 de Mars 1599, fol. 208 es altre.

En lany 1617, Procés authentich sobre lo Debat que fou entre la Ciutat y Batlle gen.l en raho de la obra de la Sagristía de S.t Sebastiá, per ques feye in solo Publico. Diversorum 3.us fol. 288.

A 14 de Mars 1629, Memorias de procehiments que ha et la Ciutat en diversos temps, en ocasió de Contrafacció de sos Privilegis, y libertats, legidas en Concell de cent. Diversorum 5.us fol. 147.

Memorias de Privilegis del Pont, ó barca de S.t Boy. Diversorum. 2.us fol. 310.

CAP. XXII.

DEPUTATS DEL GENERAL

de Cat[haluny].ª

EN los anys 1364, y 1365, se veu, que los de Mallorcas entravan en lo govern de la Deputació, y los Deputats se deyen Deputats del General de Cathalunya, y Regne de Mallorcas.

A 16 de Octubre 1377, lo Consell de la Ciutat, per comissió de la Cort general nomenava Deputat Real, per que la Cort havía nomenat los altres dos, y los Síndichs de Barcelona reportaren dita nominació a la Cort, y la confirmaren.

A 23 de Janer 1396, los Deputats hagueren de pendre â Censal 35000 florins, y â pregaries sues la Ciutat los prengué â son nom ab indemnitat del General per haverlos mes prest.

A 9 de Agost 1397, dos Deputats vingueren â Consell de cent, per demanar consell sobre cert fet.

A 4 de Juny 1409, la Ciutat arma tres galeras per acompanyar las tres naus que lo General havía armadas, y fetas per guardar aquestas mars.

A 4 de Noembre 1438, la Ciutat se obliga en certa quantitat ques havía de bestraure per lo General per acordar gent darmes contra Companyías estranyas que entraven per Rosselló, y assó convingue haverse de fer axí, per que la Cort que era cridada pera 12, nos era poguda encara ajustar, ni ho havía pogut deliberar,

A 3 de Octubre 1452, havent los Consellers, y Promens, ab poder de Consell de cent tingut â 24 Noembre 1451, fetes ordinacions, prohibints vendrer, ni vestir draps estrangers, los Deputats pretengueren era en prejudici de la Generalitat, y feren letras â Consellers que las revocassen. Sunt originaliter in burça istius anni; Empero â 12 de Octubre, los Consellers los feren un Cartell per que revocassen dites letres, y â 20 de dit, es altro Cartell, y â 9 de Febrer 1453, fou deliberat, que per no venir â rotura se procurassen alguns mijans, y â 4, y 24 de Agost 1456, se tench Consell, hont'se refer que la Ciutat resta en sa integritat en estos afers, y â 25 de Setembre se tingue Consell en lo qual se tracta de dit fet ab paraulas de gran sentiment contra los Deputats, y á 5 de Agost de dit any 1456, requesta del Síndich al Veguer, y Batlle per la observansa de ditas Ordinacions, requerintlo no obehesca â las requestas de Deputats.

A 15 de Mars 1458, requesta presentada per lo Síndich de la Ciutat, â Deputats, per que per observansa de Constitucions, y Capítols de Cort, no fassen cert pagament; Es en un libre intit[ulat]. Antiquus notularum Barcinonæ, y â 17 de Juny, es altre requesta.

A 14 de Agost 1459, los Consellers scriuen al Rey, sobre que los Deputats contrastaven a las Ordinacions de la Ciutat, en raho de navegar, y la mercadería, y li diuen que la Ciutat ha acostumat fer tals Ordinacions, y â 29 scriuen al Rey ab gran sentiment contra los Deputats, y â 18 de Setembre es altra, y dit díe es altra scrita â Joan Destorrent estant en la Cort, que fa per dit fet.

A 5 de Febrer 1463, los Deputats ab son Consell feren indemnitat â la Ciutat dels Censals que havía ofert manllevar per lo General per gastos de la Guerra, es continuat dit acte en un llibre intitulat Antiquus notularum Barcinonæ.

A 20 de Noembre 1472, la Ciutat prengue â Censal 3000 ℔ ℌ per lo General, per que dit General no trobava, y â 30 de dit per dit General, la Ciutat prengue 3000 ℔ ℌ.

A 5 de Juny 1473, los Deputats demanaren que la Ciutat prestas lo nom en manllevar 3000 ℔ ℌ per ferne servey al Rey, per que ells no las trobarían, y lo Consell delibera fos fet.

A 22 de Octubre 1473, en Consell fou demanat que la

Ciutat fes cara als Deputats per haver 4000 ℔ ℌ â censal per servey del Rey, y â 30 de dit delibera fer dita fermansa.

A 31 de Maig 1474, la Cort general delibera que los Deputats prenguessen â Censal 6000 ℔ ℌ á for de dotse milia per mil, per fer cert Servey al Rey de promte, y no trobavan lo diner sino que la Ciutat entras fermansa, y perço â 3 de Juny vingueren de part del Rey â demanarho, y lo Consell â 10 delibera ferla.

A 4 de Setembre 1474, en lo Consell de la 24.ª de Corts se mostra que Roses, y Cadaquers eran del General de Cathalunya, y â 25 de Maig 1481, los Deputats Senyors de Cadaquers demanaren blats â la Ciutat per dita Vila.

A 15 de Febrer 1475, per que lo General trobas pus facilment 12000 ℔ ℌ â censal per donarlas al Rey, la Ciutat se oferí obligarse fins en 3000 ℔ ℌ.

Al primer de Octubre 1475, per que las forsas del General eren tant tenues, que no esperavan poder haver â Censal 3600 ℔ ℌ que la Cort general havía deliberat donar al Rey, la Ciutat hi feu fermansa.

A 15 de Octubre 1475, lo Rey de Castella primogenit de Aragó scriu als Acrehadors del General de Cathalunya, dient com ha scrit als Deputats pagassen los Censals, y com no, si provehiría. Dat[um]. en Ecija, in Diversorum 1.º

A 13 de Noembre 1476, los Deputats, y Officials foren fets inhabils de Casa la Ciutat, y â 25 de Noembre 1477, y â 19 de Febrer 1483, foren tornats fer habils.

A 13 de Noembre 1476, Ordinació que qui será Advocat de la Ciutat, no puga esser Advocat de la Deputació, et ê contra (1), y fou confirmada per lo Consell de cent â 28 de dit.

A 13 de Noembre 1476, Ordinació que los Oficials de la Deputació, no pugan esser de consell de la Ciutat, ni tenir ofici de aquella, nec (2) ê converso.

A 5 de Janer 1477, scriuen al Rey avisantlo de com en Ampurdá se juntaven personas Ecclesiasticas, Militars, y Reals, y que tentarían de pendres las Generalitats, â titol de que tenían avisos de armada enemiga, encara que sens

(1) En l'original-autògraf, en lloch de *et ê contra* diu *nec e conuerso*. (Fol. 123).

(2) *neque* consta en dit original.

fonament, y â 12 li scriuen ques ajustavan en Gerona â so de Campana, â modo de Corts.

A 25 de Abril 1477, per que los Deputats no volíen pagar las pensions dels Censals, los Acrehedors Censalistas vingueren â Consellers demanantlos favor, y ajuda, y lo Consell ho cometé â setse personas.

En lany 1479, se veu que la Ciutat rebía sobre lo General, un Censal de pensió 750 ℔ ℌ, y altre de pensió 134 ℔ 6 ℌ 8, que los dos suman lany 884 ℔ 6 ℌ 8.

A 16 de Febrer 1479, los Consellers feren instancia als Deputats per que pagassen las pensions dels Censals nous que feye lo General â diverses persones, y ells respongueren consultarían ab lo Rey, y que per ço los Consellers volguessen sobreceure aquestos fets 7, ô 8 dies fins que tinguessen resposta, y lo Consell delibera, que los Consellers hi fassan diligencia, y asso sería en raho dels Censals en que la Ciutat havía fet fermansa.

A 4 de Maig 1479, per que los Deputats tractaven de fer cert pagament, y los Consellers consideraren que allo era dilapidar los bens del General, ab Consell los presentan dissentiment, y protest.

A 12 de Juliol 1479, scriuen al Síndich diga al Sor Rey, que lo be de aquest Principat está en que los Deputats no eligescan, y que no leu la inhibició, car ab aquesta elecció ques espera, estan encautivats en sus 50 personas de cada Stament, tenint cascu speransa esser nomenat, y axí per sos interesos propris obliden lo servey del Rey.

A 10 de Octubre 1479, per certa Pragmatica que lo Rey havía publicada tocant la composició de aquest Principat, y per la requesta que havía donada als Deputats demanantlos una grandissima suma per pensions de un Censal de preu dos centas mil lliuras, la Ciutat, y totas las altres Ciutats, y Vilas ne feren gran sentim[en].^{t}

A 7 de Noembre 1481, se refer com la Cort General havía finat, y que havían fet Donatiu al Rey de 300000 ℔ ℌ carregadas â Censal sobre lo General â for de 25 milia per mil.

A 14 de Noembre 1481, en Granollers requesta del Síndich de la Ciutat â Deputats, que attes que ells en frau de las Imposicions eren anats allí per fer los contractes de Censals de las 300000 ℔ ℌ, que la Cort general havía ofert al

Rey prenedores â censal, los quals se havían de fer en Barcelona, y per aquells era deguda la imposició de honors â la Ciutat, perço protesta de dita imposició.

A 17 de Juny 1482, havent los Deputats en temps de las turbacions manllevats molts censals, yls escusaven de pagar la Imposició dells a la Ciutat, dient que aquells no eren res per que no eren res, ans lo S.or Rey, quin te poder de la Cort, ha declarat de uns que eran nullos, y de altros ha levat gran part dels preus, y axí de aquells la Ciutat non deuría haver imposició sino per aquella quantitat que son estats confirmats; perço deliberaren que nos deman imposició, sino en raho de dita quantitat confirmada, y que lo que los Deputats han pagat, síe pres en compte.

A 4 de Desembre 1498, per que lo Veguer â requesta dels Deputats era entrat â la Caseta dels Portalers de S.t Antoni, y pres de allí cert safrá que los Portalers tenían pres per frau, los Consellers li donan requesta dientli que era Causa de Imposicions, y tocava al Clavari. In libro Notularum 1490, et aliorum, y â 3 de Janer 1499, en dit Llibre son respostas, y replicas.

A 24 de Agost 1510, en Consell de cent se tracta de compensar lo que devía lo General a la Ciutat, de bescuyt, farinas, y artillería dexades â dit General en temps de las turbacions passades, y deute de Imposicions, ô dret de honors per Censals venuts per los Deputats, ans que la dita Imposicio fos extincta, ab los deutes que lo General pretenía que la Ciutat li devía.

A 14 de Desembre 1515 scriuen als Deputats, que pus la Peste havía cessat, vullan tornar â Barcelona.

A 17 de Mars 1522, requesta dada als Deputats â instancia del Síndich de la Ciutat ab quels tractan de R[everenci].a, y Magnificencias, y no S.orias com vuy.

A 25 de Abril 1522, tractantse en Consell de cent que los Deputats demanaven a la Ciutat certs deutes de fogatges, lo Consell delibera que attes que los Deputats devían tambe a la Ciutat grans quantitats, axí per Imposicions, com per altras causas, y rahons, que perço fos vist, liquidat, y examinat, y que lo qui sera deutor, que pach.

A 24 de Noembre 1531, â petició dels Deputats, lo Trentenari los consentí us, y ampríu de la Casa de la Duana, â

obs de tenir, y vendre draps en ella â beneplacit dels Consellers presents, y esdevenidors, ab que ells tinguen la Casa en condret, y adoben les scales, empero que no pugan posar en nengun loc las armas de la Deputació.

A 20 de Agost 1532, los Deputats vingueren ab massas altas â Casa de la Ciutat, per tractar de cert fet de la Inquisició.

A 31 de Desembre 1535, requesta del Síndich â Deputats, y diu Magnificencias vostras, y no S.^{orias} com vuy.

A 16 de Juny 1537, Concordia entre Consellers, y Deputats, sobre pretencions de fogatges que tenían Deputats, y pretensió de Imposicions, sive dret de honors que tenían Consellers per los Censals presos per los Deputats, y compensan los deutes, y fou ab decret del Virrey; Est in bursa, et est valde observanda; La deliberació fou â 3, y 4 de Mars de dit any 1537, y á 28 de Maig se ferma dita Concordia, y es tocada in manuali deliberationum, los drets de honors eran antiguament, quant hu comprava, ô venía, Censos, Censals, Casas &c.

A 15 de Mars 1541, haventse moguda questió entre Consellers, y Deputats, sobre que Deputats pretenían que la Ciutat no podía regoneixer les Bales apres de cauquillades per lo General, se juntaren personas de totas parts al Capítol de la Seu, per tractar de compondrer ditas diferencies.

En las Corts de 1542, fou dat loc de Oydors Reals als Mercaders, insiculats â bossa de Consellers fins en sis.

A 18 de Febrer 1544, los Deputats volgueren juntar â la Deputació personas de tots staments, y los Consellers noy anaren, ans discentiren, y en aqueix die, y los seguents se veuen alguns parlaments sobre asso.

En Maig de 1545, los Deputats comensaren edificar lo Palau Real per ques tinguessen aqui las Audiencias reals, com ho havía deliberat la Cort general, y que los Scrivans de manament, y sos Substituts estiguessen en la Sala major del Palau, per tal que los Negociants, ô Pledejants no haguessen de rodar la Ciutat, y â 2 de Maig 1554, comensaren scriure en dita Sala, com abans scriguessen en Scrivanías particulars dels Scrivans de manament, heu tret de un llibre de un particular.

A 31 de Maig de 1555, lo trentenari dona licencia â Depu-

tats de fer la Caseta del General al Portal de Mar, attes que los Deputats oferían pagar la meytat del gasto del Portal de Mar, ab tal empero que la Caseta síe un palm mes baxa que lo Portal.

A 20 de Janer 1566, per que los Deputats havían fet posar a la Presó al Pesador de la palla, los Consellers lon feren traure per lo Veguer, yn levaren acte.

A 25 Abril 1566, en Consell de cent, pretencions entre Ciutat, y Deputats, de fogatges que devía la Ciutat â Deputats, y de greugues que devían los Deputats a la Ciutat, hont acusan una deliberació de 26 de Maig 1541, sobre la forma com se deuen pagar los fogatges.

A 14 de Octubre 1568, debats y contencions entre Deputats, ê Inquisidors, per los quals la Ciutat â 17 embia Embaxada de un Ciutada a la Cort, y la Deputació ne tramete nou.

A 19 de Juliol 1569, fou la Captura dels Deputats per raho de las diferencias entre ells, y Inquisidors, y â 20 se tingue Consell de cent, hont se diu que devallavan de las provisions fetes per conservació dels drets del General, y los Consellers fan Embaxadas, y diligencias, y â 4 y 13 de Agost los Consellers ne scriuen al Rey, y â 17, fou deliberat que anas Embaxada de tres personas al Rey, y â 31 es insertada en lo Consell una letra del Rey molt favorida per la Ciutat, si be la cosa dura molt temps, com se veu en los Consells de apres seguits. A 24 de Agost lo Rey scriu a la Ciutat, y a 26 scriu al Virrey, dient que per la intercessió de la Ciutat, se contenta que aquestas cosas prengan assiento, y á 30 de Mars 1570, reberen letra del Virrey de Perpinyá dient, que per lo molt que estimava la voluntat dels Cathalans ab que havían acudit â la jornada de Perpinyá contra francesos, manava soltar los Deputats, franchs de despeses.

A 6 de Juliol 1570, diferencias entre Deputats, ê Inquisidors, sobre que un Familiar no volía que la Guarda del General lo regonegues.

A 7 de Juliol 1583, tingue principi lo debat entre Consellers, y Deputats, sobre lo frau de unas calsas de agulla, y lo Virrey, y lo Duc de Cardona se interposaren pera concordarho, y concordarense â 15 de dit, y á 18 lo Virrey embia les Calses de agulla als Consellers, y la Ciutat restá molt satisfeta.

A 17 de Juliol 1583, per que los Portalers detenían las Carregas per regoneixerlas jatsíe que fossen cauquillades per lo General se tracta de algun medi, y a 18, fan elecció de persones per tractarho, y â 12 de Agost son los apuntaments de la Concordia, y â 9 de Janer 1584 elecció de personas per regoneixer las Carregas encara que fossen cauquillades per lo General.

A 22 de Juliol 1587, sobre la extracció de Deputats hague pretesas, y excepcions, ys feren diversos actes.

A 25 de Noembre 1587, y â 9 de Juliol 1589, fou deliberat que los Juristas, y Metges fossen admesos en tots ajusts, y que lo Conseller qui presidiría en brasos â la Deputació, si nols hi admeten, sen deu anar.

A 5 de Noembre 1587, Consellers, y Deputats en la Lonja tingueren diferencias, y debats sobre arrendar sos drets, y apres se concorda que un día anassen los Consellers, y altre los Deputats.

A 27 de Janer 1588, per que los Deputats no dexaren entrar en brassos als Juristes, y Metges qui anaren alla ab lo Conseller, se feren alguns actes, y diligencias.

A 11 de Abril 1588, cum sequentibus, diferencias, y debats entre Consellers, y Deputats sobre la nova Erecció del dret nou de la Ciutat.

A 29 de Abril 1588, en libre de Patents fol. 121, son letres de Consellers responsivas als Deputats, en respecte del Cartell que de aquell Consistori los havían presentat, pera que revocassen dit dret nou.

A 7 de Maig 1588, aná lo Conseller militar a la Deputació als brasos per absencia dels dos Ciutadans.

A 19 de Maig 1588, lo Conseller aná â certa Embaxada de part dels Deputats al Virrey ab los altres dos Staments, y precehí al Militar, si be no aná ab massa de la Ciutat sino de la Deputació.

En lany 1588, foren las Contencions entre lo R.l Consell, y Deputats sobre lo recors de D.n Joan de Queralt olim Deputat condemnat en Visita, al qual dits Deputats teníen pres, y lo Virrey, y R.l Consell preteníen per la causa del recors anar â traurel, fou cosa que dona molt cuydado per que haguey procehiments de una part, y altra, y la Ciutat si interposa en favor dels Deputats, y â 8 de Juny los Con-

sellers anaren al Virrey, y en scrits per vía de memorial li donaren consell, y â 2, y a 4 de Agost, y los Deputats en esta pretenció estigueren en cert fet discordes en paritat tres â tres, y fou cosa notable, y memorable, ê la cosa finalment tingue molt bon succés.

A 24 de Maig 1591, per orde del Virrey volgueren capturar al Deputat militar Joan Granollachs, y sobre asso hi hague grans Embaxadas, y diligencias que la Ciutat feu pera ben avenirho, y lo Virrey sen aná â Tarragona ab la Audiencia, y entre Deputats hague discordia, y â 19 de Abril 1592 per que lo Deputat militar sol resta ques guardava â la Deputació, y tots los altres tenían Consistori en Casa del Deputat Ecclesiastich, hont los Consellers anaren, y finalment la Ciutat delibera â 21 de Abril 1592 donar asistencia al Governador per anar â capturar al dit Deputat Militar, y altres que estaban retirats a la Deputació, y lo mateix vespre, omnes abierunt sicut umbra, y â 5 de Maig reberen Carta del Rey en agrahiment.

A 21 de Abril 1592, scriuen al Rey, com per expulsió dels ladres â títol que feyan torb al General, havían feta Junta de brasos, y entre dit Consistori havía grans altercacions en sos parers, y que los uns se eran ajustats en la Deputació, y los altres en casa de un Deputat, y que los del bras Militar se eran ajustats a la Seu, y que los Consellers essent estats consultats ab Embaxadas, nos eren volguts resoldre en nengun parer sens darne raho â S. Mag.t

A 17 de Agost 1593, los Consellers demanan parer, y dubtan si per la observança de Constitucions donaran suplicació â Deputats, y si es desautoritat, y los Advocats hi donan son parer.

A 25 de Noembre 1595, fou deliberat embiar home propi â despesas de la Ciutat ab letras del Rey pera fer traure tres homens de galeras condemnats per la resistencia que havían feta per impedir la Captura del Deputat, com está notat desobre â 24 Maig 1591, y la Ciutat intercedí, y procura dita remissió.

En lany 1596, fou lo debat entre Virrey, y Deputats per lo de las Encomandas, y â 29 de Maig 1597, los Consellers feren Embaxada al Virrey, y ley donaren en scrits, y â 13 de Desembre 1596, per dita raho lo Virrey, y Doctors del R.[1]

Consell, y Deputats se veu que estaven excomunicats, y los Deputats demanan favor a la Ciutat.

A 8 de Janer 1596, cum sequentibus en deliberacions son vots de Doctors en raho dels albarans de Deputats que venían a la Taula, sobre si podían despendre lo nom de Deputats no venint fermats sino de ma de un Deputat, y dos ohidors.

A 15 de Desembre 1596, lo Síndich del General per traure uns galiots de las galeras, volgue capturar, y tancar alguns Catius, y per ferho ab mes salvetat, prengué las claus del Portal de Mar, yl tanca, y conexent son error, vingue â Casa la Ciutat â desculparse, y dona las claus als Consellers, los quals lo reprengueren, y los Deputats satisfent â esta quexa, digueren que lo Síndich ho havía fet de sí mateix.

A 2 de Maig 1597, los Consellers scriuen al Rey que seríe de gran embellim[en].t de la Ciutat ampliar la Plassa de S.t Jaume, y que perço fos servit scriure als Deputats, que pus tenían ja derrocadas las casas de la Plassa de S.t Jaume, y encara que de aquell spay dexassen bona Plassa, restaría bastant loc pera la obra de la Casa de la Deputació, que perço dexassen Plassa segons que â S. Mag.t li aparría.

A 20 de Agost 1597, la Deputació feu 2000 homens per anar al socorro de Perpinyá, y la Ciutat los presta 1000 arcabusos.

A 17 de Janer 1601, tingue principi lo debat entre Consellers, y Deputats, sobre un frau de dos Balas de safrá, y â 18, en deliberacions, manament contra Deputats que cessasen, y lo Virrey, y lo Bisbe se interposaren pera concertarho, y â 17 de Mars los Deputats manaren, que las Cauquillas de la Ciutat no entrassen dins la Casa del General com solían per veure, y regonexer les bales, de que los Consellers feren quexa, y â 21 ne tingueren Consell de cent, hont es una larga Embaxada als Deputats, y â 22 en Dietari es un memorial en dret en raho de las prerrogativas dels drets de la Ciutat.

A 4 de Mars 1601, se veu lo principi de les Contencions entre lo R.l Consell, y Deputats sobre la impressió de las Constitucions del any 1599, per raho de certs Capítols de Cort que pretenían los Deputats sen havien de levar, y cap-

turaren al Deputat, y Oydor Militars â 2 de Mars 1602, com ja es tocat desobre (1) sots lany 1602.

A 2 de Mars 1602, fou la Captura dels Deputat, y Ohidor Militars, de que feu la Ciutat gran sentiment, y grandíssimas despesas, y un Conseller aná â la Cort, y ab medi de la Ciutat les coses se compongueren, y finalment la Ciutat a 11 de Mars 1603 delibera donar â certs Ministres del Rey per strenes 14000 ℔ ℌ, en deliberacions, y registres de letres se veuen las diligencias en raho de aquest fet, y finalment ab intervenció de Consellers se concorda, com apar en deliberacions de Consells, y en lo Volumen de las Constitucions del any 1599 a la fi del llibre.

A 2 de Abril 1602, lo Rey scrigué â Consellers en raho de la Captura dels Deputats, aquestas Contencions costaren molts milanars â la Ciutat.

A 26 de Juny 1602, requesta del Síndich per part de Consellers, als Deputat, y Ohidor Ecclesiastich, y Ohidor Real, per ques juntavan en Casa del Ecclesiastich per tractar, y deliberar negocis de la Generalitat no essent quatre en la forma dels Capítols de Cort.

A 31 de Janer 1604, lo Clavari per ser Deputat, es acompanyat de Conseller lo die del Jurament en la Cavalcada.

Vigilia de S.t Jordi 1605, lo Conseller en cap, qui era Deputat Real aná á vespres ab las massas de la Ciutat, y de la Deputació, y la de la Ciutat anave â ma dreta, si be lo die de la festa noy aná, y â la festa de S.t Jordi de 1595, lo Conseller segon que tambe era Deputat noy anà tampoch.

A 7 de Juliol 1605, en fet de Inquisidors, y â 23, sobre cert fet del Virrey, los Deputats demanan â Consellers si interposen per ser cosas contra Constitucions.

A 13 de Juliol 1605, los Advocats de la Ciutat, y de la Deputació se havían de juntar per conferir, y los Consellers digueren, que los de la Deputació vinguessen primer â Casa de la Ciutat, y apres los de la Ciutat anirían â la Deputació,

---

(1) Aquest adverbi de lloch, que aquí resulta inadecuat, en l'original autògraf de la *Rúbrica* està aplicat lògicament, en rahó a que, per no servarse dins los Capítols d'aquella un orde cronològich estricte, l'apuntament relatiu a la jornada del 2 de Març de 1602 preceheix al de 4 d'igual mes del any 1601.

y axí se costuma fer, que van alternativament, empero primer venen â Casa de la Ciutat.

A 24 de Setembre 1605, contencions entre Consellers, y Deputats, sobre una Arquilla, y Ligador, que los Deputats sen havían portat de Casa de M.º Miquel Calopa que eran de un Deutor de la Ciutat, y del General, y estavan inventariats, y cauquillats per Ciutat, y General, ê finalment la cosa se compongué, sobre que lo Virrey junta las Salas, y lo bras militar se interposà en estas cosas, y lo Virrey volentlos reduir â Concordia, dix que Barcelona es mare de las terras de Cathalunya, y la Deputació germana, y en Dietari, y en registre de deliberacions â la fí del llibre es un memorial en dret per mostrar, y justificar que te loc prevenció.

A 6 de Octubre 1605, se referexen en Dietari, los costats, y valenças que la Ciutat ha fet â la Casa de la Deputació, y la mala correspondencia que ha tingut aquella Casa ab aquesta.

A 20 de Setembre 1606, havent los Consellers de mesos atras demanat â Deputats propri us de monedas per compras de blats de francesos, y no havent may dada certa resposta, ho demanaren en scrits, y â 25 respongueren en scrits, escusantse, cotant Constitucions, y Capítols de Cort que obstavan.

A 18 de Octubre 1606, ab intervenció del Virrey se prengue resolució en lo de la execució de las Arquillas que está notat desobre â 24 de Setembre 1605, y acordaren los Advocats uns, y altros, juntantse assí y allá, que attes lo General era primer en temps, devía fer primer la execució, y que aquest orde se guardas ab los altres deutors.

A 4 de Janer 1607, per que los Deputats havían mes en presó â un Desener de la unió, perço los Consellers resolgueren fer capturar al Verguer dels Deputats, empero lo Virrey se interposa, y â contemplació sua, la cosa se aquietá.

A 22 de Abril 1607, se comença fer la festa de S.t Jordi de la Deputació en la obra nova, com fins aquest any fos feta fora en lo Claustro.

A 18 de Juliol 1608, los Deputats combidaren â Consellers â la missa per la festa de la Benedicció del Standart de las quatre galeras del General, y per que nols convidaren per al acompanyament a la tarde per arborar lo Standart,

noy volían anar, apres los combidaren â tot, y anaren, y fou la festa â 21, está cotat un exemplar del any 1436.

A 15 de Janer 1609, debats, y contencions entre Deputats, y Visitadors de la Deputació.

En los mesos de Juliol, y Agost 1609, sobre remissió de dos presos â Valencia, los Deputats contrastaren, y contradigueren, com se veu en Dietari.

A 14 de Abril 1611, lo Consell de cent sentintse del prejudici que los Deputats havían fet en dar loc â que lo Compte de Eril votas primer que lo Conseller, delibera que los Consellers no anassen â justas ni torneigs, ni â altros aplechs â que fossen combidats per Deputats, y que los Consellers nos dexassen precehir de nenguns Comptes; empero â 10 de Maig tenint satisfació dels Deputats ab Embaxada suspengué la dita deliberació, salvo lo que es no dexarse preceyr de Comptes, per que vol que reste en sa força.

A 25 de Maig 1613, Consell de cent per la Captura de Dn Joseph Quintana Advocat fiscal de la Deputació, pres de orde del Virrey, per que haventlo desarmat los de la Unió, los Deputats feren loament de Cort contra lo Desener.

A 12 de Maig 1614, Embaxada de part de Deputats â Consell de cent, per que lo Rey se volíe pendre las Galeras, y drets del General de Cathalunya, per veure si los drets bastarían â sustentarlas, attes que los Deputats deyen no bastavan.

A 13 de Octubre 1614, Consell de cent per que los Deputats no havían permes que lo Clavari pogues veure certs Despaigs del General per saber del frau ques dubtava dels drets de la Ciutat.

A 10 de Agost 1615, cum sequentibus Embaxadas de Deputats â Consellers sobre que no dexavan entrar son Embaxador â la Cort trames per dar quexas al Rey del mal procehir que feye lo Virrey, y que â culpa sua se sustentaven los ladres en Cathalunya.

A 6 de Agost 1616, Concordia entre Consellers, y Deputats, sobre la exacció dels drets. In deliberationum.

Al primer de Setembre 1618, y dies seguents fins â 25 del mateix en Dietari, y ma de deliberacions apar de diferents Embaxadas, deliberacions, vots de Advocats de las Casas de la Deputació, y Ciutat, y conferencias ques tingueren per

raho de uns francesos que lo Virrey havía fet capturar, y apres los havía enviat â França.

A 6 de Abril 1619, y molts altres dies seguents, en Dietari apar de Promenía, Juntas, Embaxadas, vots de Advocats de las Casas de la Deputació, y Ciutat â cerca de que per no haverhi Virrey, lo Capitá Gen.[1] del Castell de Perpinyá, y fortalesas de las fronteras volía exercir Jurisdicció com â Capitá Gen.[1]

A 11 de Octubre 1619, en Registre de Cartas Reals fol. 142, es una declaració feta per lo Loctinent, y Capitá Gen.[1] revocant los Carreratges que feyen pagar a las Universitats per raho de las carretadas de fusta que aportavan â la Draçana.

A 12 de Setembre 1620, en Dietari se troba notat, que entre Ciutat, y Deputació hi hague questió per un frau de mitjas.

A 3 de Noembre 1620, Concordia entre Consellers, y Deputats, sobre la exacció dels drets, est in bursa.

Al primer de Juliol 1627, en Dietari apar com lo Conseller en cap anà a la Deputació als brasos que tenían.

A 3 de Juliol 1627, vingueren al Consistori de Casa la Ciutat alguns Officials de la Deputació fentlos sabidors com la visita de dita Casa los havía condemnats en certas quantitats, no havent condemnat ningun Official foraster, suplicantlos se volguessen interposar com ho feren, embiant Embaxada â dos Visitadors, y a 8 de Febrer 1628 sobre semblant fet, hi ha altre Embaxada.

A 14 de Febrer 1628, en Dietari se nota, que havent los brasos elegit nou persones per lo efecte contengut en lo mateix Dietari als 8 del mateix, essent hu de aquells, lo Conseller segon, aná tots los dies â la Deputació, y precehí, y fonch cap dels demes altres elegits, feu sempre las proposicions, y estigue assentat al cap de la taula ab cadira de vellut carmesí, y los altres vuyt, als costats de la taula ab cadiras de cuyro.

A 14 de Febrer 1628, y seguents fins al primer de Mars Embaxadas dels Deputats y altres, â cerca de que lo Duc de Cardona no podía asistir als brasos, per esser del Consell de Estat y Guerra.

A 10 de Mars 1628, se troba notat en Dietari, com un frau de Capas de Pastor que havían pres los Deputats, no

volían donar de aquell part al Clavari de la Ciutat, y apres lo feren entregar tot al dit Clavari.

A 7 de Setembre 1632, se veu que los Consellers lloaren, y aprobaren la nominació feta per lo D.or Josseph Massó Cathedratich de Instituta, de la persona del D.or Joan Bap.ta Vila Canonge de la Seu de Barcelona pera llegir dita Cadira, per esser ohidor dit D.or Massó.

A 19 de Mars 1640, Consell de cent per la Captura del Deputat Militar, de mandato del Virrey, y en altres dies apres, altres Consells, y cosas com se menciona en lo present llibre en lo Cap.l 21, sots dita jornada.

Memorial per inteligencia de quey havía rompiment de leys, y Privilegis de [la] terra en la Captura dels Deputats. Diversorum 5.us fol. 161.

Dijous â 18 de Mars 1462, en Dietari apar que los Deputats de Cathalunya representants lo Principat de Cathalunya entrevenint, ê concentint la present Ciutat deliberaren fos treta la Bandera Real de S.t Jordi per asistir los Oficials Reals, ê aquells acompanyar, ê defensar contra tots aquells qui no volrían obehir los manaments Reals, é contra encara tots aquells enburbullan la terra, ê venen contra la Capitulació.

Capitol de greuge de 1599, de la Captura dels Deputats ques feu á 24 de Maig 1591, y altros. Diversorum 5.us fol. 171.

A 9 de Maig 1618, en Registre de Obrería apar, que los Obrers concediren llicencia als Deputats del General de Cathalunya de poder construhir, y edificar la cantonada de la Casa de la Deputació, que ara de present fan, y construeixen devant lo Portal de la Seu dit vulgarment lo Portal de S.ta Eulalia, y á 5 de Setembre en dit Registre se troba un manament fet pera suspendrer la obra de dita Cantonada.

CAP. XXIII.

INQUISIDORS, CONTENCIONS AB ELLS,

y cosas de la fe Catholica.

A 4 de Juny 1367, lo Infant Joan Primogenit del Rey, y Procurador general, feu cremar â dos Jueus, y rossegar, y scorterar â un Christiá presos en Montblanch inculpats que lo dit Christiá havía venut als dits Jueus hostias consagradas.

A 6 de Octubre 1369, se tingue Consell de 25, en la Casa que fou de Simon de Rovira prop la Iglesia de S.t Jaume, y deliberaren que per certas causas que allí no son expressadas, que daquí avant lo Consell nos tingues mes en la Casa de Predicadors com solíen, sino á fra menors, empero las causas segons se presum de las scripturas antecedents seríen per que lo Inquisidor qui era de Predicadors, y lo Bisbe procehíen â judicar la causa de Barthomeu Genoves de la Illa de Menorca, per haver compilat alguns libres en ques deya haverhi cosas hereticas, errors, temeritats, y divinacions, sens volerli dar defensas, de que la Ciutat ne feu gran sentiment, y delibera embiar Embaxada al Rey, y al Papa.

A 15 de Desembre 1390, fou sentenciat un mal hom blasfemo, si be no fou â mort com merexía, per que havía dites deshonestes, y letges paraulas de nostre Senyor Deu Jesu Christ, y de la sua beneyta Mare, y fouli ficat un fus pel mitgs de la lengua, y fou scobat per la Ciutat ab un ventre

de Bou ple de buyna, y ab cordes de canem donantli ab los ventres per la cara, ê cap, ê puys fou posat al costell prop lo canto del carbo.

A 7 de Juliol 1391, en Consell de cent se tracta de la obra de Ramon Lull, que per lo tunch Inquisidor sobre nomenat era estada condemnada, â que per ço fos suplicat al Papa ho cometes adalgun Prelat de assí, per que veya si dita obra era justa, ô injustament condemnada.

A 7 de Juliol 1391, Consell de cent, sobre rigurosos procehiments que feya en Cathalunya, Aragó, y Valencia el Inquisidor Mestre Nicolau Aymerich, sobre que se tracta de scriuren al Papa.

A 9 de Janer 1416, un libro notularum 1412, et aliorum, havent lo Veguer presentat â Consellers una Carta del Rey feta en Perpinyá, sobre que lo Rey se declarava que se era sostret, y apartat de la obediencia del Papa Benet, los Consellers li demanaren sobresegues la publicació de dit negoci per consultar ab S. Mag.t per los molts danys si consideravan.

Al primer de Octubre 1418, en dit llibre requesta del Síndich de la Ciutat, al Veguer, ab inserta de una letra real dada en lo Monastir de S.ta Fe â 16 de Agost de dit any ab la qual mana que nengu port provisions, ni armes al Castell de Peníscola hont se era retirat lo Papa Benet.

A 4 de Janer 1446, los Consellers scriuen al Papa vulla proveyr que lo Inquisidor sie Cathalá de Predicadors.

A 28 de Setembre 1452, per que los Consellers havían entès que la Reyna seguint la opinió dels qui senten que nostra Senyora era concebuda en pecat original, havía manat que nengu predicas de dit article, per ço li scriuen ab gran sentiment.

A 19 de Octubre 1452, los Consellers scriuen al Papa ab gran sentiment no prohibís lo predicar en favor de la Concepció de N.ra Senyora, y axí mateix scriuen a la Reyna, acusantli los privilegis dels Reys passats de Aragó. Vide lo Dietari.

A 21 de Febrer 1453, lo Veguer guia una dona, y lo Governador la feu capturar, y per raho del guiatge la feu scriure al Veguer, y ell la soltá, y la Reyna maná al Veguer la tornas capturar per que estaba impetida de Heretgía, y lo

Inquisidor posa vet contra dit Veguer, qui recorregué â la Reyna, y fou declarat lo Veguer haver fet lo degut, y los Consellers deliberaren anar â parlarne ab la Reyna.

En libre de Not[es]. intit[ulat]. 1483, et aliorum, es la Delegació del Inquisidor Genl â favor de dos frares de St Domingo â 12 de Maig 1484, hont es una protesta de Consellers devant lo Oficial Ecclesiastich, contradient â dita Delegació, y especialment per que comprenía tota Cathalunya per que per cert Indult Apostolich havía de ser Inquisidor special en Barcelona.

In libro notularum intit[ulat]. 1483, et aliorum, es copia de una Butlla del Papa Pío, data en Mantua anno 1459 chalend[as]. Octobris Pontificatus 2.° y una subdelegació feta en Avinyó 9 Aprilis 1459, y copia de altra Butlla del Papa Pío, data Romæ anno 1461, sexto Idus Junij, tot en respecte de la Inquisició.

A 8 de Juliol 1484, Concell de cent sobre la Venguda dels nous Inquisidors, y en dita Jornada cum sequentibus se veuen los contraris que la Ciutat feu en raho dels prejudicis se feyen â las Constitucions, y libertats de la terra.

A 14 de Agost 1484, lo Inquisidor, y lo Official Ecclesiastich se presentaren protests, y â 17 lo Síndich lo presenta al Inquisidor.

A 29 de Noembre 1484, protesta del Síndich devant lo Regent per que no fossen admesos los Inquisidors, y â 22 de Desembre, requesta del mateix Síndich al Official Ecclesiastich per dit fet, y â 19 de Noembre 1485, protesta del mateix Síndich al Vice Canceller per dit fet.

En un libre de notas del any 1486, et aliorum, es una lista dels declarats per heretges Judayzats.

A 23 de Maig 1486, se fa relació en Consell com molta gent buydaba la terra per terror dels procehiments de la Inquisició.

A 31 de Maig 1486, havent la Ciutat apellat dels procehiments de la Inquisició, y presentat lo Breu de la Causa de Apellació, nengu volía acceptarlo.

A 5 de Juliol 1487, Entrada en Barcelona del Inquisidor Mestre Alfonso Spina, y entra ab trompas, y tabals, y Aguazil ab vara alta, y era tantum Inquisidor en la Ciutat, y Diocessi de Barcelona, entrá ab creu alsada devant, y pendó,

isqueren â acompanyarlo â pregaries del Infant D.n Enrich Loctinent Gen.l el Canceller, Bisbes de Urgell, Tortosa, y Gerona, y molts Cavallers, pretengues no constava de sa potestat, y fou mostrada, com apar dita Delegació patent data en Cordova â 3 de Abril 1487, est consuta in libro notularum intit[ulat]. 1483, et aliorum; â 13, y 19, de Juliol 1487 foren despatxats manaments del Inquisidor als Consellers per que jurassen, y haguey grans diferencias, y pretencions, y assenyaladament en la forma que entrava, y apres en moltes coses, com se veu en Registre de letres.

A 9 de Juliol 1487, se publica Crida de part del Infant, que nengun convers sen gosas anar, ni los Barquers embarcarlos.

A 14 de Juliol 1487, scriuen al Rey de la venguda del Inquisidor, ys quexan que havía fet Aguazil que anava ab vara.

A 15 de Juliol 1487, juraren en ma del Inquisidor al altar major de la Seu, el Infant, Canceller, Regent, lo Veguer, y Assessor del Governador, los Consellers se aturaren acort, y juraren â 20, hont se veu la forma del jurament; empero en libre de notas intit[ulat]. 1483, et aliorum, lo jurament es â 16 Desembre 1487.

A 17 de Juliol 1487, parer de theolechs, sobre lo jurament de Consellers que havían de prestar als Inquisidors.

A 20 de Noembre 1487, lo Consell delibera embiar Embaxada al Rey, per dit negoci de la Inquisició.

A 14 de Desembre 1487, fou la professó dels Heretges reduhits â la fe, y exint de Predicadors vingué â la Seu hont los Consellers eren, ê isqueren fins a la porta ab la professó de la Seu, y lo mateix die ho escrigueren als Embaxadors en la Cort, avisantlos del orde de dita professó. Vide lo Dietari.

A 16 de Desembre 1487, los Consellers nous prestaren semblant jurament, com los antecedents. Vide lo Dietari.

A 25 de Janer 1488, los Inquisidors feren acte de Inquisició de diversos heretges, y en dit any 1487, hague moltas controversias entre la Ciutat, ê Inquisidors, y veuse ab quanta prudencia, y concell la Ciutat procehí, segons está continuat en manual del Scriva major. Vide lo Dietari.

A 21 de Octubre 1491, scriuen al Rey querellantse del Inquisidor per que capturava als Capdeguaytas si levavan las armas als de la Inquisició.

A 7 de Abril 1498, per manament del Inquisidor foren cremadas publicament un grandissim nombre de Biblias en plá. Vide lo Dietari.

A 19 de Abril 1500, un Aguazil de la Inquisició pretengué no pagar dret de la carn, ys prengué de potencia la mula, y carn que lo Portaler li havía presa, y lo Inquisidor ho feu restituhir al Clavari per quen conegues.

A 8 de Febrer 1503, fou deliberat anas Embaxada al Rey per que los Inquisidors havían fet açotar ab mitra al cap â un home per heretge sens mereixerho, y lo Rey scriu no vaja que ell vindría yu remediará, y no res menys â 10 Mars deliberan que vage.

A 3 de Janer 1505, los Consellers scriuen al Rey de com los Inquisidors havían capturat al Regent la R.[l] Cancellaría. Vide lo Dietari.

A 7 de Juliol 1505, en libre de patents, letras del Clavari de la Ciutat, â instancia del Síndich dirigidas al Inquisidor per que certs Officials del St Ofici Laychs se volían escusar de pagar los drets de la Ciutat, y pretenían que lo Inquisidor havía de conexer de dita causa. fol. 48, y â 10, los Consellers scriuen al Inquisidor general, y â 17 al Rey, y â 20 de Setembre iterum scriuen al Rey.

A 9 de Janer 1514, scriuen al Rey, y als Consols de Perpinyá, sobre que los Inquisidors feyen execució contra debitors de Conversos, jatsíe que tals deutes fossen prescrits.

A 20 de Maig 1517, per que los Inquisidors havían fet publicar crida, que lo endemà farían acte de fe, per ço los Consellers volgueren veure la sua potestat, com de fet lo Inquisidor la tremeté â Casa la Ciutat, y vista per Doctors, digueren estava be, y â 16 de Juliol 1516, fou deliberat los donassen requestes per que mostrassen sa potestat.

A 2 de Juliol 1517, foren trobats Cartells ficats a la Plassa de St Jaume dient maleses del Ofici de la Inquisició, y dels Officials della, y encara commovent als Pobles contra la Inquisició, de que lo Consell ne feu gran sentiment.

A 18 de Juliol 1524, los Inquisidors feren acte, ê combidarenhi als Consellers; empero noy anaren per que no era practica, y â 26 de Octubre 1525, y â 15 de Juny 1528. Vide lo Dietari.

A 25 de Setembre 1531, los Inquisidors feren acte, y los

Consellers hi foren combidats, empero noy anaren, per que no era de costum.

A 20 de Agost 1532, los Deputats vingueren ab massas altas â Casa la Ciutat, per tractar de la Captura de alguns Ciutadans per blasfemos presos per la Inquisició, de que la Ciutat, y Deputats estaven alterats.

A 31 de Agost 1532, cum sequentibus son Consells, sobre que lo Inquisidor havía capturat â molts Ciutadans segons diu â títol de blasfemos, y eren Christians de natura, y de bon nom, â que la Ciutat, y Deputats se oposaren, pretenents que era contra las Constitucions de la Inquisició confirmadas per la Sede Apostolica, y deliberaren se embiassen Embaxadas, ys fes tot esfors en defensa, y si era menester per pagar los gastos si noy havía diners, se prenguessen â Censal, y lo Bisbe com â Delegat Apostolich fulmina procés contra lo Inquisidor.

A 20 de Noembre 1532, los Consellers no volgueren prestar lo jurament de que eran requests per lo Inquisidor Ferrando Loazes ab manament â 19, y prestarenlo en ma del Official del Bisbe, y per lo Síndich ne certificaren al dit Inquisidor, escusantse, y apellant est ad longum ibi juramentum insertum, lo Inquisidor volgue procehir ab censuras, y los Consellers tambe feyen procehiments, y Consellers, y Deputats portaven causa contra lo Inquisidor per la observança dels Capitols de la S.ta Inquisició devant lo Bisbe com â Delegat, y Comissari Apostolich, y embiaren embaxada al Rey, y sa Mag.t del Emperador, y la Emperatriz, que uns, y altros sobreseguessen tota cosa fins que Sa Mag.t fos assí, com se veu en lo Consell celebrat â 3, y â 4 de Janer 1533, y â 14 scriuen largament â la Emperatriz tot lo cas.

A 26 de Noembre 1532, lo Consell de cent feu indemnitat á tots los qui havían entrevingut en dit negoci, attes que era estat en defensa dels Privilegis de la Ciutat.

A 18 de Janer, y â 7 de Setembre 1549, acte de Inquisició, y lo Inquisidor mana fer festa. Vide lo Dietari.

A 8 de Setembre 1555, fou lo principi de las diferencias entre Inquisidors, y Consellers sobre lo Sitial, y Coxins del Inquisidor Bi be de Storga, qui digue la Missa de Pontifical en la Lonja, y la Ciutat resta ab sa honor, ab las Cartas de la Princesa Governadora general notadas â 3 de Noembre.

A 23 de Mars 1561, debat entre Consellers, ê Inquisidors, sobre las cadiras del altar major â la Seu que dits Inquisidors tenían.

A 6 de Maig 1561, acte de Inquisició.

A 10 de Juny 1561, los Inquisidors, y Capítol de la Seu tingueren debat sobre la clau de la tribuna. Vide lo Dietari.

A 13 de Juliol 1562, â 11 de Juliol 1563, y al primer de Febrer 1568, actes de Inquisició.

A 14 de Octubre 1568, debats, y contencions entre los Inquisidors, y Deputats.

A 13 de Juliol 1569, un Secretari del S.t Ofici compra al Encant un devant lit, y no volía pagar lo dret, y sabut per los Inquisidors, ordenaren, que lo devant lit fos posat en ma del Corredor, y que si lo Secretari, ô altre familiar lo comprava, y allegava excepció, lo Clavari a quí toca, ne conegués.

A 13 de Agost 1569, fou penyorat un familiar del S.t Offici ab ciencia, y paciencia dels Inquisidors, y per que fou desacatat devant Consellers, lo capturaren per un Official Real, yl embiaren pres als Inquisidors per quel castigassen.

A 29 de Noembre 1569, per las diferencias quey havía entre Deputats, y Inquisidors, de que penjava causa en Roma, fou dat per part del Fiscal de la Inquisició un memorial al Papa contenint grans quexas dels Cathalans, notantlos de cosas de la fe â son Deu, y â son Rey, y sobre asso lo Rey embiá â cercar als Consellers, hont se veu la resposta breu, empero molt savia que feu lo Conseller en cap, y â 24 de Janer 1570, partí un Embaxador pera Roma â purgar esta infamia ab letres de Consellers de 30, y un larguíssim memorial en latí elegantíssim, satisfent â tot lo que contenía lo memorial, si be de aquell no apar que apres li trameteren, Vide Embaxadas, y en dit die 30 son altres letres, ê Instruccions: tambe embiaren Embaxador al Rey ab letres de 30 de Janer 1570.

A 12 de Maig 1570, sobre manament fet de part dels Inquisidors als taulers denunciassen los diners de Pedro de Lana, y que nols dexassen despendre, hague tractes, y parlaments entre Consellers, ê Inquisidors per medi de terceres persones.

A 16 de Juny 1570, los Consols del Pont condemnaren â

un tintorer familiar del S.t Offici per tintas falças, y recorregué als Inquisidors, los quals pretengueren ne devían coneixer; empero á 6 de Juliol, renunciá al recors.

A 6 de Juliol 1570, per que la Guarda del General volgue regonexer â un familiar, fou debat entre Deputats, ê Inquisidors.

A 9 de Agost 1570, acte de Inquisició, y forenhi Virrey, y Consellers.

A 9 de Mars 1572, acte de Inquisició, y forenhi Virrey, y Consellers, y a 8 de Abril, lo Consell delibera que los Consellers en estos actes pugan despendre fins en 6 escuts per albara de Correu per dar â menjar als Oficials quils acompanyan.

A 23 de Maig 1575, acte de Inquisició, y per que noy havía Virrey, lo Síndich protesta que los relaxats havían de ser judicats per Juy de Promens.

A 22 de Noembre 1577, en Dietari es notat, que en Inglaterra succehí que estant los Jutges en loc publich pera judicar, y castigar als Catholichs per que oyen missa, dels qui eren en aquell ajust, ô parlament, ne moriren 300 dins 24 horas, y lo endemá mes de 150.

A 19 de Maig 1578, acte de Inquisició, y â 15 de Maig cum sequentibus se presentaren scripturas al Governador per que los relaxats fossen judicats â Juy de Promens.

A 25 de Febrer 1584, los Consellers embían als Inquisidors per que regoneguen los manaments que havíen fets ab penas de excomunicació, y pecuniarias anassen â oyr lo Cartell â S.ta María de la mar.

A 6 de Setembre 1590, scriuen â Roma en recomendació de la Doctrina de Ramon Lull Ciutadá de Barcelona.

A 12 de Janer 1591, los Inquisidors demanan als Consellers tingan a be de que pugan anar â regonexer unas naus.

A 5 de Octubre 1591, los Inquisidors tragueren del Regne un pres flamench, per nom Guillem Stas, empero apres lo tornaren fer venir, de la qual remissió los Deputats ne feren quexa devant del Virrey, y del Rey.

A 2 de Setembre 1597, requestas als Inquisidors per la captura de dos Carnicers, y â 21 de Juliol 1598 semblant requesta, in Diversorum 3.º fol. 1.

A 8 de Juny 1601, per que los Inquisidors capturaren â

un Carnicer, los Consellers ordenaren capturar al Aguazil quil havía pres; empero lo Virrey previngué la ma, yl feu capturar, y mès en presó, y â 15 scriuen al Rey.

A 7 de Juliol 1605, los Inquisidors feren assotar per lo pati del Palau un Delat, per haver tirat un puny de sal al Carceller, y fou pretes era contra Constitució.

A 29 de Mars 1606, los Inquisidors per son Aguazil demanavan â Consellers un moltó fora part per cada hu, y per que lo Aguazil se descompongué de alguna paraula ab Consellers, hi embían â darlosne raho, y â escusarse, y lo Inquisidor restá satisfet.

A 5 de Abril 1606, un Conseller, y lo Administrador de les Plasses anaren â S.t Andreu, y feren alla procehiments en casa de un familiar, per cosas de Pa de fleca, de que los Consellers embiaren â darne raho al Inquisidor, lo qual si be digue sería be demanassen asistencia per fer estos actes, empero que molt en bona hora sino costumavan demanarla, fessen lo que tocava â sa jurisdicció, y que era raho que la Ciutat tingues la conexensa de aquestas cosas.

A 26 de Juny 1606, per sentencia de Inquisidors fou assotat hu per ques era dat al Diable en cos, y en anima, com está notat largament en Dietari.

A 6 de Janer 1607, acte de Inquisició en la gran Sala Real.

A 16 de Desembre 1607, acte de Inquisició en S.ta Catharina, y tragueren una Dona bruxa, y que havía tengut acte carnal ab lo Dimoni. Vide lo Dietari.

A 17 de Febrer 1609, acte de Inquisició en la gran Sala Real.

A 10 de Setembre 1610, scriuen al Rey en recomendació de la Doctrina de Ramon Lull.

A 27 de Agost 1611, contencions ab los Inquisidors, sobre que Salvi Boy Porter del Veguer desarma un criat de un Inquisidor, y los Inquisidors capturaren al Porter quil havía capturat, y lo Veguer ab consell de Consellers captura al Alguazil de la Inquisició, y la cosa vingue â tanta rotura, que la R.l Aud[ienci].a proferí sentencia de desterro contra los Inquisidors, y ab veu de Crida los publicaren, quia citati Bancum Regium informaturi non comparuerunt. Videantur omnia, utin Dietario, et in regestro deliberationum, quia sunt notata digna, y â 14 de Agost 1613, son letras del Rey per final

resolució en dit negoci, donats per revocats los procehiments de una part, y altra, y que si altra vegada se suscitavan diferencias, las consultassen â la Cort, per que si donaría remey, y la Ciutat, y Deputats tingueren aquesta resolució per molt danyosa, veuse un memorial en Dret sobre assó al derrer de Agost.

A 10 de Febrer 1624, en libre de Cartas comunas fol. 57, suplican â S. Mag.t fos servit manar, que un dels Inquisidors de aquest Principat fos cathalá, segons lo S.or Rey son Pare en lo Cap. 24, de les ultimes Corts celebrades en esta Ciutat ho declara axí, y lo mateix die en fol. 58, es altra carta escrita al Inquisidor Gen.l pera que honrás esta Ciutat, y Nació en lo sobre dit.

A 30 de Octubre 1625, Consell de cent, sobre cert vot de Doctors, asserints que certa scriptura de la Ciutat era erronea, y mal sonant, y reprehensible, y era cas de Inquisició.

A 3 de Desembre 1626, en Dietari, Embaxada de part dels Deputats acerca la Captura havían feta los Inquisidors de D.n Pedro S.ta Cilia, no haventlo capturat per cosas de fe, sobre del que hi hague varias Embaxadas, Juntas, y cosas, com es de veurer en Dietari, y ma de deliberacions en dit mes, y en Janer 1627.

A 7 de Juny 1627, lo Receptor del Tribunal de la S.ta Inquisició per part dels Inquisidors combida als Consellers per lo acte de fe, ô auto general que havían de fer en lo Born, y â 21 del mateix pera que fossen servits asistirhi com sempre havían acostumat, demanantlos dexassen certas cosas pera fer las Cridas, com los ho dexaren, y â 20 del mateix se feu professó per aportar la S.ta Creu al Born, y â 21 del mateix fonch fet en lo Born dit acte de fe, en lo qual asistiren lo Virrey, Consellers, y demes se expressa en Dietari llargament.

A 20 de Maig 1628, los Deputats per medi de Embaxada, embiaren als Consellers un memorial estampat fahent â cerca de la Jurisdicció dels Inquisidors, y de sos Oficials, lo qual memorial es en Dietari cusit.

A 14 de Juliol 1628, en Dietari Embaxada per part dels Deputats â cerca certs procehiments feyan los Inquisidors contra los Jurats de la Ciutat de Gerona, per raho de esser estat extret un familiar en Prom de una Confraría de dita Ciutat.

A 10 de Janer 1637, lo Síndich aportá als Inquisidors un recado en scrits â cerca de la Fleca de dita Inquisició, y al peu es la resposta, y â 16 de dit es altre resposta, tot en Dietari, y â 5, y 6 de Febrer de dit any.

Al primer de Mars 1639, en Dietari apar, que per dos Cavallers fonch feta Embaxada al Virrey, oferintse la Ciutat en tot lo que fos del servey de Sa Mag.t per lo fet ere entre Sa Mag.t y Pares Inquisidors.

Dimars â 23 de Febrer 1644, en Dietari apar que los PP. Inquisidors tingueren acte publich de fe en la Plassa del Rey, en lo qual foren condemnats tres reos, lo un per ser casat ab dues Dones, lo altre per Heretge pertinás negatiu de molts errors contra nostra S.ta fe Catholica, y lo altre per haver comes lo crim nefando de bestialitat.

Dimecres â 6, y 7 de Noembre 1647, en Dietari apar que los PP. Inquisidors tingueren acte de fe publicament en lo Born, en lo qual foren condemnats alguns reos per diferents crims.

A 27 de Febrer 1662, en Consell se tracta de extinguir la Carnicería dels PP. Inquisidors.

Dimars â 26 de Agost 1692, en Dietari apar que lo Conseller ters aná á la Inquisició per regoneixer la Carnicería hi ha dins lo Pati de dit Palacio, per haverse tingut noticia que en dita Carnicería si feyan excessos, tallant mes moltons dels tres sels dona de franquesa cada día de carn, y á 27 de dit, y 3 de Setembre se tracta del mateix.

A 11 de Juny 1484, Letra del Rey en recomendació dels Inquisidors. Diversorum 2.us fol. 263.

Divendres â 21 de Desembre 1487, en Dietari apar que fou feta Professó per los frares del Monastir de Predicadors ab creu alsada â instancia, ê per ordinació dels Rev.ts Inquisidors en la qual anaren molts Confessats ab vel negre devant la cara ab les espatlles descubertes batentse, ê anaren á S.ta María de la Mar, ê allí ohiren ofici, ê sermó, ê tornarense dit lo Ofici al dit Monastir.

Divendres â 22 de Febrer 1488, en Dietari apar que los Rev.ts Inquisidors han fet posar quatre homens mals Christians en lo Cadafal dins la Seu, los tres condemnats â carcre perpetual reservada misericordia, ê lo hu perpetual carcre.

Divendres â 23 de Maig 1488, en Dietari apar que foren

posades en Cadafal â la Plassa del Rey per lo Rev.t Inquisidor de la heretica pravitat, ô â instancia de aquell dos dones, les quals lo mateix die foren portades al Canyet, ê allí foren escanyades, ê apres cremades.

Divendres á 8 de Agost 1488, en Dietari apar que foren posats en Cadafal dins la Seu per Heretges reconciliats quatre homens, ê sinch dones, ê foren tots condemnats á carcre perpetual.

Disapte â 16 Agost 1488, en Dietari apar que fou feta Professó â instancia dels Inquisidors dels Conversos qui se eran reconciliats, ê foren en nombre 117, ço es 33 homens, ê 84 dones, anaven ab gramalletes de drap de lana blau ab creus, ço es devant, ê detrás de tela groga, ê son condemnats en portarlas un any continuo.

Dilluns â 23 de Febrer 1489, en Dietari apar que per los Inquisidors foren posats en Cadafal en la Plassa del Rey dos homens, ê una dona, ê lo mateix die foren cremats al Canyet fora Ciutat.

Divendres â 13 de Mars 1489, en Dietari apar que per los Inquisidors foren posats en Cadafal dins la Seu dos homens, ê quatre dones, ê foren condemnats â Carcre, ê alguns altres confessats.

Dimecres â 24 de Mars 1490, en Dietari apar que foren cremats un home, y una dona per mals Christians per causa dels Inquisidors.

Disapte â 20 de Abril 1493, en Dietari apar que sentenciaren, ô cremaren dos homens per Bujarrons.

A 15 de Janer 1498, Provisions dels Inquisidors Apostolichs contra Heretges, y Apostatas. Diversorum 2.us fol. 31, y á 22 de Febrer de dit any fol. 32 son altres.

A 14 de Mars 1498, Provisions dels Inquisidors Apostolichs contra Libres scrits en lengua Hebraica. Diversorum 2.us fol 33.

Dimecres á 26 de Setembre 1498, en Dietari apar que lo Rev.t Prior de S.tas Creus Inquisidor major de la S.ta Inquisició ere passat de aquesta vida.

Divendres á 17 de Janer 1505, en Dietari apar que foren cremats per Heretges un Canonge, ô Paborde de la Seu de Leyda, y lo olim Regent lo ofici de Thezorer, lo qual Canonge fou desagraduat per quant ere Prebere.

Dilluns á 2 de Juny 1522, en Dietari apar que los Inquisidors feren acte en la Plassa del Rey, en lo qual foren trets pera cremar, y condemnarlos al foch una dona Bruixa, y un Capellá, qui lo mateix die fonch desgraduat, y apres cremat, ê altres molts â penitencia.

A 5 de Octubre 1532, Procés fulminat del Bisbe de Barcelona Delegat Apostolich, en execució de certas Butllas Papals contra los Inquisidors, á instancia dels Consellers de Barcelona, y dels Deputats del General. Diversorum 5.us fol. 99.

A 17 de Juliol 1578, Executorials de la Provisió del Inquisidor General, sobre lo orde que deuen tenir los Inquisidors en Cathalunya en procehir en diversos casos, y Reformació de cosas tocants als Oficials y familiars. Diversorum 5.us fol. 153.

Dimars â 17 de Febrer 1609, en Dietari apar que se tingué acte publich per los Inquisidors, y foren condemnats tres penitents â mort, y esser cremats en lo Canyet, los dos per Sodomitas, y lo altre per haver tingut tracte bestial ab una sumera.

CAP. XXIIII.

Rev.^{m} BISBE.

A 18 de las chalendas de Febrer 1331, Sindicat pera prosseguir en Tarragona la causa de Apellació contra lo Bisbe de Barcelona del Monitori de sa Cort contra Veguer, y Consellers per los bans havían publicats en los locs del territori, y termens de Barcelona ab motiu que nols podían posar en St Adriá Vassalls seus.

A 3 de Setembre 1433, los Consellers scriuen al Papa Eugenio, com vacant aquesta Iglesia per mort del Bisbe Andreu, los Canonges havían procehit â elegir Bisbe, y no havían concordat, per que com los Votants fossen 29, los quinse havían dirigidas sas veus â Pere de Palou Cabiscol, y nou â Fran.^{ch} de Pla Canonge, y los altres sinch â altros, y com los dits dos síen tots fills de Barcelona, per ço lo suplican vulla confirmar lo un dells, y que la persona qui provehira, sit de gremio istius Ecclesiæ, et de filijs Civitatis, adeoque oves suas cognoscant, et illum oves suæ cognoscant, y â 21 de Octubre scriuen al Molt Rev.^{t} Misser Simon Salvador provehit Bisbe de Barcelona, donantli el parabien de la provisió.

A 15 de Febrer 1435, los Consellers scriuen al Papa vulla confirmar en Bisbe de Barcelona â Pere de Palou Cabiscol de dita Iglesia, elet Bisbe per la major part del Capítol.

A 14 de Mars 1440, Cautela de cert pagament ab ques mostra que lo Bisbe tenía posat entredit ab cessació â Divinis, per ço que lo Veguer havía capturats tres homens del Palau del Bisbe per reintegracio del agravi que lo Bisbe li havía fet, que havent lo Veguer guiat â un home, lo Bisbe lo havía capturat, ê per ço la Ciutat â despeses comunes de la Ciutat, y del Veguer trametè lo Correu â la Reyna.

A 30 de Agost 1440, Consell per la quexa que tenían del Bisbe per que feya pagar quatre diners per lliura de las Marmessorías, y Pías causas del Hospital y altras per que era dany notable dels Hospitals, y retraure als testadors de fer semblants lexas.

A 30 de Agost 1440, per que lo Bisbe havía fet posar ma á fer una finestra en son Palau en la paret de la Plassa nova sobre la taulada de las Carnicerías, perço los Obrers lay impediren, y â 26 de Noembre 1473, lo Consell ordinari â pregarias del Rey, delibera, y consentí que lo Bisbe pogues fer dita finestra ab sa rexa de ferro, oferint lo Rey â la Ciutat, que la taulada non rebría nengun dany, y que lo Bisbe la taparía sempre que la Ciutat ho volgues, y que non puga allegar possessió.

A 13 de Setembre 1482, tambe â pregaries del Rey donaren licencia al Bisbe de fer altre finestra en la paret que es de la Ciutat â la Plassa nova sobre la taulada de las enciameras â beneplacit de la Ciutat.

A 20 de Noembre 1490, essent estat provehit en Bisbe de Barcelona Mestre Pere García, de qui los Consellers havían rebut letras, scriuen al Rey pregantlo fasse que residesca per que havía molts anys que los Bisbes no residían, y queu havíen molt encarregat â son Procurador, qui dava raho que las rendas eran pocas, majorm[en].t que abans lo Priorat de S.t Miquel del Fay estava unit ab lo Bisbat, y ara estava dismembrat.

A 15 de Setembre 1496, letras del Rey Ferrando dirigidas al Bisbe per que havía publicat Edictes de Excomunicació contra Concubinaris Laychs. In Itinerum xx. fol. 259, sunt in libro notularum intit[ulat]. 1490, et aliorum.

A 15 de Juliol 1521, scriuen al Embaxador de Espanya en Roma, que havían entes que Sa Santedat â suplicació del

Cardenal Vic havía eximit aquest Bisbat de Barcelona de la Jurisdicció del Metropolitano de Tarragona, y que no convenía.

Al primer de Maig 1554, Entrada del Virrey el Marques de Tarifa, lo Bisbe anave â la sua ma dreta, si be lo Governador la pretenía, y lo Canceller declara no tenía loc.

A 27 de Abril 1632, en la ma corrent deliberació ahont se diu que los Vicaris Generals seuen entre Cap, y ters, y los Officials del Bisbe entre ters, y quint.

Al primer de Maig 1632 en Dietari apar com hi hague Embaxada per part del Arquebisbe de Tarragona, fent â saber als Consellers com tenía intent de entrar en esta Ciutat, y en dit Dietari se diu com entrá, y á 5 de dit lo visitaren.

A 21 de Febrer 1634, Embaxada de dos Cavallers per part del Bisbe de Barcelona, fent â saber als Consellers com ja tenía possessió, y que entenía fer la Entrada lo divendres, y que avisaba per la hora, y que los Consellers fossen servits fer lo que tenían acostumat, y á 22 havent enviat â dir lo Bisbe, que en sa Entrada volía portar la massa de Deputat, se li feu constar de tres Exemplars â cerca lo proposat, y de que noy tenía lloch la massa per ser Deputat, per que la Entrada no era sino com â Bisbe, y ohit asso digue que no la portaría, com no la portá, y â 24 de dit fou sa Entrada, y per ser tart quant entrá, la Ciutat feu encendrer sinquanta atxas, y â 25 del mateix lo visitaren, y lo mateix díe visitaren lo Canceller per no serhi anats quant foren extrets, per no haverhi Bisbe.

A 28 de Febrer 1639, apar en manual com foren presentadas al Bisbe de Barcelona las disposicions Pontificias â cerca de que lo Bisbe de Barcelona no puga exigir, ni sos Officials cosa ninguna de la Reddició de Comptes se donan de las Pías institucions, y per la execució de las pías voluntats, es lo decret â 27 de Juny 1637, de la Sacra Congregació de Cardenals.

A 21 de Abril 1640, en Llibre de Deliberacions apar se mogué contenció entre la Ciutat, y lo Sor Bisbe de Barcelona en raho de las Difinicions dels Testaments, y Pías Causas.

Dilluns â 6 de Mars 1656, en Dietari apar que lo

S.or D.n Ramon de Sentmanat elet Bisbe de Barcelona tenía ja las Butllas de son Bisbat.

A 17 de Octubre 1662, en Consell de cent apar que la Ciutat se interposá en los debats eren entre los Capítols, y Bisbes de Barcelona, y de Balbastro, y á 3 de Noembre en Consell de cent se tracta lo mateix.

A 27 de Janer 1712, en Consell de cent se tracta de la pretenció tenía lo S.or Bisbe de esta Ciutat de fer Cotxería en la Cova de la Plassa nova.

A 15 de Febrer 1370, Concordia entre lo Bisbe y Ciutat ab intervenció del Rey, en raho de Jurisdicció de Cops, y altres coses. Diversorum 1.us fol. 108.

A las chalendas de Febrer 1372, Sentencia arbitral entre lo Bisbe, y Ciutat, en raho de Cops. Diversorum 1.us fol. 113.

A 21 de Febrer 1454, Consell sobre si será otorgada una de las Torres del Portal apellat de la Bocaría al Rev.t Bisbe per son estatge de sa vida.

Divendres â 21 de Febrer 1505, en Dietari apar que lo Capítol de la Seu de la present Ciutat elegí per Bisbe lo Rev.t M.n Luís Desplá Canonge, ê Ardiaca major de la dita Seu.

Diumenge â 6 de Febrer 1530, en Dietari apar que los Consellers anaren â la Seu per la Consecració del Ill.m S.or D.n Luís de Cardona Bisbe de Barcelona.

Diumenge á 29 de Noembre 1534, en Dietari apar que fou consecrat D.n Joan de Margarit Bisbe de Gerona en lo Monastir de fr[are].s menors.

Disapte â 19 de Agost 1538, en Dietari apar que lo Rev.m S.or D.n Joan de Cardona prengué possessió del Bisbat de Barcelona, y â 20 jurá en la Seu.

Diumenge â 30 de Agost 1545, en Dietari apar que los Consellers anaren â la Seu á la Consagració se feu del Rev.m S.or Bisbe de Barcelona.

Diumenge â 11 de Mars 1584, en Dietari apar que fou la Consegració del Ill.m S.or D.n Jaume Cassador Bisbe de Gerona.

Diumenge â 21 de Abril 1591, en Dietari apar que fonch consagrat en la Seu de Barcelona lo Rev.m S.or D.n Fran.ch Raboster, y Sala Bisbe de Elna.

Diumenge â 9 de Abril 1595, en Dietari apar que fonch la Consagració del Rev.m S.or Luís Sans primer Bisbe de Solsona.

Divendres â 26 de Juliol 1596, en Dietari apar que vingué nova de la Cort, com S. Mag.t havía fet mercé del Bisbat de Vich al Rev.m M.o Joan Vila Canonge de la Seu de Barcelona.

Diumenge â 6 de Juliol 1597, en Dietari apar que fou la Consagració del Rev.m S.or D. Joan Vila Bisbe de Vich en la Seu de esta Ciutat.

Disapte á 25 de Juliol 1598, en Dietari apar que fou consagrat lo Ill.e y Rev.m S.or D.n Francisco Arevalo de Suaso Bisbe de Gerona en lo Monastir de S.t Fran.ch de esta Ciutat.

Diumenge á 2 de Maig 1604, en Dietari apar que fou consagrat en la Seu de Barcelona lo Ill.m S.or D.n Rafel de Rovirola Bisbe de Barcelona.

Diumenge â 9 de Agost 1609, en Dietari apar que fou consagrat en la Seu de Barcelona lo Rev.m D.n Anton Gallart Bisbe de Elna.

Dimars â 29 de Desembre 1609, en Dietari apar que vingué nova com Sa Mag.t havía fet mercé del present Bisbat á D.n Joan de Moncada natural de esta Ciutat, y á 1 de Maig 1610, prengué possessió, y â 16 de dit mes fou consagrat en la Seu.

Dimars á 19 de Juny 1612, en Dietari apar que los Consellers reberen Carta del Rev.m S.or D. Luís Sans Bisbe de Solsona, ab la qual donava avís â la Ciutat com Sa Mag.t li tenía feta mercé del Bisbat de esta Ciutat qui vagaba per promoció del Rev.m S.or D.n Joan de Moncada al Arquebisbat de Tarragona, y á 14 de Juliol lo dit S.or Bisbe novament elet, professá la fee en la Seu de esta Ciutat.

En lany 1618, Declaració dels Cardenals de la Congregació del Concili, que los Bisbes no poden exigir dret de las Causas Pías. Diversorum 4.us fol. 164.

A 12 de Abril 1623, Protesta del Síndich de la Ciutat al Juram[en].t del Bisbe de Barcelona. Diversorum 5.us fol. 128.

Butlla del Papa Joan en recomendació del Compte

Borrell de Barcelona in mense Januarij Indictione nona disposa que per que la Ciutat de Tarragona era presa de Moros, perço vol que lo Arquebisbat de Tarragona síe unit ab lo Bisbat de Vich. Diversorum 5.us fol. 141.

Butlla del Papa Joan dirigida al Bisbe Pere de Barcelona, y Soniario Bisbe de Elna, fentlos saber la dita unió. Diversorum 5.us fol. 142.

CAP. XXV.

GOVERNADOR.

A 5 de Janer 1446, havent la Reyna Loctinent General comes al Fiscal de Governador que puga dar clams de pau, y treua devant lo Veguer, abdicant lo poder al Veguer de composarlos, ni remetrel, sino que tals remissions las fassa lo Governador, los Consellers li scriuen, que tal Comissió, y prohivició no proceheix, y cotan las rahons, y Constitucions, y â 13 de dit scriuen al Governador per lo mateix.

A 12 de Juliol 1447, lo Sotveguer prengue de un home una ballesta per que era collada, y lo Governador lay embiá â demanar, ê no ley volgue tornar dient, que per ordinació de la Ciutat ley havía ben levada, ê per ço lo Governador lo mès a la presó, empero lon tragueren libre, y los Consellers per dita raho feren presentar protest al dit Governador. Vide lo Dietari.

A 27 de Abril 1449, aná lo Síndich â Tarragona per requerir al Governador vingues â Barcelona.

A 18 de Febrer 1450, lo Governador demanava prorrogació del temps de estar en Barcelona, y los Consellers lay negaren.

A 19 de Febrer 1450, lo Governador arrestá al Batlle, y lo suspenguè del offici, y per certs sguarts los Consellers noy contradigueren.

A 25 de Janer 1451, la Reyna demana ab sa letra,

que la Ciutat permeta que lo Governador per certs fets pogues aturar en Barcelona, y lo Consell delibera nos consentís, per que era en prejudici del Privilegi.

A 16 de Octubre 1451, lo Consell fa contrari a la Loctinencia del Governador, y la Reyna feu Regent la Governació, y lo Consell delibera fos demanat â Deputats hi contradigan.

Al primer de Febrer 1452, lo Batlle General, y lo Secretari del Rey com â Procurador del Rey, apres de haver pagat â la Ciutat per la taula 10000 florins, per quitament de tres privilegis, feren apoca de dits Privilegis, lo hu era, que lo Governador hagues de seguir Cathalunya, y no estigues en Barcelona sino lo temps que los Consellers voldrían, y los dos eran de cosas del Consulat.

A 30 de Noembre 1454, lo Governador vingue â Consell de cent, y al tornarsen los Consellers lo acompanyaren fins al portal de la Sala, y al primer de Mars, y â 30 de Noembre 1455, iterum vingué, y reberenlo a la porta de la Sala.

A 21 de Febrer 1459, lo Veguer guiá una dona, y lo Governador la feu posar â la presó, y per raho del guiatge la feu scriure al Veguer, y ell la soltá.

A 11 de Mars 1461, lo Governador M.º Galceran de Requesens fou capturat per orde del Príncep Carlos, y â 26 de Juny li fou notificat un Capitol de la Concordia fermada per la Reyna en Vilafranca, disposant, que si lo dit M.º Requesens per raho de cert crim li posaven, volía pendre bandeig de tota Cathalunya, ne encara en la Cort del S.or Rey, ô sis volía defendre, remetent son fet â justicia lo dit M.º Requesens mostrantse molt congoxat ab lagrimes als ulls delibera no defendres, ans de grat pres la dita privació, ô exil, ê devallat de la presó, aná á fer reverencia al S.or Príncep Carlos en lo Palau Reyal, qui aquellas horas tenía cert Consell ab Consellers, ê Deputats, ê pres comiat de dit Senyor, ê axí bandit sen aná aquella nit â Molinderey, de hont partí lo díe apres, y en la partida prenent comiat de sa muller, y filles, fou gran dolor lo veurer com cascu ploràs tendrament.

A 23 de Agost 1479, requestas del Síndich al Assessor del Governador, en raho de que no pot tenir Audiencia, ni ministrar justicia absent lo Governador etiam que sía dins

la Veguería, y en molts testaments dels Consellers de aquestos anys sen fa particular memoria.

En libre de Inventaris, y notas intit[ulat]. 1486, et aliorum son memorials en dret sobre lo cas de quant morí lo Rey D.n Martí vacant la Successió del Regne si podía lo Governador convocar parlament general per tractar de la successió, y tambe si podía lo Governador en dit cas vacant las Veguerías, ô Batllías, fer Veguers, y Batlles.

A 20 de Noembre 1486, en cert acte que eran Canceller, Consellers, y Governador, precehiren los Consellers al Governador.

A 4 de Janer 1496, in libro notularum intit[ulat]. 1490, et aliorum, letras del Batlle de Moncada en resposta al Governador qui demanava li trametes un pres que lo Batlle tenía pera fer acarament ab un altre pres que lo Governador tenía, y lo Batlle li respon lo portará fins a la Trinitat pera que allís fes lo acarament, y axís feu.

A 29 de Agost 1507, requesta dada â D.n Garau de Queralt regint lo Offici de Governador, â cerca de que no usas Jurisdicció que primer no mostrás son Privilegi, y â 30 de dit exhibí aquell.

En venguda de Governador etiam que noy hage Virrey, los Consellers no ixen â sa Entrada, nil visitan, com se veu â 10 de Octubre 1538.

Al primer de Desembre 1540, los Consellers ab sos Promens anaren â visitar al Governador qui presidía, per ser lo Virrey â Perpinyà, y fou al despres dinar.

A 16 de Febrer 1547, lo Alguazil del Governador volgue arrestar â un Conseller en sa Casa, y li dix no guardaría lo arrest, nil guardá.

A 28 de Noembre 1548, Jurament de Loctinent de Governador, assistinthi lo Veguer, y Síndichs de la Ciutat, y General.

Al primer de Maig 1554, Entrada de Virrey el Marques de Tarifa, lo Bisbe anava â sa ma dreta, y si be lo Governador la pretenía, fou declarat per lo Canceller, quel Governador no tenía loc.

A 19 de Agost 1556, lo Governador pretengué que las Companyías li devían anar â demanar lo nom, y fouli respost ley demanarían com â Governador, y no com â Capitá

General, empero â 4 de Juliol 1567 anaren â demanarlo al Conseller en cap, y no al Governador.

A 12 de Setembre 1564, haventse lo Veguer presa â son poder la presó per absencia del Governador, y havent lo Veguer feta remissió de cert cas, lo Governador volgue procehir â capturar lo Veguer, y sos Assessors quil havían consellat en dita raho, y los Consellers pretenent que la remissió del Veguer era conforme â Privilegis, recorregueren de dits procehiments del Veguer al Virrey, y per ço li scriuen, y li donan raho de dit fet.

A 4 de Desembre 1564, los nous Consellers anaren â visitar al Governador, per no serhi lo Virrey, y al despres dinar anaren al Bisbe.

A 19 de Octubre 1565, en la Entrada del Legat Cardenal Hugo bon company, qui anava en mitg del Virrey, y del Conseller en cap, venía en tercera filera un Auditor de Rota en mitg del Conseller ters â ma dreta, y Governador â ma esquerra.

A 25 de Juny 1567, per que un Alguazil del Governador havía levat un pres de ma del Mostassaf, perço los Consellers feren capturar al Alguazil, yn tingueren Consell, y embiaren al Virrey â Perpinyá per darlin raho.

A 25 de Juliol 1567, tenint lo Clavari, y Mostassaf noticia, que Fran.ch Avinyó Carnicer del Clot que fraudava los drets de la Ciutat entrant de amagat carn dins Ciutat, y que ere caygut en bans de las Ordinacions de Mostassaf, embiaren allá, yl capturaren, y portantlo ab sagrament, y homenatge, lo portaren pres a la presó del Bisbe, y de allí ans de entrar en presó fugí, y alcansantlo los Officials, fou allí lo Aguazil del Governador, lo qual lo levá de ma dels Officials de la Ciutat, y apres anant ells â casa de dit Avinyó per executar sos bens, lo dit Avinyó feu valida resistencia ab molta gent armada que tenía, y perço los Consellers juntaren Consell de cent, y allí vingue Embaxada de part del Canceller qui havía juntadas las Salas per que los Advocats de la Ciutat anassen allá, y anaren, y tornats, digueren que las Salas volían tractar aquest fet, y perço lo Consell delibera embiar un Ciutadá al Virrey â Perpinyá per remey de aquest agravi.

A 23 de Noembre 1574, scriuen als de Valencia en

resposta, y diuen, que de poc temps ençá lo Governador preteníe tenir Coxí, empero que trobantsi los Consellers alguna vegada sen anaven per no ferse prejudici, y â 6 de Juliol 1575, scriuen al Rey querellantse de dita pretensió, y al primer de Juny 1576, scriuen al Rey querellantse, que lo Governador â 27 del passat no havía volgut llevar lo Coxí que tenía a la finestra al Born estant allí per la Justa ques feya.

A 13 de Maig 1580, per tenir Juy de Promens ab lo Governador, los Consellers volgueren veurer son Privilegi, y los embiá.

A 25 de Abril 1587, los Consellers donan consell al Veguer capturás al Alguazil del Governador, y â son Porter per que havíen levat un pres de sa má del Mostasaf.

A 27 de Maig 1587, Canceller, y Governador debaten sobre la precedencia, y no si feu declaració, empero lo Governador sen aná.

A 19 de Juliol 1590, lo Governador havent fet traure de nom de Consellers certs presos, los hi feu tornar, y â 18 de Agost los Consellers li trameteren â dir, que pus sen anava de Barcelona, tornas en nom de Consellers certs presos, pus ja los hi havía trobats, y respon ho fará.

A 27 de Febrer 1591, lo Governador consulta ab Consellers si levará les Comedies.

A 22 de Mars 1596, anant la Audiencia en nom del Governador, los Consellers li presentaren certa scriptura, y ell respon ab altra dient en la cortesía: Ill.res Senyors.

A 4 de Abril 1596, lo Arquebisbe de Tarragona, y Bisbes de Barcelona, Vic, Elna, y Solsona Delegats Apostolichs regonegueren las Reliquias de S.t Ramon, al qual acte foren Consellers â ma dreta, y Deputats â ma esquerra, y per que lo Governador qui presidía, y R.l Consell hi volían asistir, y lo Governador preteníe que los Doctors del R.l Consell havían de estar â la ma dreta, y los Consellers a la esquerra, lon desenganyaren que nou sufrirían, dientli que sols Sa Senyoría los havía de precehir, y per ço no vingueren ni Governador, ni Doctors, y lo mateix succehí en lo Aniversari del Rey D.n Ferrando lany 1516.

Al primer de Desembre 1598, Loctinent de Governador precehí â Consellers.

A 10 de Juliol 1603, los Deputats fan â saber â Consellers com lo Virrey qui era mort dit díe, ans de morir havía creat Governador, y que ells estavan mirant si podía ser de prejudici, y que los Consellers tambe ho advertissen, y â 11, per part de la Ciutat, y Deputats se consultá si era prejudici la creacio, y privilegi de Governador que lo Virrey havía donat â D.n Geronim de Argensola, y response que no.

A 19 de Setembre 1607 scriuen als de Leyda en resposta, y diuen que en lo Altar major de la Seu, ells no sufren que lo Governador pos coxí, y en altres Iglesias lo tè.

Al primer de Desembre 1615, anant la Governació vice Regia, los Consellers visitaren al Governador, y Bisbe, y â 3 de dit, lo Canceller.

A 22 de Abril 1619, en Dietari apar la controversia hi hague â cerca de que lo Governador anant vice Regia, y asistint â las Vespres de S.t Jordi a la Deputació tenía almoada, sobre del que se tingué aprés Promenía, y fonch feta Embaxada als Deputats, y â 23 anaren al offici a la Deputació.

A 9 de Octubre 1622, lo Consell de cent delibera que lo Síndich de la Ciutat presente una Scriptura al Governador qui ere en Gerona pera que asistís a la present Ciutat pera exercir jurisdicció vice Regia, y dita scriptura, y un vot de Doctors â cerca dit fet es en dit Consell, y a 4 de Noembre es altra deliberació que lo Síndich anas â Gerona â presentar una Scriptura al dit Governador.

A 10 de Setembre 1629, en registre de Cartas Reals fol. 85, Presentació de letras del Virrey dirigidas al Assessor del Governador, manantli que nos entremete de posar presos a la almoyna anant la Governació vía ordinaria, sino que en cars convinga, síe ab voluntat dels Administradors de la Presó.

A 13 de Setembre 1639, en Registre de Cartas Reals fol. 43, es Privilegi de portant veus de General Governador feta per lo Virrey â favor de D.n Ramon de Calders, y Ferran, per mort de D.n Aleix de Marimon, y Jafer per lo interim fins que Sa Mag.t hagues elegit.

Al primer de Desembre 1639, en Dietari apar, com essent vingut en esta Ciutat D.n Ramon de Calders, y Ferran pro-

vehit per lo interim de Governador, se li feu entendrer que pus no havía jurat, las Companyías de guarda, no li anirían â pendrer lo nom, sino al Conseller en cap, y â 12 jurá dit Governador en la Seu en ma del Veguer, y a la tarde se li ana a demanar lo nom per las guardas, y per dos Cavallers als 13, se li doná per part de la Ciutat la enorabona.

A 3 de Febrer 1640, en manual apar ques presentá requesta al Governador pera que relaxas dels Carcers liberament â Joan Totasaus, per haverho axí deliberat lo Juy de Promens.

A 20 de Juliol 1642, en Consell de cent se tracta en orde â la execució de una sentencia feta per lo Governador, y Consell Real, sens intervenció del Juy de Prohomens, y á 23 en Consell de cent se tracta del mateix.

A 27 de Febrer 1662, en Consell se tracta de extinguir la Carnicería del Portant veus de General Governador en lo present Principat de Cathalunya.

A 19 de Mars 1476, vot, y parer de Doctors si lo Assessor del Governador pot tenir Auditor en Barcelona estant lo Governador fora. Diversorum 3.us fol. 76.

A 26 de Octubre 1503, Jurament de Galceran de Requesens Governador de Cathalunya. Diversorum 3.us fol. 32.

CAP. XXVI.

VEGUER, BATLLE, SOTVEGUER,

y Sotbatlle, Capdeguaytas, y cosas respectants â les Corts del Veguer, y del Batlle.

PRIDIE nonas Decembris 1338, juraren en ma de Consellers, SotVeguer, Batlle, SotBatlle, y Thinent de Veguer, y â 6 dels Idus de dit, jura lo Veguer.

A 14 de Juny 1357, requesta del Síndich de la Ciutat contra Pere Marques Senyor del Castell de la Roca en Vallers, per que havía comprat, ô volía comprar la Jurisdisdicció de la Roca, y de sos termens, y de Dorrius, de Vilanova de Larona, y de la Garriga en prejudici &c.

A 3 de Noembre 1360, requesta del Síndich contra Pere de Bosch per la gracia que havía obtinguda del Rey de la Jurisdicció de Vilassar, y de Burriach contradient â dita gracia per que era terme de la Veguería, y Batllía de Barcelona, en prejudici del Privilegi del Juy de Promens, los quals judican in Criminalibus in Vicaria, et Bajulia Barcinonæ, y contra lo Privilegi del Veguer, y Batlle que poden fer gracias, y lexias en los termens de la Veguería, y Batllía.

A 3 de Juny 1389, per que los Criats del Bisbe feren resistencia al Veguer, y li levaren uns homens que ell havía presos dins lo Palau del Bisbe per que li eran escapats ys eran recullits allí, per ço lo Consell de cent delibera que los

Consellers hi fessen la diligencia possible per que lo Veguer restás reintegrat.

A 13 de Agost 1392, lo Consell dona poder â Consellers de remoure, y prohibir als Advocats, Notaris, y Procuradors qui en les Corts del Veguer, y Batlle feyen abusos.

A 15 de Febrer 1393, lo Consell de cent delibera no admetre â Umbert Desfonollar proveyt en Veguer per que era malalt de poagre, y no poría regir segons sería expedient â la Ciutat, ê que fossen dades protestas als Officials Reyals de la Ciutat, y a 19 reberen letra del Rey pera quel admetessen, y lo Consell delibera fos admes, y per que lo SotVeguer era home de mala fama, delibera no fos admès.

A 2 de Juny 1402, per que lo Abat de S.t Cugat de Vallers, y M.o Fran.ch Bertran havían dadas demandas devant los Jutges de taula contra lo olim Veguer per que â Consell de Consellers havia capturat al Paborde major per que â S.t Cugat havía pres â un Ciutadá, y no volíen renunciar, ans deyen de Consellers paraules agudes, y punyents, y aspres, lo Consell ho cometé â dos dels Consellers ab Promens.

A 19 de Febrer 1411, los Consellers elegiren, y proveyren ad triennium proximum que comensará â 24 de dit â Andreu Dolivella per esser Capdeguayta de la Ciu[ta].t

A 4 de Febrer 1434, elegiren, y proveyren â Guillem Torres en Capdeguayta de la Ciutat ad triennium.

A 18 de Abril 1437, lo Consell delibera fos revocada una Crida que lo Veguer havía republicada sens sabuda de Consellers.

A 14 de Mars 1440, Cautela de cert pagament ab ques mostra que lo Bisbe tenía posat entredit ab cessació â Divinis perço que lo Veguer havía capturats tres homens del Palau del Bisbe per reintegració del agravi que lo Bisbe li havía fet, que havent lo Veguer guiat â un homa, lo Bisbe lo havía capturat, ê per ço la Ciutat â despeses comunes de la Ciutat, y del Veguer trameté lo Correu â la Reyna.

A 6 de Setembre 1440, Jurament de Batlle, y los Consellers lo acompanyaren â son jurament, est in burça ad longum, ab inserta del Privilegi.

A 12 de Juliol 1442, Jurament de Batlle.

A 24 de Janer 1443: Jurament de Veguer.

A 27 de Mars 1443: los Consellers nomenan Capdeguayta, y jura en ma del Veguer.

A 21 de Juny 1443, havent la Reyna provehit en Veguer â Bernat Splugues, y presentat lo Privilegi, los Consellers li scriuen que era nat en la Veguería, y que per ço no podía ser Veguer, y â 24 Juliol havent la Reyna iterum scrit lo admetessen, li responen replicant.

A 11 de Setembre 1443, los Consellers scriuen a la Reyna de diferencias que eran entre Riembau de Corbera, y los de Cardedeu, y Vilamajor, sobre que Corbera havía plantadas forcas en lo terme de Cardedeu, y los de Cardedeu las havían derrocadas.

A 3 de Mars 1446, Jurament de Veguer, y Sots Veguer.

A 27 de Abril 1446, fou deliberat que en Guillem de Viure proveyt de Veguer, fos admes, y jurá â 28 de dit.

A 12 de Juliol 1447, lo Sot Veguer prengue de un home una ballesta per que era collada, y lo Governador lay embia â demanar, ê no li volgue tornar, dient que per ordinació de la Ciutat ley havía ben levada, ê per ço lo Governador lo mes â la presó, empero lon tragueren libre, y los Consellers per dita raho feren presentar protesta al dit Governador. Vide lo Dietari.

A 27 de Febrer 1449, Jurament de Batlle, hont está continuat largament lorde, y graduació.

A 27 de Mars 1449, lo Sot Veguer exibeix â Consellers son Privilegi, y deliberan síe admes.

A 5 de Abril 1449, Jurament de Veguer, hont está continuat largament lorde, y graduació, y lo Veguer precehí al Compte de Prades.

A 24 de Febrer, y 3 de Maig 1450, sobre certas grans resistencias fetas al Veguer, ne demana consell â Consellers.

A 4 de Juny 1451, lo Vice Canceller del Sor Rey estant en la Cort del Veguer, sentenciá un home â mort, y los Consellers anaren â la Reyna, suplicantla que attes aquella condemnació era contra lo Privilegi de la Ciutat, per ques havía de fer en la Audiencia, sobresegues la execució, y axí lo dit condemnat fou tornat en la Audiencia de la Reyna, y fouli dada Sentencia, y fou penjat.

A 20 de Noembre 1451, per que la Reyna feu Veguerâ un Cavaller jove que no era casat, ni tenía Casa en Barce-

lona, fou deliberat li suplicassen en scrits, y ab acte ne vulla fer altre.

A 25 de Febrer 1452, y â 19 de Mars 1455: Juraments de Veguer.

A 23 de Desembre 1452, havent la Reyna scrit al Batlle de Barcelona que no guias nenguna persona de la Veguería, y asso era en prejudici dels Privilegis de la Ciutat, per los quals los Veguer, y Batlle poden guiar, per ço lo Síndich lo requer no obehesca dita letra.

A 21 de Febrer 1453, lo Veguer guia una dona, y lo Governador la feu posar â la presó, y la feu scriurer al Veguer, y ell la soltá, y la Reyna mana al Veguer la torn capturar, per que estava impetida de heretgía, y lo Inquisidor posa Vet contra dit Veguer, qui recorregué a la Reyna, y fou declarat lo Veguer haver fet lo degut, y los Consellers anaren â parlarne ab la Reyna.

A 26 de Agost 1453, com fos de costum que los Consellers nomenen hu dels tres Capdeguaytas que son en la Ciutat, y lo Veguer lo deu admetrer, perço los Consellers nomenaren Capdeguayta, y ab acte lo presentaren al Veguer, y a 3 de Set.^{bre} ne presentaren scriptura al Vice Canceller.

A 6 de Octubre 1453, lo Veguer havía guiat â un home, y la Reyna lo feu pendre, y los Consellers anaren a la Reyna per deduhir com lo Veguer per privilegi de la Ciutat otorgue guiatges, y no res menys la Reyna lo mana penjar no dadas defensas, ni servat dit guiatge, y perço los Consellers entenent senportavan lo home al Coll de finestrells per penjarlo de continent anaren â la Reyna, y daren protest al Vice Canceller, y la Reyna lo mana tornar.

A 12 de Abril 1454, per que lo Batlle no volía venir â Consellers quant era cridat, fou deliberat ne fos request.

A 21 de Febrer 1459, lo Veguer guiá una dona, y lo Governador la feu posar a la presó, y per raho del guiatge la feu scriure al Veguer, y ell la soltá.

A 21 de Juny 1459, los Consellers scriuen al Sor Rey contra la provisió del Sot Veguer, per que era inculpat de tres morts.

A 6 de Juliol 1459, tenint quexa los Consellers del Veguer per que havía procehit â fer certs actes sens dema-

nar, ni esperar consell de Consellers haventley expressament advertit, lo Veguer vingue al Consell, escusantse que nos recordava hagues entrevengut consell de Consellers.

A 3 de Setembre 1461, Galceran Burges era provehit de Veguer, y lo Consell lo hac per bo, y no odios, ne sospitós.

A 29 de Octubre 1461, lo Consell de trenta delibera fos dat consell al Batlle no admetes â M.º Galceran Burges, y de Sentcliment en Veguer, pus no tenía executoria del S.or primogenit.

A 25 de Janer 1467, en virtud del Privilegi del Rey Alfonço dat en lo Castell nou de Napols â 5 de Maig 1444, y de la Ordinació feta â 25 de Janer 1455, que dona forma â fer la Elecció de la terna de Batlle, fou procehit â ferla, y presentada â Joan Cellent Not[ari]. de la Batllía Gen.l regint la dita Batllía Gen.l elegí.

A 2 de Abril 1467, requestas, y Consells dats per Consellers al Veguer per que en certa enquesta procehesca ab intervenció de Consellers, ô saltim de dos dells, en virtut del Privilegi, ê us, y practica, es molt larga ab replicas, videatur utin Manuali contractuum.

A 23 de Noembre 1468, ordinació sobre lo Purgatori dels Juristes, en virtud dels Privilegis del Rey D.n Martí, y del Rey D.n Alonço.

A 31 de Mars 1471, elecció de Prior de Juristes fan los Consellers ab lo Sotbatlle per absencia del Veguer, y Batlle.

A 14 de Juny 1475, lo Veguer, y son Prior, y los Scrivans de sa Cort demanaren â Consellers fos ordenat sobre las Contumacias dels citats pagadores per los citats per que no venen a les primeres citacions.

A 28 de Janer, sive Febrer 1476, Jurament de Francí Antoni Setantí Veguer, y ell fou primer al porxo de S.t Jaume, y apres anaren los Consellers.

Al primer de Juliol 1476, los Consellers feren tenir purgatori als Juristes de les Corts.

A 9 de Juliol 1476, remissió feta per lo Sotveguer â certs declarats ab consell de Consellers, juxta lo nou Privilegi del Rey Alfonço.

A 11 de Mars 1479, havent lo Rey provehit lo offici de

Veguer â Jordi Miquel Aymerich, los Consellers li responen no podía per que era Veguer de Manresa, y havía de purgar taula, y â 15 de Juny scriuen, que si be ara ja havía purgat, empero devía obtenir nou privilegi.

A 11 de Janer 1480, lo Rey scriu al Infant Dn Enrich Loctinent Gen.[1] que los Consellers se quexavan que lo Governador se assumía en sa Audiencia las causas de reclams dels Censals contra Privilegi de la Ciutat, y que perço ley cometía, y provehesca lo de justicia, dat en Toledo. In Diversorum Catha[loniæ]. Sigilli secreti fol. 74.

A 20 de Febrer 1482: Jurament de Veguer, y ell fou primer al porxo de St Jaume, y apres anaren los Consellers. Vide lo Dietari.

A 4 de Mars 1500, Jurament de Veguer M.^{o} Pere Destorrent, y tambe aná ell primer al porxo de St Jaume, y apres los Consellers.

A 28 de Febrer 1502, ordinació que lo Batlle de Barcelona venint â Consell de cent sega entre segon, y ters, revocant la que disposava entre ters, y quart.

A 12 de Juny 1504 havent lo Rey consentit que dels terços de la Cort del Veguer fossen donades al Veguer cadany 100 ℔ ℌ en recompensa de altres 100 ℔ ℌ que lo Rey havía assignades dels Emoluments de la Cort al Advocat fiscal de las Corts Ordinarias, per ço los Consellers allegant que era en prejudici de la Ciutat, y en dany universal de tots, lin donaren suplicació; Est in libro notularum intit[ulat]. 1504, et aliorum, y â 14 de Juny ho scriuen al Regent la Cancellaría, y tambe ho scriuen al Rey, y al primer de Juliol al Governador.

A 22 de Noembre 1505, vertent Causa en la Regia Audiencia entre Bernat Terre Senyor de la Scrivanía del Veguer, y lo Síndich per raho de les Scriptures de ters dels Censals de la Ciutat, en la qual dit Terrè obtingué Sentencia que las scripturas de ters devían esser continuades en sa Cort, y devía ser pagat dels Salaris, de que lo Síndich suplica, lo dit Terré demana Concordia, y deliberaren fos remes â Consell de cent, qui a 25 de dit, y â 31 de Janer 1506, delibera li fossen donades per Concordia fins en 500 ℔ ℌ encarregades â Censal de pensió 20 ℔ ℌ per ell, y per los seus Successors en dita Scrivanía, y que lo Censal en cas de luició,

estiga subjecte â resmers â conexensa de Consellers, y sua. Est dicta Concordia in libro notularum intit[ulat]. 1500, et aliorum, sub die 16 Juny 1506.

A 23 de Febrer 1506, per renunciació del pres per lo Virrey de la terna de Batlle, ne fou tret altro, y presentat al Virrey ab los altros dos.

A 30 de Noembre 1507, los Consellers fan relació al Consell com en son any per absencia del Real Consell han fet tenir purgatori als Juristes, Scrivans, y Missatgers de las Corts, en la Casa del Consell.

A 23 de Octubre 1509, los Consellers scriuen al Rey querellantse de la separació feta dels Locs de Odena de Monbuy, de Claramunt, y altros de la Conca de Odena Veguería de Barcelona, y Sots Veguería de Igualada, unintlos ab la de Manresa, y al primer de Janer 1511, ab una letra de Consellers que scriuen al Rey se refer que ja estaven restituhits dits locs a la Veguería de Barcelona.

A 22 de Desembre 1512, scriuen al Rey com nengu volía acceptar lo carrech de Batlle de Barcelona per lo poc salari que no son mes de 75 ℔ ℌ, y per que lo Thezorer feya composicions dels presos sens darlin part.

A 25 de Desembre 1512, scriuen al Rey no vulla dar loc â fer Batlle â Badalona per que es Veguería de Barcelona, referintli com ja lo Rey D.ⁿ Alonço volgué donar aquella jurisdicció â Baró, yu revoca.

A 8 de Janer 1516, los Consellers scriuen als de Gerona, referint lorde de la provisió del Capdeguayta de la Ciutat, y de sa jurisdicció, y emoluments.

En lany 1520, requestas en ques mostra com lo Veguer â consell de Consellers havía capturat al Batlle.

A 9 de Juny 1520, requesta dels Consellers al Veguer per que fes las Causas dels presos, perço que fent la Visita havían trobat eren molts.

A 14 de Febrer 1521, y â 12 de Abril 1524: Juraments de Veguers.

En lany 1521, los Jutges de taula feren Batlle de Barcelona, y los Consellers hi contradigueren, ys presentaren moltas requestas.

A 13 de Setembre 1525, los Consellers anaren a la Cort del Veguer, y segueren allí ab las cadires ensemps ab

lo Prior de Juristes per veure sis clamave nengu dels Juristes, y â 25 de Maig en Casa de la Ciutat.

A 29 de Noembre 1525, los Consellers prestaren son consentiment â la fábrica del Retaule, y de la Sepultura fahedora per D.n Jaume Joan de Requesens en la Capella que es â la part dreta del Altar major de S.t Just, y S.t Pastor, hont son las armas de la Ciutat de pedra, ab que en lo Retaule se dega pintar la Imatge de S.t Feliu, y que lo altar perpetuament hage de servir per lo jurament dels testimonis dels testaments sagramentals com era costumat.

A 8 de Mars 1527, requesta del Síndich al Veguer, que no admeta en SotVeguer â Guillem Dala per ser home de condició tal, que etiam en officis sens jurisdicció no solen esser admesos en Barcelona, y â 20 de dit es altra, y diuen que era menor, y que son Avi era estat condemnat per Heretge.

Al primer de Febrer 1530, fonch treta segona terna de Batlle, per renunciació del que lo Virrey havía pres de la primera, y per ço lo Virrey dubta si tenía loc segona terna, y fou resolt que si.

A 11 de Agost 1530: Jurament de Veguer.

A 15 de Maig 1533: Jurament de Veguer creat per Jutges de taula.

A 6 de Febrer 1534: Jurament de Veguer M.o Barthomeu Guimerá, y tambe aná primer al porxo de S.t Jaume, y apres anaren los Consellers.

A 3 de Mars 1536: Jurament de Batlle, y fou ab la mateixa cerimonia que del Veguer.

A 23 de Febrer 1541: Jurament de Batlle.

A 4 de Mars 1542: Jurament de Veguer.

Veguer no te loc entre Consellers quant hi es lo Virrey com se veu â 22 de Abril 1542 que volgue anar â seure ab Consellers a la Deputació, y per que lo Virrey hi havía de venir, no li daren loc.

A 27 de Octubre 1542; terna de Batlle per mort.

A 18 de Desembre 1542: Jurament de Batlle, tret per mort del altre.

A 19 de Febrer 1545; Jurament de Veguer, y tambe aná primer â S.t Jaume que los Consellers.

A 26 de Febrer 1545: Jurament de Batlle.

A 19 de Agost 1546, en venguda de Bisbe, entra en mitg del Veguer â ma dreta, y Conseller en cap â ma esquerra.

A 4 de Mars 1547; Jurament de Batlle.

A 30 de Janer 1548, essent feta extracció de terna de Batlle lo díe de S.t Pau, y havent lo Virrey pres de la terna lo elet, renunciá en ma de Consellers, ê perço en aquest díe ne tragueren altro, y presentaren al Virrey la terna dels altres dos, y de aquest.

A 9 de Setembre 1551, se veuhen scrits tots los locs de la Veguería, y Batllía, y recullita de Barcelona.

A 6 de Mars 1557; Jurament de Veguer, y tambe vingue primer ab lo Compte de Ytona, y apres vingueren los Consellers al Porxo de S.t Jaume.

A 28 de Noembre 1558, Crida prohibint ballar de nits, y â 28 de Febrer 1560, los Consellers donan Consell en scrits al Veguer execute las penas de dita ordinació.

A 5 de Octubre 1559, es la Ordinació que lo Prior dels Juristes de las Corts hage de haver legit saltim un any al Studi de Barcelona.

A 16 de Mars 1560, Veguer creat per Jutges de taula, y â 27 de Mars 1563, Jurament de Batlle, y fouhi primer lo Batlle â S.t Jaume, y apres hi anaren los Consellers â 2 de Mars 1563, y en Casa de la Ciutat segue al costat del segon.

A 12 de Setembre 1564, haventse lo Veguer presa â son poder la presó per absencia del Governador, y havent lo Veguer feta remissió de cert cas, lo Governador volgue procehir â capturar lo Veguer, y sos Assesors, quil havían consellat en dita remissió, y los Consellers pretenent que la remissió del Veguer era conforme â privilegis recorregueren de dits procehiments del Veguer al Virrey, y perço li scriuen, y li donan raho de dit fet.

A 19 de Febrer 1566, havent ja tramesa la terna de Batlle al Virrey per que cert dels extrets era estat ofegat, de que recorregué, y dit díe declararen en son favor, per ço fou tramesa nova terna al Virrey posanthi aquest, y levantne altro.

A 30 de Juny 1572: Jurament de Sots Veguer.

A 11 de Abril 1573, la Ciutat havía luyt un Censal de preu 500 ℔ ℒ, y p[ensi].° 20 ℔ ℒ â D.n Joan Terré, y per

ques troba que era en satisfacció de drets, y scripturas com son terços, y decrets se li deuen quiscun any com â Senyor util de la Cort del Veguer, perço fou deliberat que dit Censal fos tornat â pendre del mateix, cobrant lo preu, apar de la final deliberació sobre assó â 26 de Maig 1573.

A 15 de Desembre 1573, lo Veguer presta lo Jurament en ma de Consellers per que lo díe de S.ta Lucia noy fou.

A 22 de Mars 1575; Jurament de Veguer creat per Jutges de taula.

A 25 de Agost 1575: Jurament de Sotbatlle.

A 29 de Maig 1577, los Consellers ab lo Sotbatlle fan Prior de la Cort.

A 7 de Abril, ô Maig 1580: Jurament de Veguer.

A 12 de Dezembre 1580: Jurament de M.º Federich Pol Veguer.

A 29 de Agost 1582: Jurament de SotVeguer.

A 17 de Setembre 1582, per que Síndichs de Confrarías demanavan licencia de juntarse al Veguer per tractar de demanar un motu propri del Papa contra agavelladors, perço los Consellers donaren consell al Veguer, respongue com se conté en una scriptura cusida en un libre larg de Consells de Officials.

A 10 de Janer 1583: Jurament de Veguer.

A 10 de Janer 1584: Jurament de Veguer.

A 3 de Febrer 1584: lo Veguer vingué â demanar perdó â Consellers per cert agravi havía fet al Obrer, de que la Ciutat li feya enquesta.

A 16 de Maig 1587: Jurament de Veguer D.n Joan de Comallonga, y en aquest acte se veu que los Consellers anaren primers â S.t Jaume, y apres vingue lo Veguer, y feren molt mal per que ara los Veguers ho trauen en consequencia.

A 23 de Maig 1587, Jurament de Batlle.

A Jurament de Prior per acompanyarlo va un Conseller per ser cunyat, y jatsíe que fos Conseller de Prior, no jurá en la Cort, com se veu al primer de Juny 1587.

A 24 de Maig 1588, se feu elecció de Prior sens intervenció de Veguer, ni Batlle, per ser impedits.

A 15 de Janer 1592: Jurament de Veguer D.n Berenguer de Paguera.

A 13 de Agost 1592, los Consellers demanan al Batlle la crida publicada de las bardiças, com ell no puga posar penes, per que toca â Consellers posarlas.

A 13 de Agost 1592, lo Batlle seu entre Consellers quart y quint.

A 31 de Juliol 1593, contradiuen als nous Privilegis del Veguer, y Batlle per que havíen renunciat per concorrer a la Deputació, y â 13 de Agost contradiuen al Jurament del Veguer, y â 20 los dits Privilegis foren revocats, y â 4 de Setembre contradiuen als Privilegis dels nous Veguer, y Batlle per ser molts parents del Virrey, qui havían renunciat.

A 31 de Agost 1594: Jurament de Veguer, y ve primer â S.t Jaume.

A 29 de Abril 1597: Jurament de Veguer.

A 23 de Mars 1600, Extracció segona de terna de Batlle, hont se cotan altres exemplars de segonas, y terceras ternas de Batlle.

A 23 de Mars 1600, en Consell de cent se tracta, que lo Virrey havía pretes que la Ciutat no podía fer terna de Batlle, vacant per mort, ô renunciació.

A 22 de Setembre 1603, Jurament de Veguer Pau de Fluviá.

Lo Batlle acostuma crear Sotbatlle, y revocarlo ab tota libertat com se veu â 10 de Maig 1604, y en confirmació de assó se veu un memorial de molts exemplars â 11 de dit en Dietari.

A 5 de Mars 1605, Jurament de Veguer D.n Joan de Junyent, y no jurá â las scalas del Palau, sino solament en Casa de la Ciutat.

A 2 de Maig 1606: Jurament de Veguer Luís de Gualbes, y ell vingue primer â S.t Jaume, y apres anaren los Consellers.

A 6 de Desembre 1607, per que lo Veguer havía renunciat lo díe de S.t Andreu, y lo endemá de S.t Andreu lo Virrey lo havía creat de nou, per ço los Consellers embiaren al Virrey, yl revocá.

A 18 de Desembre 1607: Jurament de Veguer, Juliá de Navel per residuo triennij, noy hague cerimonia, sino que aquí mateix vingue lo Sotbatlle per absencia de Batlle, y apres de haver jurat, segue en mitg de cap, y segon.

A 15 de Abril 1608: Jurament de Batlle Juliá de Pallars.

A 6 de Mars 1609: Jurament de Batlle M.r Vicens Hortola.

A 31 de Mars 1615, renunciació de Luís Miquel Pol pres de la terna de Batlle per lo Virrey, y á 22 de Abril tragueren nova terna.

A 12 de Desembre 1620; Privilegi del Virrey á favor de D.n Geronim de Paguera en Veguer, es en lo Registre de Cartas Reals fol. 149.

A 15 de Juny 1622, deliberació de Consell de cent ab vot de Doctors que lo Veguer no podía composar, ni remetrer las penas posadas ab ordinacions de la Ciutat contra taverners per donar â menjar, y beurer, y que perço ne donen quexa al Virrey.

A 7 de Juliol 1622, es altro vot de molts Doctors, que lo Veguer no pot remetrer las penas de las Ordinacions de la Ciutat.

A 6 de Desembre 1623, lo Consell de cent resolgué pagar al Capdeguayta de la Ciutat 60 ℔ ℌ lo any durant lo temps del offici, attesa sa pobresa, renunciant lo offici y pagant â qui voldrá dit Capdeguayta ditas 60 ℔ ℌ, y al que será extret 100 ℔ ℌ, y â 16 de dit renunciá, y â 19 se feu extracció de altre Capdeguayta.

A 17 de Febrer 1624, Privilegi de Veguer á favor de Diego de Vilanova, es en lo llibre de Cartas Reals fol. 2.

A 11 de Janer 1626, Privilegi de Veguer á favor de Fran.ch Dalmau, es en lo llibre de Cartas Reals fol. 16.

A 2 de Febrer 1626, lo Consell de cent delibera suplicar al Governador manas cessar los Balls, y Mascaras, en demonstració del sentiment te esta Ciutat de que Sa Mag.t no vulla assentir a la Suplica li te feta de venir â jurar en la present Ciu[ta].t ans de obrir las Corts en Lleyda, y que los Consellers fessen fer pregarias, y devocions per lo bon exit de la materia al Servey de Deu, de Sa Mag.t, y benefici de esta Ciutat.

A 28 de Febrer 1626, havent recorregut Miquel Morot de la sufocació de sa persona feta peral ofici de Capdeguayta per esser artiller de la Drassana, y extret en son lloch Jaume Miquel, lo Consell de cent declara dit Miquel Morot haver mal recorregut, y lo dit Jaume Miquel posat en possessió.

A 15 de Octubre 1627, questió a cerca qui havía de fer elecció de Prior per mort del elegit, y per lo residuo del temps si tocave als Consellers, Veguer, y Batlle, ô al Prior, Veguer, y Batlle, sobre lo que foren consultats Advocats, y resolt la devían fer Consellers, Veguer, y Batlle, com axí fonch executat, com es de veurer en Dietari, y ma de deliberacions.

A 14 de Janer 1628, lo S.or Loctinent envía â dir als Consellers gustaría se llevassen las Mascaras, attes se feyan pregaries, y â 15 del mateix se feu Embaxada per dita raho, y se llevaren balls, y mascaras com apar en Dietari.

A 24 de Maig 1628, Controversia â cerca la Elecció de Prior de Juristas de las Corts si estave ben feta ô no per no haver vacat tres anys integros, y â 28 del mateix consultats tres Senyors del R.l Consell donaren son sentir en scrits, y â 30 fonch feta elecció de altre Prior, com apar en Dietari, y ma de deliberacions.

A 14 de Mars 1629, per deliberació del Consell lo Veguer ve aquí hil requerexen seguesca lo Consell de Consellers en cert negoci.

A 8 de Agost 1629, en registre de Cartas comunas, envían ab carta al S.or Loctinent las ternas de Jutge de taula, peraque S. Ex.a elegís hu de cada terna.

A 19 de Octubre 1629, en Registre de Cartas Reals fol. 88, Privilegi de Veguer elegit per los Jutges de taula.

A 4 de Janer 1633, en Registre de Cartas reals fol. 141, Privilegi de Veguer â favor de Ramon Romeu Ciutadá.

A 23 de Juliol 1633, en Dietari se veu com se havía de fer un cos de Donas, y fou vedat per los Consellers.

A 17 de Agost 1633, en la ma de deliberacions apar com â la muller del Batlle de Barcelona deliberaren 300 ₧ ₰ per la Captura de son marit per esser estat pres per cosas de la Ciutat.

A 2 de Juny 1634, deliberació de Consellers ab vot dels Advocats, y consulents allí cusit, de ques reba lo jurament del Veguer, D.n Fran.co de Ayguaviva elegit durant la indisposició de Ramon Romeu Veguer, attes no es contra les Constitucions, y Privilegis, y á 3 de dit se veu en Dietari que lo Sotbatlle asistí al Jurament de dit Veguer per absencia del Batlle, y en ell se diu com segueren.

A 20 de Febrer 1636, en registre de Cartas comunas fol. 105, scriuen al Duc de Cardona, enviantli la terna de Batlle pera quen elegís un, y al primer de Mars en Dietari apar com dit Sor Duc donave avís de haver elegit de la terna un.

A 24 de Maig 1636, en registre de Cartas Reals fol. 182, Privilegi de Veguer â favor de Joan Agustí Forés.

A 17 de Maig 1638, en la ma de deliberacions es la nominació de Prior de les Corts, ahont fou lo Sot Veguer, per ser lo Veguer fora, y precehí segons se diu en Dietari.

A 28 de Mars 1639, en Dietari se diu, que en los días de Carnestoltas noy hague Balls, ni Mascaras, per haverlas llevadas lo Virrey per causa de ferse pregaries.

A 13 de Noembre 1679, en Consell de cent se tracta de privar las mascaras y balls en lo temps de Carnestoltas en esta Ciutat, y á 2 de Janer 1680, en Consell de cent se tracta lo mateix.

A 5 de Agost 1699, en Consell se tracta en orde al Redres, y ordinacions de la Cort del Mag.^{ch} Regent la Veguería, y Batllía de la present Ciutat.

A les Chalendas de Mars 1342, Sentencia arbitral entre lo Veguer, y los de la Pía almoyna, sobre la Jurisdicció de St Feliu de Llobregat, es en quart. Diversorum 1.us post fol. 95.

A 21 de Mars 1380, Provisió de Jutge declarant que lo Veguer de Barcelona podía provehir marca contra los del Vendrell per raho de certas Emparas que lo Batlle del Vendrell havía fetas en bens de certs Ciutadans, y request no las havía volgudas cancellar. Diversorum 2.us fol. 47.

CAP. XXVII.

ECCLESIASTICHS, Y DE SAS IMMVNITATS,

franquesas, y entredits ecclesiastichs.

A..[9] de ... [Desembre] de 1301, Ordinació que ni Hospitals, ni frares poguessen anar â captar farina als Molins, per que los Molíners los davan lo que no era seu.

A 10 de las Chalendas de Octubre 1327, letras, y respostas, y replicas molt largas entre Consellers, y Vicari General del Bisbe pretenent que los Consellers no podían exigir res dels Ecclesiastichs del passatge del Pont de Senboy, son larguíssimas in manuali Petri Venrell Not[arii]. fol. 123.

A 7 de Desembre 1328, havent rebut los Consellers letra del Rey ab que demanava 100000 ℔ li havían ofert per los gastos de son Casament, li responen que ja sabía se havían de pagar per vía de Imposició, en la qual Sa Mag.t havía ofert faría que los Ecclesiastichs contribuirían, y que per ço siu feyan, posarían la dita imposició, y pagarían.

A 2 de las chalendas de Juliol 1338, en poder de Ramon Ferrer Not[ari]. Scrivá del Consell, los Consellers de Barcelona de una, y lo Bisbe fr. Ferrer, y lo Capitol de altra fermaren Compromís en lo Arquebisbe de Tarragona, y en un Ciutadá de Barcelona per nom Ferrer de Manresa, sobre la questió ver-

tent entre dites parts, sobre la forma de com los Ecclesiastichs devían pagar las Imposicions, y apres cobrarles, la Sentencia fou que en las cosas separables no pagassen imposició, empero en las no separables, com pa cuyt, vi, carn, pagassen, yls fos feta smena cada mes â conexensa de un Canonge, ab intervenció de un Ciutadá, y la Sentencia fou emologada per las parts, es dita Sentencia buydada en un Proces de quart ab cubertas de pregamí, que es en lo taulell gran de la Scrivanía major. Diversorum 3.us fol. 156.

A 11 de las Chalendas de Maig 1346, es una letra missiva dels Consellers, ab que diuen que los Ecclesiastichs de ordens sagrats no pagavan imposició sino de les coses indivisibles, com son pa cuyt, y carn, per tant com ab lo preu se comprenía lo dret que los flaquers, y Carnicers pagavan. Diversorum 3.us fol. 152, y 162.

Pridie Chalendas Octobris 1346: Concordia entre lo Clero de la Seu, y los Consellers sobre la forma de donar las franquesas, en poder de Berenguer Castellar Not[ari] de Barcelona, es en lo proces que desobre se fa menció. Diversorum 3.us fol. 152, y 162.

Al primer de Juliol 1351, difinició de Consellers al Administrador de les fonts, del que li havía entrat per dita obra, ab ques mostra que desdel primer de Agost 1347, trò á S.t Andreu 1350, havía rebut del Clavari de la Ciutat, y dels Clergues, y dels Jueus per raho de dita obra 4033 ℔ 18 ß 11.

En lo Semestre de Miquel Aguilar Clavari del any 1359, es una partida de 45 ℔ 7 ß 3 que dit Clavari pagá al Canonge Pere Bramona, rebentho per lo Cardenal de Bolonya, per la imposició de la carn, vi, y pa, y del peix per catorse días que dit Cardenal estigue en Barcelona com apar ab lo albará fet per dit Canonge ordenat adaçó per lo Capítol, y de Miquel de Sarriá assignat per la Ciutat, y en dit llibre, y altres son altros pagaments en semblant forma.

En lo Semestre del any 1360, se diu que la Reyna de Pedralbes era franca de dret de la Carn per deliberació de Consell.

En lo Semestre del any 1360 c[art].a 205, es una partida de 15 ℔ 8 ß 4 pagadas â un Advocat per un Consell que devía dar al Governador sobre la questió entre la Ciu[ta].t

y los Clergues per que force los homens dels Clergues que son en lo territori â contribuir en les obres de Murs, y Valls.

A 26 de Noembre 1399, en poder de Bonanat Gili: Concordia entre lo Bisbe, y Capítol de una, y la Ciutat de altre sobre la franquesa de la Carn, y concordaren que los Ecclesiastichs pagassen lo dret, y que acabat lo Arrendament los fos restituhit â coneguda de quatre personas, dos per lo Bisbe, y Capítol, y dos per la Ciutat.

A 9 de Agost 1403, per que la Ciutat havía fetas grans messions per compras de blats, y armadas, y aventatges de gra, y lo bras de la Clerecía ne reportaba tan gran profit com los lecs, y noy havían res pagat, lo Consell delibera se tractas de be â be ab lo Bisbe, per ço apres sobre la dita Contribució se fermá compromís entre la Ciutat, y lo Clero, com se refer â 21 de Octubre 1404 en Consell, y delibera que lo pacte de exigir dels Ecclesiastichs lo dret de la Carn, y restituhirlo apres segons la Concordia, fos hagut per nullo per ser enujos al Clero, y no profitós á la Ciutat.

A 31 de Mars 1407, Consell en ques tracta del consell que los Consellers havían dat al Veguer levas las temporalitats al Bisbe, y Capítol.

A 5 de Agost 1412, los Consellers ab poder del Consell de cent celebrat á 30 del passat, feren debitori als Vicaris, y al Capítol de la Seu de Barcelona, nomine totius Cleri Civitatis de 220 ℔ ℌ per prestec gracios â pagar â tota sa requesta. In libro notularum 1412, et aliorum.

A 14 de Mars 1440, Cautela de cert pagament ab ques mostra que lo Bisbe tenía posat entredit ab cessació â Divinis, per ço que lo Veguer havía capturats tres homens del Palau del Bisbe per reintegració del agravi que lo Bisbe li havía fet, que havent lo Veguer guiat â un home, lo Bisbe lo havía capturat, ê per ço la Ciutat â despeses comunes de la Ciutat, y del Veguer trameté lo Correu a la Reyna.

A 15 de Desembre 1445, per ques temía de Entredit, los Consellers tingueren Promenía, ys referí que en altre Entredit succehí que portaren tres Cossos morts al Palau del Bisbe, yls dexaren alla per quels vedava el soterrarlos en loc sagrat, y que la gent se avalotá, y los Consellers ho escrigueren â la Reyna Governadora Gen.[1]

A 11 de Janer 1448, los Consellers scriuen al Papa vulla scusar la gracia que havía feta â Joan de Copons de la Baronía den Draig en Mallorca ab pensió â favor del Bisbe de Barcelona, de qui era dita Baronía, de 250 ℔ ʒ per que era leziva, y tambe ho scriuen al Rey, y â 31 de Agost scriuen als de Mallorca, y als de Andraig, y â 10 de Octubre.

A 19 de Octubre 1450, los Consellers scriuen als Síndichs de Corts en Perpinyá, que lo Papa Benet XIII, vené diversos Censals sobre la Cambra Apostolical, y en especial sobre las Pabordías de Abril, y Maig de la Seu de Valencia ab voler del Rey D.ⁿ Martí ab sa letra dada en Barcelona â 23 Desembre 1404, notificants als Vassalls, y manant pagassen dits Censals, y lo Rey D.ⁿ Alonço volgue lo mateix ab sa letra dada en Valencia á 5 de Janer 1418, dels quals Censals molts eran de Ciutadans de Barcelona, y per que ara sels feya empaig, perço recomanan â dits Síndichs procuren que tota la Cort ho scriga al Senyor Rey en Napols.

A 21 de Janer 1452, Entredit en los ordens Mendicants.

A 2 de Abril 1471, es una larga Suplicació dada per lo Clero de la Seu, ab gran quexa de la vexació de les rendes, y libertats Ecclesiasticas.

A 24 de Noembre 1472, los Canonges de la Seu per ells, y per los altros Ecclesiastichs demanaven franqueza del dret de la Carn quels feyen pagar, y lo Trentenari ho remes al de Cent.

A 4 de Desembre 1472, y â 10 de Janer 1473, apuntaments sobre la franqueza dels Ecclesiastichs del dret de Cabessatge.

A 29 de Maig 1473, los Ecclesiastichs demanan que axí com tenen franquesa de Carn, la tingan de tots altres drets.

A 7 de Agost 1473, fou presa resolució en lo fet de la franqueza dels Ecclesiastichs, y ells remeteren tot lo passat; empero fou que lo Consell librement los posàs en possessió de las franquezas sens protestació del passat per reverencia de la Iglesia, que los Canonges farían apres larga remissió de tot lo passat, empero no havía de ser per pacte per seguretat de las conciencias.

A 2 de Abril 1474, son uns apuntaments de Concordia entre lo Clero, y la Ciutat sobre las franquesas, ê fermas la Concordia â 6 de dit, y apres altre al primer de Agost 1478,

es largament mencionada en un Semestre de 1479, en compte de restitucions que la Ciutat fa als Ecclesiastichs. C[art].ª 157.

A 9 de Noembre 1475, havent Consellers, y Juy de Promens sentenciat â M.º Jaume Oliver quis pretenía esser coronat, lo Oficial Ecclesiastich los posa en Sentencia de Vet, y perço anaren a pendre absolució, y en lo acte de ella los fou dada penitencia, que ells Consellers posassen en lo Consell lo desorde quis fa per les dones en los miravets quis posen en les gonelles, a fi que si fes deliberació si sería levat, y lo Consell delibera fossen levats.

A 22 de Agost 1478, los Síndichs del Clero renunciaren litti, et Causæ, sobre las Excomunicacions que fulminaven en raho de sas franquezas dels drets.

A 16 de Setembre 1478, los frares mendicants, y altros exempts contradían â la Concordia firmada ab lo Clero de la Seu, y no volían venir â demanar las franquesas devant lo Jutge Ecclesiastich assenyalat en dita Concordia, ans volían per Jutge al Prior de S.ta Ana qui tambe es exempt, y si be loaren dita Concordia, empero no en lo cap del Jutge, y lo Consell delibera se fermas ab ells Concordia en dita forma, y â 8 de Octubre del mateix any, se refer, que los Contradients majors eren los nets del Rey, y altros Magnats Ecclesiastichs, y que los Advocats de la Ciutat havían tengut sobre assó grans afronts axí devant S. Mag.t com en altres parts.

En lo Semestre de 1479, C[art].ª 115, es una partida de 60 ₶ ₰ pagadas per treballs en la Causa vertent en la Cort de Tarragona entre los Bisbes de Urgell, y de Vich, y Castella damposta, y altros Ecclesiastichs de una, y la Ciutat de altre sobre la Capitulació de les franqueses feta ab lo Clero, en la qual Causa la Ciutat obtingue, y en C[art].ª 124, es altra partida.

A 20 de Abril 1479, los Consellers scriuen a la Abadessa de Pedralbes com havían comprat 10000 Corteras forment, y que perço era estada tatxada en 50 corteras, y que embíe â pendrel, per que altrament &c.

A 29 de Maig 1479, lo Canonge Barthomeu Figueres girá per la taula al Clavari 4 ₶ ₰ per imposició de forments per ell deguda.

A 30 de Desembre 1479, y díes abans son letres per la

Causa de Tarragona que los Ecclesiastichs exempts en Barcelona proceyan ab censuras per las franquezas, no volent estar a la Concordia feta ab lo Bisbe, y Capítol, y en aquest die es una letra fundant aquest cas ab rahons de dret.

A 29 de Juliol 1480, Prorrogatio ad duos annos de la Concordia dels Ecclesiastichs en raho de las franquezas.

A 25 de Maig 1481, se dona nova forma en dar la franqueza de la Carn.

A 8 de Setembre 1482, Concordia ab lo Clero de la Seu, sobre la forma de les franquezes, es en un proces de quart ab cubertas de pergamí, baga, y botó en lo armari gran de la Scrivanía major, en lo qual es tambe la de 1478, que desobre es mencionada, y en lo Diversorum 3.us fol 172.

A 22 de Noembre 1483; Ordinació sobre lorde de dar las franquezas de la Carn als Ecclesiastichs.

A 25 de Abril 1484, los Ecclesiastichs davan quexa sobre la forma de la franquesa de la Carn, y concordaren â 19 de Juny.

A 21 de Noembre 1484, fou deliberat se reedificas la muralla de mar, y que los Ecclesiastichs hi devían contribuhir.

A 15 de Febrer 1487, los Consellers requerexen al Cap[íto].[1] fassa las obras del Campanar.

A 17 de Noembre 1487, scriuen al Rey sobre la Decima que lo Papa li havía otorgada de les rendes Ecclesiasticas.

A 18 de Juliol 1489, los Consellers scriuen al Rey lastimantse de la perdició, y depopulació de la Ciutat, y que si be lo Papa havía decretada la Suplica de la contribució dels Ecclesiastichs en los drets pera 12 anys, empero que â la expedició de la Butlla, se feyen grans dificultats, y contraris.

A 23 de Octubre 1489, los Consellers scriuen al Rey com havían donada sa carta al Capítol, y Convents dels Ecclesiastichs en raho de la contribució dels drets de la Ciutat per sublevació de aquella que S. Mag.^{t} los demanava, y que non podían traurer nenguna bona resposta, sols se oferían cadany pagar 1000 ℔ ℌ per vuyt anys ab certas condicions molt danyosas.

A 29 de Maig 1490, se tracta que los Ecclesiastichs contribuescan en las imposicions de la Ciutat, y a 3 de Febrer 1491, los Consellers scriuen al Rey com se havía fet elecció

de persones, ço es dos Canonges, un Capellá, y un Religios per part dels Ecclesiastichs, y dos Ciutadans per la Ciutat, hont donan rahons que conclouen, que etiam los estrangers restaran obligats â la Concordia.

A 13 de Juny 1492, los Consellers scriuen al Rey, satisfent â la quexa dels Ecclesiastichs en raho de franqueza dels indivisibles.

A 31 de Maig 1494, la Ciutat embia â Roma, per demanar que los Ecclesiastichs contribuyssen en las imposicions, y nou obtingué.

A 20 de Octubre 1494, diferencias ab los Ecclesiastichs sobre las imposicions, y â 5 de Noembre Consell sobre dit fet.

En Octubre 1494, son diversos Consells sobre questions del Clavari ab los Ecclesiastichs, en raho de fraudar los drets.

A 22 de Juny 1497, in libro notularum sens cubertas religat intitulat 1490, et aliorum, los Ecclesiastichs presentaren als Consellers una scriptura, dientlos que per esta vegada ells havían pres lo bolletí de forment, empero que daquí avant la Ciutat no fes provisió de blats per Capellans, per que ells mateixos sels provehirían, y â 15 de Janer 1499, en dit libre lo Capítol dona una scriptura acusant la primera, y diuen que no obstant aquella, pendran per ara lo bolletí de forment.

A 24 de Noembre 1500, los Ecclesiastichs se quexavan de que nols permetían comprar Carn ab franquesa, sino â la Carnicería major de la Cucurella, y de la Plassa nova, y que nols davan franquesa de porchs, porcells, y cabrits, lenya, y carbó.

A 18 de Janer 1501, lo Consell de cent comete â Consellers, y trentenari lo fet dels Ecclesiastichs de pagar imposició de carns que compraven, fora de tres Carniceríes allí mencionades, y de porchs, porcells, cabrits, lenya y carbó.

A 20 de Abril 1501, per que los Ecclesiastichs demanaven franqueza de cabrits, crestats, ovella, y cansalada, y que poguessen comprar en las Carnicerías que volran, lo Consell per no venir ab ells en majors contencions, ho delibera.

A 5 de Noembre 1501, los Consellers apres de haver fet molts oficis sobre lo devall scrit, scrigueren al Rey, dantli raho de les grans diferencias eren entre frares, y Capellans,

sobre precedencies en Professons, ys eren ferits uns â altres, y lo Bisbe posat entredit.

A 8 de Noembre 1502, Concordia ab los Ecclesiastichs sobre la fabrica de la muralla del Speró de...

A 14 de Desembre 1503, los Consellers scriuen al Rey, que cert Comanador de S.t Yago no volíe pagar las imposicions, y que havían juntats Doctors, y los mes eran de parer devía, y que S. Mag.d hi digues sa intenció.

A 9 de Mars 1506, scriuen â Roma, per lo alçament del Entredit de S.ta María de la mar, la qual Parroquia passa de 3000 Cases, que era per raho de la Causa entre certas monjas de Pedralbes, per la dignitat Abbátial.

A 16 de Setembre 1506, scriuen al Rey, que encara que Sor Theresa Enriquez hagues renunciat ab acte al Abadiat de Pedralbes, segons per sentencia en favor de Sor Violant de Moncada era estat declarat, empero lo Entredit en las Parroquias de S.ta María de la mar, y del Pi durava.

A 26 de Mars 1515, en libre de Patents letras de Consellers dirigidas als Jurats de Valencia, responent a las suas, y certificantlos del orde ques guarda en Barcelona en donar als Ecclesiastichs sas franquezas dels drets, specialment de la Carn, narrant largament lo stil ques te en tallar, y provisió de totas Carns, y preus dellas, es la narració, y relació molt larga, ys fa menció de Concordias, y deliberacions passadas, y conte vuyt fullas, es en dit libre fol. 148.

A 31 de Mars 1515, en dit libre de Patents, es relació del ques guarda en Barcelona ab los Ecclesiastichs en raho dels drets, â respecte dels Indivisibles, com es pa cuyt, vi a la taverna, y altres coses en que ja es compres lo dret, ô com diu la dita relació es compresa la ajuda.

A 14 de Octubre 1530, los Advocats declararen que la Ciutat podía exigir lo dret de la ajuda del Pes del Rey dels qui compravan Cera de las Iglesias, ô personas Ecclesiasticas.

A 18 de Juny 1534, lo Consell de cent tenint novas de guerra, delibera ques fortifique la Ciutat, tota hora que los Ecclesiastichs contribuescan per lur porció, y a 17 de Agost los Consellers feren elecció de personas per tractar ab los Ecclesiastichs.

A 4 de Noembre 1535, dos Capitulacions sobre la fabrica

dels Baluarts de levant, y de mitjorn, y muralla fins al Baluart de la Plassa del Vi fermades entre Consellers, y dos mestres, â la qual obra lo Rey, y los Ecclesiastichs ajudaren.

A 15, y â 25 de Noembre 1542, per que lo Turch feya armada, y temían no vingues assí, lo Rey, y la Ciutat tractan de fortificarse, y que los Ecclesiastichs contribuescan en los drets com los laychs.

A 17 de Maig 1543, se veu que los Ecclesiastichs per trasts feyen scurar los Valls.

A 15 de Maig 1546, Sentencia del Canceller en causa de contenció sobre la exacció del dret de la farina, y es en favor de la Ciutat.

En libre intitulat de cosas de guerra comensat lany 1551, en la Escrivanía major es un memorial de la novena que los Ecclesiastichs devíen per lo que era estat fet per fortificació de la Ciutat.

A 12 de Maig 1551, vingue Embaxada del Capítol, dient se contentavan de pendre 250 quarteras de forment de bolletí.

A 26 de Maig 1553, ordinació per los fraus en lo pastim de la Canonja per que davan â la querna sols 10 onsas, y la Ciutat hi dava 12 onsas.

A 3 de Janer 1555, havent lo Virrey demanat â Consellers fessen lo Portal de mar, respongueren lo farían si los Ecclesiastichs contribuyan ab lo nové, y â 14 los Consellers digueren al Virrey, que lo nove de dit Portal eran 50 ℔ ℈, y que los Ecclesiastichs se escusavan de pagarlas, y al primer de Agost, Consell de cent en ques tracta de dit fet, y diuse aquí, que los Ecclesiastichs deuen mes de 3000 ℔ ℈, y â 14 de Octubre es un memorial del que los Ecclesiastichs devían per la novena en que devían contribuyr en obras fetas per fortificació de la Ciutat. Vide lo Dietari.

A 30 de Mars 1560, per que los Ecclesiastichs comminavan censuras contra los Officials de la Ciutat sobre la franquesa que demanavan del Pa de la fleca, vi de la taverna, peix, y altres cosas de menut, perço en aquest díe, ne tingueren Consell, hont es insertat un larg memorial dels molts beneficis que havían rebuts de la Ciutat, y de las cosas que en raho de asso se podían, y devían fer.

A 6 de Juliol 1561, lo Consell de cent dona comissió â certas personas pera tractar la Concordia ab lo Bisbe, y Ca-

pítol, sobre diferencias, y debats havía entre lo Clero, y la Ciutat, y â 7 las personas se juntaren, y diuse aquí de las pretencions.

A 4 de Desembre 1571, entredit per tota Cathalunya per lo subsidi que lo Papa consentí al Rey, sobre les rendes Ecclesiastiques, sobre lo que la Ciutat feu moltas diligencias, y embia embaxada al Rey.

A 16 de Desembre 1571, se tracta en Consell, ys comet â personas de assentar las diferencias, ô quexas que tenían los Ecclesiastichs contra la Ciutat per las franquesas, y al primer de Febrer 1572 es un memorial de la Ciutat, y â 21 de dit mes de Febrer Consell de cent, y aquí es un memorial dels Ecclesiastichs ab altre en resposta dels Consellers, y â 24 de Juliol deliberació sobre la forma de dita Concordia per vía de apuntament.

A 24 de Janer 1572, scriuen â Tarragona, per que lo Jutge Ecclesiastich de Barcelona se era declarat Jutge competent en la Causa del Clero ab la Ciutat sobre franqueza dels Indivisibles, y la Ciutat havía apellat.

A 30 de Setembre 1572 se refer que la Ciutat havía obtengut en la Causa de contenció contra los Ecclesiastichs sobre la forma de donar las franquezas, ab ques diu que lo Canceller havía declarat que lo Official Ecclesiastich devía provehir vía ordinaria, y no ab rigor de les Constitucions de Tarragona.

A 5 de Maig 1573, se tracta de la Causa moguda sobre la franqueza dels Ecclesiastichs.

A 5 de Agost 1573, per lo entredit quey havía ab cessació á Divinis per lo Scusado, ço es no voler alguns Barons donar lo Delme de la millor Casa de sos termens, com era concedit per lo Papa â favor del Rey, lo Capítol embía â dir als Consellers, designen loc per enterrar los morts, y sobre asso hi hague tracte ab lo Virrey, y â 2 de dit los Consellers scriuen al Papa, donantli raho com la major part de las Decimas en Cathalunya son de Laycs, y son Patrimonis dells.

A 29 de Octubre 1575, se veu que la Ciutat obtingue en Causa de contenció contra lo Arquebisbe de Tarragona, per la Leuda que feyan pagar alla als Ciutadans de Barcelona, y la Ciutat feye procehiments contra los de Tarragona â represaliarlos, y lo Arquebisbe posa entredit en Barcelona, com se

veu â 27 de Noembre 1574, y tenía excomunicats als Consellers en lo Consell celebrat dit die.

A 15 de Setembre 1579, es altre acte en corroboració del que los Ecclesiastichs devían per la novena en que devían contribuhir en obras fetas per fortificació de la Ciutat.

A 18 de Juliol 1581, los Consellers tenint quexa del Virrey, per que ab motiu de franqueza de dos fills Ecclesiastichs, la prenía per tota la Casa, li embían â dir ho vulla remediar, y sobre asso hague apres algunas diferencias, pretenent lo Virrey, que etiam per tenir deu fills, tenía franqueza, Vide â 20 Setembre 1581, cum sequentibus.

A 10 de Mars 1594, Concordia sobre la franqueza del Collegi del Capiscol Cordelles.

A 16 de Desembre 1596, los Consellers scriuen ab gran sentiment al Papa de las excomunicacions, y Censuras ab que procehía lo Nuncio de Espanya contra los Deputats, y altres personas principals, en raho de las Encomandas de Cathalunya.

Al primer de Juliol 1597, Entredit contra lo Governador, y R.[1] Consell per lo de las Encomandas, per que no volían dar possessió de certas Encomandas, ô jurisdiccions, â certs Comanadors por que eran Aragonezos.

A 29 de Agost 1603, Sentencia del Canceller, en la Causa de contenció, sobre franquesa de Ecclesiastichs, est in Dietario.

A 21 de Octubre 1603, sobre franquezas dels Ecclesiastichs, y principalment sobre una Carnicería que novament lo Capítol de la Seu feya, hague grans controversias, y procehiments, y haguey entredit, y apres se concorda â 14 de Mars 1604.

A 22 de Octubre 1603, Consell de cent, per los Manaments ab censuras que los Ecclesiastichs proceyan contra Clavari, y Officials de la Ciutat, y per la Carnicería nova que los Canonges de la Seu feyan, de que foren interposades apellacions, y no obstant aquelles, excomunicaren, y posaren entredit, videantur cum sequentibus diebus.

A 16 de Mars 1604, se feu Concordia ad decennium ab lo Vicari general sede vacante, y Capítol de una, y Ciutat de altre sobre las franquezas, y Carnicería, y concordaren que pagassen los drets, y que de tres en tres mesos sels restituhís â

coneguda de un Canonge, y de un Ciutadá, empero los frares, y monges pretengueren esser exempts, y que no estaban estrets a la Concordia, ê perço â 17 Maig 1605, lo Consell delibera los fossen dades las franquesas ab la forma antigua, ab polisa de sos Superiors firmada apres de ma del Clavari, y etiam los Capellans de las Parroquias pretengueren nols obligava la Concordia, y no obstant que per part de la Ciutat se justifica que ab altres Concordias antiguas firmadas entre Ciutat, y Bisbe, y Capítol de Barcelona, tots los Ecclesiastichs generalment guardaven aquellas, y prenían las franquezas en lo modo que lo Capítol concordava, no res menys lo Official Ecclesiastich los declara libres, y que nols ligava, ê perço â 2 de Setembre 1610, se tingue Consell de cent per retractar la Concordia etiam quant al Capítol. Diversorum 7.us fol. 93.

A 24 de Octubre 1606, es una Sentencia del Canceller, en favor del Adm[inistrad].or de les Plasses, contra lo Canonge Dalmau proferida â 4 de Setembre, ut in Dietario.

A 3 de Setembre 1607, los Canonges de la Seu pretengueren fer per sí arrendament de neu, demanant quant entraría li donassen franqueza, y â 5 Consell de cent sobre dit fet, los Canonges se mogueren adassó per la gran falta sentían de neu.

A 11 de Desembre 1607, lo Consili Provincial de Tarragona embia Embaxada â Consellers ab letra de crehensa, per quels ajuden en lo del Scusado.

A 23 de Maig 1609, per que lo Portaler no volía dexar passar una Carroça de farina del Canceller sens donar penyora, lo feu posar a la presó, de que los Consellers ne feren gran sentiment, y lo Virrey ho compongué.

A 19 de Juny 1614, posaren entredit per lo procehiment que havía fet la Ciutat de levar la Carn de la Carnicería dels Canonges.

A 24 de Noembre 1614, vot de Doctors en raho que poden los Consellers continuar lo Arrendament de la neu ab destret, y ab la imposició de vuyt diners per Carrega, no embargant que pretenían los Ecclesiastichs obrir botiga de neu per â ells.

A 17 de Juny 1619, es un vot dels Advocats de la Ciutat, y Consulents â cerca de la Immunitat dels Ecclesiastichs, y

en quin cas son exempts, y en quin no, y tambe tracta â cerca de la Entrada, y venda dels fruyts dels Ecclesiastichs.

A 11 de Mars 1632, en Dietari Embaxada del Capítol â cerca de que S. Mag.d demanave se li aplicassen rendas Ecclesiasticas durant la guerra les hores present, y que la Ciutat volgues afavorirlos interposantse ab Sa Mag.t pera que nos fes, attes los Ecclesiastichs se trobaven tan carregats de obligacions, y lo ques demanave ere la meytat.

A 7 de Juliol 1633, en Dietari apar de Embaxadas del Capítol, y Bras Militar â cerca la Decima que S. Mag.t demanava als Ecclesiastichs.

A 14 de Febrer 1634 en Dietari se veu com fonch feta Embaxada als Consellers per part de tots los Capítols, Comunitats, y Clero de Cathalunya, suplicant que la Ciutat volgues scriurer â Sa Sant.d y a Sa Mag.t per raho de la Decima se demanave dels fruyts Ecclesiastichs, y â 27 de Mars Consell de cent sobre dit fet, y delibera se scrigues al S.or Nuncio de Espanya, y a 22 de dit Carta â Sa Santedat, y á 22 de Agost, altre sobre dit fet.

A 21 de Mars 1634, en Dietari se veu per quant se eren acabats los díes prefigits pera pagar los Ecclesiastichs la Decima, attes que no havían volgut pagar sino los Canonges de la Seu, y los Monastirs de esta Ciutat, se abstingueren de dir missas, y altros píos Sufragis, y las Iglesias que havían pagat, continuaren en celebrar, y â 4 de Mars hi hague suspensió de censuras per los que no havían pagat.

A 25 de Abril 1635, Consell de cent, ahont se parla del Indivís dels Ecclesiastichs.

Dijous â 20 de Agost 1643, en Dietari apar que se posá Entredit per causa que alguns fills de perdició poch tements â Deu, y â la Justicia temporal havían robada la Custodia del Monastir de la SS.ma Trinitat, trahent aquella del Sacrari del altar de N.a S.ra del Remey ab les formes consagradas, y cessaren de dir missas en dita Capella de N.ra S.ra del Remey, y á 21, lo Consell de cent deliberá se fessen tres días de dejuni, y axí mateix se fessen pregarias en dita Iglesia de la SS.ma Trinitat, y á 24, los Inquisidors anaren a la Iglesia del Pi, y allí publicaren los Salms de maledicció contra los qui havían fet lo dit robo, y á 27, no obstant lo sobre dit Entredit, lo S.or Vicari General concedí llicencia pera po-

derse celebrar missa en la Capella de Casa la Ciutat en virtut del Indult Apostolich que en dit Dietari se troba.

A 14 de Mars 1646, en Consell de cent se tracta de la Concordia fahedora entre la Ciutat, y lo Capítol, y Parroquias de esta Ciutat per raho de la Causa se aportaba en la Curia Romana â cerca los Indivisibles dels Ecclesiastichs, y á 18 de Abril, y 5 de Octubre se tracta del mateix, y á 13 de Setembre y 15 de Noembre 1648, en Consell de cent se tracta lo mateix, y á 4 de Mars 1649, en Consell de cent se tracta del mateix, y á 22 de Juny 1654, en Consell de cent se tracta del mateix, y â 19 de Agost 1655, en Consell de cent se tracta lo mateix, y á 19 de Febrer 1656 en Consell de cent se tracta del mateix, y del ajust fet entre los Ecclesiastichs, y la Ciutat, y á 16 de Noembre, 10, y 13 de Desembre 1657, en Consell de cent se tracta del mateix, y á 28 de Noembre 1659, en Consell se tracta del mateix, y á 22 de Mars 1661, en Consell de cent se tracta del mateix, y á 17 de Janer 3, y 10 de Febrer 1662, en Consell de cent se tracta lo mateix.

Dilluns â 20 de Juliol 1648, en Dietari apar que fonch posat vedat en las Iglesias de la present Ciutat per haver tirat unas escopetadas â un Capellá de las quals fonch nafrat.

Diumenge á 15 de Noembre 1648, en Dietari apar se tingué Consell de cent en lo qual se tracta de la Causa dels Indivisibles que lo Capítol de esta Ciutat havía guanyat en Roma, y á 6 de Mars 1649 en lo manual se troban los Executorials.

A 30 de Abril 1661, en Consell se tracta de las franquesas de Carns de las Personas Ecclesiasticas, y á 4 de Maig en Consell se tracta del mateix.

A 20 de Mars 1662, en Consell se tracta en orde als Indivisibles, y franquesas dels Ecclesiastichs, y á 21 de Abril, 5 de Juny, 13 de Juliol, 17, y 26 de Agost, 10, y 30 de Noembre, y 23 de Desembre en Consell se tracta lo mateix, y á 13, y 18 de Mars, 31 de Octubre, 6, y 12 de Noembre 1664 en Consell se tracta lo mateix, y á 11 de Juliol 1665, en Consell de cent se tracta lo mateix, y á 7 de Juny 1669, en Consell de cent se troba un paper en orde als Comptes donats per lo Indivís, y â 29 de Agost, y 5 de Setembre de dit any en Consell de cent se tracta lo mateix, y â 19 de

dit mes de Setembre lo mateix, y á 24 de Noembre 1683, en Consell de cent se tracta lo mateix, y á 21 de Febrer 1695, en Consell de cent se tracta del mateix, y á 4, y 6 de Abril, 7 de Agost, 12, y 13 de Desembre 1696 en Consell de cent se tracta lo mateix, y á 10, 14, y 24 de Janer 1697, en Consell se tracta lo mateix, y á 5, 13, y 26 de Agost, y 9, de Setembre 1698, en Consell se tracta lo mateix, y á 21 de Maig, y 23 de Desembre 1699, en Concell de cent se tracta lo mateix, y á 8 de Mars 1700 en Consell se tracta lo mateix, y á 5 de Abril 1700 en lo manual se troba la Concordia firmada entre la Ciutat, y la Rev.t Confraternitat de S.t Sever, y en lo mateix díe 5 de Abril, 12 de Juny, 14 y 19 de Juliol 1700, en Consell se tracta lo mateix, y á 25 de Juliol 1701, en Consell se tracta del mateix, y á 24 de Setembre 1701, en dit manual se troba la taxació de Clases de la Rev.t Confraternitat de S.t Sever, ê Individuos de ella.

Divendres á 31 de Octubre 1670, en Dietari apar que lo Capítol feu Embaxada â la Ciutat, demanant als Consellers la paga del Indivís.

A 10 de Noembre 1681, en Consell apar que lo Batlle de las Inmundicias, y lo Fosser del Capítol com á Oficials de dit Capítol deuen gosar la part del Indivís quels correspon.

Dimars á 5 de Setembre 1684, en Dietari apar que la Ciutat feu Embaxada al Ill.m S.or Bisbe de esta Ciutat, suplicantlo fos servit alsar lo Entredit per causa del robo se havía fet de la Custodia, y ostias consagradas en lo Convent de la Mercé pera continuar, y frequentar en las Iglesias llurs sacrificis, y oracions, y á 6 se tracta del mateix, y á 19 fou alsat lo Entredit.

Divendres â 4 de Maig 1696, en Dietari apar que se tingueren Conferencias entre la present Ciutat, y la Confraternitat de S.t Sever per materias de Indivís, y â 10 se tracta del mateix, y â 7, 9, y 29 de Agost, 29 de Setembre, y 8 de Octubre se tracta del mateix, y á 10 de Octubre 1698 se tracta del mateix, y â 23 de Maig, 4, y 8 de Octubre 1699, se tracta del mateix, y â 11 de Janer 1700 se tracta del mateix, y á 28 de Mars 1703, se tracta del mateix.

En lany 1355, Concordia de la Ciutat ab lo Capítol de la Seu de Barcelona, en orde â lo que deuhen pagar per lo gasto de les fonts, y la Ciutat se obliga â sas costas aportar

la aygua â la Seu, y aquí se refer, y parla tambe de la franquesa de Drets. Diversorum. 7.us fol. 107.

A 11 de Juny 1372, Concordia, ó Declaració de la Reyna, y Cardenal de Comenja sobre la Jurisdicció contra los Ecclesiastichs. Diversorum. 2.us fol 187, y á 28 de Mars 1409, fol. 189, es la Executoria de dita Concordia, y prop dit díe fol. 190 es la provisió del Rey D.n Martí sobre los prop dits fets.

A 11 de Desembre 1419, Concordia del Rey D.n Alonso ab los Ecclesiastichs. Diversorum 2.us fol 191.

Dimars â 3 de Agost 1473, en Dietari apar que se tingué Consell de 32, havent poder de Consell de cent Jurats celebrat á 30 de Juliol prop passat, ab lo qual foren restituhits, ê tornats los Ecclesiastichs en llurs franquesas, ê immunitats, segons eran ans de la Guerra, exceptat lo dret dels Cavalls.

Dimecres â 28 de Setembre 1524, en Dietari apar que fou publicada per Barcelona la gracia, ó Indult otorgat per nostre S.t Pare â la Mag.t del Senyor Emperador Rey nostre de totes les Prelatures, ê Dignitats Ecclesiasticas.

A 11 de Janer 1550, Proces fulminat á favor del Collegi de la Capella de S.t Sever de Barcelona sobre la exempció que tenen dels Canonges de dita Seu. Diversorum 4.us fol. 1.

A 7 de Octubre 1560, Sentencia del Canceller en Causa de Contenció sobre franquesa de Ecclesiastichs. Diversorum 4.us fol. 115.

Concordia de la Ciutat ab lo Capítol de la Seu de Barcelona, en confirmació de la de 1478, y aquí es insertada altre de 1399, totas son en orde â franquesas de drets. Diversorum 7.us fol. 101, y en fol. 105, es la prorrogació de la dita Concordia de 1478 feta lany 1480 entre ditas parts.

CAP. XXVIII.

ANADES, Ô EMBAXADES, Y CORREUS.

A 3 de las nonas de Agost 1329, partiren lo Conseller en cap, y tres altros Missatgers per anar al S.or Rey, per raho de armada fahedora contra Genovesos.

A 10 de Juliol 1357, albara testimonial de Consellers, de la despesa que havían feta dos Ciutadans que â 21 de Maig eren partits per acompanyar las Infantas, ço es de Barcelona â Leyda, y estigueren dotse días, fou lo gasto 41 ℔ 11 ℌ 1.

A 8 de Agost 1357, albará testimonial de la Despesa que feren dos Ciutadans qui â 10 de Maig partiren per acompanyar lo Infant Joan Primogenit del Rey, Duc de Gerona Compte de Cervera fins â Leyda, estigueren onze días, fou lo gasto 37 ℔ 3 ℌ 2, tambe compresos sos salaris.

A 15 de Agost 1357, albará testimonial de la despesa que feren dos Ciutadans tramesos â Perpinya pera consellarlo com ell ho demanava per la guerra tenía contra Genovesos, partiren â 8 de Janer 1356, y estigueren 34 díes, fou lo gasto ab salaris dells â raho 30 ℌ cascu per díe 147 ℔ 8 ℌ 10.

A 7 de Agost 1363, foren pagades 100 ℔ ℌ â Pere Desplá Conseller per la messió de anar â Huesca al S.or Rey per darli Consell en ço que dit Senyor lus demanaría apar ab altra partida de 57 ℔ 10 ℌ.

A 26 de Abril 1367, anaren dos Missatgers al Rey â Çara-

gosa per quels demanava per quel aconsellassen en certs fets seus.

A 30 de Janer 1381, lo Conseller, y Missatgers de Barcelona foren a la Coronació de la Reyna Sibilia, muller del Rey en Pere en Çaragosa, la cerimonia es scrita en los primers fulls del Dietari primer.

En lany 1382, fou tramesa Missatgería de un Conseller, y un altre Ciutadá al Duc D.ⁿ Martí, y altre al Compte dempuries, lo gasto de totas dos foren 137 ℔ 10 ℌ, lo Correu en dit temps tenía de salari per día ço es estant en Barcelona 2 ℌ, y anant fora, 3 ℌ, y â Nadal li feyan una roba, costava 5 ℔ ℌ.

A 18 de Abril 1382, foren dades al Conseller en cap 165 ℔ ℌ per la messió que ell ab tres altres Ciutadans havía de fer per la missatgería al Rey â Valencia.

A 12 de Setembre 1390, tornaren lo Conseller en cap, y un altre Ciutadá, qui eren anats vers Perpinyá per saber ardit cert de las Companyas de Armenyach ques deya entraven â Cathalunya.

Al primer de Octubre 1390, lo Duc D.ⁿ Martí, y Consellers anaren â Sanboy per la Missatgería que lo Rey feya al Rey de França, per las gents darmas que entravan â Cathalunya.

A 25 de Agost 1391, fou deliberat trametre Missatgería al Rey â Çaragosa per aplacarlo vers la Ciutat per lo ques era seguit assí, de la matança dels Jueus, com está notat en titol: Jueus, Moros &c.ª y partiren dits Missatgers â 31 de Agost.

A 18 de Agost 1393, elecció de Missatgers per anar á Tortosa al Rey qui era allá, y la Reyna.

Al darrer de Juliol 1396, lo Parlament general de Cathalunya, ô qui representava aquell en Barcelona, trameteren Missatgers en Cicilia al Rey D.ⁿ Martí, y foren los Missatgers lo Bisbe Huc de Tortosa, lo Barò Joan de Cardona, Fran.ch Çagarriga, Manuel de Rajadell Donzell, Ramon Çavall Ciutadá, y Narmengau Grimau Burges de Perpinyá, y allí es scrita la Carta de crehensa, y partiren â 12 de Agost.

A 20 de Mars 1397, partiren quatre Missatgers que la Ciutat trametía á Avinyó al S.or Rey D.ⁿ Martí que venía de Cicilia, per aconsellarli no sen portás lo Papa de Avinyó, per

lo dany quen podía venir â ell, y a sos sotmesos, tornaren á 23 de Maig, fou lo gasto de dita anada, compresos salaris, ê messions, y despeses de certas provisions otorgadas per lo Papa, y per lo Rey 592 ℔ 3 ℌ 11.

A 27 de Noembre 1397, partí lo honrat en Ferrer de Marimon, qui per part de la Ciutat aná â Çaragosa al S.or Rey, torná á 18 de Desembre, y a 22 de Desembre fou trames altre vegada al Rey â Çaragosa, y torná â 2 de Janer 1398; â 16 de Janer partiren altros Missatgers, y â 19 altros pera Çaragosa al S.or Rey, per que no don treta de grá.

A 22 de Janer 1398, los Consellers scrigueren al Rey en Çaragosa per raho del Cisma.

A 3 de Juliol 1398, los Missatgers qui eran ja tornats de Çaragosa, hi foren tramesos altre vegada al S.or Rey, y tornaren â 27 de Octubre.

A 4 de Noembre 1398, partí en Pere Dusay pera Çaragosa al S.or Rey, y torná â 21.

A 11 de Desembre 1398, partí lo honrat en Phelip de Ferrera per anar al Rey â Çaragosa, y torná al derrer de Janer 1399.

A 8 de Janer 1399, M.o Berenguer Vives, y Ferrer de Marimon partiren pera Çaragosa al Rey, y tornaren â 9 de Mars.

A 22 de Mars 1399, partiren los honrats en Bernat Buçot Conseller en cap, en Simon de Marimon, en Ramon Çavall, en Ferrer de Gualbes, en Joan de Conomines, ê en Guillem Oliver, qui per part de la Ciutat anaren â Çaragosa per Missatgers al S.or Rey, per ço com lo dit Senyor se devía coronar lo diumenge, post Quasimodo, que fou â 6 de Abril, y la Reyna lo Diumenge apres â 13 de Abril; Coronàs lo dit Rey en Martí â 13, y la Reyna D.a María sa muller à 23, y tornaren á 5 de Maig, havían de salari cascu a raho 1 ℔ 10 ℌ díe, los gastos de dita anada compres salari dels Missatgers, y gasto dels dos Verguers, Trompeta, Coch, y altros Oficials, cera, y totas altres despesas suman 742 ℔ 10 ℌ, es lo Compte en lo Dietari de dit temps a la fí.

A 10 de Juliol 1399, partiren Missatgers pera Çaragosa al S.or Rey, y tornaren â 22 de Agost.

A 22 de Setembre 1399, partí lo honrat en Ferrer de Marimon per anar â Valencia.

Al derrer de Mars 1400, partí lo honrat en Joan de Vall per anar â Çaragosa, y suplicar al Rey que aquesta Ciutat no li hagues a fer festa, per ço com devía venir assí coronat.

A 24 de Agost 1401, la Ciutat trametе Missatgería al Rey de Cicilia.

Al primer de Octubre 1401, partí lo honrat en Joan Desvall per anar al S.or Rey en Sogorb.

A 18 de Abril 1402, fou deliberat que en Ramon Çavall, y Ferrer de Marimon anassen al Rey per procurar lo pacífich estament de Mallorques, de Leyda, Gerona, Perpinyá, ê Vich, que estaven en gran desunió, y lo dany proceya de personas de la Cort del S.or Rey.

A 11 de Juliol 1402, partiren los honrats en Joan de Vall Conseller, y en Jaume Marquet per Missatgers al S.or Rey â Valencia, tornaren â 6 de Setembre.

A 8 de Juliol 1404 partiren Missatgers per anar al S.or Rey, estant â Tortosa ô Messellas.

A 29 de Octubre 1406, partiren los honrats en Ramon Çavall, y en Guillem Oliver Missatgers tramesos al Rey â Valencia, y tornaren â 10 de Maig 1407.

Al primer de Agost 1410, y díes apres se veu que la Ciutat embía sos Síndichs â Cervera, y â Montblanch, y al Papa Benedicto, y al Compte de Urgell â 16 de Setembre, y sería per tractar de la Successió del Regne que vacava per mort del Rey D.n Martí, y â 17 de Agost 1511 (*), un Conseller, y altros Síndichs anaren â Tortosa per raho del parlament de la Terra.

A 5 de Setembre 1412, partiren lo Conseller en cap, y altros Missatgers per anar â Çaragosa al Rey D.n Ferrando per visitarlo per raho de sa nova successió en los Regnes de Aragó, declarat en son favor per las nou personas ordenadas per la Terra, y tornaren â 11 de Octubre.

A 20 de Janer 1414, partiren lo Conseller en cap, y altros Missatgers per anar â Çaragosa a la Coronació del S.or Rey D.n Ferrando, y de la Reyna D.a María sa muller, y foren coronats, ço es lo Rey â 11 de Febrer, y la Reyna â 14, tornaren â 3 de Mars.

(*) En lo Ms. original-autògraf també 's consigna, erradament com aquí, l'any 1511, en lloch del de 1411, que es la data exacta, segons pot comprobarse en lo *Dietari*, vol. I, estampat, plana 173.

A 5 de Juny 1415, partí lo Conseller, y altros Missatgers per anar â Valencia per les noces del Primogenit del Rey D.n Ferrando ab la filla del Rey de Castella, y foren novis â 12, y tornaren dits Missatgers â 10 de Agost.

A 17 de Setembre 1415, partiren lo Conseller, y tres altros Missatgers per anar al Rey Ferrando qui era â Perpinyá per las vistas del Emperador Sigismundo, y del Papa Benedicto XIII, per tractar de la Unió de la Iglesia, y levar lo Cisma quey havía en la Iglesia, per aconsellar al dit Rey per la Ciutat en dit fet, y tornaren â 16 de Janer 1416, foren pagades al Coch per 122 díes los serví en dita anada 18 ℔ 6 ℌ â raho 3 ℌ lo díe, apar ab apoca feta â 28 de Janer 1416, y al primer de Febrer, Thomas Lonch Apothecari feu apoca de 8 ℔ 16 ℌ 7, per confits, y sucre, y species, y massapans presos â obs de dita Embaxada, y â 9, y a 10 de Mars son las apocas dels dos Verguers del Conseller dels loguers de les mules.

A 18 de Mars 1416, partiren lo honorable en Joan Fivaller Conseller, y altros Missatgers per anar á visitar al S.or Rey en Igualada hont estava malalt, y morí dit Rey â 2 de Abril, fou soterrat â Poblet, y tornaren los dits Missatgers â 30 de Maig, venint ab lo S.or Rey Namfos, qui era fill del Rey mort.

A 9 de Agost 1417, anaren Missatgers per part de la Ciutat al S.or Rey â Valencia, y tornaren â 26 de Febrer 1418.

A 23 de Mars 1418, partiren lo Conseller en cap, y altros Missatgers per anar á Valencia al S.or Rey, y tornaren â 24 de Maig.

A 25 de Octubre 1418, anaren Missatgers al S.or Rey â Fraga, y tornaren â 22 de Desembre.

A 7 de Febrer 1421, anaren Missatgers â Tortosa a la S.ora Reyna, y tornaren á 5 de Mars, y â 11 de dit apoca de 6 ℔ 16 ℌ per sucre â raho 4 ℌ, y citronat a raho 3 ℌ 6, confits a raho 3 ℌ 6, pinyonada â raho 2 ℌ 8 liura, y species presas per dita anada, y a 15 apoca del Candeler de 64 ℌ per antorxas, y candelas presas á obs de dita Embaxada a raho 1 ℌ 7 liura de cera.

A 19 de Octubre 1423, partí M. Fran.ch Castello per anar a la Reyna â Maella de Aragó.

A 3 de Desembre 1423, partiren Missatgers per anar â

Palamós hont era arribat lo Senyor Rey, pera ferli reverencia.

A 24 de Janer 1425, partiren los honorables en Galceran Dusay, y altros Missatgers per anar al S.or Rey â Çaragosa.

A 10 de Janer 1426, partiren los honorables en Joan Lull Conseller segon, y altros Missatgers per anar â Valencia al S.or Rey, y tornaren â 6 de Agost.

A 24 de Noembre 1427, partiren Missatgers per anar al S.or Rey, y tornaren â 15 de Setembre 1428.

A 30 de Octubre 1430, partiren Missatgers per anar al S.or Rey â Leyda, y lo un dells apres fou elet Conseller, lo qual torná â 23 de Desembre, y laltre restá allá y â 19 de Febrer 1431, anaren altros.

A 30 de Setembre 1433, havent lo Rey trames en Embaxador seu al Duc de Borgonya, y Duc de Flandes â Pere de Gualbes Mercader Ciutadá de Barcelona, lo qual tornantsen de la Embaxada, morí en Inglaterra, lo dit Duc se prengué los havers de dit Gualbes que ell havía dexat, sots títol de que no era nat de legítim matrimoni, y que perço sos bens per ley eran confiscats, y perço los Consellers li scriuen que los Embaxadors majorment del Rey, y sos bens son guiats.

A 3 de Juny 1435, partiren ab una galera los Missatgers tramesos per la Ciutat al S.or Rey â Napols, pera suplicarlo volgues (*) â estos sos Regnes de Aragó per que tenía guerras allá ab lo Duc de Milà, y ab Genovesos, y tornaren â 12 Juny 1436.

A 6 de Setembre 1435, foren elets en Missatgers el Conseller en cap, y altres per anar â Valencia â la Senyora Reyna, per ço que â 29 de Agost ere vingut lo avís de com los Genovesos havían pres al Rey, y â sos germans el Rey D.n Joan de Navarra, y el Infant D.n Enrich, y desbaratat son stol estant sobre Gayeta, y partiren dits Missatgers â 20, hont se veu que lo Conseller en cap sen aportá dos Verguers com acostuma, tornaren los Verguers â 8 de Desembre, y los Missatgers foren elegits en Síndichs de Corts ensemps ab lo Conseller en cap novam[en].t elet.

A 7 de Noembre 1436, fou legida Suplicació en Consell de cent dada per los Missatgers qui foren tramesos al Rey

(*) Ms. original-autògraf diu: *vingues.*

â Napols, y foren presos ab ell per Genovesos, deduint que estigueren presos per nou mesos, y que per la sua desliuranza havían pagat 4000 florins, y que allí morí lo hu dels Missatgers, y que havían aturada alla la roba, y largent, y perço demanavan esmena, y renumeració, y lo Consell ho comet â Consellers, y delibera fossen pagades 82 ℔ ℈ al Comanador de S.t Antoni per que era anat dos vegadas â Genova per la desliuransa dels dits Missatgers.

A 10 de Octubre 1437, la Reyna prega â Consellers trametan Missatgería al Rey que estava en guerras en lo Realme de Napols, pregantlo sen vingues, per que si la Ciutat ley deya, ell vindría, y a 12 de dit partiren pera Gayeta.

A 24 de Juliol 1438 partiren Missatgers per anar al Rey en lo Realme de Napols, suplicantlo sen vingues per lo perill en que estava alla sa persona, y tornaren â 2 de Febrer 1439.

A 16 de Setembre 1438, se veu, que los Consellers eren anats â S.t Hieronim per tractar ab la Reyna, y estigueren tres días, ê perço foren dats deu diners als mossos de les besties.

A 11 de Setembre 1443, Embaxada tramesa al Rey que era en Napols per suplicarlo vingues â visitar aquestos Regnes, y á 3 de Mars 1444 partiren ab una galera de la Ciutat, y los panons, y trompetas eren ab las armas de la Ciutat, y tornaren â 3 de Octubre, y feren relació de sa Embaxada â 6.

A 24 de Noembre 1443, per que un Missatger no volía acceptar, fou deliberat fos proceyt contra ell com es acostumat.

A 26 de Noembre 1443, partiren Missatgers pera Valencia a la Reyna, perço que havía trets de Cathalunya certs presos.

A 10 de Agost 1448, Missatgería â Perpinya a la Reyna, per que sen havía aportat dos presos allá contra Constitucions, y Privilegis, y partiren â 19, y tornaren â 9 de Noembre, y â 12 feren relació dient que acabat son negoci, la Reyna los havía detinguts per consellarla en certs negocis graves.

A 15 de Setembre 1448, scriuen a la Reyna en resposta de la sua ab que deye havía fet romandre los Missatgers de la Ciutat tramesos â sa Cort que ja estavan despatxats, per

que volía fossen en los Consells per los afers de la Reyna de França, que eran de gran importancia, y los Missatgers eren Pere Dusay, ê Jaume Ros.

A 4 de Agost 1449, requesta del Síndich al Veguer, per que no pos en execució las gracias del Rey en favor de Melchior Rajadell Mestre de Correus, dadas en lo Castell de Napols â 29 de Setembre 1446, y â 2 de Janer 1449, donant distret, y jurisdicció â dit Offici, com â cosa contraria â dret.

A 29 de Mars 1449, ordinació que Conseller no puga ser elet â Síndich de Corts sino seran Generals, ni â Missatger si no es Missatgería per Noces, ô Coronació de Rey.

A 2 de Janer 1450, partiren Missatgers per anar â Perpinyà â la Reyna per que tornás a loc lo prejudici de haverse pres las Vilas de Tarrassa, Sabadell, y Moncada, y â 18 de Febrer scriuen que han presentats â la Reyna los dissentim[en].ts, y les altres scriptures als Vice Canceller, Regent, y altres Doctors, y que les coses â ells comeses teníen son compliment, y tornaren â 7 de Mars. A 19 de dit lo Consell delibera, que attes la Embaxada feta a la Reyna no era estada de efecte, que perço anas Embaxada al S.or Rey â Napols, y que fos armada una galera, partiren â 15 de Juny, y tornaren â 28 de Desembre, ab dita galera.

A 9 de Setembre 1450, los Consellers scriuen â dos Missatgers tramesos al Senyor Rey en Napols, yls acusan la sua de 4 de Agost, ab que diuen que eren estats Compares del S.or Duc de Calabria.

A 20 de Desembre 1451, partí un Missatger al S.or Rey â Napols, pera presentarli una Conca dargent, per a banyarse, y una S.ta Eulalia que la Ciutat li trametía per Donatiu.

A 25 de Abril 1453, lo Consell delibera embiar embaxada al S.or Rey â Napols, per la revocació que ab sa letra lo Governador havía fet de tots Privilegis de la Ciutat otorgats â beneplacit, y partiren â 8 de Maig ab una galera.

A 5 de Noembre 1454, partí un dels Advocats de la Ciutat per anar á Napols al Senyor Rey, per que en la Cort general no volíen admetre als Síndichs de Barcelona, ab motiu de ser officials reals, per que deyen que lo Rey havía fet, y elegit lo Consell, y jatsie que lo dit no anava ab titol

de Missatger, sino com â trames, los quals no solen jurar, tota via jura.

A 25 de Janer 1458, es una letra del Rey en recomendació de Bernat Fivaller Missatger trames per la Ciutat al S.or Rey â Napols, es molt honrada peral dit Fivaller.

A 18 de Noembre 1460, letras del Rey D.n Joan, fent mençió de la Embaxada que la Ciutat li havía tramesa ab títol de Embaxadors, son insertadas en un acte continuat en libre de notas ab cubertas intitulat: Antiquus notularum Barcinonæ.

A 9 de Desembre 1460, los Deputats entenent que lo Rey tenía pres al Príncep D.n Carlos, deliberaren embiar Embaxada al Rey, y fou de dotse personas, entrels quals era lo Conseller en cap, y la Ciutat embiá tambe vuyt personas, dos de cada stament â Çaragosa hont era lo Rey, y â 7 de Febrer 1461, vingué embaxada del Rey al Consell, per dar raho de dita captura, y â 6 de Mars, se feu elecció de Embaxadors, ço es un de cada stament, per anar a visitar al dit Príncep, que ja era fora de la Presó.

A 26 de Maig 1461, elecció de dotse personas, tres de cada Stament per anar â Caldes a la S.ra Reyna, per la Capitulació de Concordia ques tractava ab lo Rey, ê apres â Vilafranca hont era la Reyna, y tornaren â 17 de Juny, dita Concordia era sobre las diferencias, y contencions suscitadas, per ocasió de la Captura del Príncep.

A 19 de Juliol 1462, en temps, y per dita ocasió de las turbacions del Rey D.n Joan, vingueren vuyt Embaxadors de Valencia â Casa la Ciutat, ê arribats al hort, los Consellers acompanyats de Promens los reberen els feren seure entre ells, los quals explicaren sa Embaxada apres de haver dada la letra de crehensa, y digueren que aquell Regne de Valencia sentint las novitats, ê grandíssima congoxa en que aquest Principat estava, los trametía per si algun benefici hi podían procurar, ê suplicavan aquesta Ciutat los plagues dir qual fi volíen de aquestas cosas, car ells eren assí per pendrer tot treball, no escusant despesa alguna. Vide lo Dietari.

A 4 de Agost 1467, deliberació de fer cota, caperó, ê folradura al Correu.

A 13 de Desembre 1473, en certa demanda que havía fet

un Missatger contra la Ciutat devant lo mateix Consell, fou condemnat, y recorregue al mateix Consell.

Al derrer de Maig 1475, elecció de Correu de la Ciutat, vacant per mort del altre, per que jatsíe era estat diferit de elegirne per benefici de la Ciutat, empero eres mostrat que en moltes coses, feya grandíssima fretura.

A 20 de Juny 1476, havent lo Consell deliberat, que anas lo Conseller en cap, y tres altros Síndichs de les Corts de Leyda â acompanyar al Rey â Navarra a las vistas de son fill el Rey de Castella, tractant de la forma, y gasto, deliberan que jatsíe que per ordinació tals Missatgers no passant la mar eren tenguts tenir continuament sinch besties de cella cascu, y havíen de salari 30 ℔, y moltes altres coses que ara per la disposició de la bossa comuna no poden haver, empero que ara tingan solament cascu quatre bestias de cella pera sí, y sos servidors, y que en loc de la quinta, tingan una azembla ab son traginer, y que per salari, y per totes coses hagen 30 ℔ y no res mes, salvo que la Ciutat dega pagar la persona del Coch, y â 12 de Juliol, los prefigexen dos mesos per anar, estar, y tornar.

A 23 de Juliol 1476 partiren M.º Joan Lull Conseller en cap per haverlo demanat lo S.or Rey, y altres Embaxadors pera Navarra a las vistas del Rey ab lo de Castella, portaren dos Verguers, y â 12 de Agost se veu com foren rebuts en Çaragosa ab molta honra, yls feren present, y com se refer en Consell â 20, y â 22 se veu com en Stella de Navarra pretengueren impedirli que anas ab massas altas, y lo Rey declara que lo Conseller podía, y devía anar ab massas alçadas, y á 21 de Setembre tornaren, y ni al anar, ni al tornar nos scriu que fossen acompanyats per Consellers.

A 7 de Maig 1477, lo Consell delibera embiar Embaxada al Rey per que los Deputats no pagavan los Censals.

A 24 de Juliol 1477, havent los Consellers fet renovar lo targe, ô senyal del Correu per la venguda del Duc de Calabria, deliberan li síe feta roba.

A 21 de Janer 1479, deliberan que vage lo Síndich al S.or Rey D.n Ferrando per darli avís de la mort del Rey D.n Joan son Pare.

A 27 de Noembre 1480, se refer com lany 1453, fou feta Embaxada de dos Ciutadans al Rey en Napols, y que per

Scrivá de la Embaxada ana Joan Brujó Not[ari]. ab salari de 22 ℔ per, die ab carrech de portarsen un scrivent, y ab dues mules â despesa sua, y ara demanava lo cumpliment de son salari, y attes que consta havía tengut Jove, y dues mules, deliberan li sie pagat.

A 22 de Juny 1481, se refer que es costum, que sempre que lo un dels Verguers es absent, ô indispost, serveix en son loc lo Correu.

A 7 de Noembre 1481, Embaxada de tres personas delibera lo Consell, en que ana lo Conseller en cap al Rey, per les luycions, y vendas de Censals del Rey D.ⁿ Joan son Pare, declaradas novament per sa Senyoría.

A 6 de Febrer 1482, se veu que un Correu anant, y venint de Medina del Campo, assí en deu díes anar, y deu per tornar, li donan per tot lo viatge sols 20 florins.

A 16 de Janer 1484, lo Consell no vol saber las instruccions de las Embaxadas, per que estigan mes secretas.

A 29 de Janer 1484, la Ciutat trameté Missatgería al Rey, y tornaren â 9 de Abril, y era per raho dels blats de Aragó, que lo Thezorer del Rey feya baxar per lo riu, y la Ciutat los aturava â Flix, sobre que hague debats, y diferencias, empero la cosa succehí â favor de la Ciutat.

A 9 de Agost 1484, elecció de Embaxador al Rey per lo fet de la Inquisició, y á 21 partí, y a 15 de Desembre feu relació de sa Embaxada, y que lo Rey faría moderar lo modo del proceyr.

A 26 de Octubre 1485, Embaxada de dos Ciutadans va al Rey per lo fet de las commocions dels Pagesos de Remença, y per lo fet de la Inquisició novament introduida, y solicitan la Sentencia del Rey en virtud de Compromís dels Senyors, y dels Pagesos â 14 de Maig 1486.

A 20 de Noembre 1487, lo Consell delibera embiar Embaxada al Rey â Çaragosa, y partiren â 5 de Desembre, y tornaren â 16 de Febrer 1488, y era en raho del nou Tribunal de la Inquisició.

A 20 de Maig 1491, lo Consell loa, y aproba la Embaxada, que sens sabuda sua per mes secret los Consellers havían tramesa al Rey per la contribució dels Ecclesiastichs en les imposicions, y bon redres de la Ciutat.

A 2 de Janer 1496, se mostra com en anadas de Consellers, lo Scrivá es â nominació del Scrivá major.

A 19 de Agost 1496, fou deliberat anas el Conseller en cap al Senyor Rey â Gerona, per lo fet dels Militars, qui pretenían entrar en lo Regiment de la Ciutat, y partí á 24.

A 25 de Abril 1497, fou deliberat que anas lo Conseller en cap â Burgos en Castella acompanyat de un Ciutadá, per visitar la Senyora Princesa per les Noces novellament fetas ab lo Príncep D.n Joan, lo qual ja ere jurat com apar, per que la Reyna sa mare D.a Isabel com â Tudriu seu, per que era de edat de tres anys jura â 5 de Noembre 1481, y lo mateix Príncep jura personalment â 4 de Setembre 1493, y en la deliberació diu, com es de costum, partí a 22 de Maig, y á 22 Juny los Consellers reberen letra de dit Conseller en cap, y de son company, ab que avisan foren rebuts en Çaragosa ab molt gran demonstració, yls feren un bell present, yls daren posada. A 4 de Agost tornaren, y al ques compren de la scriptura, fou rebut ab cerimonia dels altros Consellers, per que diu, com axí sie estat trobat per antigua practica, que â semblants Embaxadors se devía exir, y no â altros.

A 26 de Noembre 1497, Missatgería de dos Ciutadans deliberan sie tramesa al Rey per lo fet dels Cavallers que volíen entrar en lo Regiment.

A 8 de Febrer 1503, fou deliberat anas Embaxada al Rey per cosas de Inquisició, per que havían assotat ab mitra de heretge encara que nou fos â un home de Barcelona, y â 15 deliberan que â dits Embaxadors fos donat â cascu 1 ℔ 10 ß per die com es costumat, y atzembles, y Coch, strenes, y altres despeses acostumades, y encara que lo Rey scrigue no anàs, fou deliberat â 10 de Mars que anas.

A 17 de Janer 1505, fou feta extracció de dos Missatgers per anar al S.or Rey per cosas molt tocants defença de Privilegis, y libertats de la Ciutat, y en lo Consell nos specifica per que era, y declaran sie armada la galera de la Ciutat per dit efecte, y creats Capitá, y Officials, y â 24 se tracta de extinguir la dita Embaxada, pus las causas cessavan, y fou deliberat que no fos extincta, ans la Extracció estigues en sa forsa y valor, empero que síe extincta la Capitanía, y officis de la galera, la dita Embaxada era per cosas de la Inquisició, com apar ab letra de Consellers al Rey â 29.

A 27 de Mars 1506, scriuen al Rey, alegrantse com havían sabut, que la Reyna Germana sa muller era arribada,

y que ja foren anats a ferli reverencia, sino per que lo nou privilegi del Regiment disposa que los Embaxadors se degan traure â sort, y en tals ocasions ha costumat anar Conseller en cap ab insignias de Conseller, y lo Rey respon ab sa carta dada en Vilafranca â 25 de Maig, que la hu dels Missatgers síe lo Conseller en cap, y laltre â la sort, empero que no vingan encara fins que ell estiga de assiento en algun loc ab la Reyna, per que la Embaxada síe ab major reputació, dita letra del Rey está volant enlardada.

A 5 de Noembre 1507, Conseller per sos propis negocis parteix pera la Cort.

A 26 de Juliol 1508, lo Consell delibera trametre Embaxada del Conseller en cap, y tres altros trets â sort, per la captura de dos Ciutadans presos per la Cort Real â causa de certs vots que havían fet en Consell de cent, y crech no ana, per que hay nota que diu foren trets ab la Corona.

A 20 de Desembre 1510, los Consellers scriuen al Rey, suplicantlo guarde lo privilegi de la Confraría dels Correus de la Capella den Marcus, contenint que vacant lo ofici de Hoste de Correus, los Majorals fassen terna, y S. Mag.d ne deu elegir hu.

A 7 de Juliol 1511, ana Embaxada al Rey, y tornaren â 26 Janer 1512.

A 12 de Desembre 1511, havent lo Rey scrit â Consellers, no pagassen â certs Embaxadors, sino fins â cert die, per que â dit die los havía despedits, los Consellers li replican.

A 8 de Octubre 1516, ab letras de Consellers peral Arquebisbe de Çaragosa, y Valencia se veu que mort lo Rey Ferrando, la Ciutat embia al Rey son Net en Flandes â Jaume Planes Scrivá del Consell â títol de Síndich, y la Embaxada que havía de explicar es en lo primer full del libre de letres reals.

A 13 de Desembre 1532, apres de ser extrets ja díes havía, ço es â 10 de Noembre dos embaxadors per lo fet del Inquisidor, per lurs indisposicions no pogueren fer dita Missatgería segons relació de Metges, ne tragueren altros dos.

A 9 de Abril 1550, los Deputats deliberaren trametre Embaxada al S.or Príncep en Castella per lo agravi de haver aposentats los Soldats en Perpinyá per las casas, y lo hu

dels tres Embaxadors era lo Conseller segon, empero la Embaxada no aná.

A 14 de Juny 1555, fou deliberat trametre Embaxada de un Ciutadá a la Cort, per lo agravi que feu lo Virrey â Consellers lo die de Corpus en donar los bordons del talem per que faltava un Conseller, y axí sobrava un bordó, ê perço sa Senyoría volgué lo portas un Ecclesiastich, jatsíe que los Consellers li diguessen no era costum, ê perço los Consellers sen anaren, y sa Senyoría doná los bordons, a quí volgué, y ell se posá derrera la Custodia, y lo Embaxador quant torna, portá letres en satisfacció peral Virrey, y Real Consell.

A 9 de Janer 1561, lo Consell delibera embiar un Embaxador al Rey, nomenador per Consellers, per que lo Visitador de Junqueras volía posar las monjas en Clausura.

A 22 de Janer 1562, lo Consell de cent delibera anas Embaxada al Rey, per la cadira, y coxí que la Virreyna volía tenir al altar major de la Seu, y paraules injurioses que sobre asso el Virrey havía dites â Consellers, sobre que lo Rey scrigué apres com se veu â 25 de Mars.

A 4 de Febrer 1568, lo Consell delibera embiar Embaxada per raho de la carta que havían rebuda del Rey avisant de la captura del Príncep D.ⁿ Carlos, y elegiren un Cavaller, y no fou per extracció de bossa.

A 21 de Noembre 1568, delibera que lo Correu de la Ciutat que va cada any â portar al Rey lo avís dels novells Consellers, vage per la posta, y no per sas jornadas com acostumava.

A 17 de Agost 1569, lo Consell de cent no havent volgut loVirrey oyr als Consellers haventley embiat â dir per lo Verguer, y apres per lo Síndich, delibera trametre Embaxada de tres personas al Rey per la captura dels olim Deputats, y foren votats per scrutini, y partiren per la posta â 20, y nols acompanyaren los Consellers per que no es de costum acompanyar sino als Síndichs de Corts generals, y Embaxadors que van per Bodes del S.ᵒʳ Rey, ô per Coronació, y â 23 partiren nou Embaxadors per part dels Deputats.

A 13 de Desembre 1569, foren deliberadas Embaxadas al Papa, y al Rey, per la calumnia que havían posada los Inquisidors en Roma contra Cathalans, tractantlos de que no guardan la fe â Deu, ni al Rey, ordenant que las 24,

16, 8, y 4 no poguessen elegir de si matexos per anar ab salari, ô Dietas, y que quant farían elecció fos en esta forma, ço es que los Consellers nomenen tres, y lo Consell per scrutini ne prenga hu, y partiren â 24 de Janer 1570, y â 17 de Setembre lo Embaxador de Roma, tornat, feu relació, y aquí son insertadas dos letras del Papa.

A 4 de Desembre 1571, embaxada al Rey per lo entredit quey havía per raho del subsidi concedit per lo Papa al Rey sobre les rendes Ecclesiasticas, y eran per tota Cathalunya, y havíay cessació â Divinis, y apres de deliberada dita Embaxada, reberen letra del Rey ab avís del naximent del Príncep D.ⁿ Ferrando, y per ço ab la matexa letra li donan lo parabien, y à 3 de Janer 1572, lo Rey scriu en resposta de la de la Ciutat, rebuda per lo Embaxador.

A 27 de Noembre 1572, Consellers, y vuytena dels Ecclesiastichs elegiren un Ciutadá per Embaxador al Rey per lo debat de las Cadiras, y de las franquesas ab los Canonges.

A 16 de Agost 1573, Embaxada embia la Ciutat al Rey per lo garrot de March Antoni Fornés, per Sentencia de la Capitanía Gen.[1]

A 24 de Setembre 1576, per dar raho al Rey dels agravis feya lo Virrey, fou deliberat anás un Embaxador, y apres de tret, fos votat ab lenques de paper per scrutini si aniría, ô no, ê isque Pere Cassador, y fou votat que anas.

A 22 de Janer 1579, Embaxada embia la Ciutat al Rey per la captura del Síndich de Perpinya anant â la Cort, que fou pres de manament del Virrey.

A 26 de Juny 1579, fou deliberat trametre un Embaxador â Roma, per las diferencias de la Mercé sobre la elecció del General, y fou elegit Luis Dusay, y per que fou pretés era contra privilegi, â 2 de Juliol ne tingueren Consell de cent, y fou extret, y votat per scrutini Thomas Pujades. Estas pretencions de la Mercé entre Castellans, y Cathalans foren molt contrastadas specialment per lo Rey, y no tingueren bon succés, y duraren molt, y costaren molt, y torna Conseller en lany 1586, y fou rebut de cerimonia.

A 26 de Abril 1582, Galceran de Cahors fou extret Embaxador, y votat per scrutini per anar al Rey, per quexas que tenían del Virrey.

A 22 de Noembre 1582, los Consellers scriuen al Rey, y

trametèn un Síndich per demanarli favor per obtenir del Papa un motu propi contra agavelladors de forments, y arrendadors.

A 27 de Maig 1583, havent Thomás Pujades Embaxador de la Ciutat en Roma scrit â Consellers li embiassen letres en blanch, per que sen pogues valer, li responen no era factible.

A 11 de Mars 1585, fou deliberat trametre Embaxada al Rey per las cosas de Montserrat, y aná per dit efecte Miquel Bastida. Item aná altre vegada votat per scrutini per la Captura de Pere, y de Fran.ch Cassadors germans impetits de haver conspirat contra la persona del Prior D.n Hernando Loctinent Gen.l contra veritat, la deliberació del Consell fou a 18 de Maig 1579, y tornantsen de la Cort ans de arribar fou trames altra vegada a la Cort per los negocis de la Mercé.

A 28 de Setembre 1586, anada de quatre personas, una de cada Stament al Rey per la quexa que tenían de que las Corts se fossen closes ab dissentiment dels Síndichs de la Ciutat, y per altros caps, y tornaren â 22 de Desembre, y a 5 de Mars 1587, lo Virrey a quí vingue remes el Despatg del Rey sobre estas cosas, dona â Consellers la petició presentada al Rey ab las decretacions en ques demanava la paga de les pensions del Rey D.n Alfonço, la Venda dels molins, dels Cops, y molts altros caps.

A 6 de Juny 1587, partiren pera la Cort Joan Sala, y Barthomeu Bofill Notaris de Barcelona Síndichs de la Ciutat per lo recors dels olim Síndichs de les Corts â la Regia Audiencia, de la declaració contra ells feta per lo Consell de cent, y per la Captura del Scrivá major, y per lo sisen Conseller, y altros caps.

A 26 de Agost 1587, partiren Galceran de Cahors, y Geronim Magarola Embaxadors per anar al Rey, y los Consellers nols acompanyaren, anaven per als matexos efectes.

A 7 de Janer 1588, anada de dos Consellers, hu per la costa de levant, y altro per ponent, per fer aprehencions de blats.

A 11 de Febrer 1588, fou deliberat que anas lo Conseller segon a la Cort acompanyat de dos personas de cada stament per dar raho al Rey dels agravis que feya lo Virrey, y Real

Consell, axí en donar tretas de blats, com en perseguir â Consellers, y Advocats, y altros per les aprehencions de blats que feyen, ê partí â 21 ab cerimonia de Consellers, y no arribá â la Cort, per que lo Rey scrigué no anas, y en apres aná lo Conseller en cap per la posta ab tres altros Embaxadors trets ab terna de cada bossa, y lo Consell de cada terna ne prengue hu com se veu â 24 de dit, y â 22 de Mars, 2, y 20 de Maig se veu que lo Rey no volía entras en la Cort ab gramalla, y torná dit Conseller en cap â 15 de Juliol, y entra de cerimonia, y quant fou â Tortosa se li feu contrari que anas ab gramalla, ê perço la Ciutat isque ab la bandera contra Tortosa, empero la cosa se compongué, los tres Cavallers qui anavan ab lo Conseller no teníen salari nengu, sino tantum la taula del Conseller, com se infereix de una carta de 6 de Maig, foren grandisimas las demonstracions que feu la Ciutat, y las ofertas de gent que li feyen las Ciutats, y Vilas, y moltas personas principals de Cathalunya, y Çaragosa, com se veu en libre de Solemnitats Reals.

A 30 de Maig 1588, lo Consell delibera trametre Embaxada al Rey, y foren votats per scrutini, per los Recors de Dn Joan de Queralt olim Deputat, condemnat en Visita, y los Deputats â 9 de Juny deliberaren trametre Embaxada de nou persones, entrels quals era nomenat lo Conseller en cap, y lo Consell delibera no anas, y â 21 de Juny son las letras, y Instruccions.

A 24 de Juliol 1588, Embaxada de tres persones al Rey per darli raho del procehiment de la bandera contra Tortosa, y querellas del R.^{l} Consell per las Regalías que sobre asso feyan.

A 4 de Juny 1591, partí Embaxada de un Ciutadá, per dar raho al Rey del agravi del Marques de Torrillas General de las galeras, com está notat en títol de galeras, y per tractar lo Assiento del Deputat Granollachs.

A 9 de Noembre 1591, Embaxada de tres personas al Rey per suplicarlo á favor dels de Çaragosa, per raho del Exercit que lo Rey havía trames contra aquella Ciutat, y Regne, per lo cas de Antonio Perez, y a 11 lo Concili Provincial de Tarragona trameté Embaxadors â la Ciutat per dit negoci, y dit die la Ciutat trames al Concili pera quel prorroguen pera Barcelona.

A 2 de Noembre 1594, partí Joan Sala Not[ari]. Síndich pera la Cort, per lo agravi de haver tret de Cathalunya â Pere de Mur, y de Navarro, y altros caps.

A 26 de Mars 1596, anada de Gaspar Massaguer Cirurgiá Síndich creat pera la Cort.

A 6 de Janer 1599, lo Consell delibera anás lo Conseller en cap al Rey per suplicarlo vingues â celebrar son casament assí, como ho havía scrit, per que apres scrigué sería en Valencia, y â 11 partí dita Embaxada sens cerimonia per causa del dol del Rey mort, y tornaren â 19 de Febrer, tampoch noy hagué cerimonia, sino que los Consellers ordenaren que isquessen alguns Officials.

A 2 de Janer 1602, fou deliberat que Gaspar Massaguer Cirurgiá anàs com â Síndich a la Cort, entre altres cosas per demanar privilegi de sisen Conseller, y privilegi de Marquesos de Flix.

A 2 de Mars 1602, fou deliberat anas Embaxada del Conseller segon, y tres Embaxadors al Rey, per la captura dels Deputats, y â 7 de Abril Consell per lo avís que tenían com ja era entrat en Valladolid.

A 22 de Juny 1602, lo Consell de cent delibera que lo Conseller segon que ja era tornat de la Cort, hi tornás altre vegada, acompanyat de quatre personas una de cada Stament per lo mateix negoci, per que no havía portat bon compliment de recaptes.

A 30 de Noembre 1603, partí Bernat Pau de Belloch Embaxador â Roma trames per las diferencias de la Ciutat ab los Ecclesiastichs, y torná â 3 Agost 1604, y lo die 30 de Octubre 1603, fou deliberat tambe anás al Rey, y al Nuncio Embaxada per dit negoci, y fou lo Embaxador Fran.^{ch} Palau.

A 4 de Mars 1605, el D.^{or} Vicens Castello fou extret, y votat per scrutini per embaxador per anar al Rey, per necessitats de blats, y a 25 de Setembre es una letra del Rey sobre dita Embaxada, y donali títol de Embaxador, en la Cort se li feu dificultat sobre donarli aquest títol, y trameterenli de assí lo Privilegi del Regiment, y algunes letres Reyals. En lany 1572 es altre letra del Rey, y â 14 de Setembre 1592 es altra continuada en lo Consell ques tingué dit die.

A 16 de Febrer 1606, es dada forma com se han de examinar, y clourer los comptes dels Embaxadors.

A 17 de Maig 1608, fou deliberat anas al Rey embaxada del Conseller en cap, y tres Embaxadors per la professó de la translació del Cors de S.n Ramon, per raho de que lo Virrey, y Real Consell impedían que los Consellers no ordenassen, y distribuissen los locs com han acostumat, y partiren de assí ab acompanyamnet de Consellers, y no arriba sino fins â Çaragosa, hont los Jurats de alla honraren molt al Conseller, yl hospedaren, y tornat lo Consell delibera que lo Conseller en son nom embias pera las mullers dels Jurats stoigs, y altres cosas de cost fins en 300 ℔ ϑ. En las instruccions de dits Embaxadors son molts exemplars cotats, y partiren â 23, empero no arribá sino sols hu dels Embaxadors; las letras del Rey per que no anassen son â 31 de dit mes de Maig.

Al primer de Mars 1610, fou deliberat, que daquí avant Salaris de Embaxadors sels hagen de comptar per rata fins al die que tornan, y no per mesadas, y quels síe notificat quant juraran.

A 2 de Setembre 1610, fou deliberat que lo Síndich de la Ciutat Steve Gilabert Bruniquer anas á Roma, per raho de procurar un breu contra Ecclesiastichs qui pastan pera vendre, partí â 26, y torná â 2 de Juny 1613, sens conclusió del negoci.

A 20 de Setembre 1611, Fran.ch Gualbes de Corbera fou extret, y habilitat per scrutini per anar al Rey per lo fet dels Inquisidors, y molts altros abans foren extrets, y votats, y no tingueren cumpliment de veus.

A 15 de Desembre 1612, Extracció de Felip de Sorribes Embaxador votat per scrutini.

A 2 de Abril 1616, lo Rey scriu que escusen la Embaxada del Conseller que li volíen embiar per darli el parabien dels Casaments del Príncep, y Reyna de França sos fills. In 4.° Regiarum litterarum fol. 90.

A 21 de Setembre 1616, deliberan Embaxada al Rey per lo de la Pragmatica dels Pedrenyals, y aná el D. Joan Fran.ch Rossell, y â 10 de Octubre Consell per una Carta del Rey, manant que no anas.

A 2 de Octubre 1616, lo Rey scriu no li embíen embaxada per las pretesas quexas contra lo Virrey de procehir contra constitucions, per que nou era antes ab son govern havía pacificada la terra de Ladres.

A 5 de Noembre 1616, lo Consell de cent prohibeix que nengun Conseller puga anar â Flix, ni a altre part sino ab deliberació expressa de dit Consell, salvas las anadas ordinarias.

A 5 de Agost 1617, lo Concell de cent delibera que lo Conseller en cap, y tres Embaxadors anassen al Rey pera impetrar lo nou privilegi que la Ciutat demana de fabricar moneda de plata a la ley de Castella, y â 76 Reals lo march, y no foren votats, y â 11 de dit nova extracció en Trentenari de dos dels tres Embaxadors per que los primers havían renunciat, y á 28 Consell per que lo Rey havía scrit no anassen, y â 16 de Setembre en Consell es la Relació de la magnífica Entrada del Conseller en la Cort. In 4.° Regiarum litterarum fol. 98.

A 20 de Noembre 1617, relació de la Embaxada que era anat lo Conseller en cap, y de las honras li havían fetas allá, y per lo camí.

A 17 de Janer 1618 Consell de cent en lo qual un Embaxador de la Ciutat fa relació de sa Embaxada que ere estat trames pera impetrar la revocació de la Pragmatica dels Pedrenyals, y fonch resolt pagarli lo que demanave per las rahons de la mateixa deliberació.

A 3 de Mars 1618, en Dietari apar de la Relació que enviaren los Embaxadors de la Ciutat, ques trobavan en Madrid, de la que havían fet a la Ciutat de Toledo en execució del que sels havía scrit, en la qual se expressa tot lo ques feu y obrá, y â 25 de Abril, los Embaxadors la feren en Consell de cent.

A 27 de Abril 1618, Relació de la anada de Juliá de Navel â Toledo.

A 5 de Setembre 1620, en Concell de cent se veu com fonch feta extracció de tres Embaxadors pera embiar al Rey â suplicarlo se dignas manar al Loctinent de Mestre Racional sobresegue en lo mandato te fet als Consellers, y Clavari, que dins trenta dias posassen los actes dels Arrendaments de las Imposicions de la Ciutat desde 8 de Juliol 1599, fins lo any 1619, per veurer lo que han importat ditas collectas, y lo que de ellas ne toca â S. Mag.t pagarse dins dit termini, sobre del que hi hagué molts Consells, Juntas, vots, y Cartas desde 5 de Setembre 1620, fins â 14 de Noem-

bre 1621, com se menciona en lo Cap.l 21 del present llibre, sots títol de Contencions, y debats.

A dos de Maig 1622, lo Consell de cent en vista de tres Embaxadas resolgué embiar al S.or Pau de Altarriba Conseller en cap â suplicar â S. Mag.d fos servit dignarse venir â jurar los Privilegis, y Constitucions en esta Ciutat, y foren extrets en Proms de dit S.or Conseller M.r Geronim de Oller Ciutadá, Joan Baptista Cassador, y de Aguilar Militar, y M.r Fran.ch Çafont, y apres de dita deliberació, y extraccions se troban continuats los Salaris, Vestuaris, y demes del S.or Conceller, Promens, Secretari, Scrivá Racional, y demes gastos, fentse menció de la forma, y disposició se tingue per semblants funccions en los anys 1599, y 1608, y lo mateix die 2, en Registre de Cartas comunas fol. 80 son las Instruccions de dita Embaxada, y â 9 de Noembre lo Consell de cent feu declaració en la delatura fulminada contra los dits tres Proms y foren condemnats, ço es dit M.r Geronim Oller â ser privat del Offici de Escarceller, y extret altre en son loc, com lo mateix die fonch extret, M.r Franc.ch de Corbera de Gual, que lo mateix die jurá, y prengue possessió, M.r Joan Bap.ta Cassador fonch condemnat en esser privat de officis de la Ciutat per temps de dos anys, y M.r Fran.ch Çafont, que fos suspes per temps de un any de obtenir officis de la Ciutat. Deuse advertir, que encara que lo Rey â 10 de Juliol scrigué a la Ciutat, que ab la brevedat possible vindría â jurar los Privilegis, y que donaría avís del die de sa Vinguda, com ho entendría del Vice Canceller com de la Carta, y lo que digue lo Vice Canceller apar en Registre de Cartas Reals fol. 165, y apres ab carta dels Consellers fonch ordenat â dit Conseller sen tornas, no pogue ser per que morí en la Cort.

A 23 de Janer 1623, lo Consell de cent resolgue anás â Madrid per Embaxador un Conseller, pera suplicar novament á S. Mag.t fos servit honrar esta Ciutat ab sa Real presencia, y fonch elegit lo D.or Joan Lluis Vileta Conseller en cap, y li foren extrets Consultors per dita Embaxada, y â 25 es la Carta pera S. Mag.t y abans las instruccions, y á 6 de Febrer Consell de cent per que havían despatxat manament al Conseller pera que sen tornás, y â 11, Consell per quel havían fet exir de Madrid, y á 3 de Mars Consell, per quels

havían fet manament isqués de Alcalá; Durant esta Embaxada hi hague moltas controversias, y suspensió de dit D.or Vileta, segons se menciona en lo present llibre Cap.l 3.

A 11 de Maig 1623, en lo llibre de Cartas Reals fol. 188, Carta de S. Mag.t ab la qual se dona per servit de haver asistit al jurament del S.or Bisbe Virrey, nomenant Embaxador â Joseph Sescases qui ere a la Cort ab lo Conseller Vileta.

A 31 de Agost 1623, en Registre de Cartas Reals fol. 190, S. Mag.t diu que a la instancia que li han feta los Embaxadors de la Ciutat pera que vingues â jurar, que vindría quant antes sens perdrer una hora de temps, diferint pera les hores la mercé que se li suplicave, y insinuá lo orde havía donat â Joseph Sescases Embaxador pera que sen torne, y â 13 de Febrer 1624, es en Consell la Relació de dit Sescases.

A 4 de Janer 1626, Consell de cent en lo qual per haver rebut una carta de S. Mag.t ab la qual los noticiava com havía resolt venir â jurar las lleys, y Constitucions, y celebrar Corts en Cathalunya, per lo qual efecte enviaría las Cartas convocatories, y per las causas, y rahons en dit Consell exprimidas; y per las ques diuen en lo Consell de cent ques tingué als 11 del mateix, deliberá se embiassen dos Embaxadors â Sa Mag.t suplicantli fos servit dignarse honrar esta Ciutat ab sa Real presencia, y en ella prestar lo jurament acostumat, y se extragueren Síndichs de Corts, als quals sels firmá Sindicat, disposantse en dit Consell altres coses â cerca la Venguda de S. Mag.t com en ell es de veurer, y â 21 del mateix en Registre de Cartas comunas fol. 130, 140, 141, 145, y 146, son las instruccions perals Síndichs de Corts, y Embaxadors.

A 5 de Febrer 1626, en lo Consell de cent fonch feta Extracció de tres Embaxadors per anar â S. Mag.t sobre lo antecedent fet, y per quant tots renunciavan, delibera que los extrets fossen tornats â embursar, y se fes Extracció, y que en cars tornassen â exir, que â ells, ni â altres no sels admetes la renunciació ara, ni en lo esdevenidor, ans be se observas lo resolt per lo dit Consell â 28 de Mars 1623.

A 6 de Noembre 1629, partiren de esta Ciutat dos Embaxadors pera la Vila de Perpinya al Virrey ab carta per lo

alvorot succehit de las galeras â 19 de Octubre, y â 29 de dit mes de Noembre dits Embaxadors feren relació en Consell com se diu en Dietari.

A 7 de Febrer 1630, se veu que dos Cavallers anaren â S.n Feliu â donar la ben venguda a la S.ra Reyna de Ungría apar en Dietari, y â 8 de dit entrá dita S.ra y â 5 de Abril los Consellers los deliberaren 30 ℔ ϑ â quiscu per los gastos havían tengut.

A 7 de Desembre 1630, en Consell de cent vingué un Embaxador de Valencia, demanant se li restituhís una partida de blat que la Ciutat los havía fet aprehenció, y lo Consell ho cometé â Consellers ab plenitut de poder, y â 13 es altre Consell â cerca dit fet, ahont aná dit Embaxador, y en Dietari se diu segué despres del primer Prom.

A 24 de Desembre 1631, en Registre de Cartas Reals fol. 121, es una R.l Carta ab la qual diu Embaxador á Joseph de Bellafilla.

A 10 de Abril 1633, essent arribat en la present Ciutat D.n Lupercio de Contemina Embaxador de la Ciutat de Çaragosa, li embiaren per dos Cavallers â donar la ben venguda, y oferírseli en tot per part de la Ciutat, y â 19, Consell de cent en orde â veurer lo que se havía de fer â dit Embaxador, y lo Consell ho comet â Consellers, y â 21, lo combidaren â dinar, y â 22 vingué en Casa la Ciutat, y fonch assentat entre Cap, y ters, y dos Canonges de Çaragosa que venían ab ell, foren posats lo hu entre segon, y quart, y lo altre entre ters, y quint, y á 23 se li feu altre dinar asistint los Consellers, y lo mateix die se feu un present â dit Embaxador, del que se especifica en Dietari, lo qual li aportá Geronim Sabata Scrivá Racional, y á 21 de Maig reberen carta de 15, dels Jurats de Çaragosa, fent molta estimació del agasajo, tot lo ques pot veurer en la ma de deliberacions, Dietari, y Registre, y â 25 de Abril sen feu Relació en Consell.

A 22 de Abril 1634, en Consell de cent es una Relació en scrits del que Geronim de Navel Embaxador en Madrid havía obrat â cerca de la Contenció, y lo que se li havía respost, y â 26 de Juliol en Dietari es la Relació de sa Embaxada.

A 22 de Agost 1635, en Registre de Cartas comunas fol. 47, carta de crehensa â sa Santedat, dientli com per part de

aquesta Ciutat anave per Embaxador Bertran Desvalls per diferents negocis de la Ciutat, suplicantli donas fe, y credit â tot lo que diría, y en lo mateix libre fol. 12, se troban las instruccions per dita Embaxada.

A 25 de Desembre 1635, en Dietari se diu, que per dos Cavallers fou feta Embaxada al Cardenal Borja, y al Marques de S.ta Cruz, essent en Galera acompanyats de quatre officials, precehint en asso parer de una Promenía tinguda lo mateix die.

A 28 de Desembre 1635, se feu Embaxada per dos Cavallers al Duc de Fernandina anant en Galera, y al tornar tornaren ab dit Duc, y passá lo ques diu en Dietari.

Al primer de Agost 1636, en Dietari apar com dos Cavallers anaren ab Embaxada a la Senyora Princesa de Carinyana, als quals feu cubrir ans de parlar.

A 4 de Mars 1639, fonch extret en Consell de cent en Embaxador pera Sa Mag.d per lo fet de las fortificacions ques tracta en dit Concell, y altres tenguts en lo mes de Janer, y fonch extret Geronim de Navel, y á 8 de dit jura, y á 5, y 6 de dit se feren diferents Embaxadas com apar en Dietari.

A 19 de Mars 1640, foren extrets en Concell de cent tres Embaxadors pera posarse als peus de Sa Mag.t per la Captura feta lo die antecedent del Deputat Militar, y la Diputació ni embia nou, y en Registre de Cartas comunas fol. 93, â 24 del mateix son las instruccions, y cartas pera Sa Mag.t, y altres â cerca dit fet, y a 21 de Abril en Consell de cent se tracta de que lo Rey no volía que dels dits Embaxadors anassen â Madrid mes que un de quiscun consistori, y se resolgué com en ell es de veurer.

A 28 de Desembre 1640, que per comptar â Nativitate, es en la ma de deliberacions de la Concellería de dit any, lo Consell de cent resolgué anás lo Conseller en cap al Camp de Salses, com hi aná, y partí â 30 de dit, y torná â 20 de Janer 1640, y se feren varias cosas com se nota en lo present llibre en los Cap.ls 11, y 31, ahont se expressa mes dilatadament.

Dimars â 31 de Abril 1654, en Dietari apar que lo Sereníssim S.or D.n Joan de Austria sen aná de la present Ciutat al Monastir de N.a Senyora de Montserrat de la montanya per passar allá la Semmana Santa.

A 18 de Juliol 1678, en Concell de cent se tracta de voler lo Embaxador de esta Ciutat posar las Armas de esta Ciutat en la Casa de la sua habitació que la tenía en la Cort de Sa Mag.t, y á 22, y 29 de dit mes de Juliol en Concell se tracta del mateix, y á 20 de Agost, y 10 de Setembre de dit any en Consell se tracta del mateix, y â 17 de Janer 1679, en Consell de cent se tracta del mateix.

A 20 de Janer 1699, en Consell se troba un Resumen llarch de tots los Privilegis te la Ciutat per nomenar Embaxador.

A 24 de Setembre 1699, en Consell se tracta de la anada dels Consellers Cap, y quint á la festa de la translació de la S.ta Magestat de la Vila de Caldes de Monbuy.

A 24 de Agost 1444, lo Rey Alfonso ab certa provisió nomena als Missatgers de la Ciutat Embaxadors. Diversorum 4.us fol. 302, y lo Rey D.n Joan fa lo mateix á 18 de Noembre 1460. Diversorum 4.us fol. 306.

Dimars â 9 de Octubre 1453, en Dietari apar que la Reyna partí de Barcelona per anar â Castella, ê tirá primer camí segons fama publica á la Devota de S.ta María de Montserrat.

A 5 de Abril 1455, letres del Rey Alfonso en recomendació de Bernat Fivaller, y Pere de Sent Climent Missatgers de la Ciutat de Barcelona. Diversorum 2.us fol. 356.

Dimars á 8 de Febrer 1463, en Dietari apar que entrá en la present Ciutat un Embaxador tramès als Deputats, ê Consellers de la present Ciutat per lo Senyor Rey nostre, y á 9 vingué en la present Casa de la Ciutat en companyía de un Cavaller del S.or Rey de Castella, ê nostre, ê los dits Consellers reberen lo dit Embaxador en esta forma, ço es que estant los dits Consellers en la Casa del Consell de 32, vehentse intrar lo dit Embaxador, isqueren tots sinch aquell rebrer en lo Pati de la present Casa, poch fora lo Portal de la dita Casa de 32, ê ab aquell, hu apres altre se acompanyaren, ê acompanyat aquell, ê rebut sen intraren ab ell ensemps dins la dita Casa, ê aquells se assegueren entre ells segons es de bon costum.

Dimecres á 27 de Agost 1466, en Dietari apar que lo Rev.t M.n Abad de Ripoll, M.o Vilademany, ê M.o Miquel Cardona Embaxadors elets per la terra partiren de la Plassa

de la present Ciutat ab la Nau den Plà tramesos al S.or Rey Reyner novament elet per nostre Rey, ê Senyor.

Divendres á 16 de Noembre 1470, en Dietari apar que partí lo S.or Primogenit de la present Ciutat per anar â Nostra Dona de Montserrat.

Dilluns â 4 de Febrer 1493, en Dietari apar que partiren las Mag.ts del S.or Rey, Reyna, ê Príncep de la present Ciutat de Barcelona per anar â nostra Dona de Montserrat, y â 14 tornaren, als quals isqueren los Consellers en la forma acostumada.

Dimars â 17 de Setembre 1499, en Dietari apar que isqué de la present Ciutat lo Ill.re D.n Joan de Aragó Compte de Ribagorça Locthinent de la Mag.t del S.or Rey, anant la vía de nostra Dona de Montserrat.

A 20 de Octubre 1616 en lo manual se troba lo acte de Preu fet de la Casa del Correu.

Dilluns â 9 de Abril 1640, en Dietari apar que lo Conseller ters aná â las Baronías de Monbuy.

CAP. XXVIIII.

BALLE GENERAL.

A 13 de Desembre 1390, lo Batlle general vingué â Concell de cent per pendrer de la terna de Mostassaf elegida, lo que li aparexería.

A 4 de Maig 1435, per que en Jordi Lemana havía fetas certas novitats en alguns Ciutadans, los Consellers daren Consell al Batlle de quel metés a la Presó, y lo honorable M.r Galceran de Requezens Batlle general forcivolment leva lo pres, per la qual raho se tench Consell de trenta, y de cent en la nit, y present lo Balle de Barcelona, li aconsellaren capturas al Batlle general, yl metés a la presó, com ho feu ab asistencia de Consellers, y de quatre Promens de cada stament.

A 19 de Agost 1449, requestas, y protest del Síndich, dient de nullitat de la provisió de Regent la Batllía General.

A 14 de Noembre 1449, se tench Consell, ys tracta, que la Ciutat devía contradir al Regent la Batllía general, com noy pogues haver sino Batlle, y Loctinent.

A 21 de Noembre 1450, Consell sobre la Leuda de Copliure, ê que lo Loctinent de Batlle general volía usar de jurisdicció que no li pertanyía.

A 29 de Desembre 1465, per que lo Batlle General havía fet stabliment â nen Rosselló Carnicer dels Sotols dejus las graus de la Casa de la Duana, confirmat com se deya per lo

Senyor Rey, al qual per dit Rosselló, ne serían estats donats 200 florins de or, y asso era en gran prejudici, ê dany de la Ciutat, perço ne tingueren Trentenari, y Consell de cent, y deliberan embiar al Rey Embaxada.

A 13 de Desembre 1466, fetes les extraccions de terna de Mostassaf, y parella de Administrador, foren presentades â Joan Sellent Not[ari]. Scrivá de la Batllía general, regent la dita Batllía General.

A 25 de Janer 1467, en virtut del Privilegi del Rey Alfonço, dat en lo Castell nou de Napols â 5 de Maig 1444, y de la Ordinació feta á 25 de Janer 1455, que dona forma á fer la elecció de la terna de Batlle, fou procehit â ferla, y presentada â Joan Cellent Not[ari]. de la Batllía general, regint la dita Batllía general, elegí.

A 24 de Abril 1472, Bernat Vidal dona una suplicació en Trentenari dient que tenía stabliment de laygua del Rec Condal del molí apellat de la mar, fins al Ribatge, ê que volía fer aquí certs artificis per lo us de dita aygua, los quals no pot, ni vol fer, sino ab concessió de la Ciutat, y lo Trentenari ho remeté al de cent, lo qual â 25 de dit ho cometé, y torná al Trentenari, ê lo dit Consell â 15 de Noembre accepta les ofertes de dit Vidal, de fer â ses despeses la pallisada de pals verts en lo costat de la Clavaguera de la Ciutat â la part de levant ê lo git de pedra, y altres coses en sa suplicació, y de tenir la Clavaguera en condret, scurantla quant síe menester, y li consentí â ell, y als seus perpetuament que puga fer, tenir, y conservar, les Clavaguera, trastallador, casal, y altres coses, ab tal empero que assó no sie contra privilegis, ô libertats de la Ciutat. Item, que si ere vist en lo esdevenidor a la Ciutat, que lo dit Casal que lo dit Bernat fara a la marina fora la muralla fos damnos a la Ciutat, que en tal cas la Ciutat puga ferlo derrocar. Item que si fabricant les dites coses feye dany algu a la Clavaguera de la Ciutat, del tal dany sie tingut dit Bernat relevarne indemne a la Ciutat.

A 25 de Janer 1476, feta elecció de terna de Batlle, embiaren â cercar â M.º Joan de Argentona Loctinent de Batlle General, lo qual vengut ab sos Ministres, ê apartat en un taulell de la Sala, li fou presentada la terna, y feu elecció de un dels tres.

A 28 de Abril 1488, lo Consell ordinari delibera que lo Receptor de la Batllía general nomenat per la Ciutat, en virtut dels Contractes del Censals del Rey Alfonço, y del Rey D.ⁿ Joan, cascun any dega retre compte, ê raho als Racionals de la Ciutat de totes les dates, y rebudes de son ofici, lo qual terme los Consellers lo pugan prorrogar.

En un libre de notas religat sens cubertas, que comensa lany 1490, et aliorum es un memorial del Batlle general, ab que denuncía â Consellers dos luycions de certes quisties de Leyda, y de Cervera.

A 18 de Agost 1494, ab letra de Consellers scrita al Batlle de Moncada apar com les hores ere Loctinent de Batlle general Antich Matheu, qui era lo Scrivá de la Batllía general.

A 30 de Desembre 1497, per renunciació del Receptor de la Batllía general, feren elecció de altre, presentador al Virrey, y en sa absencia, al Batlle general, ad beneplacitum Civitatis.

A 17 de Febrer 1506, requestas del Batlle general â Consellers per que consentissen â cert arrendament que ell havía fet posar al Encant, y ells recusavan consentir, per que lo preu era poc.

A 30 de Agost 1506, y á 8 de Maig 1508, lo Rey demana que la Ciutat pos en sa ma, ô de terceras personas las diferencias ab lo Batlle general, en raho dels dos Censals reb la Ciutat sobre los Emoluments. Vide titulum Vengudas de Reys, y altres personas assenyaladas â Casa la Ciutat.

A 28 de Janer 1508, diferencias entre Consellers, y Batlle general, per que pretenía, que las farinas que entraven pera vendre, y no eren moltas en los molins Reals, devían pagar iterum moltures.

A 7 de Desembre 1512, en poder de Jaume Planes Not[ari]. requesta del Batlle general â Consellers, per que havent ell pres, y penyorat 120 Corteras forment de certas naus per Leuda de Tortosa, lo Veguer â consell de Consellers havía pres, y tret dit forment de la Botiga hont lo havían posat, yl havía tornat al altre forment de hont se era penyorat. Son ditas requestas volants, en un manual de Joan Ferrer Not[ari] tercer manual.

A 14 de Desembre 1520, scriuen al Rey, com D.ⁿ Perot

de Castellet novament provehit de Batlle General, no havía volgut jurar los dos Censals de la Ciu[ta].t que reb sobre la Batllía, com han jurat los altros Batlles passats, y que per ço Sa Mag.t ley manàs.

A 8 de Janer 1527, requesta del Síndich al Batlle general, y son thinent, per que presten lo jurament â Consellers de la observança dels Censals del Rey D.n Alfonço, y del Rey D.n Joan, que fan a la Ciutat.

A 10 de Maig 1566, cum sequentibus, requestas al Batlle general, per las ayguas que faltavan als Molins.

A 2 de Juny 1567, los Consellers donaren consell al sot Veguer capturas al Batlle de las ayguas per que havía pres al sot Batlle de Moncada, y â 4 per que entengueren que dit Batlle se era recullit â casa del Batlle general, donaren consell al Veguer hi anas, yl capturás.

A 5 de Octubre 1575, havent lo Batlle general ab provisió de son Assesor â instancia de son Fisch fet manament al Mostassaf en scrits que restituys â certs homens les penyores los havía preses, per haver portat dins Barcelona una barcada de ollas, lo Síndich de la Ciutat judicialment demana devant dit Mostassaf, que manás als dits revocassen los dits manaments, y perço foren despedits cartells, y a 11 lo Síndich comparegue devant Consellers, y Mostassaf, querellantse del manament fet per dit Batlle general â dit Mostassaf, que â pena de Carcer restituhís dites penyores, per que eran en prejudici del dret Real, ques reb sobre peix, y olles, y per ço dits Consellers, y Mostassaf feren altre manament al Batlle general que revocas. Es continuat en un libre de Sentencias, y provisions, comensant lany 1570.

A 7 de Octubre 1575, havent lo Batlle general fet manament â Consellers, y Síndich restituhissen una Clau que havían llevada al Exactor de la Leuda, y havían intimat â dit Síndich una provissió feta en la Batllía, que per ara se fes una barraca junt la muralla de mar, perço â instancia del Síndich de part de Consellers, y Clavari foren despedides letres contra dit Batlle general per que nos entremeta de dites coses, per que la conexensa de ellas toca â Consellers, y Clavari, y a 11, dits Consellers, y Clavari proferiren Sentencia en dit negoci; est un dicto libro.

A 7 de Abril 1579, vacant lo offici de Batlle de Cops

per mort de Rafel Ferrer, lo Batlle general provehí dit ofici â favor de Jaume Traginer, y la Ciutat feu extracció de Luís Salgueda en Batlle de Cops, y sobre asso hague Embaxadas, y contraris, y finalment obtinguè.

A 18 de Febrer 1587, los Officials de la Batllía general feren aprehenció de robas que purgaven, y los Consellers volían procehir contra ells, empero vingueren, y se escusaren, dient que estaven a tota ordinació de la Ciutat.

A 3 de Octubre 1587, Requesta al Batlle general, per que no admetès en Batlle de cops â Balthazar Pardina en virtut de son privilegi Real, com tocás dit Offici â Roig Soler extret en casa de la Ciutat, per observansa del Censal del Rey D.ⁿ Alonço.

A 27 de Octubre 1590, entre Consellers, y Batlle General hague debat, sobre que havían fet capturar un oficial de la Batllía, per agravis que feya â Ciutadans.

A 7, y â 8 de Noembre 1594, Consell de cent, perque lo Adm.ᵒʳ de les Plasses capturá â un moliner per que exigía molturas indegudas, lo Batlle General capturá al sot Adm.ᵒʳ, y aquís mencionan los Consells de 6 de Maig 1568, y de 30 de Setembre 1580.

A .. (*) de Juliol 1595, lo Batlle general feu capturar â Rafel Sistero Romaner del Pes de la farina, per que feya tornar laygua al Rech Condal, y los Consellers manaren al Capdeguayta posás a la presó al official de la Batllía qui havía feta aquella captura de Sistero, empero lo Batlle feu traure â Sistero, y los Consellers al altre, y no res menys la Regia Cort feu capturar al Capdeguayta, yl tingueren 8 dies, yl tragueren ab sagrament, y homenatge â pena de 25 ℔ ℌ com se refer ab una Carta de Consellers de 28 de dit, y â 29 scriuen al Síndich en Cort â qui anava tambe la primera que lo Regent havía embiat â cercar al Capdeguayta, yl havía molt repres, y que altra vegada no prengues Officials Reals, encara que fos â requesta de Consellers, per quel castigaran.

A 25 de Janer 1596, lo Batlle general embía â penyorar certs blats que la Ciutat havía apresos per dret de Leuda, y dret Italia, y al primer de Febrer captura als Capitans de las naus, â que la Ciutat contradigue â 3 de dit.

(*) En blanch.

A 28 de Noembre 1608, havent lo Batlle general fet manament als Mestres qui per la Ciutat feyan un pou devant la Pescatería pera las tonyineras, que parassen, los Consellers los manaren que passassen avant, com ho feren.

A 29 de Janer 1609, per que lo Batlle general havía fetas cridas que nengu pesás cosa de 24 lliures en amunt, sino al Pes del Rey, y que nengu venes nenguna manera de grans, legums, ni fruyta seca, sens licencia del Batlle de cops, ne feren quexa al Virrey á 3 de Febrer se doná al Virrey un memorial en raho de dit fet, ut in Dietario.

A 24 de Febrer 1614, Consell de cent, per que essent anat lo Adm.^{or} de les Plasses, y sota â un molí per cert frau, lo Batlle de las aygues los captura, yls tingue tancats allí algunes hores, yls desarmá, si be apres los dexa anar libres, sobre que se tingue Consell de cent, y resolgué que lo Adm.^{or} sen portás lo Sac per conexer del frau, com ho feu, y que fos proceyt â captura contra lo Batlle de las ayguas, y a 12 de Mars 1614, en Trentenari vot de Doctors en raho de dit fet.

A 16 de Janer 1615, per que lo Adm.^{or} havía secrestats certs Sachs en un molí, y lo Batlle general havía manat al Moliner nols donás, ne tingueren consell.

A 11 de Agost 1615, Contencions ab lo Batlle general, sobre la Captura del Scrivá major, hont se referexen los mals proceyments que feyen contra la Ciutat en raho de cops, y en lorde del judici sobre la Causa de cops que en la Batllía se tractava.

A 26 de Abril 1616, Consell de cent sobre que lo Batlle general feu posar una pedra marbre antiga en la Duana, en la stancia hont recondexen les mesures de la Plassa. Vide lo Dietari, y lo Diversorum 5.us fol. 185 cum sequentibus.

A 4 de Febrer 1617, Consell de cent per que lo Batlle general pretengue penyorar per dret de Cop del Pa que venía de fora pera vendre.

A 8 de Maig 1617, lo Batlle general concedí â Joan del Ves licencia de passar â coll al Riu de Besós desdel pas de St Adriá, ô de Sta Coloma de Gramanet, fins â mar, privative ad alios quoscumque, al cens que apres se li imposará, heu tret de la matexa patent de dit Joan del Ves.

A 29 de Maig 1617, per que lo Batlle general posa â la

presó als mestres de cases qui trevallavan per la Ciutat en la nova obra de la Sacristía de S.t Sebastiá pretenent, que per ser en Plassa li havían de demanar licencia, y â 30 de dit es un vot de Doctor, y un larg memorial de obras fetas en Carrers, y Plassas.

A 7 de Octubre 1619, en libre de Sentencias son letres sobre fet dels Bastaxos de la Plassa del blat.

A 16 de Desembre 1622, lo Batlle general per no haveri Loctinent general, feu nominació de Mostassaf de la terna presentada per la Ciutat.

A 23 de Mars 1624, Consell de cent â cerca debats entre Ciutat, y Batlle general per raho de moldrer en lo molí de Pere Desvilar, pretenent no poder moldrer blats de la Ciutat, havent fet aprehenció de alguns sachs, ahont hi ha un vot â cerca lo dret asisteix a la Ciutat, y resolgue fer Embaxada â S. Ex.a per medi de tres Consellers, y Promens, sens disgregarse lo Consell, y en dit Consell ans de ferse la Embaxada, arribá de part del Virrey lo Procurador fiscal, y digue que per ser la hora tarda, S. Ex.a no havía pogut remediar aquest fet, pero que lo endemá ho remediaría, y al marge de dit Consell está notat, que lo Virrey maná restituhir los sachs en dit molí lo endemá ans de mitg díe.

A 24 de Maig 1624, Consell de cent, per haversen aportat lo Batlle general del molí de S.t Pere las farinas dels flaquers, y Casulans, y per haver fetas unas Cridas prejudicials a la Ciutat, lo que fonch manat restituhir per lo Loctinent.

Al primer de Juny 1624, en Registre de Cartas comunas fol. 78 scriuen â S. Mag.t donantli noticia dels procehiments de fet obrava lo Batlle general, impedint lo moldrer en los molins de S.t Pere, suplicantlo fos servit manar â dit Batlle general no fes semblants procehiments.

A 14 de Octubre 1628, en Dietari, [debat?] entre lo Batlle general, y Adm.or de Plasses, per raho de moltures als molins.

A 27 de Noembre 1628, en Dietari, debat entre lo Batlle general, y Ciutat, sobre voler exigir cops de farinas.

A 11 de Setembre 1629, en Dietari, debat ab lo Batlle general â cerca de cobrar dret de cops del Pa venían los particulars que tenían licencia de pastar.

A 29 de Mars 1632, Consell de cent â cerca una aprehen-

ció de 105 quarteras de forment dels Pallols havían feta per dret de cops, ys resolgué recuperar dit blat, y no trobantlo, se prenguessen penyoras, y se fes lo demes se expressa en ell, y haventse apres referit en dit Consell, que lo blat jal tenían, y lo havían tornat en son lloch, y que havían fet traurer dels Pallols las caxas que los Arrendadors dels Cops tenían allí, que acostumaven posar los blats dels Cops, fent llevar acte de tot, lo dit Consell ho lloha, y aprova tot.

A 6 de Octubre 1640, en Consell de cent se tracta en orde â pendrer possessió de la Batllía General.

A 29 de Abril 1641, en Concell de cent se troban uns apuntaments fets, en orde â la provisió, y Extracció dels Carrechs, y Oficis de la Batllía General, y lo Salari sels deu assignar.

A 14 de Juliol 1641, en Concell de cent se troba un memorial de las Rendas, y Emoluments reb quiscun any la Batllía General, y â 17 de Janer 1642, se tracta del mateix.

A 20 de Maig 1642, en Concell de cent se tracta de pagar los Censals de la Batllía General.

A 20 de Febrer 1648, en Consell de cent se tracta del lluisme tocava â pagar á Fran.co de Sent Climent, y Corbera per raho de la alienació, y transportació del Lloch y Baronía de Balsareny.

A 20 de Agost 1648, en Consell de 36 se tracta de la Contenció tenían lo Batlle General, y lo Mostassaf, en orde â penyorar los Revenedors, y altres Ciutadans de Barcelona per que tenían Gallinas, y altre especie de volatería vivas en les portas de sas Casas.

A 16 de Octubre 1648, en Consell de cent se tracta de que en lany 1632, lo Rey empenyá â la Ciutat la Batllía General de Cathalunya per un Emprestich de Cent mil Ducats, ab especial obligació de tots los Emoluments, Rendas, y jurisdiccions de dita Batllía General, y â 17 en Consell de cent se tracta del mateix, y á 30 de Janer 1649, en Consell de cent se tracta del mateix.

A 13 de Maig 1655, en Consell de cent se tracta sobre la Receptoría de las Rendas del Rey D.n Alfonso en la Batllía General.

A 23 de Febrer 1712, en Consell de cent se tracta de pendrer possessió de la Casa de la Batllía General, y â

27 en lo manual se troba lo acte de dita possessió donada per lo Procurador fiscal Patrimonial â la Ciutat.

A 28 de Abril 1399, lo Rey Dn Martí scriu â Consellers ques interposen en ben avenir las passions entre los de Vich, que resultaven de la Batllía que era de Roger de Madalia, y procurassen se concertás que dita Batllía fos â provisió del Rey. Diversorum 6. fol. 338.

A 26 de Janer 1402, lo Rey Dn Martí scriu â Consellers, lohantlos dels bons oficis que havían fets en ben avenir las Bandositats de Vich, yls prega ho continuen. Diversorum 6.us fol. 341.

A 18 de Febrer 1429, Inhibitoria del Adm.^{or} de les Plassas al Batlle General. Diversorum 2.us fol. 254.

A 21 de Janer 1437, Establiment de Carnicerías del Batlle General á Violant de Sos, devant lo Hort de la Reyna. Diversorum 5.us fol. 177.

A 17 de Juliol 1444, Letres Patents de Consellers asignants Salari de 55 ℔ ℌ al Receptor de la Batllía General de la Ciutat. Diversorum 5.us fol. 35.

Divendres á 14 de Noembre 1511, en Dietari apar que se tingué Consell de cent per causa de la Capitulació de la Batllía General.

A 11 de Mars 1551, Requesta del Síndich de la Ciutat dada â Fran.^{ch} Grau Receptor de la Batllía General per la Ciutat, per que cobrás y pagás. Diversorum 5.us fol. 81.

A 16 de Noembre 1624, memorial fet de orde del Regent Bañatos carregant â la Ciutat tots los Arrendaments de las Rendas de la Batllía General, obligadas al Censal del Rey Dn Alonso desdel any 1429, tret del Racional del Rey, y es un verbagal. Diversorum 6.us fol. 293.

CAP. XXX.

DONATIUS, Y SERVEYS FETS ALS REYS.

DISSAPTE 8 de las chalendas de Mars 1324, in manuali Petri Venrell Not[arii]. los Consellers feren debitori de 864 ℔ 2 ß 6 per compra de blats â ops de bescuyts havían fets, y tramesos de plando al S.or Infant Alfonço per la guerra de Sardenya fol. 10, y dit die fan altro debitori de 176 ℔ 10 ß â cumpliment de major suma per blat per semblant raho, y a las nonas de Febrer 1325, en dit manual fol. 71, es altro acte sobre dita paga, y en altros dies apres son altros, y â 3 de las Chalendas de Juny 1326, en dit manual apar com la Ciutat feu servey al Rey de 10000 ℔ ß per dita guerra, havedoras per modo de Imposició, fol. 84.

A 8 dels Idus de Juny 1339, foren pagats al Scrivá del Consell 50 ß per treballs y scriptures fetas per las 7000 ℔ ß que la Ciutat prestá al Rey per pagar al Papa lo tribut de Sardenya.

A 14 de las chalendas de Juny 1343, partí lo Rey D.n Pedro ab armada contra lo Rey D.n Jayme de Mallorca, per la qual la Ciutat de Barcelona li oferí 35000 ℔ ß, y foren pagades totes, com apar ab un pagament de 800 ℔ ß â cumpliment fet â 4 de Juliol 1346, y las altres Ciutats, y Vilas Reals altres 35000 ℔ ß.

A 7 de Maig 1357, Difinició de Consellers â favor dels qui havían tengut ma â rebrer, y pagar les coses devall

scrites; ço es 29370 ℔ 4 ℌ que tocavan a la Ciutat pagar per sa part en 100000 ℔ ℌ ofertas al Rey en lo Parlament de Barcelona per las Universitats Reals, en ajuda de la Guerra contra Genovesos per anar â Serdenya contra lo Jutge de Arborea, y pagan la part tocant â la Ciutat de 70000 ℔ ℌ per lo general de les dites Universitats en lo Parlament de Vilafranca ofertes pagar al Rey, en ajuda de dita Guerra, y 17136 ℔ 10 ℌ 2, que Jaume Desvilar â pregaries de la Ciutat, y per ella paga al S.or Rey per la sua part de aquelles 50000 ℔ ℌ que las Universitats Reals li havían ofertes per dita guerra, y 29563 ℔ 16 ℌ que la Ciutat devía pagar li tocavan en 60000 ℔ ℌ que las Universitats Reals havían ofertas en lo Parlament de Leyda, per que dit S.or Rey pogues tornar de Sardenya.

En lo ters Semestre de Miquel Aguilar Clavari, any 1359, se veu una partida de 150 ℔ ℌ per lo gasto del S.or Rey del die de Pasqua.

A 19 de Juny 1391, lo Consell delibera donar per vía de prestich al Infant D.n Martí Duc de Montblanch per lo passatge de Sicilia hont havía de anar ab D.n Martí son fill, qui havía casat ab la Reyna María de Sicilia 27000 ℔ ℌ.

A 19 de Setembre 1392, se refer com los Consellers feren servey a la Reyna de 500 florins quant era als banys de Caldes, per tenirla propicia en aplacar al S.or Rey per lo que estava irat, ê indignat contra la Ciutat, per la commoció contra los Jueus, y matança de ells, que succehí en Juliol, y Agost de 1391, per raho de les quals coses lo Rey capturá â molts Ciutadans, yn penjá molts dels culpats, empero en un Consell ques tingue â 23 de Octubre 1393, se diu que lo Rey feya ditas presons per que la Ciutat li donas, com li doná per son passatge de Sardenya armadas, y pagadas, deu galeras.

A 25 de Abril 1429, lo Consell de cent delibera donar al S.or Rey graciosament 15000 ℔ ℌ.

A 18 de Juny 1451, Capitulació entre Consellers, y un Argenter, sobre fer una Conca dargent de pes de 200 marchs pera donarla al S.or Rey pera son servey pera banyarse, lo preu fou a rahó 22 florins per march, ço es argent, y mans, y per que se trobava quiu feya mil florins manco, perço hu dels Consellers discentí â dit acte, y â 10 de Desembre Rela-

ció de Experts qui visuraren la dita Conca, y la Imatge de plata de S.ta Eulalia, que la Ciutat havía manat fer per trametre al S.or Rey, y â 20 de dit mes de Desembre, embiaren dita Conca, y dita Imatge de S.ta Eulalia â Napols per presentarla al S.or Rey, dientli que la Ciutat li trametía per Donatiu.

Al primer de Desembre 1474, ab acte rebut en poder del Scrivá del Consell, la Reyna de Napols Infanta de Aragó, filla del Rey D.n Joan, se obliga pagar a la Ciutat 2500 ℔ ℌ que dita ciutat havía emprestades al dit Rey D.n Joan son Pare, per ses lavors ocorrents necessitats en la Vila de Perpinyá.

A 12 de Agost 1500, los Consellers feren procura pera rebre del Receptor de les rendes del Marquesat de Oristany consignades a la Marmessoría del Rey D.n Joan deu milia sous deguts, restants de 50000 ℌ que la Reyna de Napols D.a Joana les hores Infanta de Arago, com â Procuradora del Rey D.n Joan son Pare confessá deurer a la Ciutat, ab acte en la present Scrivanía major al primer de Desembre 1474, per prestech graciós per la guerra de França, los quals 10000 ℌ el Rey D.n Ferrando consignà sobre les Rendes de Oristany.

A 13 de Noembre 1505, lo Consell delibera fer fermança al Rey per 30000 ℔ ℌ de les 500000 ℔ ℌ, que havía de dar al de França en virtut de Capítols de Pau.

A 2 de Mars 1516, per que la Ciutat tenía de costum antich donar al S.or Rey ô â sos Loctinents Generals cascun any a les festes de Nadal per lo Combit 100 ℔ ℌ ô mes, ô manco, variant sempre, per mostrar que procehía de libera voluntat, y no de obligació, essent com eran quasi sempre los Loctinents de la matexa Casa Real, empero per que de alguns anys ença nou eran, perço en aquest die deliberaren que daquí avant nos fes dit Donatiu al Loctinent, si ja no fos Rey, ô Reyna, ô fill, ô net de Rey.

A 17 de Desembre 1522, per que era costum esser fet Donatiu, y servey graciós de 100 ℔ ℌ, ô mes, ô manco variant cadany â S. Mag.t ô son Loctinent general, trobantse present en les festes de Nadal, y lo Rey, ô Senyor, combidava als Consellers â Dinar, com se nota en diverses deliberacions ques feyen de aquestos pagaments en Desembre, Janer,

y ab deliberació de Consell de cent de 2 Mars 1516, era ordenat no esser fet daquí avant sino al Rey, ô el Rey absent a la Reyna, fills, nets, ô besnets, essent Loctinents Generals, y no â altres Loctinents, y ere estat pensat, que attés lo Rev.^{m} Dn Pedro de Cardona Arquebisbe de Tarragona Loctinent general de present es persona tal que sería honor de la Ciutat lo dit servey li fos fet, no obstant que no sie fill, net, ô besnet de Rey, per ço lo Consell de cent delibera ques ves de quin compte se porían pagar.

A 9 de Febrer 1556, per la armada del Emperador que devía anar â Alger, la Ciutat ajudá per vía de prestich en 15000 ₤ ₰.

A 8 de Juliol 1557, lo Consell delibera emprestar al Emperador Rey nostre 8000 ₤ ₰, ys refer en Consell â 3 de Agost 1558.

A 2 de Mars 1566, deliberació que lo Donatiu que la Ciutat costumava fer als Loctinents Generals per Nadal cascun any, fos levat.

A 19 de Janer 1582, debitori de la Emperatrís de 12000 ₤ ₰ â la Ciutat.

A 4 de Janer 1602, los Consellers scriuen al Duc de Lerma, com lo Consell de cent, per la que havía rebuda de S. Mag.^{t}, y la crehensa que havía explicat lo Bisbe, havía deliberat emprestar â Sa Mag.^{d} 30000 ₤ ₰, y que fossen preses â Censal, y â 28 de Febrer se li giraren al dit Sor Rey en la taula, y â 3 de Setembre 1601, es la carta del Rey demanant quel socorreguessen, en libre de Cartas Reals, hont se veuen tres cartas del Rey, acceptant dit Emprestich.

A 4 de Maig 1626, lo Consell de cent resolgué servir â S. Mag.^{t} per vía de Emprestich en 50000 ₤ ₰ girantli aquellas en la taula, y â 7 en Registre de Cartas Reals fol. 26 es Carta real ab la qual S. Mag.^{t} dona gracias de ditas 50000 ₤ ₰ que lo Conseller en cap li havía dit havían resolt donarli.

A 29 de Setembre 1628, en Consell de cent se troba continuada una Real carta de S. Mag.^{t} que es tambe en Registre de Cartas Reals fol. 55, ab la qual es servit demanar se li presten 100000 Ducats, y que havía resolt que en esta Ciutat se celebrás lo Desposori de la Reyna de Ungría sa germana, venint ab molt gust en ella pera continuar la cele-

bració de les Corts comensades, es carta molt afavorida, y en particular en dos líneas scritas de ma propria de S. Mag.t que diuen: «Fío tanto de essa Ciudad, que en esta ocasion, como en otras se experimentará vuestra mucha fidelidad, y amor â mi servicio», lo que fonch comes, y â 9 de Octubre lo Consell de cent delibera servirlo en 120000 ₤, com en dit Consell se expressa, en lo qual Consell hi ha uns papers â cerca de serveys fets â sos Reys desde 1299, fins 1626, y de convenients, y inconvenients de fer semblants, y altros serveys, y lo mateix die 9, de Octubre se scriu â S. Mag.t participantli la resolució, y en lo llibre de cartas Reals fol. 58 es la Carta de S. Mag.t donant gracias de dit servey.

A 8 de Janer 1629, en Registre de Cartas Reals fol. 61, y 62, Carta de S. Mag.t y paper del S.or Loctinent, demanant que la Ciutat adelante ab lletres pera Milá, y Genova los 100000 Escuts que li havía ofert emprestar, y a 10, se tingue Consell de cent per dit fet, y que la Ciutat lo servís de 50000 ₤, y lo Consell resolgué escusarse ab deliberació feta â 14 del mateix, y â 27 Carta â S. Mag.t demanantli millor seguretat de la que ofería.

A 6 de Mars 1630, en lo Consell de cent se expressa, que S. Mag.t demanave 50000 ₤ per vía de Emprestich per los gastos de la Jornada havía de fer en esta Ciutat, y lo Consell ho comet, y à 20 en lo Consell de cent se feu relació, y se llegí un paper en ell insertat, y nos prengue resolució per lo ques resolgue en dit Consell.

A 20 de Mars 1630, Consell de cent en lo qual se delibera servir a la S.ora Reyna de Ungría germana del Rey nostre Senyor ab 12000 ₤ mantllevantlas â Censal, y â 2 de Abril es la deliberació de ditas 12000 ₤, y com se havían de entregar, si be no se entregaren ab la forma resolta, com se pot veurer en la mateixa ma de deliberacions, per lo dubte se tingue de cubrirse, y en las jornadas de 24 de Maig, 11 de Juny, y 7 de Juliol, y en dit Llibre 5, de Entradas, y morts de Reys.

A 22 de Janer 1631 Consell de cent en lo qual es una Real Carta de 31 de Desembre passat, que es en Registre de Cartas Reals fol. 116, ab la qual es servit demanar Soldats pera Italia, ô sino diners, y lo Consell ho comet â

Consellers, y â 16 persones, pera que vessen lo que poría fer la Ciutat, y ho reportaren en altre Consell, y â 14 de Febrer lo Consell delibera emprestar á S. Mag.t 12000 ℔ ℌ, y a 15 de dit en Registre de Cartas comunas fol. 43, es la Carta scrita â Sa Mag.t fentlo sabidor de dit servey, y al primer de Mars en libre de Cartas Reals fol. 120 es la carta de S. Mag.t ab que dona gracias de dit servey.

A 31 de Mars 1632, Consell de cent en lo qual esta insertada una carta de S. Mag.t de 24 del mateix ab la qual es servit dir será assí â 15 de Abril pera tenir Corts, y demana que la Ciutat provehesca en Çaragosa, ô Valencia alguna quantitat de las 110000 ℔ ℌ te ofert enprestarli, y dit Consell resolgue fossen provehidas en Çaragosa, ô Valencia 20000 ℔ ℌ de aquelles que â 9 de Octubre 1629 delibera servirlo, cometent dit Consell als Consellers, y 12 personas lo veurer, y mirar lo ques devía fer, y disposar per la venguda de S. Mag.t executantho segons trobaran, y ques responga â S. Mag.t fentli â saber dita deliberació, y que en lo punt seran partits los Regents de Madrid, sen torne lo Embaxador Joseph de Bellafilla, y lo mateix die en registre fol. 155, es la resposta feta â S. Mag.t, y â 17 del mateix mes en lo manual de actes es lo acte que Sa Mag.t firmá del emprestich de 110000 ℔ ℌ.

A 27, y 28 de Maig 1635, Consell de cent, en lo qual se delibera servir â S. Mag.t ab 40000 ℔ ℌ, y â 30 de dit en Registre de Cartas comunas fol. 5 scriuen â S. Mag.t fentli â saber de dit servey, y â 4 de Agost en Registre de Cartas Reals fol. 166, es la Carta ab la qual Sa Mag.t dona gracias de dit servey.

A 9 de Agost 1635, lo Consell de cent delibera, que lo manual de la taula dexe gastar les 40000 ℔ ℌ del servey fet â Sa Mag.t encara que la procura vinga limitada per dita quantitat contra lo estil de la taula.

A 24 de Janer 1637, lo Consell delibera servir â Sa Mag.t ab 40500 ℔ ℌ, mantllevantlas â Censal, y eren per pagar 500 Dragons, y â 20 de Febrer ab sa R.l Carta que es en Registre de Cartas Reals fol. 186, sa Mag.t dona gracias de dit servey.

A 7 de Setembre 1637, lo Consell de cent resol servir â Sa Mag.t ab 500 homens per tres mesos.

A 11 de Maig 1638, en Registre de Cartas Reals fol. 15, scriu Sa Mag.t demanant que la gent se li havía ofert lo any passat estigues previnguda pera servirlo en la conformitat advertiría lo Compte de S.ta Coloma, y á 5 de Juny Consell de cent, y Embaxada sobre dit fet.

A 16 de Juny 1638, Consell de cent lo qual resolgué servir â Sa Mag.t ab 150 Soldats per tres mesos, y en registre de Cartas comunas fol. 92, es la Carta quen fan sabidor â Sa Mag.t

A 18 de Setembre 1638, lo Consell de cent resolgue servir â Sa Mag.t ab 500 Soldats per lo residuo que faltave dels tres mesos, y â 12 de Octubre en Registre de Cartas Reals fol. 18, es la Real Carta ab la qual Sa Mag.t dona gracias de dit servey.

A 12 de Maig 1639, lo Consell de cent resol servir â Sa Mag.t ab 500 Soldats per un mes, y deu díes.

A 17 de Juny 1639, lo Consell de cent delibera servir â Sa Mag.t ab 200 Soldats mes.

A 1 de Noembre 1642, lo Concell de cent deliberá emprestar 30000 ℔ ℌ â S. Mag.t

A 10 de Setembre 1643, lo Consell de cent deliberá emprestar 50000 ℔ ℌ al Ex.m S.or de la Motta.

A 26 de Agost 1644, lo Consell de cent deliberá fer servey al Rey nostre Senyor per vía de Emprestich ab 24600 ℔ ℌ.

A 24 de Setembre 1644, lo Consell de cent deliberá servir al Rey per vía de Emprestich ab 6000 Doblas.

A 21 de Juny 1648, lo Consell de cent deliber á emprestar al Rey dos pessas de Artillería, y 130 balas.

A 16 de Setembre 1648, en Consell de cent se tracta de emprestar 40000 ℔ ℌ al Rey nostre Senyor.

A 22 de Octubre 1648, en Concell de cent se tracta de Emprestar al Rey nostre Senyor 35000 ℔ ℌ.

A 21 de Febrer 1649, lo Concell de cent deliberá emprestar 100000 ℔ ℌ al Rey nostre Senyor, y á 22 en Consell de cent se tracta lo mateix, y á 13 de Mars en Consell se tracta lo mateix.

A 13 de Octubre 1649, lo Concell de cent deliberá emprestar á Sa Mag.t 7000 Doblas.

A 1 de Octubre 1650, en Concell de cent se tracta de emprestar â S. Mag.t 50000 ℔ ℌ.

A 28 de Febrer 1651, en Concell de cent se tracta de emprestar á S. Mag.t 10000 ℔ ℈.

Dijous á 2 de Mars 1651, en Dietari apar que lo Consell de Cent deliberá servir â Sa Mag.t ab 10000 ℔ ℈.

A 27 de Juny 1652, lo Consell de cent deliberá emprestar â Sa Mag.t 12000 ℔ ℈.

Dilluns â 13 de Janer 1653, en Dietari apar que lo Concell de cent deliberá emprestar al S.or Rey 120000 ℔ ℈.

Dijous â 30 de Janer 1653, en Dietari apar que lo Consell de cent deliberá emprestar â Sa Mag.t 17500 ℔ ℈.

Dilluns á 10 de Mars 1653, en Dietari apar que lo Consell de cent deliberá emprestar al Rey 338000 ℔ ℈ en plata.

Dimecres á 7 de Maig 1653, en Dietari apar que lo Consell de cent deliberá emprestar â S. Mag.t 500 000 ℔ ℈.

A 7 de Juliol 1654, lo Consell de cent deliberá emprestar á S. Mag.t 10000 ℔ ℈.

A 16 de Octubre 1654, lo Consell de cent deliberá emprestar á S. Mag.t 30000 ℔ ℈.

A 19 de Agost 1655, lo Concell de cent deliberá emprestar á S. Mag.t 30000 ℔ ℈, y á 31 de Octubre lo mateix Consell de cent deliberá emprestar á Sa Mag.t semblant quantitat, y á 8 de Noembre de dit any se tracta del mateix.

A 14 de Mars 1663, lo Concell de cent deliberá emprestar â Sa Mages.t per las fortificacions 25000 ℔ ℈, y á 17, en Dietari apar que se tingué Consell de cent, lo qual deliberá fer servey â S. Mag.t de 50000 ℔ ℈ per ajuda de costa de las fortificacions se han de fer en las fronteras, y á 21 de Agost se tracta del mateix, y á 17 y 20 de Agost 1667, se tracta del mateix.

A 11 de Noembre 1673, lo Consell de cent deliberá servir â Sa Mag.t ab un Tercio de 1000 homens, per lo Rompiment de la Pau ab los francesos, y á 13 en Consell se tracta lo mateix, y â 14, y 16 en Concell se tracta lo mateix.

A 4 de Maig 1678, en Concell de cent se tracta de servir â S. Mag.t ab un Tercio de 600, ô 700 homens.

A 21 de Febrer, y 1 de Abril 1682, en Consell de cent se tracta de servir á S. Mag.t ab un Tercio.

A 10 de Janer 1684, en Consell de cent se tracta de servir â S. Mag.t ab un Tercio, y á 23, 25, y 28, en Consell

se tracta lo mateix, y á 7, y 24 de Febrer en Consell se tracta lo mateix, y â 9, y 19 de Maig en Consell se tracta lo mateix, y â 13, y 14 de Agost en Consell de cent se tracta de extinguir lo dit Tercio.

A 24 de Noembre 1684, lo Consell de cent deliberá servir â Sa Mag.t ab 3000 ℔ ℈, per la fabrica de un Quartel, y á 17 de Febrer, y 4 de Abril 1685, en Consell se tracta lo mateix, y á 13 de Abril 1688, en Consell de cent se tracta lo mateix.

Dijous â 14 de Octubre 1688, en Dietari apar que lo Consell de cent deliberá emprestar al Rey 3000 doblas.

A 30 de Abril 1689, en Consell de cent se tracta de servir â Sa Mag.t ab un Tercio de 500 homens, y á 20 de Maig en Concell de cent se tracta lo mateix, y á 20 de Juny 1690, en Consell se tracta lo mateix.

A 11 de Agost 1689, en Consell se tracta de servir â Sa Mag.t ab 4000 Doblas.

Disapte á 26 de Noembre 1689, en Dietari apar que lo Concell de cent deliberá emprestar â Sa Mag.t 3000 Doblas.

A 18 de Febrer 1690, lo Consell de cent deliberá servir â Sa Mag.t ab 60000 ℔ ℈ en acció de gracias de la mercé havía fet lo Rey â la Ciutat de poderse cubrir en sa R.l presencia los Consellers, y á 29 de Mars en Consell se tracta lo mateix, y â 1, y 11 de Abril en Consell se tracta del mateix.

A 25 de Maig 1691, lo Consell de cent deliberá servir â S. Mag.t ab 300 homens, y á 1 de Juny en Consell se tracta lo mateix.

A 6 de Juny 1693, en Consell de cent se tracta de servir â S. Mag.t ab un Tercio de 600 homens, y á 8 en Consell se tracta lo mateix.

A 12, y 13 de Janer 1694, en Consell de cent se tracta de continuar â servir â S. Mag.t ab lo Tercio de 500 homens, y aumentar aquell fins en numero de 800, y á 17 de Febrer en Consell se tracta lo mateix, y á 1 y 22 de Mars en Consell se tracta lo mateix, y á 29 de Maig en Consell se tracta lo mateix, y á 6 de Juliol en Concell se tracta lo mateix, y á 30 de Noembre fou deliberat aumentar dit Tercio fins en numero de 300 homens, y á 28 de Janer 1697, en Consell de cent se tracta lo mateix, y á 23 de Mars fou deliberat aumentar lo Tercio en 200 homens.

Dimars á 12 de Janer 1695, en Dietari apar que se tingue Consell de cent, y en ell se firmá un acte de Difinició de Comptes entre lo Rey nostre Senyor, y la present Ciutat, per raho dels Prestamos que esta Ciutat havía fet al S.or Rey Phelip quart, en los anys 1653, y 1655.

A 2 de Juny 1697, en Consell se tracta de formar la Coronela, y Tercio de las Confrarías de esta Ciutat, y â 10, y 11 en Consell se tracta lo mateix, y á 29 de Maig 1704, en Consell se tracta lo mateix.

A 22 de Octubre 1697, lo Consell de cent deliberá servir â S. Mag.t ab 20000 franchs, per los Cavos, Oficials, y Soldats de la guarnició.

A 30 de Noembre 1697, lo Consell de cent deliberá servir â Sa Mag.t ab 5000 ℔ ℈ en ajuda de costa del gasto del transport de la guarnició francesa, y â 8 de Mars 1698, en Dietari apar lo mateix.

A 30 de Noembre 1701, en Concell de cent se tracta de fer un Donatiu gracios en servey del Rey nostre Senyor, y à 17 de Janer 1702, en Concell se tracta lo mateix, y á 14 de Mars en Consell se tracta lo mateix, y á 1, 20, y 25 de Abril en Consell se tracta lo mateix, y â 12, y 13 de Maig en Consell se tracta lo mateix, y â 11, y 19 de Juliol en Concell se tracta lo mateix.

A 13 de Desembre 1705, lo Concell de cent deliberá servir â S. Mag.t ab 8000 pessas de vuyt.

A 8 de las chalendas de Juny 1148, Donació del Compte Ramon â Ermengaudo Compte de Urgell, in feudum de la Ciutat de Leyda. Diversorum 2.us fol. 12.

A 1 de Juny 1187, Donació entre Ildefolso Rey de Aragó, y el Compte de Urgell Ermengaudo, in feudum de la Ciutat de Leyda. Diversorum 2.us fol. 13.

En lo mes de Abril dimars despres de Pasqua 1192, Ratificació, y confirmació del Rey Ildefonso al Compte de Urgell Ermengaudo apud Tarraconam in feudum de la Ciutat de Leyda. Diversorum 2.us fol 15.

A 4 de las Nonas de Noembre 1209, Confirmació del Rey Pere â Guillem de Cervera de la Concessió que Ermengaudo Compte de Urgell li havía feta de las Vilas de Miquinenza, ê Itona, y de Leyda. Diversorum 2.us fol. 17.

En lo any 1238, Conveniencia entre el Rey en Pere, y lo

Compte de Urgell Ermengaudo, in feudum de la Ciutat de Leyda. Diversorum 2.us fol. 16.

A 5 de Juny 1398, la Reyna María muller del Rey D.n Martí scriu á Consellers alabantlos molt, y â esta Ciutat dels grans serveys &c. de gran renom, y extollencia de fama. Diversorum 6.us fol 339.

Dimecres á 15 de Setembre 1451, en Dietari apar que la Cort general quis celebra de present en la dita Ciutat per la Senyora Reyna, fou concorde oferir 4000 florins en certa forma al S.or Rey, ê per aquesta raho en la Seu de la present Ciutat, fou celebrat solemne ofici ab los orguens majors, ab Capes, ê feta gran solemnitat.

Dilluns â 20 de Desembre 1451, en Dietari apar que partí M.o Miquel Desplá, qui per la Ciutat fou elegit en portar, ô acompanyar la Conca de argent, ê la Imatge de S.ta Eulalia daur, les quals la dita Ciutat de nou ha fetes fer, ê tramet per Donatiu al S.or Rey.

Dimecres â 30 de Maig 1459, en Dietari apar que los Consellers feren parar ó bastir un gran Tinell, en la Sala, ó Pati qui es al cap de la Escala principal de la Casa de la Ciutat, en lo qual empaliat de drap de ras lo enfront fou posada tota la Vaixella de argent, la qual la dita Ciutat ha feta fer per lo Donatiu que fa al Senyor Rey ê â la Senyora Reyna per la llur novella Entrada de llur Real Senyoría, ê parat lo dit Tinell, estech axí parat tot lo díe fins á hora de completas â comuna vista de qui veurer ho volía, y á 31 de dit mes, fou entregat lo dit argent als dits Senyors Reys.

A 10 de Setembre 1460, Rebuda del Príncep D.n Carlos feta de 150 florins rebuts de Ferrer Bertran. Diversorum 4.us fol. 94.

Dimars á 3 de Agost 1507, en Dietari apar que partí lo Síndich de la Ciutat anant â Valencia per presentar â la Senyora Reyna lo argent que la dita Ciutat havía fet fer per Donatiu.

A 16 de Desembre 1533, Carta del Rey als Consellers, y 24.na de Corts en recomendació del Servey de la Cort de 250000 ℔ ℈ per lo be comu de tota la Terra, la major part del qual toca adaquesta Ciutat per esser lo Cap de ella, y axí la mes principal. Diversorum 2.us fol. 81.

A 3 de Noembre 1588, acte fet en Madrid á instancia dels Embaxadors de Barcelona devant lo Compte de Chinchon per que lo Rey manás pagar â la Ciutat las 12000 ℔ ℈ del Emprestich de la Emperatrís. Diversorum 5.us fol. 212, y á 24 de dit mes fol. 216, es altre sobre lo mateix, y á 21 de Setembre 1588, fol. 220, es altre sobre lo mateix.

A 15 de Maig 1618, Certificatoria authentica del Racional de la Ciutat de pagaments fets per la Ciutat al S.or Rey de 29.370 ℔ 4 ℈, y altres quantitats en temps del Rey en Pere. Diversorum 2.us fol. 1.

En lany 1632, Monitori del Arquebisbe de Tarragona Subdelegat Apostolich, en orde â la nova gracia de 600 000 Ducats que lo Papa ha fet al nostre Rey sobre las Iglesias de Espanya. Diversorum 7.us fol. 237.

A 2 de las nonas de Juny anno Regis Enrici 26: Venda de Ermisenda, filla de la Comptesa Adalsisis, feta al Compte Ramon de Barcelona, y á Almadí Nora de dita Comptesa, de sos drets en lo Comptat de Barcelona, Gerona &c. Diversorum 4.us fol. 245.

Letra del Emperador Carolo Calvo scrita als de Barcelona, en estima, y agrahiment de sa fidelitat, no te die, empero attes que ell no fou Emperador sino dos anys, y axí se conjectura que fou lany.... (*) Diversorum 6.us fol. 300.

(*) En blanch.

CAP. XXXI.

GUERRAS, Y ARMADAS, Y ARMAS,

y exercici de ellas, y Cossaris, Convocacions per virtut del Usatge Princeps namque, y remçons de host.

A 12 de Juliol 1329, los Consellers scriuen ab gran sentiment al Rey animantlo â que emprenga de fer guerra contra Genovesos, advertintlo de algunas diligencias que deu fer, oferintse de sa part ferhi tot esfors, es carta digne de veurer.

A 13 de las Chalendas de Febrer 1331, los Consellers ab inserta de un privilegi del Rey Alfonço per armar contra Genovesos, y altros Enemichs seus, y fer Capitans ab jurisdicció, dat en Valencia â 6 dels Idus de Janer 1331, crearen Capitá de una Cocha armada contra Enemichs, y â 7 de las chalendas de Maig 1332, crearen Capitá darmada de galeras.

A 14 de las chalendas de Febrer 1332, los Consellers feren Aguazil de la Armada.

A 3 de las nonas de Maig 1333, los Consellers feren Capitá de armada de galeras per guardia de la mar.

A 8 dels Idus de Agost 1333, los Consellers fan Capitá de armada de dos galeras.

En lany 1334, la Ciutat armá onse galeras per armada que lo Rey feya contra Genovesos pera Serdenya, aná per Capitá Galceran Marquet Conseller quart, a qui lo Rey feu

apres Almirall, heu tret de un llibre antich, scrit de ma privada, per la qual armada lo Noble Not de Moncada oferí a la Ciutat 100000 ℔, y los Consellers ab sa carta de las nonas de Mars 1334 confessan haverlos rebuts, y lin fan gracias, y â 17 de Desembre 1335, se veu que ja era tornat en Barcelona.

A 11 de las chalendas de Desembre 1334, requesta de part del Rey dada â Consellers y Consell de cent per que dassen dites onse galeras per la armada que volía fer de trenta galeras contra Genovesos, juxta lo Concert fet ab la Ciutat, y responen no havía ofert sino deu.

A 17 de las Chalendas de Desembre 1334, los Consellers, y Consell, â pregarias del Rey Alfonço, y ab inserta de una letra sua, fan Aguazil de la Armada de la Ciutat â Bernat de Palau, de sa vida.

En lany 1338, los Reys de Marruecos, y de Granada feyen guerra al Rey de Aragó, y lo Veguer de part del Rey feu manament a la Ciutat embias son exercit â Valencia, responentli que noy son obligats.

A 29 de Janer 1342, Crida de part de Consellers per la professó ques havía de fer lo día seguent per la benedicció del Standart per la armada del Sor Rey, contra lo Rey Dn Jayme de Mallorca, era Adm[inistrad].^{or} de la armada Romeu Çarovira, y anant lo Rey â Mallorca, anaren per acompanyarlo dos Consellers, y dos Ciutadans, donarenlos â cascu 30 ₤ ℔ lo mes, pagats per dos mesos â 9 de Mars 1343, y per la remço de la host de la Ciutat per lo Rey apellada per anar â Rosselló contra lo Rey de Mallorca, la Ciutat dona al Rey 10000 ₤ ℔.

Dilluns â 14 de las Chalendas de Juny 1343, partí lo Rey Dn Pedro ab son Stol del Cap de Llobregat per anar â Mallorca, pera fer execució contral Rey Dn Jayme de Mallorca ab 30 galeras, y un Lemb armats, y set naus grans, 37 Coques petites, y molts vexells, y forenhi lo ínclit Infant Pere Compte de Ribagorça, y de las montanyas de Prades, Dn Pedro de Xerica, Blasco Dalago, Felip de Castro, Galvan danglola, Arnau de Fosses, Pere de Moncada Almirant del Rey, y Arnau de Eril, y molts altros barons, y Cavallers, y la Ciutat de Barcelona li oferí 35000 ₤ ℔, y las altres Universitats Reals altres 35000 ₤ ℔, y apar ab un pagament de

800 ℔ ℌ que la Ciutat feu â 4 de Abril 1346, foren pagades, per que diu â cumpliment.

En lany 1347, lo Rey estigue en Morvedre Regne de Valencia los mesos de Janer, Febrer, y Mars, perço que en la Ciutat, los de la Unió no volían quey entrás, y resistíen ab ma armada.

A 8 de las Chalendas de Juny 1347, havent lo Governador fet cridar lo usatge: Princeps namque, per que tothom anàs â Roselló per las gents del alt en Jaume de Montpeller olim Rey de Mallorca, que entravan per Rosselló, los Consellers li presentan protest, allegant no tenía loc, y diuse aquí en quins casos te loc dit Usatge.

Diumenge â 6 dels Idus de Abril 1348, se mogué rumor en la Ciutat de Valencia, y molta gent del Poble anaren vers las portas del Palau, essent lo Sor Rey dintre, dientli que cercavan los rebelles de la Unió, y deyen rebelles de la Unió als qui seguían, y favoríen la part del Rey, y â 3 de Desembre los Conservadors de la Unió de la Ciutat, y Regne de Valencia, entenent que aquesta Ciutat feya armada contra ells â favor del Rey, scriuen â Barcelona que nou fassa, donant raho de las quexas que teníen del Rey, y pregan que Barcelona los favoresca, y los Consellers responen que sempre que ells faran ab lo Sor Rey lo que deuen com â leyals Vassalls, los favoriran.

En lany 1349, la Ciutat armá dos galeras per anar â Cicilia, en favor del Rey de Aragó.

En lany 1350, la Ciutat fabricá, y arma dos galeras per guardia de la mar, per quey havía nova que Genovesos feyen armada.

Dilluns â 25 de Maig 1353, fou posat lo Standart, Real en la Ribera de Barcelona per lo Stol de que fou Capitá lo noble Bernat de Cabrera, y fouhi present lo Rey en Pere, lo Infant en Pere de Ribagorça, y de las montanyas de Pradas, lo Compte Artal de Pallars, Anton Bisbe de Mallorca, y molts nobles, y Cavallers.

A 6 de Setembre 1353, vingue la nova, com lo dit Bernat de Cabrera hagué victoria de Genovesos, yls prengue 33 galeras, yn esfondrá 15, y feren alimaries, la dita victoria fou dimars 27 de Agost.

A 5 de Janer 1354, fou posat lo Standart Real devant

lo Porxo de mar per anar contra Sardenya ab lo Stol Real, y lo Rey en Pere qui regnave predicá al Born devant lo portal de S.ta María de la mar, y fouhi la Reyna Eleonor sa muller que era venguda de Cicilia, lo ínclit Alfonço fill del Infant en Pere, oncle del Rey, Bernat de Cabrera, y Bernado son fill, Barthomeu de Riusech, Elfo de Proxida, y lo Bisbe Pere de Osca, y molts altros Cavallers principals.

A 8 dels Idus de Juny 1354, fou presa la Vila de Argilers en Rosselló per lo Rey, fahent execució contra lo Rey D.n Jayme de Mallorca subdit seu, y â 7 de las chalendas de dit mes de Juny, entra â Copliura, y als Idus de Juliol prengué Perpinyá.

A 29 de Juny 1354, vingueren 25 galeras de Genovesos armadas, y la Cort, y Consell de Barcelona feu cremar una Cocha de tres cubertas ques nomenava la Companyía dels Mercaders de Barcelona, per que las galeras no la prenguessen.

A 16 de Noembre 1354, los del Alguer se donaren, ys rendiren per fam.

A 21 de Febrer 1357, Difinició de Consellers, y Racionals â Pere Gras del gasto de guardar los Genovesos presos al Castellnou desde 30 de Janer 1354, fins â 19 de Janer 1357, y apar que tenía en sa Comanda 72 genovesos gentils homens, y 672, genovesos del Pobolar posats en guarda, en poder de diverses personas.

A 28 de Mars 1357, Difinició de Consellers al Carceller del Castellnou, ab que apar tenía en sa custodia presos genovesos, ço es 72 gentils homens, y 744 de Pobular.

A 3 de Abril 1357, Professó per que el Rey era en frontera de Aragó, y esperaba darse Batalla ab lo Rey de Castella.

A 23 de Mars 1358, Difinició dels Consellers â favor dels qui tingueren la ma per ordinació del Consell de cent, â fer lo triquet prop lo monastir de les monges menors, per exercitarse la gent de la Ciutat â tirar en Ballesta.

A 11 de Maig 1358, fugí de Barcelona el Príncep Jaume de Mallorca, qui estava pres al Castell nou per orde del Rey en Pere de Aragó, per las guerras que eran entre dit Rey de Aragó, y el Rey D.n Jayme de Mallorca Pare del dit Príncep, â qui el Rey de Aragó li havía levat lo Regne

de Mallorcas, y los Comptats de Rosselló, y Sardenya (*), y al matí que fugí dit Príncep, trobaren mort â Nicolau Rovira Carceller de dit Castell.

En lany 1359, la Ciutat arma quatre galeras, y acordá homens per dos mesos per ditas galeras, per raho de armada de galeras de Castellans que eran vingudas en esta Plaja, per que â 9 de Juny vingue en aquesta Plaja el Rey D.ⁿ Pedro de Castella ab son Stol de 32 galeras, 6 Lembs, y 21 Naus armadas, qui tenía guerra ab lo Rey en Pere de Aragó, y estigué aquí tres dies, y apres sen aná, y lo Rey de Aragó â 25 de Juny partí ab 26 galeras, y un Lemb en cerca de son Enemich, y nos lig ques encontrassen, per aquesta guerra la Ciutat serví â son Rey no sols ab les dites quatre galeras pagades per dos mesos, empero ab una suma de mes de 30000 ₤, y ab 170 homens de Cavall ab sou de la Ciutat, ço es a rahó 7 ₰ per cavall armat, y 5 ₰ per Cavall alforrat, y a 23 de Abril 1359, entrá en Barcelona lo Cardenal Coloniense venint de Castella per tractar Pau entre los Reys de Aragó, y de Castella.

A 6 de Maig 1360, fou publicada la Pau entrel Rey de Aragó, y Genovesos.

A 11 de Abril 1361, Professó general per la guerra que tenía lo Rey de Aragó ab lo de Castella, per que se esperava havía de combatre, y a 22 de Maig fou publicada la Pau.

A 19 de Abril 1363, foren tramesos Correus â Montpeller per saber ardit de les Companyíes blanques ques deye devían entrar en Cathalunya per las parts de Rosselló.

A 18 de Maig 1363, lo Rey de Castella ab ma armada prengue lo Castell, y Vila de Morvedre, Regne de Valencia.

A 5 de Juny 1363, Professons per que lo Rey en Pere de Aragó sperava dar la Batalla contra el de Castella.

A 21 de Mars 1364, Elfo de Proxida Capitá del Rey de Aragó, ab deu galeras armadas prengué en lo Port de Denia sinch Coques de Castellans.

A 21 de Abril 1364, fou posat lo Standart en Barcelona, per la armada fahedora contra lo Rey de Castella, de la qual era Capitá lo Noble Hugo Vezcompte de Cardona.

A 28 de Abril 1364, lo Rey en Pere de Aragó entrá en

(*) Deu dir *Cerdanya*, com ja així s'expressa en l'original-autograf.

la Ciutat de Valencia, de la qual el Rey de Castella se era apoderat ab son Exercit, que no gosá esperar al nostre Rey, sino que sen aná á Morvedre, y â 14 de Juny partí la armada del Rey de Aragó per aquesta Plaja, eran vuyt galeras, un Lemb, y denou Cocas de gavia, anaren â Valencia per que lo Rey de Castella la tenía asitiada.

A 14 de Setembre 1365, lo Rey de Aragó entrá â Morvedre, la qual era estada presa per lo Rey de Castella.

A 14 de Desembre 1365, en la Platja de la mar de Barcelona vingueren deu galeras de Castella, y estigueren aquí tres díes, ê al derrer de Desembre 1366, entrá en Barcelona Bertran de Cloquino Capitá de las gents darmas de França, Inglaterra, Brotons, y Borgonyons, y de altres Provincias que venían asoldadats per lo Infant en Pere del Orde de fra menors Onclo del Rey ab voluntat del Papa, y del Rey de França, qui per est efecte era anat â Avinyó, y â 6 de Janer entra lo Compte Marques del Rey de França, y â 10 de dit isque de Barcelona lo dit Capitá, ys aposentá a la nit en lo Monastyr dels frares del Carme, fora lo mur nou de la Ciutat, y lo endemá aná â dinar â Martorell, y a 12 isqué lo Compte, y Marques, y tots los Portals de la Ciutat estavan tancats díe, y nit, salvo que de díe estaven uberts lo Portal nou, sive de S.ta Eularia del Camp, y lo de la Bocaría ab sas guardas, y totas las gents de la Ciutat eran divisas per sinquantenas, y desenas per guardar continuament de día, y de nit los Portals, y sperons, ô puntas del mur vers la mar.

A 9 de Abril 1366, fou posat Standart en Barcelona per fer armada de galeras, y fou ordenat per Capitá lo noble Gilabert de Cruylles, y â 12 de dit vingue nova com en Burgos havían alçat en Rey â Enrich Enriques, y per que lo Rey de Aragó tenía guerra contra lo Rey D.n Pedro de Castella son germá, feren de assó en Barcelona grans alimarias, y lo endemá solemne professô.

En lo Semestre onze de Miquel Aguilar Clavari lany 1367, cart.s 113, se fa notament de una carta de la Reyna ab que avisa com lo Rey de Navarra era pres per Oliver de Claquí.

Diumenge â 8 de Abril 1369, fou posat Standart per lo Rey en Pere per anar â Serdenya per fer execució de Justicia contral Jutge darborea, y fou beneyt en la Seu, y apor-

tat per lo Noble Huguet Vezcompte de Cardona Almirant del Rey â S.ta María de la mar, y de aquí fou aportat al porxo de la mar, y forenhi el Rey, y la Reyna Leonor, lo Arquebisbe Pere de Tarragona, y lo Bisbe de Barcelona, ab gran professó dels Canonges, y Preveres de la Seu, y â 7 de Mars 1383, fou mort lo dit Huguet Jutge darborea per los seus en Orista de Sardenya.

A 8 de Desembre 1374, arribaren â Barcelona moltas pravas gents darmas de França, venint per S.t Cugat de Vallers, y á Sarriá, y passaren â Sanboy, y per tota Cathalunya, Aragó, y Navarra, que serían 10000 homens, y eray lo Infant en Jaume fill del Rey D.n Jayme de Mallorca quondam y Eleonor sa germana, muller del Marques de Montferrat, y molts altros Capitans, y á 5 de Juny 1376, fou penjat al Porxo de mar Pere Borra per que en la Venguda de dita gent los havía entregat un Castell en Rosselló.

A 10 de Mars 1378, fou posat lo Standart per lo Rey en Pere de Aragó en la ribera de la mar, y posada taula pera fer armada per anar â Cicilia.

A 17 de Desembre 1382, foren penjats fora lo mur nou al Canyet 32 Serrayns, y un esquarterat, que foren presos ab un rampí de cos per la galera de Barcelona armada, dels quals los 21 eran Conversos.

En lany 1387, entra per Cathalunya lo Compte de Armenyach ab 18000 combatents, empero el Rey los ne tragué mal de lur grat.

A 30 de Janer 1390, lo Consell de trenta feu elecció de Patrons de dos naus ques havían de armar contra Cossaris, lo gasto se devía pagar, ço es lo quint per la Ciutat, y lo restant per lo General, y per los Mercaders.

A 4 de Mars 1390, lo Consell de cent delibera, que la ligança ques tractava entre lo Senyor Rey, y lo Compte de Foix era factible segons los Capítols aquí legits, y que la ligança del Duc de Barri ab lo Rey sería assats rahonable, y profitosa.

Ab carta Real dada en Barcelona â 14 de Mars 1390, lo Rey dona Privilegi â la Ciutat de armar contra Cossaris, y etiam que síen sotmesos, ô amichs del Senyor Rey damnificants.

A 12 de Setembre 1390, tornaren Missatgers de les parts

de Perpinyá per saber de las Companyías de Armenyach, quis deya entravan per Cathalunya.

A 30 de Janer 1391, la Ciutat, y lo General armaren dos naus per anar â Cicilia contra Cossaris.

A 11 de Juny 1391, lo Infant Dn Martí Duc de Montblanch, germá del Rey Dn Joan de Aragó posá dos Standarts devant la Lotge, lo hu ab les armas del Rey de Aragó, y lo altre de Cicilia, per anar â Cicilia ab Dn Martí son fill, qui havía casat ab la Reyna María de Cicilia, y per dit Viatge la Ciutat ajuda en 27000 ℔ ℌ.

A 16 de Juny 1392, alimaries per la nova de que lo dit S.^{or} havía hagut a sa má la Ciutat de Palerm, y â 21, de que havía â sa ma tot lo Regne de Cicilia, y era entrat en Palerm.

A 4 de Agost 1392, lo Rey Joan posá son Standart en Barcelona per anar â Sardenya, y â 28 de Setembre los Consellers posaren stepas per deu galeras que la Ciutat armava, pagadas per quatre mesos en ajuda del Rey, per anar contra los rebelles de Sardenya, lo qual armament de deu galeras feu la Ciutat per que lo Rey â 28 de Juny vingué â Consell de cent, representantlos, que en persona aniría, y que li fessen socors, y estant lo Rey ja de partença, trameté â dir â Consellers tinguessen â be que ell pogues embiar devant una de ditas deu galeras, per cert efecte que li convenía moltissim, y respongueren, que la Ciutat havía fet tan gran armada, y tan gran esfors, en consideració de que anava la persona de Sa Mag.^{t} en sa defensa, y servey, y que havían dat orde â son General seguís sempre lo Stol del Rey, y que perço restás servit Sa Mag.^{t} de aquexa resolució que ja havían feta, yls tingués per escusats, y al primer de Setembre 1393, demanava, que ultra les dites deu galeras, li ajudassen de 1000 Ballesters, y la Ciutat se escusá y â 28 de Agost 1392, demanava li fessen fermansa per 30000 florins, entre tant que las altres Universitats tardavan â darli el socors los demanava, y lo Consell tambe se escusá.

A 4 de Maig 1393, partiren dos naus novas, la una den Bruniquer, y la altre den Berenguer Simon, feta la den Bruniquer devant la Bolta dels fusters, y foren noliejades per lo Duc de Borbo per levar gents darmes en Prohença, per anar â Napols en ajuda del Rey Luís.

A 18 de Setembre 1393, lo S.or Rey se embarca a Port fangos, y ab son Stol partí per anar â Sardenya.

A 17 de Octubre 1393, partiren tres naus ab moltas gents darmas, per anar â Cicilia en socors del Infant D.n Martí Duc de Montblanch, qui era allá ab lo Rey de Cicilia son fill, y â 27 de Agost 1394, la Ciutat feu armada contra Cossaris Genovesos.

A 16 de Juliol 1395, lo Senyor Rey partí ab armada per anar â Cicilia, en ajuda del Rey D.n Martí de Cicilia son fill, qui obtingue victoria dels Cicilians.

A 16 de Janer 1396, fou posada taula de acordar per armar sinch galeras grosas per raho de mercadería devían anar ultra mar.

A 10 de Juliol 1396, per la nova que vingue de gents darmes de França, deliberá lo Consell, que tots los sinquanteners, y deseners hagen acceptar 50 ℌ, y los Consellers feyen estar guardas continuas dalt al Cluquer major de la Seu, y feyen farons de foch.

Dimars â 29 de Agost 1396, per los Ciutadans de Barcelona, fou presa la Vila de Martorell, y tots los lochs de la Baronía de Castellví de Rossanes ques tenía per lo Compte de Foix, y assó feu la Reyna María muller del Rey D.n Martí novament regnant, y los Consellers de Barcelona per que lo dit Rey era en Cicilia, y lo Compte de Foix per forsa, y ab ma armada pretenía ocupar lo Regne de Aragó, y tota la terra del Rey, allegant que pertanyía â sa muller com á filla del Rey D.n Joan.

Al primer de Febrer 1397, la dita Reyna María citá ab veu de publica crida en Barcelona a la Infanta D.a Joana filla del Rey D.n Joan, muller del Compte Matheu de Foix, y al dit Compte son marit, pera que compareguessen personalm[en].t devant dita Senyora en son Palau Reyal de dita Ciutat.

A 7 de Agost 1397, fou presa mostra de 130 Bassinets, y 130 Pillarts, que la Ciutat havía ofert al Rey â dos mesos, per remçò de la host que lo Rey convocava contra lo Compte de Foix, per haver lo Vescomptat de Castellbo, y â 13 partiren.

A 19 de Octubre 1397, se tracta de fer armada per las Ciutats de Barcelona, y de Valencia per anar â Barbería,

per que los moros de Barbería havían trencada, y robada la sgleya de Torreblanca Regne de Valencia, y sen havien portada la Custodia ab set formas consagradas.

A 27 de Febrer 1398, lo Consell delibera emprestar â Valencia dos galeras ab tots sos arreus, per la armada que feyan contra Infiels, y a certs Mercaders, tres galeras tambe ab sos arreus, y armas, per anar â Barut, y a altros Mercaders per anar â Soria, altres tres galeras, y a 16 de Mars se mostra com la Ciutat tenía altre galera que havía armada pera dos mesos per seguretat de aquestas mars, y lo Consell delibera estigues armada per altro mes, y á 25 de Abril dexaren altre galera grossa armada á Valencia.

Divendres â 17 de Maig 1398, partí ab vuyt naus, y ab moltas gents darmas lo noble Bernat de Cabrera ab sa muller filla del Compte de Prades per anar â Cicilia en ajuda del Rey de Cicilia D.n Martí Príncep nostre.

A 29 de Janer 1400, partiren Missatgers pera Tortosa al parlament que si devía tenir ab les Ciutats, y Locs marítims de Cathalunya, Valencia, y Mallorca per defença de la Mercadería contra Cossaris, y â 2 de Octubre, attenent, que en lo Parlament de Tortosa ab voluntat del Rey tengut per los Síndichs de Barcelona, Valencia, Mallorca, Perpinyá, Tarragona, y Tortosa era estat acordat fer pariatge de certas fustas armadas contra Cossaris, y per ço se devían formar certas ordinacions, y Capítols imposants nous drets, per ço lo Consell constituhí Síndichs per dit efecte.

A 11 de Juny 1405, fou posat lo Standart en la Ciutat de Barcelona per la armada que lo Papa Benedicto XIII feye fer per son Passatge per anar â Roma per la Unitat de la S.ta Mare Iglesia, y fou beneyt lo Standart en la Seu per lo Cardenal de Calabria, y al posar lo dit Standart, hi fou el Rey D.n Martí, y la Reyna María sa muller, la Reyna Violant, relicta del Rey D.n Joan, y lo Standart tenía las armas del Papa.

A 11 de Janer 1406, Consell de cent, sobre que lo Vice Canceller, y Thezorer de part del Rey demanaven Consell â Consellers sobre las guerras de Sardenya que tenía el Rey ab lo Jutge Darborea Branca Doria.

A 20 de Noembre 1406, la Ciutat armá dos naus per anar â Barbería per una nau que los moros havían presa.

A 10 de Maig 1407, la Ciutat armá dos naus, per haver altres dos naus de Caller que eran â Salou.

A 3 de Setembre 1407, partí la armada del Papa Benedicto XIII, y per acompanyarlo, la Ciutat arma dos galeras, y torná la una de ellas â 7 de Juliol 1408, y lo Papa restá â Copliure ab laltre galera.

A 19 de Maig 1408, la Ciutat armá dos naus, Capitá en March Turell Conseller per haver altres dos naus del Matalí.

A 7 de Juny 1408, foren en aquesta Platja tres galeras de Genovesos, que havían cremat naus, y barcas en la Platja de Valencia.

A 30 de Setembre 1408, lo General de Cathalunya posa taula per armar sis galeras.

A 25 de Noembre 1408, lo Rey en Martí posa lo seu Standart Reyal de acordar per asoldadar gents darmas en favor del Rey de Cicilia contra Sardenya.

A 23 de Abril 1409, se feu mostra en Barcelona de 1300 homens de Cavall, Capitá Pere de Torrelles, y â 7 de Maig feren mostra de 2000 homens de peu per anar â Sardenya â favor del Rey Dn Martí de Cicilia contra sos rebelles, y partí la dita armada â 25 de Maig, vespre de la festa de Pentecostes, eran 21 naus, y 60, barcas, y quatre galeras.

Al primer de Juny 1409, foren presas quatre galeras de Genovesos que anaven en favor dels Sarts rebelles per las galeras del Rey de Cicilia en las mars de la Binayre de Sardenya, que eran 8, en la qual presa expirá un gran numero de perfidos Genovesos.

A 4 de Juny 1409, la Ciutat armá tres galeras per acompanyar las tres naus del General de Cathalunya, per guardar aquestas mars.

A 14 de Juliol 1409, vingue avís al Rey Dn Martí en Barcelona, de la Victoria del Rey de Cicilia en la gran Batalla de St Lurí contra Sarts, hont moriren 6536, Sarts, com se nota â 29 de Agost, en la qual jornada la Ciutat de Barcelona serví al Rey ab armada de tres naus, y tres galeras de la Ciutat, Capita Joan Desvalls Conseller ters, dita jornada de St Lurí fou al derrer de Juny, lo Camp del Sarts, ô son Exercit era de mes de 22000 homens, y lo del Rey Dn Martí, no era sino de 8000, entre los de cavall, y de peu,

en la qual Batalla era en persona lo mateix Rey, y feu grans proesas, heu tret de un llibre privat antich.

A 18 de Agost 1409, lo Capitá Torrelles qui resta en S.t Lurí ab 800 Cavalls, y 1500 peons, hague Victoria dels Sarts que eran mes de 10000, dels quals preteriren passats de 6000, y los altros fugiren.

A 20 de Juliol 1411, partiren sis naus armadas, Capitá en Jaume de Vallseca Conseller, contra quatre naus de Genovesos que eran per aquestas mars.

A 27 de Febrer 1412, lo Exercit de la Ciutat de Valencia de una, y lo Noble Bernat de Centelles, y altros, de altra, vingueren a les armas prop de Morvedre, hont moriren passats de 2000 homens.

Dijous 19 de Maig 1412, Mostra de 400 homens de Cavall, Capitá lo noble Artal de Mur, per anar â Sardenya, contre lo Vescompte de Narbona.

A 8 de Juny 1412, en Barcelona foren escanyats deu Sarrayns, y penjat un renegat presos en la mar de Tarragona ab una galiota, y dels moros ni havía nou que eran estats batejats.

A 27 de Juliol 1412 foren en aquesta Platja onse naus de Genovesos, y lo mateix díe sen anaren.

A 7 de Noembre 1412, per que lo Veguer ab letra del Governador de ordinació del Rey havía cridadas las hosts de aquesta Veguería, los Consellers hi contradiuen. In libro notularum religat sens cubertas, intitul[at]. 1412, et aliorum.

A 12 de Abril 1412, se veu ab un acte continuat dit díe, que la Ciutat per socors en necessitats de guerra, se asseguraba de particulars que tindríen prest â servey de la Ciutat Cavalls per exir a la ocasió.

A 26 de Juliol 1413, el Rey D.n Ferrando isque de Barcelona ab son Exercit per anar â Balaguer â fer execució contra lo Compte de Urgell que se li era rebellat, y â 31 de Octubre, lo dit Compte D.n Jayme de Urgell, se mes en poder del Rey.

A 25 de Abril 1415, lo Consell de cent â pregarias del Papa Benet, y del Rey, consentí al Papa una galera armada, y armas per una altre per acompanyarlo â Nisa per las vistas del Emperador, per tractar de la Unitat de la Iglesia.

A .. (*) de Agost 1415, fou presa la Ciutat de Septa en Barbería per lo Rey de Portugal.

A 5 de Octubre 1421, foren posadas a la Drassana stepas per deu galeras, y devant la Pescatería vuyt stepas per vuyt naus grans per los Deputats del General de Cathalunya.

A 23 de Abril 1423, mostra dels homens darmas, y Pillarts que anaren en ajuda del Rey â sou del General de Cathalunya, y â 30 feren mostra los Ballesters.

A 20 de Maig 1423, partí lo benaventurat Stol, ço es deu galeras, y vuyt naus armadas â sou del General, en ajuda del Rey contra Genovesos.

A 25 de Noembre 1423, aná lo Síndich per la Costa per saber hont era lo Rey.

La Dama Joanella Reyna de Napols no tenint poder pera resistir a la guerra li feya lo Rey Luís, y lo Capitá Esforça ampra, ys afillá al Rey Alfonço de Aragó pera que la socorreguès, oferintli apres mort sua la Successió del Regne, lo qual aná, y ab sa presencia, y ab gran armada de naus, y galeras ab que aná cessaren las guerras, y la Dama Joanella ventse deslliura, y penedintse del fet, tracta Casament ab lo Ill.re D.n Joan germá del dit Rey Alfonço, y procurava traurer, y expellir del Regne al dit Rey Alfonço, â qui la Reyna havía ja dat possessió de present de la Ciutat de Gayeta, y del Castell nou de Napols per son star, y de fet li mogue guerra, empero lo dit Rey ab la armada de Vuyt naus, y deu galeras que lo Principat de Cathalunya li trameté alcançà Victoria, ys apoderá de la Ciutat, y dexant allí per son Capitá Gen.l al Infant D.n Pedro son germá, sen vingué, y passant per Marcella, la sacajá, y arribá â esta Ciutat â 9 de Desembre 1423, la ceremonia de la qual Entrada es scrita en llibre ters de solemnitats C[art].as 7, digna de ser legida, y es de molt gran gust.

A 21 de Desembre 1423, en la Drassana de la mar de Barcelona foren posades stepas pera fer dotse galeras, ço es lo S.or Rey Alfonço per sis, y los Consellers per altres sis, empero nos acabaren sino dos de les sis dels Consellers, y a 13 de Agost 1424 foren beneydes.

En lany 1424, lo Rey Alfonço entra ab Exercit de 3000

(*) En blanch. Fou 'l día 14.

homens de cavall â Castella, per traurer de presó a son germa lo Infant D.n Enrich, com lo tragué, y prengué molts lochs.

A 4 de Juny 1424, lo Ill.re D.n Federich, se recullí en son stol per anar â Napols.

Diumenge â 4 de Juny 1424, Benedicció de Banderas, y del Noble D.n Federich Compte de Luna, Capitá de vint y quatre galeras per lo S.or Rey, haguey cerimonia de Consellers, y acompanyament ab graduació.

A 30 de Agost 1424, in libro notularum intit[ulat]. 1412, et aliorum: Concordia entre Consellers, y Consols de Lotge de una, y dos Patrons de Nau de altra, sobre armar ditas naus contra Cossaris.

A 22 de Desembre 1424, vingue avís de Gerona de armada de Genova, y que serían 24 galeras, y lo Rey, y Consellers acudiren â Lonja, y los Consellers feren las diligencias que en lo libre de Solemnitats Reyals tercer C[art].as 15, esta continuat, empero fou sabut que no era ver.

A 7 de Juliol 1429, se feu Professó de gracies per la Pau fermada entre lo Papa, y lo Rey.

A 19 de Juliol 1429, fou cridat lo Usatge Princeps namque, contra lo Rey de Castella, per que ab ma armada volía entrar en Aragó.

A 26 de Setembre 1429, la Ciutat delibera fer armada de tres naus contra Cossaris, Capitá el Conseller en cap, y â 9 de Octubre los Consellers posaren taula de acordar devant la Lotja per raho de dita armada.

A 2 de Agost 1430, fou publicada la treua entre lo Príncep, y Rey de Castella, y â 21 de octubre lo Consell de cent fermá los Capítols de dita treua.

A 31 de Agost 1430, la Ciutat armá una nau contra Cossaris.

Al primer de Juliol 1431, havent la Ciutat armat contra Cossaris, torná dit díe la armada, venint en ella Capita de una nau lo honorable en Fran.ch Desplá Conseller segon trames ab cert Stol contra Marsella per raho de les Naus de Cossaris quey eran.

A 6 de Setembre 1431, Solemnitat per lo Standart de la armada del S.or Rey Capitá Pere de Perellos, es continuada en libre ters de solemnitats, C[art].as 64.

A 18 de Maig 1432, feren mostra las dotse galeras que eran en Barcelona ab lo S.or Rey, y á 26, partí lo Rey ab son stol de galeras, y set naus pera Sardenya.

A 12 de Abril 1433, lo General prestá una galera a la Ciutat per anar contra Cossaris, y prengueren una galera de Mallorca que havía fet molt de mal en aquesta costa, y lo Batlle de Barcelona mes a la presó la gent.

A 20 de Abril 1433, partiren altres dos galeras armadas per la Ciutat contra Cossaris.

A 5 de Juny 1433, jatsíe que el Infant D.n Pedro hagues trencat la Pau del Rey de Castella, lo qual havía scrit, y request â Consellers, que per observança dels Capítols de la Pau, nol admetessen, no res menys fou deliberat isquessen a la sua Entrada, y que â la Professó de Corpus li donassen bordó del talem.

A 19 de Juliol 1435, se veu com los qui volían armar galeras, devían prestar Caució de no damnificar â Vassalls del S.or Rey.

A 29 de Agost 1435, vingue nova com lo Rey estava sobre la Ciutat de Gayeta ques tenía per Genovesos, y que venint lo Stol de Genovesos, el Rey ab son Stol los isque al encontre, y hagut conflicte entre ells, fou pres per dits Genovesos, y ab ell foren presos el Rey D.n Joan de Navarra, y lo Infant D.n Enrich sos frares, y que lo Duc de Milá Senyor de Genova los tenía en Milá, y al primer de Noembre, reberen letra del Rey, avisant de com el Duc de Milá los havía dada libertat, y â 18 de octubre reberen altra, y a 19 de Desembre lo Consell de cent deliberá fossen dites misses, axí per lo endres de les coses del Rey, com de las Corts que la Reyna havía de celebrar.

A 23 de Abril 1436, Solemnitat per la Benedicció de les Banderes per la armada contra Genovesos, que feren los Deputats per deliberació de la Cort general, de deu galeras, y sis naus, Capitá D.n Joan Bernat de Cabrera, Compte de Modica, y los Consellers preceyren â Deputats, com es de costum, y â 25, lo Consell delibera prestar al General una galera que la Ciutat tenía a la Drassana, prestada caució, y â 23 de Agost lo dit Compte de Modica General de dita armada se embarca per fer son viatge.

A 7 de Noembre 1436, los Missatgers de la Ciutat que

foren tramesos al S.or Rey, y que anavan en sa armada, y foren presos ab lo Rey, com es dit desobre demanaren en Consell de cent esmena, y remuneració, dient que havían estats presos mes de nou mesos, y que per sa desliurança havían pagat 4000 florins, y que allí morí hu dels Missatgers tramesos, y lo Consell ho cometé â Consellers.

A 7 de Noembre 1436, se legiren en Consell de cent los Capítols de la Pau, entre lo Rey D.n Alfonço de Aragó, y el Rey D.n Joan, y Reyna D.a Blanca de Navarra, y el Infant D.n Enrich de una, y el Rey D.n Joan de Castella de altra, y lo Consell doná poder al Síndich de fermarlos, y son aquí largament continuats.

A 7 de Juny 1438, quatre naus de Genovesos combateren una nau â Palamós, empero fou socorreguda.

A 12 de Juliol 1438, lo Consell delibera donar 4500 florins per socorriment de quatre naus per que vagen â damnificar â Enemichs del S.or Rey, y li tramet Missatgers â Napols hont era dit Senyor Rey, y tenía asitiada la Ciutat, en la qual guerra morí el Infant D.n Pedro, ferit de una bombarda, vingué aquest avís â 25 de Noembre.

A 15 de Juliol 1438, Capitulació entre Consellers, y dos Capitans de tres naus pera perseguir Cossaris Genovesos.

A 25 de Octubre 1438, los Consellers reberen una letra del Rey de Castella per ma del Licenciado García, dada en Olmedo â 8 de Setembre, per crehensa del dit Licenciado, sobre cosas tocants la Pau del Rey de Castella, y de Aragó, y sos subdits, est in burça.

A 4 de Noembre 1438, tenintse noticia de Companyíes estranyes que entraven per Rosselló, y cridada la Cort general pera 12 de dit, y pera que los Deputats tinguessen diner per acordar gents darmas, per lo qual eran menester 15000 florins de prompte, la Ciutat se obliga per dita quantitat, assegurats per part de la Reyna que lo primer acte de la Cort, sería dar poder â Deputats pera pendre â Censal dits 15000 florins,

A .. de ..... (*) 1440, la Ciutat arma contra Cossaris.

A 19 de Agost 1440, la Reyna demana a la Ciutat

(*) En blanch. V. en *Dietari* les jornades de 12, 15 y 20 d'Abril y 27 y 30 de Maig del esmentat any 1440.

200 Ballesters per subvenció del Rey per la guerra de Napols, y lo Consell delibera nos devía fer per moltas, y molt ben advertidas rahons que allí se specifican.

A 2 de Juny 1442, lo Rey D.ⁿ Alonço entra la Ciutat de Napols ab compliment de Conquista, y â 23 de Juliol los Consellers li scriuen.

A 26 de Juny 1442, vingue la nova, com lo S.ᵒʳ Rey victoriosament, y per força de armas havía entrada la Ciutat de Napols, la qual per molt temps havía tenguda sitiada, de ques feren grans alegrías, y alimaries en Barcelona, de que los Consellers en continent scrigueren a la Reyna en Çaragosa.

A 31 de Agost 1442, elecció de Síndichs de Corts, assignadas â Ulldecona, per raho de las gents darmas de França, qué comminavan entrar per Rosselló.

A 20 de Juliol 1443: Professó per la Pau entre lo Rey, y el Papa Eugenio, y â 31 los Consellers scriuen al Rey en resposta de la sua del avís de dita Pau.

A 18 de Mars 1445, lo Bisbe de Puçol vingue â Consellers ab letra de crehensa del Papa, dient que lo Solda del Cayre feya armada contra la Illa de Rodas, y que lo Comu de Venecia havía ofert deu galeras pera la defença, y el Duc de Milá tambe ajudaría, ê que perço los pregava que aquesta Ciutat hi fes algun ajuda de galeras, y fouli respost que aquesta Ciutat estava sots potestat del Rey de Aragó, y que ja sabíen que lo S.ᵒʳ Rey ab lo Duc de Borgonya feyen armada, en la qual aquesta Ciutat ajudaría.

A 15 de Maig 1447, los Consellers scriuen al Rey de Tunes, en recomendació de un Ciutadá dexat allá en rehenes per un germá seu, qui ab sa nau havía portat certs moros en Almería.

A 14 de Juny 1448, ab letres de Consellers apar que lo Rey havía uberta la guerra contra Venecians.

A 8 de Juliol 1448, scriuen al Rey â pregaries del Mestre de Rodas mogut per lo gran Solda de Babilonia, per que volgues fer pau ab lo dit Solda.

A 28 de Agost 1449, la Ciutat arma una galera contra Cossaris, y a 4 de Setembre ab letra dels Jurats de Valencia vingue avís com havía combatut ab la galera de M.º Joan Torrelles Cavaller, qui per força prenía homens, y vitualles per la mar, y que la havía vençuda, y presa, y â 29 de Noem-

bre los Consellers en esguart de ditas cosas, donaren al Patro de dita galera, qui era M.º Ramon Desplá una Bassina, y una Copa, y dos plats, y una scudella de argent.

A 28 de Agost 1449, y á 24 de Noembre 1451, y en altres jornadas se veu, que la Ciutat armava contra Cossaris.

Al primer de Octubre 1449, en Consell de cent se tracta de fer armada contra Cossaris ab concordia del General de Cathalunya, y de las terras marítimas de Cathalunya, Valencia, y Mallorcas, y fou remes â Consellers ab referiment.

A 7 de Desembre 1449, los Consellers reberen letra del Duc de Venecia, donantlos raho de com per la voluntaria guerra quels havía moguda lo Rey de Aragó, los era forçat resistirli, y demanant lo Correu resposta, ô certificació de la rebuda, fou deliberat se consultas ab la Reyna que era en Perpinyá, ê â 17 la Reyna scriu als Consellers responguessen al Duc, y per donar satisfacció de la causa que lo Rey tenía â moure la guerra, embia dos persones qui la explicaren en Consell de cent, y eran dos Burgesos de Perpinyá, y segueren ço es lo hu al costat del Conseller en cap, y lo altre entre Cap, y segon.

A 29 de Juliol 1450, vingueren avisos de Napols, de com se era seguida la Pau, y Concordia entre lo Rey de Aragó, y Venecians, y Florentins, y de la reconciliació del Compte de Tallacoço, ê de com lo Sor de Plumbí estava avengut ab lo Sor Rey, y á 31 de Agost fou publicada la Pau entre lo Rey de Aragó, y los Comuns de Venecia, y Genova.

A 22 de Desembre 1450, los Consellers scriuen al Rey de Navarra Primogenit de Aragó en resposta de la sua ab que avisaba de la Pau concordada entre ell, y lo Rey de Castella.

A 20 de Abril 1451, la Ciutat embía la sua galera de la guardia en socors de la Ciutat de Mallorca contra los forans qui la volían entrar, y menassavan de matarho tot.

A 19 de Setembre 1451, se tracta que lo Rey de Castella ab gents darmas era entrat en lo Regne de Navarra.

A 30 de Mars, y a 27 de Abril 1452, la Ciutat armá una galera apellada la galera de la guardia contra Cossaris, la qual â 11 de Setembre fou presa per Cossaris, y los matexos remers, y galiots donaren causa de dita presa.

A 8 de Maig 1454, la Ciutat armá una galiota, y una Cala-

vera contra Cossaris, y a 3 de Juliol tornaren ab una galera que havían presa de Peroça cossari famos, y ab un Bergantí de moros que lo dit Cossari havía pres, y prenguerenlos a la Dragonera, y posat lo dit Peroça a la presó, morí de esquinencia a 9, y fou enterrat â fra menors.

En los anys 1455, y de abans, y apres, se veu que la Ciutat donava joyas, de tirar a la Ballesta, y eran tassas, y culleras de plata cascun any una vegada.

A 19 de Mars 1455, Alimaries per la liga, y unió entre lo S.or Rey, y lo Papa, Venecia, Milá, y Florença. Vide lo Dietari.

A 31 de Mars 1455, un Cossari Provençal prengué en lo moll de Barcelona, y sen aportá una Calavera carregada de olis, y formatges, y los Consellers promptament posaren taula per acordar gent per anarli al alcans, y â 25 de Abril se tench Consell de cent sobre aquest fet, y lo Consell ho cometé â Consellers.

A 21 de Juny 1455, la Ciutat armá la galera de la guardia contra Cossaris, y â 21 de Juliol fou beneyda, los remers guanyaban a raho 33 sous lo mes, y â 26, fou deliberat lo salari del Officials, y la Lonja tambe devía armar un Balaner.

A 15 de Setembre 1455, se notifica com lo Diumenge seguent se havía de fer mostra devant lo Rey de Navarra Loctinent Gen.[1], dels Mantellets, Confrarías, y caps de Officis, ab lurs sinquantenas.

A 13 de Desembre 1455, se tench Consell de cent, en lo qual se tracta que farían dels Provençals Cossaris que tenían Catius, ê los quals la galera, y galiota armadas de la Ciutat havían presos, ço es sils donarían â rescat, ô sils cambiarían ab altros Catius, y â 19 de Mars 1457, se tracta lo mateix, de altros.

A 26 de Noembre 1456, provisió de Capitá de Mantellets.

A 25 de Abril 1457, fou deliberat fer armada contra Cossaris.

A 7 de Maig 1457, fou posada taula de acordar, y â 25 armaren dos galeras contra Cossaris, y al primer de Juliol, las ditas dos galeras vingueren victoriosas ab presa de una nau de Genovesos de port 2000 botas, carregada de forments.

A 27 de Juny 1457, entre las duas, y las tres horas del matí arribá en aquesta Platja un Stol de Genovesos, eran

tretse galeras, y comensaren â combatre la Platja ab moltas bombardas, y estigueren aquí tot lo die fins â les sis, ô set depres dinar, ê tiraren vers Monjuich, ê barrejaren las barracas de Pescadors, ê prenían del Bestiar boví, lo qual los fou levat, ê defes per M.° Joan Torelles, ê Galceran Duzay, y mols altros Ciutadans, ê moltas altres notables personas de stat, ê de peu, y haviay Peste en Barcelona, y â 10 de Juliol tornaren les tretse galeras de Genovesos, y estiguerenhi fins lo endemá, y foulos feta gran resistencia, y la Ciutat armá una gran nau, y quatre galeras, y anaren al alcans de las Genovesas, fins a las mars de Blanes, per ques meteren en fuyta.

A 7 de Agost 1457, la Ciutat fa armada de quatre naus, y dos galeras, y un balaner contra Genovesos per la guerra que tenían ab lo Rey, aná per Capitá lo Conseller en cap, y feuse la benedicció de las Banderas, y scriuse â dit die lorde com anáren a la Embarcació.

A 21 de Noembre 1457, Ordinacions dels Mantellets.

A 13 de Desembre 1458, se tracta en Concell que farían de la nau genovesa que era estada presa ab la armada de la Ciutat, la qual estava en un Port de Mallorques, fent molta broma, ê messions, ê despeses.

A 30 de Desembre 1458, se tracta en Consell dels presos que la Ciutat tenía capturats per culpas comesas en sos officis de la armada.

A 9 de Maig 1459, los Consellers scriuen al Duc de Venecia, en recomendació dels Mercaders Cathalans, attes que lo S.or Rey havía guiat en sas terras als Venecians.

A 23 de Juliol 1459, armaren dos fustas contra un Cossari Florentí, y asoldadaren tres galeras â raho de 1500 ℔ ℌ cada mes totas tres, com se veu â 12 de Setembre.

A 21 de Abril 1460, la Ciutat arma dos galeras contra Piratas, y enemichs del S.or Rey, y â 28 de Maig lo S.or Rey las demana als Consellers per embiarlas â Napols ab altres fustas en subvenció de son nebot lo Rey de Napols, qui era guerrejat per lo Rey Reyner, y Marcellesos, y Genovesos, y lo Consell delibera li fossen emprestades ab indemnitat de la Ciutat, y de las personas acordadas.

A 31 de Juliol 1460, Capitulació entre lo S.or Rey, y los Consellers sobre lo Emprestich de las dos galeras de la

Ciutat ditas de la guardia pera dos mesos per anar â Napols en socors del Rey D.ⁿ Ferrando de Napols.

A 21 de Agost 1460, lo S.ᵒʳ Rey D.ⁿ Joan feu armada per socorrer al Rey de Napols, y la Cort general li ajuda en 30000 florins, veuense aquí dit die los Capitols.

A 4 de Desembre 1460, vingue la nova de que lo Rey havía mes en Presó al Príncep D.ⁿ Carlos, de ques seguiren grandíssims debats entre lo Rey, y sos Vassalls, en tant que vingueren â guerra formada, y duraren les turbacions deu anys, y mesos, y â 13 de Janer 1461, vingué un Embaxador de part del Rey al Consell de cent, y explicá les rahons quel mogueren â fer dita captura, finalment les coses se compongueren ab concordia feta ab lo Rey â 16 de Octubre 1472.

A 23 de Febrer 1462, per que los Pagesos de Remença se eran aplegats â Gerona, que serían 3000 homens, la Reyna hi volía anar pera ferlos desaplegar, y demanava que un Conseller hi anas en sa companyía, y lo Consell resolgue, no era expedient.

A 4 de Setembre 1462, per nova que venían gents darmas de França en favor del Rey D.ⁿ Joan, y contra Barcelona, foren derrocadas las Casas fora los Portals de la Ciutat, y lo Conseller en cap era Capitá Gen.ˡ dins la present Ciutat, com se veu â 5 de dit mes de Setembre, los francesos que serían 8000, ô mes â 8 de dit, posaren Siti â la Ciutat, y ferense forts â S.ᵗᵃ Eulalia Emerita, y a 30 de dit, meteren foch â moltas torres, y mesías entorn de la Ciutat, y á 3 de Octubre alçaren lo Siti.

A 5 de Febrer 1463, en libre de notas intitulat: Antiquus Notularum Barcinonæ, es un acte de indemnitat que fan los Deputats â la Ciutat, se fa larga relació, y narrativa de las guerras, y turbacions del Rey D.ⁿ Joan, y las ocasions, y causas, y succes de ellas.

A 26 de Maig 1463, las tres naus, y una galiota sotil que la Ciutat havía armadas, prengueren una galera, y sinch naus carregadas de forment, y a 28, vingueren dits Vaixells ab la dita presa, y lo Capita qui era M.º Joan Bernat de Marimon, fou rebut ab acompanyament de Consellers, Deputats, Bisbe de Vich, Compte de Pallars, y altros.

A 3 de Agost 1463, partí un Balaner qui portava

â Menorca la Bombarda S.t Antoni per socorrer lo Camp, que D.n Fran.ch de Pinós Capitá de las mars havía posat sobre Ciutadilla.

A 6 de Agost 1463, fou beneyda la Bombarda de coure S.ta Eulalia.

A 21 de Maig 1464, lo Veguer cridá lo Usatge Princeps namque, y al primer de Noembre 1467, es altra Convocació.

A 29 de Maig 1465, en Consell de cent se refer com los Cathalans per ajuda del Rey Alfonço per las guerras de Napols li embiaren armada que costá 700000 florins.

A 14 de Agost 1466, armada de quatre naus contra Cossaris, Capitá lo Conseller ters, y torna â 13 de Octubre, ab presa de duas naus, y fou rebut ab cerimonia de Consellers, y Deputats.

A 28 de Febrer 1470, en Trentenari se refer, com lo Joch de la ballesta en temps passat se tenía en diversos locs, fins que certa persona feu lexa a la Ciutat â ops del dit exercici de cert spay, ô loc fora lo Portal de Junqueras, hont derrerament se feya dit exercici, empero que ara alguns se havían ocupat dit loc, posanthi fems, y perço los Obrers havían ordenada certa crida manant levassen los fems, â fi de restituhir dit Joch en dit loc, y lo Consell delibera que dita crida fos publicada.

A 14 de Octubre 1471, es una Carta del Bisbe de Gerona, y altros Senyors per als Consellers per reduhirlos a la obediencia del Rey D.n Joan, es de molt gran sentiment, y digne de veure, trahentlos en memoria la faeltat dels Cathalans antichs â sos Reys, las valentías, y actes grans en ques eran assenyalats, lo conflicte, y miseria en que ara estavan, y patían la benignitat del Rey, y altres rahons concludentíssimas pera obligarlos â dar obediencia al Rey. Vide lo Dietari.

A 4 de Desembre 1471, fou deliberat per causa de la guerra, que las torres rodonas closas de part de dintre Ciutat fossen ubertes, â fi que de part de la Ciutat poguessen esser vists los qui serían en ditas torras, y que los ponts dels Portals tancats, fossen romputs.

A 31 de Agost 1472, per causa de la guerra, se feu crida, manant que tots los sinquanteners fessen resenya de la gent, y armes, y vituallas quey havía en sa sinquant[en].a

A 22 de Desembre 1472, lo Consell delibera asoldadar 100 homens de peu per servey del Rey, per cobrar lo Castell de Arapunya, del qual se era apoderat Manaut Guerra frances ab altros ladres qui robaban, y talavan la terra, yl prengueren ab tracte, y concordia, prometentli donar 3000 ℔ ₰, de las quals la Ciutat pagá 600 ℔ ₰, y los Deputats 800 ℔ ₰, y M.º Jaume March 200 ℔ ₰, y los forans lo restant, com apar â 9 de Abril 1473, y que fossen pagats per Sinquantenas.

A 5 de Febrer 1473, Alimaries per la recuperació de la Vila de Perpinyá, y a 27, la Ciutat emprestá al Rey bombardes, salpetra, polvora, pilotes, y plom per lo siti que tenían per pendre lo Castell de Perpinyá. Vide lo Dietari.

Al primer de Mars 1473, per la guerra de Perpinyá, que lo Rey tenía Siti al Castell contra francesos, havent los Consellers de proveyr certa quantitat pera darla al Rey, diuen que no saben com haverla sino per mija de talls per sinquantenas, y dit die lo Consell aprova lo pagament de 20 ℔ ₰, que los Consellers havían donades â dos que havían portada la nova de la presa de la Vila.

A 5 de Abril 1473, lo Veguer â cavall ab sobreveste Reyal, acompanyat de Officials anant per la Ciutat ab fallas, cridá Viafos, en virtut del Usatge Princeps namque, per la guerra contra francesos, y â 20, isque la Bandera de la Ciutat.

A 17 de Abril 1473, lo Rey D.ⁿ Joan estave sitiat de francesos dins la Vila de Perpinyá, y lo Consell â 19 delibera asoldejar 250 Ballesters per dos mesos, y que fossen pagats de les Sinquantenas tatxadoras per Consellers, y Sinquantaners com es de costum, ê dit die fou posada la bandera a la finestra de Casa la Ciutat, y â 20: Francí Buçot Ciutadá, elet â portar dita bandera, ab certes protestacions del Subsíndich la leva de Casa la Ciutat, y ab gran acompanyament de Consellers, y altros la portà al Portal nou, y â 26, tatxaren lo sou al dit Capitá per 40 dies 27 ℔ 10 ₰, y â cascu dels soldats 70 sous, y als Conestables, ço es Caporals de 25 homens 8 florins cascu per dits 40 dies, y â 3 de Agost se mostra com al dit Capitá li donaren 13 ℔ 15 ₰, y li faltava a pagar 25 dies mes, y demanava remuneració, per anar â Perpinyá ab los 250 ballesters de la Ciutat, y â 26 se feu

crida, que los tatxats pagassen, altrament serían penyorats, ê que anassen ab la bandera.

A 26 de Juny 1473, relació en Concell, com la bandera de la Ciutat era entrada â Argilers, y que havía fet gran socors al Rey.

A 30 de Juny 1473, per que lo Camp del frances se era alçat, delibera que la Bandera torn.

A 25 de Setembre 1473, vingue la nova de la Pau entre los Reys de Aragó, y de França, y feren professó â 26, y fou publicada â 28. Vide lo Dietari.

A 19 de Octubre 1473, se referexen los actes strenuos de gloria que lo Senyor Rey havía fets en lo Siti de Perpinyá.

A 19 de Juny 1474, Crida del Usatge Princeps namque contra Francesos, qui entravan, y devastavan Rosselló, y a 4 de Juliol lo Consell delibera fos remut per tres mesos, y â 21 de Noembre lo Rey demana, que la Ciutat acuda ab lo Usatge Princeps namque, y â 18 de Agost lo Rey crida dit Usatge, y la Ciutat hi contradiu. Vide lo Dietari.

A 26 de 8.bre 1474, per que lo frances era entrat en Rosselló ab 12000 combatents, y lo Rey cridá lo Usatge Princeps namque, y demanava que la Ciutat fos la primera en acudir â dita servitut, ne tengueren Consell.

A 4 de Desembre 1474, la Infanta estant a la Deputació ab las 36 personas destinadas per la Cort, apella als Consellers demanantlos socors per que los francesos havían sitiada Elna.

A 14 de Mars 1475, lo frances cobra la Vila de Perpinyá per tracte dels de la matexa Vila. Vide lo Dietari.

A 11 de Janer 1476, per ocasió de homens de cavall, y de peu, qui ab ma armada se eran mesos â S.t Cugat de Vallers, se fa relació de lo que lo Veguer â instancia de la Ciutat â cerca de asso havía fet, y lo Consell ho cometé â personas, y â 12 per que en la Casa de m.o Sentcliment de Badalona havía molts grans, y era fort, ys temía que las ditas gents darmas nos apoderassen della, los Consellers procuraren fer venir assí los grans, y á 26 de dit, com lo Governador fos vingut per orde del Rey per procurar repos â estas novitats de la gent de guerra, y com ells demanassen esser pagats del sou los era degut, perço dit Governador demana 200 ℔ ℈ en lo interím que tardava â venir altre

orde, y a 27, se mostra com hi hague tracte entre dos de aquestos, y los Consellers, y lo Governador per part del Rey, per cap de aquestos era M.º Modarra, y â 3 de Febrer per part del Rey demanan que la Ciutat bestrega 1000 ℔ ℌ per pagar lo sou de un mes de dita gent, y deliberan de no entrar en aquest maneig, apres demanavan 1500 ℔ ℌ, y volent ells saber la Ciutat que donaría per que apres demanarían als forans de quatre leguas en torn ab lo pà en una ma, y ab lo bastó en altre. Finalment â 10, y a 11 deliberan no dar res, y que assó era contra Privilegis, y libertats, y â 4 de Juny se refer, com lo dit m.º Modarra, y les sues gents se eran apoderats de Trem, Talarn, y molts altres lochs de Urgell, y que perço en la Cort general ques celebrava en Leyda, se tractava de donarli 7000 ℔ ℌ, y â 9 de Setembre se refer, com en la Valldaran, Pedro de Ança, y Marco Bendito estavan en armas, los uns contra los altres, y que la Cort general tractava de embiar gent darmas, per reposar la dita Vall.

A 25 de Abril 1476, la Reyna scriu donant avís de la Victoria del Rey de Castella, contra lo de Portugal, y donaren de albaxinies 2 ℔ 15 ℌ.

A 28 de Mars 1478, se publicá la treua ab Genovesos, y â 24 de Noembre 1479, iterum se publicá per sis mesos.

A 9 de Abril 1478, se tracta de fer armada contra Cossaris, y que la Lotge contribuesca sa part com es de costum, y a 10 deliberan embiar per la Costa a que fassen fumadas de dies, y de nits fochs en senyal quant les fustes de Enemichs seran intrades, y que sie haguda una galera de M.º Pax de Mallorques, y a 13 deliberan que sie armada la galiota de fra Turell, que es de 24 banchs, y a 18, fra Turell diu que si li donan a raho 270 ℔ ℌ cada mes, ell se la armara, empero que ell mateix la vol Patrocinar.

A 9 de Juny 1478, se tracta de conduyr dos galeras contra Cossaris, y donaven als Patrons per un mes 250 florins dor, valents 205 ℔ 5 ℌ per cascuna, y la panatica, y las presas fossen partidas en la forma acostumada, ço es la meytat al armament, y laltre meytat a la galera, y â 10 de Juliol se refer, que lo Rey dava la panatica.

A 13 de Octubre 1478, los Consols per medi dels Defenedors, digueren â Consellers com tenían avís que una ga-

lera de 20 banchs era passada per damnificar la Costa, y per ço demanaven fos armada una galiota que la Ciutat tenía a la Drassana.

Al primer de Febrer 1479, los Consellers scriuen â Miquel Margarit Cavaller del Ampurdá, fentli gracias del generós tractament que havía fet als Embaxadors de Aragó, y del Rey Rayner en Lançá, ajustats allí per fermar la treua, y scriuen tambe â moltas Universitats la guarden.

A 5 de Mars 1479, scriuen als de Perpinyá, com lo die seguent farien publicar la Treua de Aragó, y França.

A 2 de Octubre 1479, scriuen al Rey en resposta, alegrantse de la Pau havía feta ab lo Rey de Portugal.

A 15 de Juny 1480, per que Cossaris anavan per aquestas mars, perço deliberaren, que per seguretat de la Ciutat, se tornas introduyr lo dels Mantellets, de que en lo passat la Ciutat usaba juxta lo Privilegi.

A 24 de Janer 1481, lo Rey D.ⁿ Ferrando feu guiatge general per la armada que feya contra lo Turch. In Diversorum Cathaloniæ Sigilli secreti primo.

A 16 de Juliol 1481, vingueren dos galeras, y una galiota de Genovesos, ê per ço la galera del Compte de Prades, y la del Busquets ab molta gent honrada quey entraren, los volgueren anar a la caça, empero la del compte de Prades fou presa, y laltra escapá molt maltractada.

A 15 de Noembre 1481, arribaren 18 naus que venían de Napols, del socors que lo Rey trames al de Napols per cobrar Otrento, que era estat pres per lo Turch.

En lany 1485, foren las commocions dels Pagesos de remença, y lo Conseller isque ab la bandera de la Ciutat, com se veu in título Bandera de la Ciutat, y a pregaries del Rey la Ciutat prengue â Censal 50000 ℔ per fer gent de cavall, y de peu contra dits pagesos, per ferlos guardar la sentencia arbitral del Rey quant fos proferida â 14 de Maig 1486.

A 19 de Juny 1486, y á 30 de Maig 1487, reberen letras del Rey, avisant de la presa de Loxa, y de Ve[le]zmalaga en lo Regne de Granada. Vide lo Dietari.

A 21 de Juny 1486, la Ciutat armá contra un Cossari Castellá.

A 11 de Juliol 1487, vench nova, que estant lo Rey D.ⁿ Ferrando en la Conquista de Granada, un moro pensant

matar en una tenda del Camp al Rey, y Reyna, arremete, y ferí â D.ª Alvaro germa del Condestable de Portugal, y a la Marquesa de Moya, crehent que eran los Reys.

A 2 de Agost 1487, la Ciutat embia al Rey 135 quintars de polvora, si be lo Consell havía deliberat 200, y no sen trobá mes.

A 7 de Setembre 1487: Alimaries per la presa de Malaga, y feren professó â 12.

A 19 de Desembre 1488, Alimaries per la presa de Baça.

A 12 de Janer 1489, lo Rey D.ª Ferrando revoca tots, y qualsevols Privilegis de guiatges, per que no valegan â favor de Cossaris; est in libro notularum intitulat 1483, et aliorum.

A 24 de Janer 1490: Alimaries per la presa de Guadí[x], y lo Rey scrivía a la Ciutat, avisant de las Conquistas. Vide lo Dietari.

A 17 de Janer 1492, cum sequentibus, festas extraordinarias per la presa de Granada, ut in título Festas &c.ª Vide lo Dietari.

A 27 de Febrer 1492, reberen letra del Rey, advertint sería expedient armar dos galeras contra Cossaris â despesas de la Ciutat, y locs marítims, y de Valencia, y Mallorca, y tambe del Rey, y fou apres axi determinat; empero â 30 de Juny, per que las ditas dos galeras no venían, jatsíe fos capitulat lo armam[en].t de ellas per un any, y lo Infant Peyro, y altres Cossaris perseguían aquestas mars, fou deliberat que promptament fos armada una galera quey havía a la Drassana â comunes despeses de la Ciutat, y de la Lonja â dos mesos, y â 6 de Agost deliberan armar duas galeras, y una galiota.

A 28 de Febrer 1492, havent lo Rey scrit â Consellers sería be armar dos galeras contra Cossaris pagades, ço es un quart per aquesta Ciutat, y Costa, altre per Mallorques, altre per Valencia, y laltre per Sa Mag.t li responen eran contents fossen armadas per sis mesos, y â 7 de Maig havent lo Rey habilitats los Capítols de dita armada, li responen que eran contents armarles per un any, y que pagarían un ters, y á 22 de dit, ho scriuhen als Locs marítims.

Al primer de Mars 1492, scriuen al Rey mane guardar lo

privilegi, y ordinació dels Mantellets, privilegiats en lo que es portar armas, y aquí se declara qui son los Mantellets.

A 9 de Juliol 1492, Capitulació entre Consellers, tenintne poder del Consell de cent celebrat á 30 de Juny de una, y Miguel Ferrer Donsell de altra, sobre lo armament de la sua galera â dos mesos, per defensió de aquestas mars, y la Ciutat li oferí donar per tot 1200 ℔ ℈, es dit acte in libro notularum enquadernat sens cubertas intitulat 1490, et aliorum, ê immediatament en dit libre seguexen les Instruccions de Consellers donades â Francí de Pau, y Miquel Ferrer Capitans de las galeras, y galiota armadas per la Ciutat, y â 10 de Agost es la Capitulació ab dit de Pau, y â 27 de dit, Capitulació entre Consellers, y M.º Miquel Busquets, sobre lo armament de dos galeras suas.

A 6 de Agost 1492, deliberan armar duas galeras, y una galiota.

A 22 de Octubre 1492, per que lo Rey demanava que aquesta armada fos continua, y que la Ciutat pagas lo sou de la una, lo Consell ho cometé â personas.

A 17 de Janer 1493, In libro notularum enquadernat sens cubertas, intit[ulat]. 1490, et aliorum, es lo Sindicat que feu lo Consell de cent als Consellers pera fermar, y jurar la Concordia, y amicicia entre los Reys de Espanya, y de França.

A 10 de Abril 1493, vingueren Embaxadors de Genova al Rey D.ⁿ Ferrando de hont se veu, que ja haurien feta pau.

A 6 de Setembre 1493, Rey, y Reyna anaren â Perpinyá per cobrar aquells Comptats, y â 13, entraren dita Vila.

A 14 de Setembre 1493, lo Embaxador de França vingue pera veurer firmar al Príncep D.ⁿ Joan los Capítols de la Aliança, la qual fou publicada ab crida â 16 de dit.

A 6 de Juny 1494 per letra special del Rey, se tracta en Consell de armar dos galeras contra Cossaris, ço es una â despesa de Barcelona, y locs maritims de Cathalunya, y laltre de Valencia, y Mallorca.

A 29 de Maig 1495, ab crida fou publicada la Pau ab Genova. Vide lo Dietari.

A 31 de Mars 1496, se publicá guerra ab França, y desterran de Espanya â tots los francesos. Vide lo Dietari.

A 17 de Janer 1497, deliberació de Trentenari, y â 25 de Abril, de Consell de cent, que artillería no sie prestada, sino ab voluntat de tot lo Consell.

A 13 de Noembre 1497, scriuen als de Verga, com havían entes, que en la Elecció feta dels quatre homens per foc per anar a la guerra, los dos dells eran Bassiners del Hospital, qui no son tenguts â host, ni cavalcada, y â 23 scriuen lo mateix als de Reus.

A 24 de Agost 1502, la Ciutat armá una galera contra Cossaris â petició del Rey, y la Lotja ne pagava un ters.

A 24 de Agost 1502, per que lo Rey no havía scrit, y pregat, oferint remetre lo quint de las presas, deliberan fer una galera contra Cossaris, ab que la Lotge ne pac un ters del cost, y despesa com es costum, y â 2 de Setembre elegiren en Capitá, ô Patró de dita galera â Benet de Corbera Conseller, y â 19 de Octubre lo dit Capitá tenintne poder del Consell de cent, nomena Patró, Scrivá, Comit, Algutzir, Conseller, Barber, y sota Scrivá de dita galera que les hores fabricavan en la Drassana.

En lany 1503, lo francés vingue sobre Rosselló, y sitiá Salças, y lo Rey D.ⁿ Ferrando aná â Perpinyá, y â 21 de Octubre lo frances alçá lo Siti, de que lo Rey scriu â Consellers â 22, y los Consellers li respongueren â 23, y apres lo Rey posa siti a la Eucata â 29, ys rendiren al primer de Noembre. Vide lo Dietari.

A 10 de Abril 1505, los Consellers scriuen al Infant D.ⁿ Enrich per que los locs maritims fessen armada contra Cossaris, y que la Ciutat ne pagaría dos terços.

A 4 y 9 de Noembre 1505, Alimaries, y professó per la pau entre Espanya, y França, y Casament del Rey D.ⁿ Ferrando ab la Reyna D.ª Germana neboda del Rey de França, per la qual el Rey de Espanya, prometé pagar al de França 500 000 ℔ ♆, y la Ciutat â 13 delibera ferli fermança per 30000 ℔ ♆ per la observança de dita aliansa, y confederació, y paga de dites 500000 ℔ ♆. Vide lo Dietari.

A 10 de Febrer 1506, fou deliberat fer armada contra Cossaris.

A 30 de Maig 1506, fou deliberat, que fos reparat, y reedificat lo loc hont antiguament se costumava jugar de tirar en ballesta foral Portal de Junqueras.

A 3 de Agost 1506, deliberan armar una galera per acompanyar al Sor Rey â Cicilia, y â 16 de dit fan Capitá al Conseller ters.

A 8 de Juliol 1507, los Consellers reben letra del Rey, avisant de las vistas, y amistat ab lo Rey de França en Çahona.

A 3, y â 14 de Agost 1507, deliberan, que la galera de la Ciutat acompanyas á sas Altesas y fan Capitá al Conseller ters.

A 20 de Octubre 1507, los Consellers scriuen al Rey Luís de França Duc de Milá, Senyor de Genova.

A 12 de Mars 1511, los Consellers scriuen al Rey, referint, que per esser Cathalunya vehina de França Enemichs nostres, los Reys passats nos havían decorats de diversos Privilegis havent sguart al us de las armas, y donantnos privilegis de bandolejar, ab los quals exercicis la gent se era feta tan animosa, y tan destra en les armas, que moltas vegadas los Reys ab la sola gent de la terra, resistían als Exercits de França, qui la invadían, y alcançavan Victorias de ells, y per que lo Papa havía posat Excomunicació contra los qui bandolejan, y axí serían molts Excomunicats, que perço scrigues al Papa los absolgues.

En lo Semestre primer ordinari de la Clavaría de Garau Çatorre lany 1512, en dates de Vi, y Verema, se veuhen dos partides, ço es 120 ℔ ⅌, y 80 ℔ ⅌ per las obras de la reedificació, ô reparació del Pati, ô loc qui es fora lo Portal de Junqueras, en que antiguament se solía jugar â la Ballesta.

A 29 de Noembre 1512, scriuen al Rey, significantli el gran cuydado en que estan de sa persona, y armada, com entenguessen que lo Exercit frances, y lo del olim Rey de Navarra era en Navarra sobre Pamplona, y â 11 de Desembre scriuen al Rey en resposta de la sua ab quels avisaba de la fuyta dels francesos.

A 28 de Febrer 1513, scriuen al Rey explicantli las presas que diversos Cossaris havían fet de Vaixells, y mercaderías de Ciutadans, y de altros Cathalans, y a 19 de Mars scriuen altra, y á 23, los Consellers scriuen al Capitá de la armada de Barcelona, acusantli la sua, ab avís de la presa de un Cossari.

A 23 de Mars 1513, en libre de Patents fol. 126, letras de Consellers avisant la Costa de levant, donant raho de com dos Vaxells que havían armats, havían alcançada victoria de

un Cossari francés, y cobrat un Vaxell de Tortosa carregat que havía pres, y donan raho, que la dita armada partía vers la Costa de levant en cerca de un altro Cossari frances qui havía cativats 5, ó 6 Navilis de Espanya.

A 4 de Noembre 1513, en dit libre de Patents fol. 135, letras de Consellers certificant com havent pres un Cossari en estas mars havían fet vendre la sua Barca al Encant publich, y la havían feta liurar en preu de 280 ℔ ß las quals de voluntat de Consellers, lo Comprador las havía giradas en la Taula â Consellers, y Consols de Lonja â 18 de Abril prop passat.

A 21 de Juliol 1514, fol. 143, licencia de Consellers â cert particular de portar armas ofensivas, y defensivas, y â 25 de dit fol. 143, es altra.

A 14 de Noembre 1514, fol. 136, letras de Consellers certificant com havian dat â rescat lo dit Cossari, y lo Patro per un Ciutadá de Barcelona que tambe estava pres en França, y que perço nengu de aquesta terra los fes empaig, nils damnificás.

A 31 de Mars 1515, los Consellers scriuen al Rey en recomendació dels de Oriola, referint que tota aquella terra, y la restant del Regne de Murcia era conquistada ab gran ajuda de aquesta Ciutat.

A 24 de Abril 1516, se tracta en Consell de tornar â practica lo exercici que antiguament era en Barcelona de les Capitanies dels Mantellets, las quals en temps de armadas de mar, y de terra eran prestas â la defensa, y lo Consell delibera fossen vists los Privilegis, y Ordinacions que tractan de la Composició, y ordinació dels Mantellets.

A 5 de Agost 1516, los Consellers scriuen â m.º Berenguer Doms Cavaller Capitá de galeras, congratulantse de la presa que ell havía feta de dos galeras, y dos fustas de moros de Barbarossa.

A 22 de Setembre 1521, la Ciutat feu armada contra un Cossari frances, y â 27, pres lo Cossari vingueren los Vaxells â Barcelona, y descarregaren, y fou continuat ab Inventari de ordinació de Consellers, y de Consols de la Lotja.

A 29 de Setembre 1521, la armada de la Ciutat en que anavan per Capitans dos Consellers porta presa una nau de Nisarts, y â 30 quant tornaren, foren rebuts ab cerimonia.

A 4 de Noembre 1521, ab letres scrites dit die, y abans, y apres, apar com lo Exercit dels francesos era entrat per la Vall de Querol, y estava sobre la Vila de Puigcerdá.

A 7 de Desembre 1521, ab letra de Consellers scrita al General de la Mercé, apar com lo Estiu passat quatre fustas de moros pujaren per lo Riu â Amposta, y cativaren 150 persones.

A 17 de Janer 1522, se tracta en Consell, com los Consellers, y Deputats havían comunicat ab lo Virrey, y apuntat que sería expedient trametre una notable persona al Emperador â gasto de la Cort Real, y de la Ciutat, Deputació, y de la Lotge, per que Sa Mag.t provehís de gent darmas, y de fustes per defensa de la frontera, y de aquestas mars contra lo frances, qui lany passat era entrat ab gent darmas en Serdanya, y esforçat pendre la Vila de Puigcerda, y se sabía que ara tenía grans gens darmas en Narbona per entrar en Rosselló, y tambe se proposa que la Ciutat deuría fer armada de algunas fustes, en que tambe contribuiría la Lotje, com acostuma, de hont las altres Ciutats, y Vilas marítimas se sforsarían tambe â armar, y lo Consell delibera se tractas.

A 5 de Febrer 1522, partí lo Síndich pera Tarragona, y Tortosa per lo tracte mogut de fer fustas per defensa de aquestas mars, y a 5 de Noembre partí lo Correu ab letres del Virrey pera Gerona, Perpinyá, y altres locs de la Costa per dit efecte, y â 21, scriuen â tots los locs marítims per dit efecte, y per ço embían lo Síndich ab crehensa.

A 12 de Desembre 1523, Lo Virrey crida en sa Casa â Consellers, y a molts altres Senyors, yls avisa de guerra ab Fránça, y que pensassen fer fustas y galeras.

A 8 de Janer 1524, foren trameses per Consellers persones per la Costa de Levant, y Ponent, ab letres sues, y del Virrey, per la dita raho de concordar de fer fustes.

A 9 de Mars 1524, los Consellers anaren a la Seu per lo Tedeum Laudamus, ques cantá per la presa de Fuente Rabía, de que lo Emperador havía scrit.

A 5 y 11 de Febrer 1526, professó, y alimaries per la Pau ab França. Vide lo Dietari.

A 23 de Juliol 1526, la Ciutat embia lo Síndich â França per la desliurança de alguns Catalans que estavan allí detinguts.

A 13 de Juny 1527, los Moros saquejaren Badalona.

A 24 de Juny 1527, fou rescatat de moros lo General de S.t Fran.ch per 4000 d[ucat].s

A 4 de Juliol 1529, Professó per la Pau, y confederació entre lo Papa, y lo Emperador Rey nostre, y el Rey de Ungría, y á 28 de Janer 1530, en Dietari es lo mateix.

A 24 de Abril 1532, en Trentenari se fa relació, com pocs dies havía que les fustes de Turchs havían arribades en les mars de aquesta Ciutat, y havían cativats 28 pescadors Ciutadans de Barcelona, y que los Consellers havían fet traurer la artillería, la qual havían trobat molt desconcertada.

A 13 de Agost 1532, los Consellers juntaren frares de tots los Monastyrs per que fessen pregaries sine intermissione per las guerras en que estava lo Emperador.

A 24 de Abril 1534, se tracta que lo gran Turch preparava gran armada de galeras.

A 20 de Maig 1534, Consell general de Nobles, y de Cavallers per novas de guerra, y al primer de Setembre feren mostra general.

A 9 de Maig 1535; professó per la armada del Emperador que havía de anar â Barvería.

A 8, 14, 22 de Agost 1535; Professó de gracias per la presa de Tunis, y la Goleta. Vide lo Dietari.

A 5 de Setembre 1535, avís de que Barbaroça gran Cossari havía saquejat la Illa de Menorca.

A 4 de Juny 1537, haventse de fer en Barcelona Capitans de las Confrarías, los Consellers ho remeteren al Virrey, y â 4 de Agost se publica un gran Jubileu per que lo Frances, y lo Turch feyan armada contra Espanya.

A 27 de Juliol 1538, Professó per la Pau ab França, publicada á 28 de Juny.

A 25 de Abril 1540, lo Consell de cent, per que la tela, ô renc vell de justar los Cavallers al Justador prop S.ta Clara estava arruynat, delibera se fes de nou.

A 27 de Noembre 1540, Capitulació entre Consellers, y un fuster, sobre fer la rench del Assejador prop S.ta Clara.

A 6 de Agost 1542, se tench Consell de cent per novas de guerra, y â 18, vingue lo Mestre Racional ab letra de crehensa del Emperador, dient que Sa Mag.t embiaría 2000 homens per guarda de la Ciutat, y los Consellers res-

pongueren que nols volían, y feren Capitanías, y â 24, vingué lo Duc de Alva Capitá General venint de Perpinyá, y los Consellers no ysqueren â rebrel, nil visitaren, y dit die vingue nova com los francesos eran entrats en Roselló, y ab crida feta lo die abans de part de Consellers, tots los de Barcelona, y de Sarriá que tenían bestias de tragí vingueren â tirar terra, y â 30, tingueren Consell de guerra, y ferense algunas diligencias particulars notadas dit die cum sequentibus, y á 31, fou publicada la guerra ab França, y ja â 21 lo frances posá Siti â Perpinyá.

Al primer de Juliol 1543, vingueren letras del Rey avisant de la armada Turquesca, com era entrada en Italia.

A 22 de Juliol 1543, fou la mostra general devant lo Virrey, y Consellers al Canyet, y â 24 per manament dels Obrers, crida, que tots los que tinguessen bestias de tragí, fossen al Speró de Levant, y â 26, per manament del Virrey, vingueren los Veyns â quatre leugas, y feren mostra, y al primer de Agost fou ordenat, que tots los treballadors que eran venguts de fora pera treballar a las murallas que serían 2000 homens, fossen aposentats per las Casas, y â 26 fou publicada la Pragmatica contra Gascons, y los Obrers feren crides, que tothom qui tingues besties, fes traginar faxinas.

A 27 de Janer 1544, los Consellers per deliberació de Consell scrigueren a las Universitats Reals embíen sos Síndichs, com avall se conte.

A 10 de Febrer 1544, se veu com lo Bisbe de Vich per los Ecclesiastichs, lo Vezcompte de Perelada per los Militars, y lo Conseller en cap per las Universitats havían scrit per tota Cathalunya, y havían assignat jornada per aquest die per que vinguessen per tractar cosas que combenían sobre la defensa de aquest Principat contra la armada francesa que se esperava, y lo Virrey embia â cercar als Consellers â fra menors, y sospitantse que volía tenir parlament, noy anaren, y â 10 de Maig los Consellers feren gran Junta de Nobles, Militars, y Ciutadans, entre los quals era lo Almirant de Napols en Casa la Ciutat per que tenían avisos de Genova, que la armada Turquesca venía per aquestas parts, y â 18, vingue lo Virrey â Consell de cent, y á 30 de Mars

se feu professó solemne de Jubileu del Papa, hont está insertada la Butlla.

A 23 de Abril 1544, ab letra special del Príncep, restitueix a la Ciutat la Capitanía dels Ciutadans, y habitants en Barcelona, que no fossen asoldadats.

A 11 de Juliol 1544, de part del Conseller en cap, y Coronell, y Capitá dels Provincials se feu crida, que per la mostra general que de manament del Virrey se havía de fer al Diumenge seguent, nengu portas armas manllevadas, est in Dietario, y â 22 de Agost se feu altra crida, que nengu faltas a las guardas, y â 22 de Setembre altra.

A 5 de Octubre 1544, se publicá la Pau ab França. Vide lo Dietari.

A 26 de Janer 1545, començaren â guardar per Sinquantenas.

A 14 de Janer 1549, fou publicada la Pau, y treua entre lo Emperador, y lo Turch per sinch anys.

A 20 de Maig 1550, y â 28 de Juliol 1551, scriuen al Emperador los vulla donar de la Artillería que havían acquistada de sos Enemichs del Imperi.

A 24 de Agost 1551, vingue la armada francesa en esta Platja ab standarts de Espanya per enganyarnos, y fou axí, per que tots pensavan eran las galeras que speravan ab que se havía de embarcar la Reyna de Bohemia, y prengueren sinch naus, y una galera de Dn Anton Doms, y una Fragata, y, â 29, y 30, ho scriuen al Rey, quexantse del Virrey, yn demanen altro.

A 2 de Agost 1551, los Consellers havían fet Capitanía per sí, y era Capitá lo Almirant de Napols, y â 26, cum sequentibus se veuen en Registre de deliberacions molts advertiments, y cosas en raho de la guerra, y tambe se veuen les Capitaníes, y moltas altras diligencias scritas en un libre intitulat, Llibre de coses de guerra començat lany 1551, es en la Scrivanía major, hont se veuen los ordens, y los trasts de guardar que donaven.

A 7 de Agost 1552, tementse que la armada francesa no vingues, se feren algunas diligencias, com está notat en Dietari.

A 23 de Agost 1552, començaren â venir los de Granollers, que son, y diuse que per ara han de venir 50 homens.

A 20 de Agost 1553, feren mostra general los Mercaders, Artistes, y Menestrals, y totas eran 21 Companyíes, y â 29, comença entrar la gent de Recullita.

A 10 de Juny 1554, venen avisos de la armada francesa, y Turquesca.

A 29 de Juliol 1554, feren mostra vuyt Companyías que es la meytat de la Ciutat per que lo Virrey volgue dividir la Ciutat per quartos, y no per Confrarías, y â 10 de Agost feren mostra las altres vuyt Companyíes.

A 20 de Setembre 1554, estant surtes dues galeras del Capitá D.n Luis de Çunyega, y de Requesens Comanador major, y tenint la Capitana son Standart posat, arribaren quatre galeras de D.n Bernardino de Cardenes, y per que las dos no baxaren son Standart las arremeteren, yl levaren, de que lo Comanador major qui era en terra, y lo Compte de Itona son Cunyat, y D.n Miquel de Gralla son Sogre alterats, volgueren armar per anar á venjarse, empero lo Virrey los arrestá, y la cosa se aquietá, heu tret de un libre de un particular.

A 6 de Octubre 1554, lo Virrey dix als Consellers que volía anar â Perpinya, y que perço dexaría Loctinent de Capitá Gen.l, y li responen que ja resta lo Conseller en cap Coronell, y Capitá dels Provincials, y á 9 se veu altro acte en raho de dita pretesa, y á 3, y a 4 de Desembre son altros actes, ys refer, que en absencia de Virrey el Conseller en cap dona lo nom a las Companyíes.

A 20 de Juliol 1555, vingue nova de la Armada Turquesca, com havía passat el faro de Messina, y al primer de Agost, los Consellers feren Junta de molts Cavallers, y foren de parer que la Ciutat devía fer Consell de guerra de Cavallers.

A 11 de Agost 1555, lo Virrey feu tocar al arma, y tothom isqué per son orde molt be, y feuse mostra general.

A 21 de Agost 1555, se mogué debat entre Virrey, y Consellers, sobre la Crida que sa Senyoría havía feta, manant que tots los Cavallers qui tenían Cavall, isquessen ab ell, y los de peu, ab lo Governador, pretenent los Consellers tocave â ells fer las Cridas sobre los Provincials, y fou concordat com en dita jornada se veu.

A 9 de Febrer 1556, Professó per la armada que devía anar â Alger, per la qual la Ciutat emprestá al Rey 15000 ℔ ℌ.

A 19 de Agost 1556, lo Governador pretengué que las Companyíes li devien anar â demanar lo nom, y fouli respost ley demanaríen com â Governador, y no com â Loctinent de Capita Gen.[1]

A 3 de Setembre 1557: Professó per la presa de S.t Quintí.

A 10 de Juliol 1558, vingué la nova, com la armada Turquesca havía presa la Vila de Ciutadilla de Menorca, y saquejada, y cativada la gent.

A 24 de Juliol 1558, Trentenari, y Consell de cent, hont se feu relació de com la armada Turquesca era vista passar al faro de Messina, y havía saquejat la Ciutat de Sorento en Napols, y cativades passades 9000 persones, y que deu dies tingueren â Ciutadilla de Menorca, y tota la Illa abrusantla, y captivades passades 5000 animes entre morts, y presos, y axí tractan de fortificar la present Ciutat.

A 9 de Agost 1558, haventhi Peste en Barcelona, y ab gran temor de armada turquesca, vingueren Companyías de Soldats de Çaragosa per aquella Ciutat tramesos per guarda de aquesta, y allojarense defora a las faldas de Barcelona.

A 30 de Abril 1559, Professó de gracias per la Pau ab França.

A 15 de Maig 1561, per humors, y moviments de guerra, los Consellers embían correus per Cathalunya als locs de Recullita, pera que fassen ressenya de lur gent, y armes, y las embíen â Barcelona.

A 6 de Maig 1562, per avisos de armada contra Espanya, se fan diligencias com está notat en dita jornada.

A 27 de Febrer 1563, en Consell de guerra se referexen novas de armada del Turch.

A 21 de Juny 1564, letres ab les quals scriuen los Consellers â diverses Universitats de Cathalunya per que en temps de guerra en Barcelona se apercebescan per embiar per lo Socorro la gent de Recollita.

A 25 de Juny 1564, vingueren setse galeotas de moros, y feren alguns danys â Badalona.

A 30 de Juny 1564, los Consellers scriuen als locs de recullita, avisantlos de armada de Enemichs, que perço estigan prevists â venir â esta Ciutat quant sera menester.

A 8 de Mars 1565, la Vuytena de guerra delibera, que las guardas se fassen per Confraríes, y no per corters.

A 27 de Abril, y 4 de Maig 1565, per noves de guerra, feren elecció de Mestre de Camp, y de Sargento major, y Capitans de la Ciutat, yls assenyalan los puestos hont han de guardar, apar en libre intitulat de coses de guerra començat lo any 1551, en la Scrivanía major.

A 30 de Octubre 1565, Professó de gracies per la nova que lo Turch havía alçat lo siti de Malta.

A 4 de Juliol 1567, se veu com las Companyías per absencia del Virrey anaven â demanar lo nom al Conseller en cap, y no al Governador.

A .. (1) de ..... (1) 1569, per novas de guerra scrigueren als locs de recullita. (2)

A 24 de Juny 1569, se fa nota de la rebellió dels Moriscos de Granada.

A 23 de Febrer 1570, vingue nova que la Armada Turquesca era exida.

A 16 de Mars 1570, vingue avís del Virrey que era en Perpinyá dels moviments dels heretges de França, y ques temía no entrassen per Rosselló, y axí acudí allá molta gent.

A 18 de Maig 1570, entenent los Consellers que lo Rey havía fet manament als de Menorca buydassen la terra per avisos de armada del Turch, y considerat que si lo Turch se apoderava de aquella Illa, aquesta terra havía de patir, per ço anaren al Virrey, demanantli procuras que lo Rey fortificas aquella terra, y no permetes la desemparassen, y â 19, ho scriuen al Rey.

A 12 de Setembre 1570, arriba una nau grossa de Genova, y porta 24, pessas de artillería, y 7000 pilotas de ferro per esta Ciutat.

A 31 de Octubre 1571, vingue la nova de la Victoria de Dn Joan de Austria, y presa de la armada Turquesca en la mar de Lepanto. Vide lo Dietari.

A 8 de Mars 1575, cum sequentibus, diversas Capitulacions sobre fabrica de arcabuços.

A 17 de Mars 1575, per novas de guerra scriuen als locs de Recullita.

---

(1) En blanch.

(2) En lo registre o minutari de *Lletres closes*, no n'apareix cap adreçada a dits llochs durant tot l'any 1569.

A 13 de Abril 1575, embiaren â Fran.ch Pons â Viscaya per comprar 6000 piques.

A 30 de Janer 1577, se tracta de fer Sala de armas en Casa la Ciutat, y quey fos aplicada la Casa del Correu.

A 28 de Noembre 1577, Venda de set pesses de artillería de bronze a rahó 14 ℔ 8 ʒ q[uinta].r

A 4 de Juny 1578, deliberació de fer la Casa, ô botiga de la Fundació, en la qual vuy se guarda la artillería, y quant sen fa de nova, se fa allá.

A 20 de Noembre 1578, deliberació de fer Municioner, y Credencer de municions, y â 20 de Maig 1588, es altra.

A 27 de Noembre 1583, deliberació de reparar lo Ensajador de justar derrera S.ta Clara, y fer portas novas, y que la clau la tinga lo Conseller en cap, y que noy dexen estar Corders, y que procuren cobrar la botiga.

A 16 de Juliol 1584, vingue avís que lo Virrey de Alger ab 24 fustas havía saquejat Cadaques.

A 27 de Febrer 1588, Professó per la armada que anava contra Inglaterra.

A 20 de Noembre 1588, se feu una festa a la Illeta del Rech devant los Escorxadors, y fou, que feren allí una fortalesa ab molta Soldadesca, y artillería, y per las dos parts vingueren Companyíes, y la combateren.

A 15 de Juny 1589, se tracta de que lo General prengues â partit una squadra de galeras contra Cossaris.

A 7 de Noembre 1589, haventhi peste en Barcelona, lo Rey scrigué dient embiaría Soldadesca per temor de armada, y los Consellers li responen, que aquesta Ciutat costumava crear Capitans, y altres Officials de guerra en Barcelona, y locs de la Veguería estreta, y ample ques diuen de la recollita, los quals en tot temps estan â orde, y manament de la Ciutat, y dels Consellers.

A 3 de Setembre 1590, los Deputats deliberaren fer sis galeras, y ho scrigueren al Rey.

A 16 de Janer 1591, succehí en Granollers, que passant per allí unas Companyíes de Cavalls, mataren un Soldat, y ells se avolotaren, ys amotinaren, ys apoderaren de las portas de la Vila, y de la Iglesia, y los Consellers ne anaren â dar raho al Governador qui presidía.

En lany 1591, lo Rey trameté exercit contra la Ciutat

de Çaragosa, y Regne de Aragó, per la presa de Antonio Perez, quel levaren de poder de la Justicia, y la Ciutat de Barcelona â 9 de Noembre, embia Embaxada al Rey per suplicarlo.

A 19 de Mars 1592, lo offici de Municioner que tenía un Cavaller, y de Credencer de Municions foren levats, ordenant, que lo Conseller en cap tinga las claus de las municions, y que lo offici de Credencer lo fes lo Scrivá de les obres.

A 19 de Mars 1593, lo Virrey dona avís â Consellers de com eran exidas moltas naus armadas de Olanda, y Gelanda, y Flandes.

A 22 de Maig 1593, los Consellers nomenan Capitans de las Confraríes.

A 22 de Febrer 1595: Guerra publicada en França contra Espanya.

A 18 de Juliol 1596, Consell de cent per avisos de que la armada Inglesa havía saquejat â Cadiz, y que la armada Turquesca se era vista en la Calabria, y á 20 tingueren Consell de guerra de molts Cavallers per ditas novas.

Al primer de Agost 1596, los Consellers diuen al Governador, que havían deliberat fer un tall sobre tots los Ciutadans per pagar cosas de guerra, y que no admeta recorsos nenguns, y respon li estaba be, y a 12 diuen al Virrey lo mateix, donantli raho de las diligencias que feyan en raho de provisions, y prevencions de coses de guerra, y feyan terraplens, passadisos, y guardas, y que si li venían recorsos, ho remetes â ells, y respon ho fará.

A 20 de Agost 1597, vingue nova, que lo Camp de França era vingut sobre Perpinyá, y á 21, los Deputats deliberan fer 2000 homens, y la Ciutat los presta mil arcabusos, y al Virrey 2000, y â 18 partiren los 2000 homens en deu Companyíes, isqueren de ceremonia acompanyats dels Deputats, y â 13 de Setembre lo Consell delibera emprestar â la Vila de Perpinyá 20000 ℔ ℌ, y ja avans los trameteren polvoras, y altras municions, y â 16, fou treta la Bandera de la Ciutat, si be no aná per que la Ciutat feu 1000 homens asoldadats en sinch Companyíes, y feu Capitans sinch Cavallers ab provisió que obtingueren del Virrey, si be se demana inadvertidament, y sens encautarse en lo

que apres succey, per que estant ja la cosa aquietada lo Secretari del Virrey â 29 de Janer 1600 demana judicialment contra la Ciutat lo Salari de las sinch Cartillas, y â 14 de Juliol per lo Virrey en causa verbal devant lo Canceller, la Ciutat fou condemnada en 300 ℔ ℌ, scriuse axí per advertencia per al sdevenidor, y â 17 los Consellers reberen letras de Çaragosa de ofertas, y â 19 dels Jurats, y Capítol de la Seu de Mallorca ab 200 quintars de salitre que embiaren los Jurats de Mallorca, com se veu ab la resposta de Consellers â 17 de Noembre, y â 24, de Valencia, y â 30 donaren una Cadena de or al Cavaller qui era vengut de Mallorca, y â 31, se entengué que lo Camp frances se desfeye, y sen tornave.

A 29 de Setembre 1597, en Registre de letres es la tarifa del sou que guanyavan los Capitans, Officials, y Soldats de ditas sinch Companyías.

A 3 de Noembre 1597, lo Rey scrigué â Consellers en agrayment, y â 23 de Abril 1598, lo Rey scrigué que la Ciutat fes sfors en traure los francesos de Roselló quis fortificavan.

A 2 de Maig 1598, deliberació de fer Sala de armas a la Duana dels forments que abans era, y mes avans era Casa pera vendre los draps, y canarlos, que al ques pot creurer adaqueix fi havían feta la Sala tan larga com es.

A 2 de Maig 1598, Consell de cent, per una Carta del Rey, avisant dels nous moviments de guerra de França.

A 31 de Octubre 1598, Joan Busquets fuster feu seguretat de fer los Prestatges de la Sala de armes per 400 ℔ ℌ de mans.

A 11 de Noembre 1598, los de Mallorca embiaren 200 quintars de Salitre, y per la retirada del Camp de França, las Companyíes de la Deputació, y de la Ciutat se desferen alla mateix en Perpinyá.

A 24 de Noembre 1599, nominació de m.º Joaquim Setantí Ciutada, pera que tinga de baix de sa obediencia, y de son manar tots los officials, y personas, y cosas de guerra.

A 14 de Juny 1606, novas de que la armada Turquesca exía, y que entre lo Papa, y Venecians se sperava guerra per raho dels Statuts que havían fets, que en sas terras nos poguessen fundar nous Monastirs, ni Pías Causas sino ab li-

cencia del Senat, y que las Iglesias no poguessen succehir en cosas feudals, ô Emphiteoticals.

A 3 de Desembre 1606, lo Virrey recomana molt â Consellers les coses de la Unió, y specialment al Conseller en cap com â Coronell.

A 9 de Octubre 1610, per M.º Joseph de Bellafilla Sargento major se demanava satisfacció de treballs, y no li donaren res, pregantlo sen tingues per content.

A 8 de Febrer 1613, Consell de cent, sobre la Pragmatica Real dels Pedre[n]yals prohibintlos, ys pretengué era contra Constitucions, hont está cusit un larg memorial, cotant Constitucions.

A 10 de Octubre 1616, declaració, que lo Carrech de Sargento de la Companyía de Notaris, Apothecaris, Barbers, y Droguers fos depositat en ma dels Notaris, fins que fos declarat â quí dels altres tocava.

A 18 de Octubre 1616, legida en Consell de cent suplicació de D.n Pedro Vila Sargento major, de sos serveys no li volgueren donar res.

A 20, y 24 de Febrer 1618, lo Trentenari declara sobre la diferencia dels Apotecaris, Candelers, y Droguers, en raho del Offici de Sargento de la Companyía.

A 8 de Mars 1625, en Consell de cent, avisos de guerra.

A 28 de Mars 1625, en Registre de Cartas Reals fol. 10, scriu Sa Mag.t los moviments de guerra dels francesos, y recomana la defensa de aquest Principat, y â 15 de Abril en registre de Cridas fol. 123, son las cridas de Pregarias.

A 22 de Desembre 1625, en Registre de Cridas, fol. 135, Cridas per cosas de guerra, y prevencions de esta Ciutat per dita raho.

A 27 de Juny 1632, en Consell de cent se llegí una carta de S. Mag.t de 12 del mateix, ab la qual mana, que esta Ciutat estiga previnguda de armas que mira a la major defensa, y seguretat, y lo Consell resolgue cometrerho, y fer las diligencias expressadas en dit Consell, y respondrer â Sa Mag.t

A 2 de Agost 1632, Concell de cent â cerca cosas de guerra, en lo qual hi ha un paper de apuntaments del que aparexía se devía fer per seguretat de la present Ciutat.

Al primer de Febrer 1634, en Dietari apar, com vingue

Embaxada per part del Ill.re Capítol, participant, com havía deliberat tenir nostre Senyor patent per pregarias de Pau, per haverlay scrit Sa Mag.t sobre del que se tingue una Promenía y se resolgue noy anassen, pus no teníen Carta de S. Mag.t

A 3 de Agost 1634, en Consell de cent se llegí una Carta del Virrey, demanant en nom del Rey, que esta Ciutat estiga previnguda en cars de rompiment, y apres seguidament altre Consell, lo qual resolgue fer provisió de bastiments, y demes necessari per seguretat de la present Ciutat, donant facultat de comprar armas, polvora, y demes.

A 4 de Agost 1634, en Dietari se diu, que lo Virrey sen aná â regonexer las fronteras, y tant quant tarda lo Governador de Cathalunya â ser en B[arcelo].na anaren cada vespre las Companyíes de guarda â pendre lo nom en Casa del Conseller en cap com â Coronel.

A 15 de Agost 1634, en Dietari se veu, que las deu Culleras donadas per premi als de las mostras, las feu fer lo Scrivá Racional, y â 4 de Noembre en la ma de deliberacions apar com los Consellers, y 24.na de guerra deliberaren que lo Scrivá de les Obres, donas, y lliuras al Scrivà Racional la quantitat li sería ordenat per los Consellers, á efecte de pagar lo valor de ditas Culleras, y lo valor de las confituras se eran donades als Consellers, y persones asistiren en la Judicatura de ditas mostras, y musica de trompetas, y menestrils han sonat los dies de dites mostras devant dits Consellers en la Llotja.

A 13 de Juny 1636, en Dietari apar de un Albarot hi hague de Segadors en casa de M.o Joan Agustí Fores, per que deyan, que havía fet assentar plassa de Soldat a alguns Segadors, per lo qual se feren varias diligencias.

A 28 de Juny 1636, Concell de Cent per noticias de guerra, y a 17 del mateix altre, per escurar los Valls, com se menciona en lo Cap.l 54 del present libre.

A 29 de Juliol 1636, fou descuberta una armada de Enemichs, venint de la part de Ponent, que eran en numero 75.

A 3 de Agost 1636, en Registre de Cartas comunas fol. 149, 150, y 151, scriuen â Sa Mag.t, Duc de Cardona, y altres, donant avís de haver aparegut en estos mars una

armada de mes de 80 Vaixells, y que se havían fet las degudas prevencions.

A 3 de Octubre 1636, en Registre de Cridas fol. 86, Crida pera que los que no estan baix bandera, acuden a Casa la Ciutat dins 15 dias, per scriurer llurs noms, per posarlos en orde, y baix bandera.

A 14 de Maig 1637, Consell de cent, per novas de guerra.

A 30 de Maig 1637, apar en Dietari, que los Consellers foren convidats per anar a la Seu per pregaries de guerra, y noy anaren, per no tenirne carta.

A 17 de Juny 1637, Concell de cent, â cerca la declaració feta per Sa Mag.t de que tenía loc lo disposició del Usatge Princeps namque, sobre del qui hague varios Consells de Cent, Embaxadas, Juntas, vots, y altres coses, com tot se pot veurer en la ma de deliberacions, y Dietari en dit mes de Juny, y en los de Juliol, Agost, y Setembre.

A 6 de Agost 1637, en Dietari se veu, que dit díe sen aná lo Duc de Cardona á Gerona, y Perpinya, y per no haverhi Governador de Cathalunya, dit díe, y los seguents doná lo nom a las Companyías de Guarda lo Conseller en cap com â Coronel.

A 7 de Setembre 1637, Consell de Cent, en lo qual se tracta de las prevencions de gent fa lo Francés pera entrar en Rosselló, y resolt fer 500 homens, cometent als Consellers, y Junta de guerra lo allistar la gent, y disposar las pagas per temps de tres mesos, mantllevant â Censal la quantitat que â dita Junta aparexerá convenir, y los díes 8, 9, 10, 13, 14, 15, y 16, se disposa lo convenient, y foren elegits en Pagador, y Vehedor los Mercader Racional, y Scrivá de les obras ab certs pactes, y condicions allí exprimits, los quals renunciaren, y per llur renunciació ne foren elegits altres continuant dita materia â 18, 25, y 29 de dit, primer, y 4 de Octubre, y â 9 ho avisan al Rey ab carta que es en Registre de Cartas comunas fol. 14, y en registre de Cartas Reals fol. 187 en jornada de 20 del mateix, es la Carta del Rey, donant gracies de dit Servey, y en lo Registre de Cartas comunas fol. 20, en jornada del primer de Octubre son las Instruccions perals Vehedor, y Pagador.

Al primer de Octubre 1637, en Dietari se veu, que

lo Bisbe benehí tres banderas de Camp, per las Companyías de la Ciutat.

A 4 de Octubre 1637 se publicaren cridas de part del Veguer, y Batlle, manant que tots los francesos habitants en esta Ciutat denunciassen las armas, y privantlos de portarne sots pena de mort natural.

A 7 de Maig 1638, Consell de cent per cosas de guerra, y fortificacions, y tambe en Dietari.

A 8 de Juny 1638, se diu en Dietari, ques descubrí una armada de Vaixells, y per esta causa feren exir Companyíes de guarda.

A 18 de Setembre 1638, en Dietari apar, que vingue avís de la Victoria havían alcançat las armas del Rey nostre Senyor, y â 19 anaren los Consellers al Offici de gracias a la Seu, ahont asistí lo Virrey, y â 20, se feu Offici de morts per las animas dels defunts morts en dita Batalla, y â 23 se feu professó general de gracias.

A 30 de Abril 1639, en Dietari se diu, que lo Virrey sen anà â Gerona, y que las Companyías de guarda de esta Ciutat prenían lo nom del Governador, no com â Capitá General, sino com â Governador.

A 15 de Maig 1639, en Dietari se expressa, que per ser fora lo Virrey, y lo Governador, las guardas anaven â pendrer lo nom del Conseller en cap com â Coronel, com axí se acostuma fer.

A 10 de Juny 1639, en Registre de Cridas fol. 22, Crida pera que los francesos se denunciassen dins curts díes.

A 20 de Juny 1639, en lo mateix llibre fol. 25, Ordinació, afranquint los fadrins que assentaran plassa de alguna cosa del que devían pagar per sos Examens als arts, ô Officis que practicaran ab la forma diu la Ordinació, y lo mateix die fol. 27, es la crida de dita Ordinació, y de fer 200 Soldats.

A 30 de Juny 1639, en Dietari es la llicencia del Virrey, pera que los Officials, y Cavos de las Companyías de las Confrarías que fan la guarda, pugan portar qualsevols armas.

Al primer de Juliol 1639, en Registre de Cridas fol. 28, Crida, manant dins cert termini registrar los Cavalls, y Rossins.

A 5 de Juliol 1639, lo Consell de cent resolgué tatxar los

francesos per subvenció de las fortificacions de esta Ciutat, com se expressa en lo mateix die, y seguents.

A 12, y 15 de Juliol 1639, en Registre de Cartas Reals foleos 32, 34, y 35, son tres Reals Cartas, á 3 de Agost altra, â 3 de Setembre, y en altres díes son altras, solicitant asistencias pera la guerra, y donant gracias del obrat.

A 21 de Setembre 1639, en Registre de Cartas Reals fol. 37, es carta Real, demanant novas asistencias, y que vage un Conseller â Salsas.

A 12 de Octubre 1639, en Registre de Cartas comunas fol. 32, son cartas per al Virrey, y altres ab unas Instruccions donadas â D. Fran.co Sorribes pera rebrer unas Informacions acerca del que havían volgut acumular als Cathalans esser covarts, y haver fugit en la ocasió del que succehí ab lo frances.

A 17 de Octubre 1639, lo Consell de cent delibera fer 100 Soldats mes mosquiters (sic) en lloch dels morts per lo Siti de Salsas, y lo mateix díe, se feu crida pera fer dits Soldats.

A 24 de Octubre 1639, en Dietari apar, com havent obtingut carta del Virrey de 20 del mateix, ab la qual insinuaba la gran necessitat hi havía de roba, per los llits dels Soldats malalts, se resolgue ferse plega de roba, anant per Ciutat los Consellers ab sas gramallas Consulars, personas graves, y Officials, fentse cridas per dit efecte lo mateix díe, com axí se executá, y se aplegá molta roba, y â 27, lo Consell de cent resolgue ques fes dita acapta.

Al primer de Noembre 1639, Consell de cent per unas Cridas que lo Virrey havía manat publicar, pera que tots los del Principat anassen al Siti de Salsas, y lo Consell comet la censura de dit fet ab referiment, y ques fassa Embaxada als Deputats, y lo mateix díe, se convocaren los Advocats de las dos Casas, y lo endemà, y feren son vot, que era contrafacció, y se llegí en Consell de cent, y â 12, 21, 22, y altres díes se tingueren Consells de cent, per raho de diverses Capturas fetas de diferents personas per que no eran anats a la guerra segons ditas Cridas.

A 9 de Noembre 1639, en Dietari se diu, que partí de esta Ciutat Fran.ch de Tamarit Deputat militar, per anar al Camp de Salsas. Y es de advertir que desdel mes de Juny 1639,

fins tot lo any 1640, en lo Registre de Cartas comunas, se troban diferents cartas scritas axí al Rey, Virrey, y altros, en raho de guerres del frances en Rosselló, Siti de Salsas, perdua, y recuperació de ella, y acerca los Serveys de gent feu la Ciutat, y altres cosas concernents â dita guerra, y en lo Registre de Cridas, tambe se troban cridas de enfranquiment de pagas de examens als que assentarían plassa.

A 22 de Noembre 1639, en Manual apar de una Scriptura presentada al Canceller per raho de las cridas, y capturas sobre mencionadas.

Al primer de Desembre 1639, en Dietari apar, com havent vingut en esta Ciutat Dn Ramon de Calders, y Ferran, provehit per lo interím de Governador, se li feu entendrer, que puix no havía jurat, las Companyías de guarda no li anirían â pendrer lo nom, sino al Conseller en cap, y â 12 de dit jurà dit Governador en la Seu en ma del Veguer, y a la tarde, se li aná a demanar lo nom.

A 6 de Desembre 1639, apar en Dietari, com vingue en Casa la Ciutat lo Canceller, y entregá una Real Carta, ques llegí en Consell, demanant isques la bandera de Sta Eularia, y â 7 de dit apar en la ma de deliberacions ques tingué Junta pera mirar com ha de exir lo Pendó de Sta Eulalia, y â 13 de dit Consell de cent, en lo qual es un paper, del ques deu fer pera traurer dita bandera, dientse en las ocasions es exida, y per que, y no resol isques.

A 7 de Desembre 1639, lo Consell de cent delibera se procure vagen voluntariam[en].^{t} â Salsas los dels Collegis, y Confrarías, y perço se fassan las diligencias allí se diu.

A 26 de Desembre 1639, en Consell de cent vingué pera representar cosas de la guerra lo Canceller, y lo molt que importaba acudir ab gent al siti de Salsas.

A 8 de Janer 1640, Consell de cent en lo qual se dona noticia de haver recobrada la fortalesa de Salsas, y lo Consell comet donar las gracias â Deu nostre S.^{or}, y fer Embaxadas, y altres demostracions als Consellers, y 24.na de guerra, com se feu, y se pot veurer en Dietari, y ma de Deliberacions desde dit díe, fins â 29, ques feu la professó de gracias.

A 20 de Janer 1640, torná del Camp de Salsas lo Conseller en cap, y se li feu Entrada, com apar en Dietari.

A 17 de Janer 1640, se feu en la Seu per lo Virrey Te Deum, y Offici, al que foren convidats los Consellers, y asistiren ab Proms.

A 20 de Abril 1640, en llibre de Cartas Reals, es Carta de Sa Mag.t donant gracias per lo que havían acudit a la recuperació de Salsas.

A 7 de Maig 1640, Consell de cent, per los excessos dels Soldats, y en Dietari se diu, que lo Virrey embia â cercar los Consellers, yls digué que sen anava pera juntar los Sometents per anar â castigar los delictes en S.ta Coloma de Farnés, y lo mateix díe Embaxada â dit Virrey per dits desordes, suplicantlo volgues remediar los excessos de dits Soldats.

A 18 de Maig 1640, Consell de cent, en lo qual fonch reportada una Embaxada per part dels excessos feyan los Soldats en la Provincia, y tambe, que lo Governador de Cathalunya ab altres Officials Reals, y Companyías de alguns Soldats havían fet derrocar, y cremar 47 Casas en la Vila de S.ta Coloma de Farnes, y 6, ó 7 en la de Ríu de Arenas, y â 19, embaxada al Virrey sobre dit fet, y á 20, als Deputats, Bisbe, Concili Provincial, Capítol, y Inquisidors, com se veu en Dietari.

A 28 de Desembre 1640, que es en la ma de deliberacions de la Consellería del any 1640, lo Consell de cent resolgue anas al Siti de Salsas lo Conseller en cap, y en dit Consell li foren extrets acompanyadors, y sels assenyala de salari 500 ℔ ℌ per mesada, y 400 ℔ ℌ lo primer mes per vestuari, y als acompanyadors, lo que se havía acostumat donar, als qui van ab un Conseller a la Cort, y á 29, es la deliberació de 900 ℔ ℌ â dit Conseller, y de 300 ℔ ℌ â quiscun acompanyador, y a 30 juraren, y dit díe los Consellers, y 24.na de guerra deliberaren se fes lo ques conté en un memorial allí insertat per raho de dita anada, y ques donassen diferents cosas, ço es al Capitá de la galera ahont aniría lo Conseller, una Cadena de or de 100 ducats, y a altres, altres coses com allí se diu, y segons lo contengut en las Instruccions que son en Registre de Cartas comunas, se li ordena, que en ser desembarcat, done ditas cosas, y à 30, de dit partí Lluis Joan de Calders Conseller en cap peral Camp de Salsas, ab una Esquadra de galeras que lo Marques de

Vilafranca General de ellas li dexa ab molt compliment, com tot apar en la ma de deliberacions, y Dietari en díes en los antecedents, y subseguents, que per ser cosas de tota estimació de la Ciutat, son dignas de llegirse.

A 29 de Desembre 1640, y díes seguents, en Dietari se veu las pregarias se feyan per la guerra.

A 6 de Febrer 1648, fou deliberat pagar 110 ℔ ℌ per diferents pessas de ferro per los motllos de las Artillerías.

A 10 de Mars 1648, en Concell de cent se tracta de armar alguns Bastiments per anar contra los Cossaris qui impedeixen lo Comers â esta Ciu[ta].t y â 18 en Consell de cent se tracta lo mateix, y á 8 de Agost 1649, en Consell de cent se tracta lo mateix.

Divendres â 11 de Agost 1656, en Dietari apar que las Armas de nostre Rey alcansaren Victoria en Flandes en una Plassa dita Valencianes.

Dimars â 19 de Noembre 1659, en Dietari apar que vingué nova del ajustament de las Paus entre lo Rey nostre Senyor, y lo Rey de Fransa, y á 21 de Febrer 1660, foren publicadas per tota esta Ciutat.

A 18 de Janer 1662, en Concell se tracta en orde â la fundició de las Artillerías, y á 21 en Concell se tracta lo mateix.

A 2 de Juliol 1667, en Dietari apar que se tingue Concell de cent en lo qual se tracta del Rompiment de la Pau feu lo Rey nostre Senyor ab lo Rey de Fransa.

Divendres á 6 de Abril 1668, en Dietari apar que foren publicadas las Paus entre lo Rey nostre Senyor, y lo Rey de Portugal.

Dijous á 5 de Juliol 1668, en Dietari apar que foren publicadas las Paus entre lo Rey nostre Senyor, y lo Rey de Fransa.

Dijous â 9 de Noembre 1673, en Dietari apar que fou publicada la Guerra del Rey de Espanya, contra lo Rey de Fransa, y â 11 de dit en Concell de cent se tracta del mateix.

Divendres â 1 de Abril 1678, en Dietari apar que vingué nova com Messina estaba â la obediencia del Rey nostre Senyor, y â 11, se cantá Te Deum en la Seu per dita nova.

Disapte á 28 de Janer 1679, en Dietari apar que lo Rey scrigué als Consellers donantlos noticia de las Paus havía fetas ab lo Rey de Fransa, y lo mateix díe en Consell de cent se tracta de fer alimarias, y á 30 de dit, foren publicadas ditas Paus, y á 24 de Noembre 1684, en Consell de cent se tracta del mateix.

A 4 de Noembre 1686, en Concell de cent se veu, que lo Emperador prengué la Plassa de Buda.

Dimecres â 11 de Maig 1689, en Dietari apar, que fou publicat lo Rompiment de la Tregua que lo Rey de Espanya nostre Senyor, tenía feta ab lo Rey de Fransa.

A 31 de Mars 1691, en Concell se tracta de fer Magatsems pera conduhir la Polvora, y á 16, y 18 de Abril en Consell de Cent se tracta lo mateix, y á 5, 7, 13, y 23 de Maig en Consell se tracta lo mateix, y á 7, y 22 de Setembre en Consell se tracta lo mateix, y á 27 de Noembre en Consell se tracta lo mateix, y á 14, y 21 de Mars 1692 en Consell se tracta de pagar lo valor de las terras se ocuparen per dits Magatsems, y á 24 de Maig en Consell se tracta lo mateix, y á 18, y 26 de Juny en Consell se tracta lo mateix, y â 16 de Setembre en Consell se tracta lo mateix, y â 16, y 18 de Abril 1693, en Consell se tracta lo mateix, y á 29 de Abril 1694, en Consell se tracta lo mateix, y á 3, y 28 de Juny en Consell se tracta lo mateix, y á 20 de Febrer 1695, en Consell se tracta lo mateix, y á 13, y 15 de Setembre 1700, en Consell se tracta lo mateix, y â 1, y 6 de Octubre en Consell se tracta lo mateix, y á 16 de Noembre 1708 en Consell se tracta lo mateix, y á 13 de Juliol 1709, en Consell se tracta lo mateix, y â 16, y 30 de Janer 1710 en Consell se tracta lo mateix, y â 10 de Maig en Consell se se tracta lo mateix, y á 20 de Juny en Consell se tracta lo mateix, y á 6 de Agost en Consell se tracta lo mateix, y â 6 de Agost en Consell se tracta lo mateix, y á 15 de Noembre en Consell se tracta lo mateix, y á 11 de Mars 1711, en Consell se tracta lo mateix, y a 12 de Juny en Consell se tracta lo mateix, y á 26 de Noembre en Consell se tracta lo mateix.

A 2 de Janer 1692, en Consell de cent se tracta de fer fins en numero de catorse Artillerías, y a 11, 13, 16, 17, 18, y 19 y 20 en Consell se tracta lo mateix, y â 15, y 29 de

Febrer en Consell se tracta lo mateix, y â 17 de Mars foren deliberadas pagar diferents quantitats per lo gasto de ditas Artillerías, y â 24 en Consell se tracta lo mateix, y á 5 de Maig en Consell se tracta lo mateix, y á 8 de Juliol en Consell se tracta lo mateix, y á 1 de Setembre en Consell se tracta lo mateix, y â 7 de Noembre en Consell se tracta lo mateix.

Divendres â 4 de Octubre 1697, en Dietari se tracta de las Paus ajustadas entre lo Rey de Espanya, y lo Rey de Fransa, y á 17 de Janer 1698, se feren las festas, y á 12 de Febrer foren publicadas, y á 5, y 6 de Abril se feren las festas.

Dimecres á 7 de Maig 1704, en Dietari apar que se publicaren las guerras contre lo Rey de Portugal, y altres.

Dijous á 21 de Juliol 1707, en Dietari apar que vingué noticia de estar tot lo Regne de Napols â la obediencia de Sa Mag.t, y â 24 los Consellers anaren â la Seu per la festa se feu per dit Rendiment.

Diumenge â 14 de Octubre 1708, en Dietari apar que los Consellers anaren â la Seu â ohir lo Te Deum se cantá per la Presa de la Isla de Maho, y Castell de S.t Phelip.

Disapte á 5 de Octubre 1709, en Dietari apar que se cantá Te Deum en la Seu per la presa de la Ciutat, y Ciutadela de Tornaní en Flandes.

En lany 1116, Butlla del Papa Pasqual á favor del Compte Ramon de Barcelona, prenent en sa protecció per la Conquista de Mallorca, y de Tortosa. Diversorum 4.us fol. 243.

A 4 de las chalendas de Abril 1344: Unió del Regne de Mallorques ab la Corona de Aragó. Diversorum 2.us fol. 120, y 199.

A 23 de Noembre 1395, Cridas en raho de la Host Veynal, y en diversos anys apres; ço es lo orde ab que deu anar la Bandera, y las Companyías. Diversorum 3.us fol. 56.

A 12 de Octubre 1425, en Dietari apar se tingué Consell de cent, en lo que fou exposat que los Consols de la Mar, ê los Mercaders no volían traurer lo lur Penó per raho de la Host, la qual era deliberada exir, ê anar á Tayá contra en Roudors per raho de la injuria feta á Misser Miquel Anglada, ne anar sots aquell, ans pretenían que devían anar sots lo Penó dels honrats Ciutadans, ê per ço com lo Esta-

ment de la Ciutat es departit en tres parts, ço es honrats Ciutadans, Mercaders, ê Menestrals, ê attes que en altres casos lo Penó dels dits Mercaders ere estat tret, ê posat en la Lotge, jatsíe noy fos exit. Fou determinat, ê conclós en lo dit Consell, que lo dit Penó dels dits Mercaders en la dita Host, ê totes altres esdevenidores fos tret, ê sots aquell exissen, ê anassen los dits Consols, ê Mercaders, ê que semblantment fos servat en totes les arts, ê oficis de la dita Ciutat, los quals per ordinacions ja en lo passat fetes, han â tenir Penons, y á 26 de dit mes fou mudada la Senyera de la Ciutat, la qual era estada posada en la Plassa del Blat per raho de la execució deliberada esser feta ab la Host contra lo dit honrat en Roudor Donsell, ê á la mutació de la dita Senyera fou procehit en la forma seguent; ço es que M.r T... de Bordils Cavaller Veguer de Barcelona constituhit en la Plassa del Blat desus dita, liurá la dita Senyera al honrat en Bernat Desvall Ciutadá de la dita Ciutat en aço elegit per los Consellers, lo qual acompanyat del dit Veguer â la part dreta, ê ell dit Bertran â la part sinistra, ê diversos honorables Ciutadans armats â Cavall, ê precehints tots los Saigs del dit Veguer, ê quatre trompetas, aportá, ê posá la dita Senyera al Portal nou de la dita Ciutat, pero â la dita mutació no foren los dits Consellers, y â 11 de Mars 1426, se meteren en poder dels Consellers lo dit honrat en Ramon de Roudor, ê lo fill den Pere Martina, ê tres altres, los quals havían damnificat M.r Miquel Anglada, per lo qual dampnificament era convocada la Host contra los desus dits, ê la Senyera de la Ciutat era estada posada en una de las torres del Portal nou, ê feuse lo dit metiment estant dit m.o Bordils Veguer, ê los Consellers en lo dit Portal nou, ê apres lo dit Veguer feu devallar la dita Senyera de la dita torre, ê liurala al Honorable en Bertran Desvall, ê precehints quatre Trompetes cavalcant venen los dits de Roudors, ê lo fill den Martina cavalcants en sengles mulas, tots sols sens cadenas, pero ab Saigs â cascun estrep, ê los tres altres veneren â peu acompanyats de Saigs, ê apres veneren lo Veguer â la part dreta, ê lo dit en Bertran Desvall â la part esquerra portant la dita Senyera, ê apres veneren los Consellers, ê diversos Ciutadans acompanyant la dita Senyera.

Diumenge á 5 de Setembre 1456, en Dietari apar se feu professó general en la Ciutat, la qual acompanyaren las Creus, ê ganfanons ab lo Clero de cascuna Parroquia, ê dels Ordens dels frares de la dita Ciutat, en que foren los Consellers ab Prohomens, ê lo Veguer, ê quasi tot lo Poble de Barcelona axí de mascles, com de fembres de cascun stament, ê hi fou fet solemne ofici per lo Senyor Bisbe de Barcelona ab grans perdons donats per lo S.t Pare â aquells qui seguiren la dita Professó, per la Cecada donada contra lo Infiel Turch, ê isqué la dita Professó de la Seu, prenent per la Plassa del Palau, ê per les Plasses del Blat, de la Boria, y lo Carrer de Moncada, ê â S.ta María de la Mar, ê aquí fou fet lo dit solemne Ofici, ê apres muntá per lo Carrer de la Mar, ê per lo Carrer dels Speciers, ê per la Deputació, ê torná â la dita Seu.

Dimecres â 15 de Setembre 1456, en Dietari apar que vench nova ab correu quin portá letres, ê signantment del S.t Pare dressadas al Rev.t Bisbe de Barcelona, en virtut de las quals lo dit Rev.t Bisbe de continent rebudas aquellas qui fou al entrant de la nit ab tot lo Clero de la Seu processionalment dins la dita Seu ab gran solemnitat cantaren Te Deum laudamus, ê alguns pochs en nombre per la Ciutat feren alimaries, la qual nova es com lo Blach qui era ab 40000 de si mateix ab subvenció del Emperador de Alemanya qui li trames 80000 homens de armes del Rey de Ungría, qui li trames 50000 Combatents ê del Rey de Bohemia ab gran multitut de gent, ordenades totes les dites hostes, de les quals fou Capitá fr. Joan Cabestano qui aquí ere ab 6000 frares â Consell, ê instigació de un Pelegrí qui sobre vench, els animá, ê ordená les dites hostes, ê gents, ê entregá al dit fr. Joan un Scut ab senyal de un Crucifix al devant, ê lo dit fr. Joan ab lo dit Pelegrí al costat comensaren la Batalla contra los Cans Turchs á 5 de Juny, ê durá continuament un díe de hora de tercia, una nit, ê lo sen demá fins â mitg jorn, ê finalment los Christians venceren, ê desconfiren los Turchs, qui segons les letres, eren en nombre passats de 200000, ê sonhi morts 120000, ê dels Christians 6095, ê molts nafrats, los quals ab lo nom de Jesus, lo dit fr. Joan goría, ê â la perfí desafits (*) los dits

(*) Té de dir *desconfits*, com així consta ja en *Dietari*.

Turchs, ê barrejades lurs Tendes, or, joyells, argent, ê artillerías, foren presos per los dits Christians, ê bombardes 130, de que la menor tirava 5 quintars, ê lo dit Pelegrí entre los vius, ê morts no ses trobat, y á 18 de dit mes de Setembre per la dita nova foren fetes per lo Clero de la Seu, ê per la Casa de la Ciutat, ê generalment per totes les altres Iglesies, ê per los Singulars de la dita Ciutat grans, ê solemnes luminaries, ê aulimares, y â 19 per la dita nova fou feta gran, solemne, ê general Processó en la qual entrevingueren lo S.or Bisbe, ê clero de la Seu de Barcelona ab tot lo Clero, Creus, ê ganfanons de les altres Iglesies Parroquials, ê ordens de frares de la dita Ciutat, la qual Processó acompanyaren lo Mag.ch Governador de Cathalunya, los Consellers ab molts Prohomens, é quasi tot lo Poble de cascun Stament de la dita Ciutat axí mascles, com fembres, ê fonchí fet solemne ofici per lo dit Sr. Bisbe ab grans perdons per ell com â Legat del S.t Pare donat â aquells qui la dita Processó seguirían, ê los lochs per hont la dita Processó passá, ê lorde de aquella son los ques segueixen: ço es que primerament isqueren de dita Seu per lo Portal major la Bandera de S.ta Eulalia, apres seguiren las ditas Creus, ê ganfanons, apres se sotseguí lo Clero tot, ê â la fí lo S.or Bisbe, ê immediate los dits Mag.ch Governador, ê Consellers, ê tot lo Poble, apres prenent per la Plassa del Rey, ê per lo Carrer apellat dels Speciers, ê per la Plassa de S.t Jacme tirant vers lo Portal de la Boquería, ê girá â la Iglesia del Pi, ê aquí lo dit S.or Bisbe celebrá lo ofici, ê finat aquell, pres per lo Carrer de la Figuera Cocorella, ê per la Plassa nova, ê torná â la dita Seu.

A 23 de Agost 1459, Letres dels Deputats als Consellers per que revocassen las Cridas de lur ordinació fetes per lo Veguer, manant que ningun Vexell carregat, fins que los Vexells de certa Armada que la Ciutat havía feta contra Cossaris fossen tornats, y la responsiva de Consellers â Deputats per que revoquen dites letres á 31 de Agost de dit any, y requestas sobre asso presentadas. Diversorum 3.us fol. 44.

Dilluns á 22 de Juny 1461, en Dietari apar que fou feta festa per la Ciutat, per la nova de la Capitulació entre lo Rey, ê la Terra, ê foren fetes grans alimarias per la Ciutat, y á 23 de dit mes lo Ill.re Primogenit, Deputats, y Consellers

tots ensemps en la Casa de la Deputació fermaren, ê juraren la Capitulació entre lo Senyor Rey, ê la Terra.

Dimars â 13 de Juliol 1462, en Dietari apar que vingué nova certa com los francesos eren entrat en lo Comptat de Rosselló, ê que havían pres lo Castell de Salses, ê altres Viles, ê assó â tracta del nostre Rey, qui en tot ha donat loch.

Dimars â 2 de Noembre 1462, en Dietari apar que vingué nova certa com Tarragona per tracte se ere donada al Arquebisbe, qui es enemich de la Terra, ê axí ara nos es enemiga.

Dimars â 28 de Desembre 1462, en Dietari apar, que la Ciutat cobrá lo Castell de Moncada.

Dilluns á 7 de Mars 1463, en Dietari apar, que de part del S.or Locht[inen].t del S.or Rey se feu crida publica per la Ciutat continent Pau ab Genovesos.

Dimars á 19 de Abril 1463, en Dietari apar que lo Castell de la Roca se reté â la Terra, com ja fos quasi enderrocat de cops de Bombardes, ê tots los qui dins eren foren presos, ê forenne penjats lo dit díe 31.

Dilluns â 16 de Maig 1463, en Dietari apar que los Reys de Castella, y Fransa eren venguts â vistas.

Disapte â 25 de Juny 1463, en Dietari apar que vingué nova com Ciutadilla qui es la Ciutat mestre de Menorca se ere donada á la Terra, ê que tota la Illa se era reduhida â la Terra.

Disapte â 2 de Juliol 1463, en Dietari apar que vingué nova certa com Mahó de Menorca era pres.

Dimars â 1 de Noembre 1463, en Dietari apar que vingué nova com lo Castell de Hostalrich se era rebellat contra la Terra, y entregat lo dit Castell â M.o Pons de Cabrera, ê venguda la dita nova, fou provehit que D.n Joan de Beamont aná per cobrar aquell ab companyía del Conseller quart, y un Deputat, ê convocaren lo Sagramental, tirant la vía del dit Castell de Hostalrich, y á 6 de dit mes vingué nova certa com lo dit Castell se era reduhit, ê tornat en ma, ê poder de la Terra, y á 9 de dit mes los dits D.n Joan de Beamont, lo Conseller quart, y lo Deputat ensemps sen tornaren â la present Ciutat.

Dimars á 6 de Mars 1464, en Dietari apar que vingué nova com lo S.or Rey ab la gent darmes entraren á forsa

darmes á la Vila del Arbós, ê prengueren la dita Vila, y á 7 de dit mes fou feta Crida publica de part del S.or Rey perdonant â tothom qui á sa mercé se volgues reduhir.

Disapte á 5 de Maig 1464, en Dietari apar que se tingué Consell de cent, en lo qual ajustat lo S.or Rey constituhit personalment en la Casa de dit Consell estant assegut alt en lo Sobirá banch, é en la forma acostumada dix en efecte que ell volía exir de aquesta Ciutat per anar â ajudar, ê subvenir â la Ciutat de Leyda qui staba oppresa de Vituallas y á 12 de dit partí lo dit S.or Rey ab certa gent darmes, y á 21, se publicá lo Usatge Princeps namque, y á 27, la Bandera de la Ciutat en virtut de dit Usatge fou posada en la finestra forana de la Casa de la Ciutat, y á 29 de Juliol entrá la dita Bandera ab lo S.or Rey.

Dimecres á 6 de Juny 1464, lo S.or Rey pres lo Castell de Castellet, ê 29 homens que hi havía, los quals la major part feu metre en galera.

Diumenge â 25 de Agost 1464, en Dietari apar que vingue nova que lo Capitá General liurá al Rey Joan la Vila de Vilafranca, ê tota la Artillería qui hi era.

Disapte á 6 de Abril 1465 en Dietari apar que vingué nova certa com los de la Ciutat de Tortosa havían presa la Vila de Ulldecona, scalant aquella de nits.

Dimars á 16 de Abril 1465, en Dietari apar que vingué nova certa com lo S.or Rey per forsa de armes havía pres la Vila de Ciurana.

Disapte á 8 de Juny 1465, en Dietari apar que vingué nova certa com lo S.or Rey havía aguda en sa má la Vila, ê Castell de la Bisbal, sobre la qual tenía Siti.

Dimecres á 24 de Juliol 1466, â causa de la Guerra, isqueren les monges del Monastir de Pedralbes, y vingueren â Barcelona, y se reculliren en lo Palau Real.

Diumenge á 21 de Juny 1467, en Dietari apar que los Consellers reberen letra del S.or Rey com havía aguda en sa má, ê mercé sua la Vila de Banyoles.

Diumenge â 18 de Octubre 1467, en Dietari apar que se tingué Consell de cent per causa de certa deliberació feta per los Deputats de Cathalunya ê Consell lur, sobre la Convocació del Usatge Princeps namque, la qual lo S.or Primogenit volía fer en la present Ciutat, ê la Ciutat consentí en

aquella, ab condició que lo dit S.or no pogues detenir la gent sino un mes tant solament, y á 29 fou deliberat donar, ó fer oferta al S.or Primogenit de 800 homens, pagats per un mes.

Diumenge â 17 de Abril 1468, en Dietari apar que vingué nova certa com lo S.or Primogenit havía haguda en sa má Ampurias ab tota la roba, ê artillería, ê los homens son quitis qui dins eran anantsen en gipó.

Dimecres á 27 de Abril 1468, en Dietari apar que vingué nova certa com lo Castell de Bagur qui poch havía se ere rebellat la gent nostra lo havía cobrat á forsa de armes, ê penjaren lo Capitá.

Divendres â 2 de Juny 1469, en Dietari apar que vingué nova certa com la Ciutat de Gerona se era dada â la Mag.t del S.or Primogenit, ê lo dit díe lo dit S.or intrá dins la dita Ciutat de Gerona, y lo mateix díe los Consellers per la dita bona nova feren Crida que fossen fetes alimaries en la present Ciutat lo díe present, ê dos Jorns apres, ê foren fetes les dites alimaries tres Jorns fahents fochs, ê Entremesos, de día, ê de nit ab luminaria molt gran, ê encara fou feta professó per la dita Ciutat, ê foren empaliats los Carrers per hont la dita professó passá, y â 15 de Setembre lo Rev.t Bisbe de Gerona prestá la fidelitat â dit S.or Primogenit, estant lo dit S.or en lo Palau Real de la present Ciutat.

Dijous á 28 de Setembre 1469, en Dietari apar que lo S.or Primogenit isque de la present Ciutat per posar Siti sobre lo Castell de la Prunya, y á 13 de Octubre la gent de armes intraren á forsa de armes lo gran Baluart del dit Castell, y á 18 de dit mes de Octubre lo S.or Primogenit feu convocar al Veguer de Barcelona lo Sagramental per anar â la Prunya, per tant com se sap com lo Rey Joan ab tot son poder deu venir â la Prunya per socorrer lo dit Castell.

Diumenge á 15 de Octubre 1469, en Dietari apar que vingué nova certa com la gent nostra á forsa de armes intraren la Vila de Camprodon dijous prop passat ê aquella barrejaren.

Dimecres á 19 de Setembre 1470, en Dietari apar que la Vila de Cadaques fou liurada en ma dels Enemichs ab trahiment fet per en Joan Jequeres de la dita Vila, y á 19 de Desembre se cobrá la dita Vila.

Dijous á 8 de Octubre 1472, en Dietari se troba la Capitulació feta entre lo Rey Dn Joan Segon sobre las Turbacions de Cathalunya de una part, y la Ciutat de Barcelona de part altre.

Dijous á 8 de Desembre 1474, en Dietari apar que vingué nova certa com dilluns prop passat la Ciutat de Elna se reté als Francesos per tracte.

Dimecres á 24 de Agost 1475, en Dietari apar que per part de la Mag.^{t} del Sor Rey, fou feta convocació en virtut del usatge Princeps namque en la forma acostumada, y á 30 de dit mes, fou feta Crida, qne en virtut del dit Usatge tothom seguesca, apres fou remut.

Dimecres á 20 de Mars 1482, en Dietari apar que los Consellers reberen letra de la Mag.^{t} del Sor Rey, ab la qual los dava avís com lo derrer díe de Febrer prop passat lo Marques de Caliz ab altres Capitans de la dita Mag.^{t} eren entrats dins Granada ab 5000 lanzas, ê 6000 Peons, ê havían presa una Ciutat apellada Alentar, qui es â sis legues de la Ciu[ta].^{t} de Granada fou fet lo dit die en la Seu de la present Ciutat Te Deum laudamus.

Dilluns â 14 de Desembre 1489, en Dietari apar que vingué nova certa com la Ciutat de Bassa del Regne de Granada se es dada a la Mag.^{t} del Sor Rey, ê fou liurada á 4, del present mes ab certs pactes â la dita Magestat.

Divendres á 8 de Janer 1490, en Dietari apar que los Consellers reberen letra de la Mag.^{t} del Sor Rey com â 22 de Desembre prop passat fou â sa obediencia per lo Rey de Guadix liurada la Ciutat de Almería.

Dimars á 5 de Desembre 1497, en Dietari apar que fonch feta Crida en la present Ciutat per part de la Mag.^{t} del Sor Rey continent en efecte que entre la dita Mag.^{t} de una part, ê lo Rey de Fransa havía tregua, la qual era duradora fins dos mesos: apres fou retuda.

A 9 de Noembre 1500, Letra del Rey per als Jurats de Mallorca, pera que paguen als de Barcelona la part que tocava â Mallorca en las despesas de la Armada de dos galeras, y una galiota que Barcelona havía feta en defensa de aquestas mars. Diversorum 2.us fol. 101.

A 9 de Noembre 1500 Carta del Rey als Jurats de Valencia per que paguen â Barcelona la part quels toca de las

despesas de la Armada contra Cossaris. Diversorum 2.us fol. 335.

Dimecres â 1 de Noembre 1503, en Dietari apar que vingué nova certa com lo Locthinent, ê Castell de Leucata se ere donat â mercé del S.or Rey, y que havían deixat anar 400, ô 500 Gascons, ê Suisos, ço es lo Capitá ab son peto, ê los altres en camisa, ê que si havían trobades moltes vitualles.

Dijous á 2 de Noembre 1503, en Dietari apar que vingué nova certa com lo Locthinent, ê Castell de Fitor, ê la Vila de la Palma se eran donats al dit S.or Rey, les quals fortalesas son del Realme de Fransa.

Divendres á 3 de Noembre 1503, en Dietari apar que vingué nova certa com la Vila de Sitga qui es Carregador de la Ciutat de Narbona del dit Regne de Fransa havía aportades les claus al Capitá de la Mag.t del S.or Rey.

Dilluns á 6 de Noembre 1503, en Dietari apar que vingué nova certa com lo Exercit havía pres en nombre de quinse Lochs, ê Viles, compresos los demunt dits, ê aquells havían barrejats, cremats, ê enderrocats, de manera que habitar no si pogues.

Dimecres â 15 de Noembre 1503, en Dietari apar que vingué nova certa com la Mag.t del S.or Rey havía fetes Treues ab lo Rey de Fransa per temps de sinch mesos primer vinents en la frontera de Rosselló, romanent guerra entre dits Reys per mar, ê en lo Realme de Napols.

Dimecres â 13 de Mars 1504, en Dietari apar que fonch feta Crida de part de la Mag.t del S.or Rey, com havía Treua Real ab lo S.or Rey Luis de Fransa per temps de tres anys, qui comensaren á correr â 25 de Febrer prop passat, ab pacte que los Francesos no comercen en Napols, ni en Sicilia.

Dimecres á 8 de Octubre 1505, en Dietari apar que vingué nova per letres de la Mag.t del S.or Rey, com la Armada de 140 Veles havía tramesa en Barbería, havía pres una forsa, ê Port quis diu Massa-alquivir de la Senyoría del Rey de Tremissen, per la qual nova fou fet Te Deum laudamus, ê alimarias un díe.

Dilluns â 28 de Janer 1510, en Dietari apar de una Carta escrita per la Mag.t del Senyor Rey, avisant als Consellers de la presa de la Ciu[ta].t de Bugía.

Pridie Chalendas Septembris 1524, Copia de la Butlla del Papa Clement VI, dirigida â son Nuncio en la Cort del Emperador Carlos V. en recomendació de la Pau. Diversorum 2.us fol. 64.

Disapte â 25 de Mars 1525, en Dietari apar que se feu una solemne professó per retre gracias â nostre Senyor de la Victoria havía dada al Exercit de la Cesarea Mag.t del Emperador Rey nostre en la Italia ab presa del Rey de Fransa.

Dilluns â 6 de Setembre 1529, en Dietari apar que per lo Clero de la Seu fou cantat Te Deum laudamus, per la Pau entre la Cesarea Mag.t y lo Christianissim Rey de Fransa, y â 15 de dit mes, fou publicada dita Pau per los lochs acostumats de esta Ciutat.

Divendres â 22 de Noembre 1532, en Dietari apar que fou cantat Te Deum, per la Victoria que Deu havía dada â la Cesarea Mag.t contra lo Turch Enemich de nostra S.ta fe Catholica, foragitant aquell del Realme de Ungría.

A 14 de Juny 1543, Pragmatica R.l del Emperador Carlos V. Rey nostre dada en Rosas, treta del Arxíu Real ex Curie 4 â 1533, usque 1543. Diversorum 5.us fol. 311, ab la qual en consideració que lo Rey de Fransa confiat del socorro del Turch ab qui tenía amicicia, y aliansa pochs díes atras havía invadit aquest nostre Principat de Cathalunya, y si be ab lo Exercit vingut de Castilla, y ab lo valor dels mateixos Cathalans vergonyosament se era retirat vist que lo Turch no li havía acudit, pero tement dit nostre Rey de nova invasió, y considerant Sa Mag.t que sen havía de anar, desitjant provehir â tant grans perills, perço declara, disposa, y ordena, que encara que en Cathalunya son moltas fortalesas, y Castells antichs, empero no son presidiats, no convè que en lo Regne hage moltas fortalesas en diferents llochs, per que si no estan com convè, serían de benefici al Enemich, y consta que sola Barcelona se poría fer inexpugnable que sería un mur fort de tota Cathalunya, pero que tant grans despeses nos porían fer â costas de sos Ciutadans a solas, y si dita Ciutat era fortificada, y munita del necessari pera la guerra, sería un tutissim Presidi de tot lo Principat; per tant Sa Mag.t ab esta Pragmatica decreta, declara, y vol que Barcelona sie la Ciutat de Recullita dels homens dels Castells, y Viles devall escrites, que com asso toca â tots, de tots se

deu aprobar, y tots deuhen contribuir en estos gastos que tant tocan al be comu de tots, à la qual necessitat, si be per tantas guerras que te Sa Mag.t per totas las parts del Mon no podía acudir, empero per est efecte havía assenyalat certes pecunies sues, y que de aquestos gastos ningu sen podíe escusar, y etiam los Ecclesiastichs, y Religiosos hi son obligats, ê axí Sa Mag.t decreta, proveheix, y ordena que tots los llochs devall scrits, y los homens de aquells sien per ara, y fins áltrament sie provehit de la fortificació de Barcelona, y contribuescan en las despeses fahedoras en la fortificació de Murs, y Valls juxta los altros Ciutadans attesa la dita extrema necessitat, y al peu de la Pragmatica son escrits los Llochs de que desus se fá menció, que pro nunc son designats per la fortificació de dita Ciutat, y son los seguents. = La Ciutat de Barcelona ab totas sas contribucions 9344 fochs. = Vilafranca del Panades 2564. = La Ciutat de Manresa 1143. = La Vila de Berga, y Bagá 702. = La Ciutat de Vich 1900. = La Ciutat de Lleyda 3356. = la Vila de Tarraga 1164. = La Vila de Cervera 1913. = La Ciutat de Balaguer 1515. = La Vila de Agramunt 1411. = y la Torre de Poblet 286 = que tots fan 25.298 fochs quant als Lochs que desus diu son de la contribució de Barcelona apar se deu entendrer que son los de la Veguería estreta, per que en los Privilegis del Rey en Pere de Murs, y Valls, los compren â tots, y de fet contribuhiren. Aquesta Pragmatica es en lo Diversorum 5.us fol. 300.

Divendres á 27 de Mars 1556, en Dietari apar que fou cridada la Tregua per sinch anys entre lo S.or Emperador Rey nostre, y lo Rey de Fransa.

A 14 de Abril 1612, Crida del Virrey el Duc de Alburquerque ab inserta de una Pragmatica del Rey, prohibint los pedrenyals. Diversorum 4.us fol. 181.

A 20 de Juny 1621, Cridas del Virrey en virtut de Pragmatica Real prohibint los pedrenyals. Diversorum 4.us fol. 74.

A 30 de Maig 1623 Orde Militar dels puestos als quals las Companyías de la Ciutat deuen acudir en cas de guerra, y de rebatos, es estampat en quart. Diversorum 5.us fol. 287, y Diversorum 6.us fol. 118.

A 27 de Noembre 1635, en lo manual se troba lo acte de preu fet de una pessa de artillería nomenada S.t Olaguer.

A 4 de Febrer 1640, Concell de cent en orde als estragos fan los Soldats de cavall en lo Principat de Cathalunya.

A 3, y 6 de Mars 1640, en Concell de cent hi ha una Carta del Senyor Virrey en orde â la nova invasió de las armas francesas ques comminan contra esta Provincia.

Butlla del Papa Eugenio á favor del Compte Ramon per que tots los Christians li ajuden á la expugnació dels Infiels, yls concedeix Indulgencia plenaria. Diversorum 4.us fol. 249.

Butlla del Papa Adriá á favor del Compte Ramon contra Lupo Rey moro de Valencia, et signanter contra los Christians qui ajudavan al moro. Diversorum 4.us fol. 251.

CAP. XXXII.

BANDERA DE LA CIUTAT.

DIVENDRES â 9 de las chalendas de Abril 1345, partí lo Exercit de Barcelona, de la Vila de Mataró hont era, per anar â Blanes, y com fou als Banys de Caldes de Starach, foren liurats al Governador 19 homens de peu, y dos de cavall de Blanes, que foren portats presos â Barcelona.

A 6 de Noembre 1352, fou treta la Bandera de la Ciutat, y aná lo exercit al mas, ô Casa de Andorells, que era vers Igualada, per que lo Senyor de dita Casa havía injuriat â Guillem Terça Causídich, y talarenli los honors de dit mas, y derrocaren la Casa.

A 27 de Abril 1356, foren tancats los obradors per lo Batlle de Barcelona, compellint â las gents, que lo Exercit de la Ciutat anas a Vic, per ço que lo Rey en Pere volía que la Ciutat de Vich rebes per Senyor â Bernat de Cabrera, y lo Exercit aná fins â Granollers, y aquí estigue ab la bandera fins â 6 de Maig, que Bernado de Cabrera son fill entrá en possessió de la Ciutat de Vic, y feuse nomenar Compte de Ozona.

A 20 de Setembre 1356, fou treta la Bandera de la Ciutat, y aná a la casa de Bernat de Belloch prop de Moncada, y a la Casa de Berenguer de Sn Vicens â Mogoda, y las cremaren.

A 23 de Agost 1361, isque la Bandera de la Ciutat en

defensa de Rosselló, per que las gents de França, y de Inglaterra entravan en gran multitut per aquella part, y arriba fins â Gerona, per que las gents sen eran tornadas.

A 23 de Mars 1362, essent lo Rey de Aragó en Navarra, se ausentá lo Noble en Bernat de Cabrera gran Conseller del Rey, per que el Rey lo volía capturar per crim de Lesa Magestat, de que estava impetit, y â 27 Juny 1364, isque la bandera de la Ciutat per anar â Vich, y cobrar la dita Ciutat, y Comptat de Ozona que lo dit Cabrera tenía, y reduhirho â la Corona Real, y â 12 de Juliol Ombert de Ballestar Thinent de Procurador general en Cathalunya, entrá en nom del Rey la dita Ciutat, y â 14, torná lo Exercit â Barcelona.

A 5 de Abril 1367, el Rey demana la host de Barcelona contra lo Castell de Monsoriu.

Dimars 17 de Janer 1369, isque la Bandera de la Ciutat contra certs locs vers Tarragona, per que en lo loc de Crexell havían pres dels Carnicers de la Ciutat un moltó, y lo divendres seguent, torná la bandera, y portaren pres lo home qui havía pres lo moltó ensemps ab lo moltó.

Dijous 18 de Abril 1370, tragueren la Bandera per anar a la casa de Jafer en Panadés, per que havían pres un moltó dels Carnicers de Barcelona, y â 19 de Febrer 1375, isque la Bandera de la Ciutat, y son exercit pera Tarragona.

A 16 de Mars 1380, isque la Bandera de la Ciutat, per anar â Querol contra lo Noble Ramon Alamany de Cervelló.

En lany 1382, isque la host ab la Senyera de Barcelona, Capitá un Conseller, per la execució que lo Rey feye contra lo Compte de Empuries, y per la messió, li foren donades per tot lo gasto 148 ℔ ℌ.

Dilluns â 4 de Maig 1383, isque la Bandera de la Ciutat, per anar â St Celoni, hont era detengut Pere de Canet, qui era pres ab sometent, per que depredava las gents per los Camins, y feren de gasto 55 ℔ ℌ.

A 25 de Octubre 1384, isque la Bandera de la Ciutat per anar al Comptat de Empuries.

A 25 de Juny 1389, en Consell de cent, se llegí una Carta dels Pahers de Leyda, dient que en Leyda havían mort un home, y que los Matadors se havían recullits â Linyola Comptat de Urgell, y que lo Veguer de Leyda ab bandera estesa, y host eran anats allá, y que los malfactors, y sos

valedors eran exits ab ma armada, y orde bellicos en defensa, y que en esta brega, se eran morts 13 homens, y molts nafrats, y que lo Compte de Urgell injuriat de assó, volía venir ab sa host, contra Leyda, y perço demanaven â esta Ciutat consell, y favor, y lo Consell ho cometé â Consellers.

A 11 de Mars 1391, Sometent ab la Bandera de la Ciutat, per un delicte atrós.

A 23 de Noembre 1395, y dies seguents foren publicades de part del Veguer las ordinacions de la host Veynal, fetes per Consell de cent per quant convinga exir la Bandera de la Ciutat per defensa de sos privilegis, y preheminencias, com es de antich us, hont se scriu extensament lo orde dels Panons, y dels Staments, y officis, y de la Bandera de la Ciutat, hont, y com deuen anar. Ditas ordinacions son molt largas, continuades en un quadern de paper en foleo ab cubertas de pregamí, intitulat Original de las Ordinacions de la host Veynal de Barcelona, y â 8 de Agost 1412, â 19 de Juny 1421, â 15, 16, y 19 de Maig 1448, y â 15 Janer 1459, en dit quadern, son continuades altras ordinacions en raho de dit fet, en particular en raho de alguns Officis, y altrament.

En lany 1406, fou feta una Senyera, ô Standart, ab senyal de St Jordi, ço es creu vermella en camp blanch, sots la qual ensenya, per ordinació del Consell de cent, los honrats Ciutadans de Barcelona, havían de anar â acompanyar la bandera de la Ciutat en tota host Veynal, era de atzaytoui blanch, y eran 7 canas mitg palm en x litxi, costa a rahó 4 ℔ 8 ℌ cana, y la flocadura costa 4 ℔ 14 ℌ 7.

A 12 de Octubre 1425, per que los Mercaders no volían anar ab son Penó per la host que era deliberada exir contra en Riudors de Tayá, per la injuria feta â Mr Miquel Anglada, sino que volían anar ab lo Penó dels Ciutadans, fou deliberat que anassen ab son Penó, y â 26, isque la Bandera, y â 11 de Mars 1426, lo dit Riudors se meté en poder dels Consellers. Vide lo Dietari.

A 21 de Febrer 1433, isqué la Bandera de la Ciutat, contra Anglasola, per que no volían pagar los Censals.

A 4 de Agost, 26 de Setembre 1441, al primer de Juny 1462, y â 20 de Abril 1473, fou treta la Bandera de la Ciutat.

A 26 de Setembre 1441, isque la Bandera de la Ciutat contra lo Batlle de Guimera, per raho de Bestiar havía pres de Carnicers de Barcelona, y â 4 de Agost 1442, isque dita bandera, per alguns actes que havían fets incivilment contra Ciutadans de Barcelona.

A 8 de Mars 1448, isque la Bandera de la Ciutat contra lo Baró de Eril, y Vila de Anglasola, per que havían presos moltons dels Carnicers de Barcelona, y â 6 de Maig los Consellers scrigueren a les Viles que son carrer de Barcelona, y â 5 de Noembre 1450, aná un scrivent jurat del Scrivá major â Pallars per pendre la ferma del Baro de Eril per raho del sometent de Anglasola, y â 23, aná lo Correu al Hospitalet per fer venir los homens que devían ser aquí de Anglasola per raho de dit somatent, y â 26 fou levada la Bandera del Portal de S.t Antoni, que per esta raho se havía posat allí. Vide lo Dietari.

A 16 de Octubre 1457, isque la Bandera de la Ciutat contra m.º Castellbell per cert cas succehit.

A 20 de Octubre 1460, lo Veguer havía de anar â Sabadell Baronía de la Ciutat per proceyr â derrocar Casas, talar Vinyes, ê inferir tot dany contra certs gitats de pau, y treua, empero demanava indemnitat de la Ciutat, y lo Consell delibera se fes la execució en altra forma, ê que isques la bandera.

A 29 de Abril, y 16 de Juny 1462, isque la Bandera de la Ciutat contra francesos, y torná â 13 de Janer 1463, y los Consellers isqueren fins al Coll de la Creu, y dit díe 16 de Juny es lo Jurament de Joan de Marimon Capitá General de la Bandera, ô host de la Ciutat. Vide lo Dietari.

A 20 de Abril 1473, fou posada la Bandera a la finestra de Casa la Ciutat per anar â Perpinya ab 250 ballesters, â causa de que lo Rey D.n Joan estaba allí pres ô sitiat dels francesos. Vide lo Dietari.

A 26 de Juny 1473, relació en Consell, com la Bandera de la Ciutat era entrada en Argilers, y que havía fet gran socors al Rey, y â 30, per que lo Camp del frances se era alçat, fou deliberat que tornás la Bandera de la Ciutat.

A 25 de Setembre 1484, se veu lo principi de las commocions dels pagesos de remença, y lo Virrey demana isques la Bandera de la Ciutat ab ell pera seguir lo sometent, y los

Consellers se escusan, y â 2 de Janer 1485, se refereix com los Pagesos havían tentat de pendre Gerona, y altres locs, y que feyan la vía de Tarrassa en nombre 400, y a la persecució ajudaren bras Ecclesiastich, y Militar, y â 10, scriuen als locs Veyns embíen assí personas per conferir de aquest fet, y â 17, lo Virrey el Infant D.ⁿ Enrich vingué â Consell de cent, y demana socors contra dits homens de remença, y aquí se refer com eran mes de 1000 homens, y ques eran apoderats de la Vila de Caldes, y â 20, isqué la bandera de la Ciutat contra dits homens de remença, los quals se refer en Consell de cent, com se eran apoderats de Gerona, y altros locs, y â 4 de Febrer cremaren las portas de la Vila de Granollers, y la entraren ma armada, y en la Casa de M.° Tagamanent mataren â ell, y en Montbuy, y en Bosch, tots Gentils homens, y dexaren quasi degollat en Bruniquer ques creya non camparía, y corregueren la Casa, y la robaren, com se refer ab la Carta que los Consellers scrigueren al Rey â 5 de dit mes de Febrer. Erense tant apoderats dits Pagesos, que hi havía Pobles grans que seguían sa opinió, y concitaven los altres â fer lo mateix, y feyen Capitans, y officials de son Exercit, y â 16, lo Consell elegí per Capitá de la Bandera al Conseller en cap, y â 17, ab veu de crida, fou publicat per Capitá, y â 3 de Mars, los Pagesos de remença dexaren la Vila de Granollers, y á 13, partí la Bandera de la Ciutat ab molta cerimonia dels Consellers, Patriarcha de Tarragona, y molts altros, y de totas las Confrarías ab sos Penons, y â 22 partí lo Capitá ab son Standart, y gent de la Companyía, y â 24, per que los Pagesos que eran 800, ô 1000 homens havían posat Siti a la Iglesia de Lerona, hont havía molts obedients al Sometent, aná la gent de la Ciutat, y altros, y ferirenlos, y prengueren lo Pere Joan Sala de Montornes, qui era lo Capitá ab molts altros, yn mataren mes de 150, y â 3 de Maig torna dit Capitá ab la gent, y â 28 de Octubre, iterum isque la bandera de la Ciutat contra los Pagesos de remença.

A 10 de Maig 1485, cum sequentibus, son apocas, y debitoris, sobre que las Ciutats, Vilas, y locs de Cathalunya contribuyan en la despesa del Exercit que la Ciutat havía fet, y treta la Bandera, fent asistencia al Infant D.ⁿ Enrich, contra Pere Joan Sala, y altros Pagesos de remença, y en alguns

actes declara, y diu conforme la tatxa que la Ciutat havía feta de dits locs, y al primer de Juny 1487, apoca de 15 ℔ ℌ als de Sarreal, y â 10 de Janer 1488, als de Sanpador de 12 ℔ ℌ y a 13 de Febrer als de Vich de 100 ℔ ℌ, y â 9 de Setembre 1489 als de Cervera de 60 ℔ ℌ, y â 13 de Abril, als de Vilafranca de Panades de 30 ℔ ℌ.

A 25 de Maig 1485, los Consellers scriuen als de Tortosa per que trametan 180 ℔ ℌ que ells ab lo Síndich de Tortosa havían acordat, que contribuyrían en la despesa del Exercit, que la Ciutat havía fet contra los pagesos de remença, per que Leyda, y altras Universitats havían ja pagat sa porció, y scriuen als de Cervera per 60 ℔ ℌ, y als de Vich per 100 ℔ ℌ, y â 27 scriuen als de Vilafranca, Sarreal, Cabre, Arbós, y Verga per que pagassen la quantitat allí specificada, en que eran estadas tatxadas per dita despesa, y â 9 de Juny scriuen als de Moyá, y de Manresa per lo mateix, y en altres jornadas scriuen â moltas altres Ciutats, Vilas, y locs.

A 14 de Setembre, y primer de Noembre 1485, los Consellers scriuen al Rey dels nous moviments, insults, y commocions dels Pagesos de Remença, y dels robos, y grans mals que feyan.

A 5 de Juliol 1588, lo Consell de cent delibera traure la bandera de la Ciutat contra Tortosa, per que allá no dexaren passar al Conseller en cap de Barcelona, que venía de la Cort ab gramalla, y massas altas, yl tenían retirat allí en la Posada, ê isqué la Bandera ab gran solemnitat, empero no aná lo Exercit, per que lo Conseller passá ab sa gramalla, ab satisfacció, y honra de la Ciutat.

A 16 de Setembre 1598, fou treta la Bandera de la Ciutat, per la guerra de Perpinyá, si be dita bandera no aná, per que la Ciutat feu 1000 homens asoldadats, en sinch Companyíes.

A 16 de Juny 1603, un Missatger de Leyda, ab letra dels Pahers demana â Consellers favor, en raho de que la Bandera de Leyda era exida contra lo de Torrecerona en virtut de Privilegi, y de la Constitució del any 1599, y que ell havía fermat de dret a la Regia Audiencia, ê que per ço se interposassen ab los Deputats, que per observança de dit privilegi, y constitució, se oposen en dit negoci.

A 6 de Desembre 1639, apar en Dietari, com vingué en

Casa la Ciutat lo Canceller, y entregá als Consellers una Real Carta ques llegí en Consell, demanant isques la Bandera de S.ta Eulalia, y a 7 de dit, apar en la ma de deliberacions ques tingué Junta pera mirar com havía de exir lo Pendó de S.ta Eulalia, y â 13 del mateix Consell de cent sobre dit fet, en lo qual hi ha un paper del ques deu fer pera traurer dita bandera, dientse en ell en quinas ocasions es exida, y per quinas causas, y lo dit Consell no resol se tragues.

Dijous á 6 de Desembre 1640, en Dietari apar que fou treta la Bandera de S.ta Eulalia en la finestra de Casa la Ciutat per causa de las guerras, y á 12, fou portada al Portal de S.t Antoni, y á 16 partí de la present Ciutat per anar á Tarragona contra lo Exercit enemich.

Dilluns â 2 de Noembre 1643, en Dietari apar que se arborá la Bandera de Camp, per fer lleva de 1000 Soldats.

A 27 de Maig 1464, en Dietari apar que en virtut del usatge Princeps namque cridat per part del S.or Rey, fou posada la Bandera de la Ciutat en la finestra forana de dita Casa per anar â ajudar, ê subvenir â la Ciu[ta].t de Leyda qui estava opresa de Vituallas, y â 2 de Juny isqueren de la present Ciutat 2000 homens soldejats per acompanyar la dita Bandera, y á 29 de Juliol entrá la dita Bandera ab lo S.or Rey.

Certificatoria de diversas jornadas que es exida la Bandera de la Ciutat, y de diversas Marcas, y Represalias fetas en defensa del Privilegi de la Franquesa. Diversorum 3.us fol. 42.

CAP. XXXIII.

RIXAS, BREGAS, DESAFIUS, BANDOZITATS,

y pacificació de ellas.

EN libre de Consells del any 1326, Ordinació, que nengu gos portar spasa, ni altra arma, sino Coltell de mida, y que tothom hage â tenir armas en sas casas, y en sentir baralla exir, y las Casas hont son las cadenas als carrers, tirarlas per aturar los mal factors.

A 3 de las Chalendas de Maig 1339, en manual de Ramon Ferrer Not[ari]. Pere de Sentcliment, y Guerau de Clascarí, sob[r]e injurias, y enemistats que tenían, las comprometeren en ma de Consellers, et pridie chalendas Maij, se fan difinició lo hu al altre.

En lany 1345, los Consellers embiaren Missatgers al Vallers per posar pau entrels Cavallers.

A 7 de Desembre 1358, los Consellers embían Missatgers al Compte de Ozona en Vic, per tal que no fassa ajust de Cavallería en dita Ciutat.

A 9 de Setembre 1372, hague un desafiu al Born entre Ferrer Albilia domestich del Compte de Urgell, y un Cavaller Ingles, y nengu restá nafrat.

A 7 de Maig 1379, per quant dos Cavallers de Valencia havían de exir en Batalla per que lo hu havía reptat al altre, y lo Rey havía assignat lo Camp entre Monjuich y la Dras-

sana, y tocava a la Ciutat fer las stacadas, posar barras, y gent de guarda per seguretat del Camp, y de la Ciutat, per ço lo Consell doná poder als Consellers de fer dites coses, y pagar lo gasto.

Dimecres â 22 de Juny 1379, Duello, sive desafiu ab licencia del Rey entre Berenguer de Vilaragut reptador, y Eximeno Peris de Arenosio reptat, Cavallers de Valencia, y entraren en Camp en la horta de Barcelona entre Monjuich, y la Draçana, y per ço lo Consell â 7 de Maig, dona poder â Consellers de fer las stacadas, posar cadenas, y fer lo demes que convenía, y batallaren ab lanças, y al dissapte seguent entraren altre vegada en dit Camp, y quasi de continent ne exiren.

En lany 1383, anaren dos Consellers â Senboy, y Sancliment, per pacificar las bandositats entre Jaume March, y Galceran de Rosanes, feren de gasto 5 ℔ 2 ℈ 9.

A 25 de Agost 1391, Ordinació, que dos Consellers anassen ab lo Veguer, y ab alguns del Caborals dels Menestrals cascun díe per la Ciutat, y que leven â tothom totas las armas exceptat spasa, y punyal, y assó era per que la Ciutat estava en mala ordinació de scandols, y bregas, y que los Menestrals tinguessen en sas Casas, ganxos, y altres armas a las portas per aturar los movents las bregas.

A 29 de Agost 1401, la Ciutat trameté dos honorables Missatgers â Urgell per concertar pau entre M.° Bernat de Boxadors, y M.° Jaume Sacirera, quis havían dada jornada de combatre.

A 18 de Abril 1402, per que la Ciutat havía trames â Mallorca per posar en pacífic estat aquella Ciutat, y Regne, que estavan en gran divisió sobre lo regiment, y la mateixa era en Leyda, Gerona, Perpinyá, ê Vic, y asso proceya de personas de la Casa del Rey, per ço lo Consell delibera embiar Missatgería al Sor Rey.

A 29 de Noembre 1402, foren pagadas 27 ℔ 10 ℈ â bon compte, y apres 47 ℔ 8 ℈ 10, â cumpliment del gasto que feu Joan Desvalls Conseller ab un Ciutadá, per anar fora â metre pau entre Joan Togoris, y en Huguet de Requesens Donsells, ques eran desafiats.

A 11 de Desembre 1402, Pere de Tagamanent Donsell Procurador de molts en dit acte nomenats, y entre ells Joan

Bruniquer de la Villa de Granollers, personas de Bandozitat, fermá treuas per raho del Bandol que tenían Riambau de Corbera, Guillem de Tagamanent, y Joan de Montanyans, dels quals dit Joan Bruniquer era Valedor contra Guillem, y Cebriá de Vilalba. Lo dit Joan Bruniquer era quart Avi de Steve Gilabert Bruniquer, a[u]ctor del present llibre.

A 11 de Janer 1404, la Ciutat embiá dos Missatgers â Gerona, per sossegar, y posar en pau las grans bandozitats que allí havía en perill de perdres, y â 24 trameté altres, y â 9 de Mars 1431, trameté altres.

Al primer de Febrer 1404, aná lo Correu de la Ciutat al Albí, pera presentar treuas del Sor Rey, y letres de la Ciutat á M.^{o} Acart de Mur, y â M.^{o} Aymerich de Centelles, que era â Valencia.

En lo Semestre de 1412, se veu, que los Consellers feyen acompanyar als Officials als Vespres que feyan guaytas per las Sinquantenas, y deenas.

A 3 de Desembre 1417, los Consellers explican al Consell de Promens, que Pere de Sencliment, no content de la mala, ê deshonesta obra que havía feta contra M.^{o} Fran.^{ch} Sirvent, tots Ciutadans, ê officials de la Ciutat, havía voler de haver mal deute ab en Joan Ros, un dels Consellers passats, ê que havía dats ayres de voler executar la dita offença, y lo Consell delibera fos exequit lo que los Consellers passats havían determinat en raho del fet de Sirvent, y que en lo que es de Joan Ros, se fes ques dassen paraula de no damnificarse sens que primer no so notifiquen per letra, ê que per ço trametessen lo Sot-Síndich Joan Franch, lo qual ab letra, y crehensa aná â dit Sentcliment â St Vicens dels horts, y â 5 tornat, feu relació, y per que no havía volgut dar paraula, lo Consell deliberá tractassen ab Juristas quels anantaments se podían fer, per ferlo venir â plech de complaure a la Ciutat, y â 9 resolgueren lo devían citar que comparegues â Sabadell Baronía de la Ciutat per dar compte de la Procuració general que tenía del Comptat de Empuries, ê que li fossen posades guardes en sa Casa fins que fos vengut â venia, en apres en dos jornades, vingueren â Consellers los amichs, y Parents de Sentcliment â rahonar la cosa â son favor, legantur omnia, quia sunt delectabilia.

A 13 de Desembre 1417, en Consell de cent los Consellers

explican, que devían fer sobre tantas bandozitats, y enemistats ques suscitavan, y lo Consell jatsíe que los Consellers de sí mateixos, y per us antich tenen poder de assó, de nou los doná poder de fer tota cosa los paregues en raho del pacífic estat de la Ciutat.

A 14 de Janer 1418, en Consell de Promens, los Consellers referexen, que la Reyna los havía tramesos â cercar dos vegades, yls havía parlat del fet del sobredit Pere de Sentcliment, contral qual entenía que la Ciutat feya anantaments, ê demanava los suspenguessen fins que ella hagues parlat ab sos parents y apres digue los posaría en mans al dit Sentcliment ab que li dassen paraula que nol posarían en presó, nil agravarían en persona, ni en bens, y lo Consell delibera se respongues a la Reyna, que no podían acceptar ab pactes, sino ques metes simplement en poder de la Ciutat, que fentho ells, hauran â memoria, que Sa Senyoría hi entrevenía, y á 31 se refer com lo tracte de la Reyna Violant en dit fet era romput per que nos volía posar en poder de la Ciutat â Sabadell, ans havía obtengut guiatge del Governador, ê sobre asso se tracta de darli requestas, y de embiar al Rey.

A 31 de Setembre 1418, in libro notularum annorum 1412, et aliorum, Sentencia arbitral dels Consellers arbitres elets per y entre lo Noble, y poderos Sor Dn Bernat de Cabrera Compte de Moach de una, y lo Noble, y poderos Sor Dn Sanxo Roderich de Liori Vescompte de Gallano Almirant de la mar de altra, sobre bandozitats grans, y plets entre ells, de ques havían seguit morts, y casos notables.

Al primer de Febrer 1432, compromís en los Consellers fermat per lo Compte de Cardona, y lo Compte de Prades, sobre certes diferencies que tenían.

A 6 de Setembre 1435, los Consellers trameteren dos Ciutadans â Tarraga â pacificar certas bandozitats.

A 31 de Mars 1438, Sentencia arbitral dels Consellers, ê de Guillem Ramon de Moncada Senyor de Serós, y de Miquinença Arbitres, y Arbitradors per posar Pau, y Concordia entre lo Abat de Montserrat, y la Abadessa de Pedralbes, qui estavan en rancors, discencions, y debats, y en armas per medi de sos Valedors fermaren lo compromís Dalmau Sacirera Donsell per part de la Abadessa, y en nom propri, y Roger Desparça Donsell per part del Abat, y en nom propri.

A 25 de Agost 1438, per que entre dos Cavallers havía diferencias, per ço que lo hu no volía pagar al altro 80 ℔ ℈ li demanava, la Ciutat per benefici de pau, las pagà.

Al primer de Noembre 1439, en la Plaça de S.t Nicolau â fra menors exint de missa, lo honorable en Gabriel Miquel li fou moguda brega per alguns de Gerona, y occierenlo, y de aquells que ho feren, ne foren presos sis, y en la nit seguent per lo honorable m.o lo Governador en lo dit loc fou escapçat m.o Terrades Cavaller de Gerona, y foren penjats dos homens de peu.

A 30 de Agost 1440, los Consellers se interposan â ben avenir, y pacificar las discordias, y bandols de Gerona quey havía per lo regiment.

A 23 de Juliol 1442, los Consellers scriuen al Rey las bandozitats dels Miquels, Cijars, y Terrades.

A 6 de Setembre 1442, en Castellar prometé â Consellers que dins un mes se posaría en son poder personalment pera fer, y cumplir ell, y tots los de sa valentia tot lo que ordenarían sots pena de 100 ℔ ℈ sobre lo bandol que tenía ab los Morells.

A 17 de Setembre 1443, Ramon Sabater, y Jaume Fabrera Vassalls de Poblet prometeren â Consellers estarían â sa declaració sobre lo bandol que tenían ab los Torrents, y Sabaters, y que ab llicencia dells anirían â sas casas, y tornarían en deu días, ys metrían dins Nazaret aparellats â fer, y cumplir tot ço que volrían â pena de 25 ℔ ℈.

A 22 de Desembre 1444, los Consellers scriuen â la Reyna donantli raho com á 20, anant lo Consol de Lotge al costat del Conseller en cap per Ciutat, sos Enemichs lo havían ferit ab spasa.

A 11 de Janer 1445: Ordinació, que ni Cavallers, ni altres pugan portar armas ofensivas, exceptat punyal de mida.

Al primer de Febrer 1445, los Consellers embiaren Missatgers al Bisbe de Urgell, y â D.n Ramon de Cardona, per certa guerra quey havía entre ells, de que foren dits Consellers avisats per lo Abat de Poblet, y ja â 30 de Janer los Consellers per lo Correu los scrigueren sobre dit fet.

A 29 de Maig 1446, scriuen a la Reyna, que per raho de la bandozitat de M.o Antoni Guillem de Montanyans, ê dels Semmanats feyen grans ajusts de gent de cavall, y de peu, y

que ells hi havían posat la ma per avenirlos, y lo Governador, y que convenía que sa gran Senyoría hi girás la sua ma.

A 15 de Octubre 1448, los Consellers instats ab letra de la Reyna, scriuen al Compte de Pallars, y li trameten una notable persona, pregantlo cessas dels ajusts que feya de gents estranyas en sos Castells.

A 30 de Janer 1449, los Consellers embiaren lo Correu â Tarraça, Caldes, y Granollers per las bandozitats quey havía entre M.º Antoni Guillem de Montanyans de Vilalba, y den Clasquerí, ab M.º Jofre de Semmanat, y â 4 de Febrer aná lo Síndich als dits ab cert apuntament de la Concordia de dita bandozitat, y â 15, aná un Conseller per la pacificació de ditas bandozitats, y torná â 20.

A 26 de Mars 1449, los Consellers embiaren al Correu â Piera, Cardona, Torà, y Tarrega per los Bandolers ab letras de dits Consellers, y â 27, embiaren â Sanceloni, y â Cardedeu pera portar letres als Bandolers del Vallès.

A 10 de Maig 1449, van Missatgers â Cervera, y â Tarraga, y altres locs, per pacificar, ô cedar bandozitats, ô guerra insurgida entre lo Bisbe de Urgell, y lo Compte de Cardona.

A 13 de Janer 1450, los Consellers embiaren Missatgers â Tarragona per tractar pau entre lo Arquebisbe, y son frare de una, ê M.º Bernat Terré de altra, que bandolejavan, y al primer de Janer, y â 29 de Febrer son les letres de Consellers.

A 21 de Febrer 1450, per que entre dos Ciutadans se eren seguits certs deseximents, y los Consellers entenían que alló venía per cosas de la Ciutat per raho de la presa de una galera de M.º Joan Torrelles, que piraticament depredava los Vaxells, y homens que navegavan estas mars, lo Consell delibera si fes lo degut, y â 4 de Mars fou deliberat se procehís contra dit Torrelles per proces de pau, y treua, y prometé premi de 500 florins per haver sa persona, y â 29 de Juliol se veu que ja era a la presó, y los ofesos demanan Consell a la Ciutat, y lo Veguer diu volría tractarhi concordia, en demana Consell.

A 24 de Febrer 1450, sobre certa gran resistencia feta al Veguer, ne demana Consell â Consellers.

A 25 de Febrer 1450, scriuen a la Reyna, com los Pagesos del Vallers havían feta gran resistencia al Veguer, que fou gran gracia com nol mataren, y que asso son primicias

de tot mal, car apres del trò, ve la gran pluja, dit díe scriuen â sos Missatgers, que dilluns passat entenent lo Veguer, que demunt la Trinitat, passat S.t Andreu eren ajustats entorn 40 pagesos armats de ballestas, y lanças, que eren la una part de un bando, y no molt luny estaba laltra part, prestam[en].t hi anà, y seguintlos serca dos leguas, li feren gran resistencia, y li feriren tres rossins, y los dos son morts, axí que sen tornà ab la sua Companyía part de aquells carafexats, y que asso principalment ve per lo fet de las Remenses.

A 17 de Noembre 1455, Ordinació vedant las Pedradas.

A 17 de Juliol 1457, los Consellers embían Missatgers â Cervera per ben avenirlos ab lo Clero de Barcelona, per que volían exir contra Sitges.

A 21 de Febrer 1459, los Consellers scriuen als Jurats de Valencia, en pacificació de las bandozitats entre Rodrigos, y Carcassonas Mercaders de aquesta Ciutat.

A 24 de Juny 1459, los Consellers scriuen al Rey, de com lo Bisbe de Urgell, y Compte de Prades qui eren en Barcelona bandolejavan, y que perço ells havían fet sos oficis pera compondrels, y â 7 de Juliol li tornan scriure en resposta de la sua, y li diuen, que los dits feyen grans empreses de gent de cavall, y de peu, y que si be confiavan que dins Ciutat se preservaría aquest dany per que feyen guardar als portals, empero que convenía que sa Senyoría entenes en reposar aquesta diferencia, y â 14, li scriuen de com aquestos aplechs de gran gent crexían.

A 22 de Noembre 1459, per que un Ciutada havía desafiat al Síndich, lo Consell delibera fos proceyt contra aquell per la salvaguarda Real.

A 24 de Abril 1460: Jaume Terré desafiá â Pere Destorrent, sobre que ell ferma de dret apres en la Cort del Veguer, y apres ne dona raho als Consellers, dient que ell no tenía intenció de bandolejar, y demanava que la Ciutat das orde de ferlo desarrestar, ô almanco, que ab algun Official Real pogues anar per Ciutat â negociar la causa de la ferma de dret.

A 16 de Setembre 1460, anaren Missatgers â Montserrat per sguart de la pau ques tractava entre los Bandolers den Semmanat, y lo Senyor de S.t Vicens, y altros.

A 7 de Janer 1462, Consell, per que lo Vespre de Aparici en Vilanova Gentilhom, que guerrejava ab en Gerona Ciutada, y ab M.º Galceran Oliver, y ab M.º Joan de Aguilar, y era vingut ab molta gent armada â combatre la Casa de dit Aguilar, per lo qual combatiment, hu dels Consellers aná â la dita Casa per haver los malfaytors, los quals no dexaven acostar al Conseller, y ab lanças tiravan bots dient feuvos enllá, lo Consell delibera, que los Consellers fessen tota diligencia per que fossen castigats.

A 16 de Agost 1477, scriuen al Rey de Castella, primogenit de Aragó ab gran sentiment un detestable cas seguit en la Veguería de Manresa, que Bernat de Paguera ab dissimulada practica era entrat en lo Castell de Balsereny de son cosí Miquel de Paguera, fentse fort en ell, y que encara que los Consellers havían scrit al Rey son Pare de assó, empero per sa vellesa, y negocis noy havía provehit res, y que perço ley volgues scriure, y recomanar.

A 30 de Juny 1479, Ordinació, que nengu pogues tenir Cá de ajuda, ans quils tenía los matàs.

A 11 de Abril 1485, los Consellers scriuen al Batlle de Granollers en recomendació de que fes fermar la treua entre Olsinellas, y en Granada, y los dos germans Bruniquers, y lo bastart, tots de dita Vila, per que los dits Bruniquers no volían fermar.

A 27 de Mars 1500, lo Virrey aná â Vilafranca per las bandositats dels Claramunts, y dels Avinyons, y á 28, partí lo Consell de la rota per dita raho.

A 25 de Abril 1500, entrá en Barcelona M.º Terrades de Gerona molt acompanyat de gent armada, y ab trompes, y tambors per lo Camp ques dona ab M.º Scalas de Gerona, y havía de ser al dissapte seguent, y lo Virrey prorroga la jornada pera 9 de Agost, y ab altre prorrogació ab letra del Rey prorroga peral primer de Desembre, y a la jornada no si troba altre cosa.

A 8 de Setembre 1508, los Consellers scriuen al Rey, y li donan raho de las bandozitats entre M.º Torrelles de la Roca, y M.º Cruylles de Ayguafreda, y que per tractar de pacificarlas, convenía primer guiarlos.

A 30 de Janer 1512, entre lo Baró de Llagostera, ê M.º Baldiri Agullana de Gerona de una, y los Cartellans de altra

havía bandol, ê dit die M.º Miquel Çariera Batlle general de Cathalunya, y M.º Cartellá ab gent armada, que serían 40 homens, entraren hora tarda en una Casa que vacava, y hu dells â titol de volerla veurer per logarla, hague la clau, y de aquí passaren a la Casa hont dormíen dits Baró, y Agullana, yls degollaren, y sen tornaren sens haversen rastre, y â 2 de Febrer los dits 40 homens que estavan amagats á S.t Fran.ch sen isqueren â una hora apres mitg díe ab ma armada, ys embarcaren ab una barca del dit Çariera, y essent en nau, arboraren banderas, y tiraren bombardas, ê perço lo Veguer hi volgué anar ab una barca per requerirlos, y nol volgueren sperar, y lo Virrey, Governador, y Veguer ab sometent seguiren la Costa, y â Palamos lo Virrey ne prengué molts, y lo Çariera ab alguns se negaren, y nos volgueren rendir, y â 4, y 14 de Febrer los Consellers ho scriuen al Rey largament tot com era passat.

A 3 de Octubre 1512, los Consellers scriuen al Rey, que divendres passat se seguí en esta Ciutat, que M.º Berenguer Doms, y Joanot Doms germans, Jofre de Semmanat ab quatre fills seus, Onorat de Montanyans, y Jaume Fivaller ab cartells tramesos per trompeta han retut la treua â Antich Çariera, Bernat Sever Çapila, Galceran Scales, y Perot Çapila desexintse dells, y de valedors lurs, y de altros, com apar ab lo cartell que trameten â sa Altesa.

A 4 de Noembre 1512, scriuen al Rey de les morts ê insults, ê tiraments de ballestes ques seguían en Barcelona, y que los Invasors apres se pacificavan ab tota libertat, que noy havía official los digues res, y que perço nos embias Locthinent general.

A 30 de Noembre 1512, scriuen al Rey com â Tarraça havían mort Pare, y fill Semmanats, y en Ampurdá altros.

Al primer de Desembre 1512, fou publicada Crida, ab que lo Rey posava treuas reals per causa de las bandozitats, y á 16 de dit, es altre Crida. Vide lo Dietari.

A 24 de Abril 1516, en Consell se refer, com los Consellers havían trames un Ciutadá al Duc de Cardona, y â D.n Bernat de Pinós per compondre, com se compongueren per son medi certas diferencias que tenían.

A 23 de Maig 1519, entre M.º Joan Gilabert Cavaller, qui venía victoriós del Camp ques havía donat ab lo Coma-

nador Palau en pau, y entrá molt acompanyat de Cavallers, y lo Rey era en Barcelona.

A 22 de Octubre 1520, requesta al Veguer, per que traguè de la Ciutat â Luis Riquer, y Fran.ch Pou de Leyda, que bandolejavan.

A 3 de Janer 1521, scriuen al Rey, que de pocs díes atras se havían succehit en Barcelona grans passions entre homens principals, y per valerlos havía gran divisió entre lo Poble, assenyaladament entre los de la Ribera, y lo Rabal, ys havían seguit bregas, y nafras sens altra ocasió sino per que eran de la Ribera, ô del Rabal, y lo díe de Cap de any succehí una gran brega al born al temps que los Consellers passaven per allá, hont acudí tanta gent de totas parts, que ells, y lo Veguer, y altros officials que acudiren tingueren gran dificultat â reposarho, y que en Gerona era lo Governador per grans passions que allí ha, y lo Batlle era â Moyá hont havía succehit una gran brega, y perço demanaven embias Virrey.

A 17 de Janer 1547, per que Ramon Duzay per sa bandozitat no podía entendre en la Adm[inistra].ció del Hospital Gen.l, perço durant sa absencia feren Administrador â Joan Luís Lull.

A 18 de Abril 1553, fou deliberat, que lo Síndich de la Ciutat fes instancia, y part contra los qui havían ferit de coltellades â M.o Geronim Guinart Advocat de la Ciutat, ys donas premi ab cridas.

A 13 de Abril 1576, succehí una gran brega â S.t Antoni, que vingueren ab gent armada, y de les casas veynas, y de les torres del Portal tiraren pedrenyaladas als de dintre, yn mataren, yn nafraren, y ab parpals espatllaren les portes, y lo Governador per anarhi demaná favor als Consellers, ê perço tingueren Consell de trenta, y de cent, y lo Síndich feya instancia contra los Culpables, empero â 17, fou deliberat que desistís, attes que allo venía de pretencions que dos tenían en aquella Iglesia.

A 10 de Abril 1624, Consell de cent, per la Rixa, y motí seguit en Barcelona ab genovesos, y incendi de una Casa de un genoves, y feriren â un Conseller.

A 17 de Mars 1650, en Consell de 36 apar ques mogué una Rixa en lo Portal del Angel, per causa que dos Tragi-

ners recusavan pagar lo dret de dos Carregas de llenya que entravan per lo dit Portal.

A 28 de Abril 1399, lo Rey Dn Martí scriu â Consellers ques interposen en ben avenir las passions entre los de Vich, que resultavan de la Batllía que era de Roger de Medalia, y procurassen se concertas, que dita Batllía fos â provisió del Rey. Diversorum 6.us fol. 338.

A 26 de Janer 1402, lo Rey Dn Martí scriu á Consellers lohantlos dels bons oficis que havían fets en ben avenir las Bandositats de Vich, yls prega ho continuen. Diversorum 6. fol. 341.

CAP. XXXIV.

SAGRAMENTAL.

A 3 de Octubre 1413, in libro notularum intitulato 1412, et aliorum, Sindicat del Consell de cent, per defença de cosas del Sagramental

A 19 de Janer 1415, Concordia entre lo Bisbe, y Capítol de Barcelona de una, y Riambau de Corbera de altre, sobre danys que dit Riambau pretenía, que los Capitans de Sagramental li havían causat. In libro notularum 1412, et aliorum.

A 29 de Juliol 1439, Barthomeu Costa Not[ari]. fou admes per Consellers en Scrivá del Sagramental, exhibit son privilegi real, dat en Gayeta â 25 de Noembre 1438.

A 6 de Febrer 1442, partiren lo Obrer de la Ciutat, y un Canonge de la Seu subrogats del Sagramental, per anar â visitar lo dit Sagramental.

A 27 de Juny 1443, scriuen a la Reyna, com havían deliberat metre en lo Sagramental del Maresme, y de Lobregat, la Vila de Tarraga, y que perçó sa Senyoría volgues manar ab letra als Capitans del Sagramental la admetessen.

A 16 de Juliol 1443, scriuen al Veguer de Gerona, per que lo Capitá del Sagramental de Gerona, y de Figueras, estant en S.t Miquel de Fluviá, matent son â Sagramental, havía treta la Bandera ab aplech de molta gent, exint al dit son volents anar contra Castelló dampuries Vassalls de la Ciutat per raho de alguns presos delats que eran en poder

de la procuració general del Comptat dampuries, que era de la Ciutat, qui havía fet son proces contra aquells.

A 10 de Maig 1446, scriuen als de Manresa en resposta dientlos que los Presos de Manresa devían ser tramesos ben acompanyats de Capitans de Sagramental, y posats en poder del Veguer de Barcelona, fins que ell ab consell dels Advocats de la Ciutat hague (*) declarat si lo Sagramental es be, ô mal mes.

A 8 de Mars 1448, scriuen al Bisbe de Vic, vulla admetre los Capítols del Sagramental, que ells, y lo Bisbe, y Capítol de Barcelona sos predecessors eren consentits juxta lo Privilegi del Sagramental, lo mateix scriuen al Abad del Stany als de Moyá.

A 2 de Setembre 1450, los Consellers scriuen als Síndich[s] de Corts en Perpinyá que causa de Sagramental se menava entre parts devant lo Veguer de Barcelona, en la qual era proferida Sentencia ab Consell dels Advocats de la Ciutat, y que la part subcumbint havía apellat al Senyor Rey, ô hon pusques, â la qual apellació eran dats apostols negatius, y aquella es estada amparada per lo Síndich de la Ciutat, car de Sentencias de Sagramental nos troba síe apellat, y segons los Capítols del Sagramental, les causes emergents de aquell se han â determenar per lo Veguer de Barcelona ab consell dels Advocats de la Ciutat, ê Governador, ni altre Official no sen poden entrametre, sino que si lo Senyor Rey personalment se troba dins la Veguería de Barcelona, es volra entrametre de tals causas del Sagramental, ho pot fer ell personalment, empero ha de procehir, y sentenciar ab consell dels Advocats de la Ciutat, y axí deferir dita apellació, sería destruyr los Capítols del Sagramental, y â 6 de Octubre es altra.

A 2 de Octubre 1453, per que lo Veguer de Bages havía mes so â Sagramental contrals Pahers de Cervera, ells se posaren en poder de la Reyna Loctinent general, la qual ab sas letras mana al Veguer desaplegás la gent, empero los Capitans del Sagramental, duptant, que lo dit Sagramental fos reintegrat per que dits Pahers se devían metre en poder del Veguer de Barcelona, se retragueren fins sería deliberat

(*) En l'original-autograf diu: *hage*.

com devía ser proceyt; e perço lo Consell vists los Capítols del Sagramental per los quals apar que solament lo Rey en sa propria persona la hora que será en alguna Veguería hont ha Sagramental, de, ê ab consell dels Advocats de Barcelona, ô lo Veguer de Barcelona ab consell de dits Advocats, han à conexer dels afers del dit Sagramental, y lo Governador, ni Loctinent del Rey, ni altre no sen pot entrametre, perço lo Consell delibera, que los Consellers acompanyats de Promens, y de Canonges per part del Capítol de la Seu, anassen a la Reyna, y li demanassen revocar las dites letres.

A 23 de Agost 1454, los Capitans del Sagramental de Calaf, y de Cellent presentaren â Consellers com â Caps del Sagramental una Scriptura deduhintlos com per vigor del Privilegi del Sagramental, eren anats als Prats, y que ab viafos Sagramental, havían talat, y cremat, y que lo Veguer dels Prats havía apres fet contra ells, y narran tot lo fet, y perço demanan â Consellers fassan que lo privilegi no síe en res derogat.

A 17 de Juliol 1456, anaren Missatgers â Cervera per tractar Concordia entre lo Clero de Barcelona, y los Pahers de Cervera sobre Sagramental convocat de la Vila de Cervera, contra la Vila de Sitges.

A 16 de Octubre 1483, Barthomeu Costa Not[ari]. presentá â Consellers lo seu privilegi real de Notari del Sagramental, y â 24 de Noembre 1492, presentá sas provisions reals als Consellers.

A 5 de Juliol 1507, scriuen al Virrey sobre certa causa de Sagramental era estada evocada a la Regia Audiencia, y que tals causas per lo privilegi del Rey D.ⁿ Joan nos poden evocar.

A 17 de Octubre 1509, presentació â Consellers del privilegi Real de Scrivá del Sagramental del Valles, Maresme, y Lobregat, Vic, Bages, y Ozona, y de altres Vilas, y locs, en favor de Gaspar Benet de Jorba.

A 18 de Juny 1524, Sentencia del Canonge Benet Samsó, y de Miquel de Gualbes sobreposats del Sagramental, sobre pretencions entre lo Scrivá, y los del Sagramental, per raho de cert tall que lo Scrivá havía exigit, es la dita Sentencia en las notas de la Scrivanía major, y â 6 de Juliol es altra.

A 14 de Noembre 1413, Provisions del Rey á favor del Sagramental. Diversorum 2.ᵘˢ fol. 339.

Dimars â 1 de Noembre 1463, en Dietari apar que vingué nova com lo Castell de Hostalrich se era rebellat contra la Terra, y entregat lo dit Castell á m.º Pons de Cabrera, ê venguda la dita nova, fou provehit que D.ⁿ Joan de Beamont anás per cobrar aquell ab companyía del Conseller quart, y un Deputat, ê convocaren lo Sagramental, tirant la vía del dit Castell de Hostalrich, y á 6 de dit mes vingué nova certa com lo dit Castell se era reduhit en ma, ê poder de la Terra, y â 9 los dits D.ⁿ Joan de Beamont, lo Conseller quart, y lo Deputat ensemps sen tornaren â la present Ciutat.

Dimecres â 18 de Octubre 1469, en Dietari apar que lo S.ᵒʳ Primogenit feu convocar al Veguer de Barcelona lo Sagramental per anar â la Prunya, y per tant com se sab que lo Rey Joan ab son poder deu venir â la Prunya per socorrer lo dit Castell.

CAP. XXXV.

BANDOLERS, LADRES, ASSACINOS,

homicidas, y Sometent, y persecuciò de mals homens.

DIVENDRES â 9 de las Chalendas de Janer any 1350, que era la Vigilia de Nadal circa horam primi somni fou mort fr. Arnau Abad de S.t Cugat del Vallers dins lo Cor de la Iglesia de dit Monastyr quant se deyen les Matines, tenint ell la creu en la má.

Dissapte â 6 dels Idus de Juliol 1350, foren penjats Pere de Vilardell, alias Pericondo, qui tenía grans Valedors en Barcelona, y Jaume Canyet de Badalonà, home en las armas molt expert, y bricós.

Divendres 18 de Juliol 1354, fou escapsat Phelip Sagoda de Tarragona, y penjat Ramon Desto de Barcelona, per que havían mort â Bernat de Prats ab un tir de brotxia.

A 21 de Juny 1358, fou offegat en mar per Sentencia del Rey, Ramon Marquet, y segons se deya fou per la mort de Ramon de S.t Vicens, ferit ab treta dins la casa de March Castanyer en lo Carrer den Simon Oller, en la qual mort, dit Marquet havía consentit.

A 16 de Abril 1374, mataren â Berenguer de Pallars sot-Veguer de Barcelona fent guayta cerca de la hora del Seny del Ladre, foren inculpats de dita mort algunas personas de la Casa del Compte de Empuries Joan, qui les hores era en Barcelona.

A 5 de Abril 1378: Gilabert Coloma matá â Fran.ch de Semmanat a la Plassa de S.ta Ana, y de continent lo Rey li feu levar lo cap.

En lany 1383, isqué lo Sometent de Barcelona ab dos Consellers vers S.t Celoni, y Castell de Monclus, contra Pere de Canet Robador de Camins, y feren de gasto 55 ℔ ß.

A 29 de Abril 1387, en la Plassa de S.t Jaume fou levat lo Cap al Noble Berenguer de Apilia Cavaller, y fou scorterat Barthomeu Lunes.

A 20 de Janer 1391, el Infant D.n Martí aná â Vic, per mitigar la gran discordia, y bandozitat era en aquella Ciutat.

A 11 de Mars 1391, Sometent ab la Bandera de la Ciutat per un delicte atrós.

A 21 de Octubre 1392, foren trets de la presó quatre homens per aportarlos à Tarragona, y los Consellers feren clamors, y foren tornats en Barcelona en la matexa presó, eren culpats de haver treta de casa ab diners, y joyes una Sclava, y apres la mataren, y la enterraren en un fanch.

A 3 de Desembre 1398, partiren Simon de Marimon, y Fran.ch Terré per anar â Blanes, per haver, ê menar aquell malvat hom, qui havía morta la dona muller de M.o Guillem de Liçano, y â 22 de dit tornaren, y fou feta justicia del malvat hom, y fou escorterat.

A 12 de Desembre 1399, torná de Cardona Berenguer Morey per menar tres homens que havían robat prop lo Volo â un Mercader de Tolosa.

A 26 de Noembre 1407, la Ciutat ordena per un any 150 homens de cavall, y 150 ballesters per acompanyar al Veguer sempre que exiría â Sometent, ê per qualsevols execucions â instancia de qualsevol Ciutadá, y asso era per ocasió de las grans commocions, y bandozitats quey havía.

A 31 de Desembre 1407, foren pagades 7 ℔ 11 ß â Bernat Moragues fuster, per ell ab altros qui eran anats vers la Vila de Vallers per regonexer los Camins si podrían anar carretas ab artillería, â fi que aquesta Ciutat deia anar â fer execució de dit loc per un Sometent qui hic es fet contra aquell loc, y per dita anada feren dos trabucs costaren 275 ℔ ß.

A 9 de Abril 1408, la Ciutat embía Correu â Valencia, per lo fur de la Custodia de la Seu, y torna â 11 de Maig.

A 6 de Maig 1448, per lo proces de sometent contra Anglazola, scrigueren a les Viles que son carrer de Barcelona.

A 28 de Abril 1450, scriuen al Procurador del Arquebisbe, y al Camarer de Tarragona Senyors del Albiol, com un home, y una Sclava, y altros una nit havían robada la Casa de certa dona en Barcelona, y havían ligada, y embenada, y ofegada la dita dona, y sabían que los dits home, y Sclava eran presos en Albiol, y que per ço lo Veguer â consell de Consellers havía comensat procés de Sometent, y axí lo Sot Veguer continuant aquell anava â cercar dits presos, y que per ço los donassen, per que altrament se procehiría â execució del dit Sometent.

A 3 de Maig 1450, per que Federich Semmanat â 30 de Abril en la nit entrá per certa part en Casa del Noble Andreu Genís Ballester, y trencat la cadena de la porta forana que era tancada en clau, violentment sen portá la Noble D.ª Violant sa filla, y en apres altre Vespre â 2 de Maig â deu horas de nit vench â dita Casa de Ballester lo Noble Arnau Guillem de Bellera, alias de Ballester, S.or de Cervelló ab 10, ô 12 homens, y com fou a la cambra hont era lo dit Andreu, li dix que li fes donació de ço del seu, ê aquell recusant, y contradient, li mes un barret pel cap avall, y embocantlo sel ne portaren de Barcelona, cosa que en una boria de deu fochs nos poría suportar, los Consellers ne tingueren consell, y lo Veguer los ne demanava Consell, y demanava que un Conseller, y un Advocat de la Ciutat anassen ab ell pera perseguir als dits delinquents, y los Consellers ab consell de Promens resolgueren que per que ere dubte si fora los termens de Barcelona los Consellers podían dar consell al Veguer, que per ço no era be hi anas Conseller, pero daren Consell â dit Veguer devía publicar los per gitats de pau, y treua, y devía pendres lurs bens, y dit díe ho scriuen â sos Síndichs de Corts en Perpinyá.

A 5 de Noembre 1450, aná un Scrivent jurat del Scrivá major â Pallars per pendre la ferma del Baró de Eril per raho del Sometent de Anglasola, y â 23 aná lo Correu al Hospitalet per fer venir los homens que devían ser aquí de Anglasola per raho del Sometent, y â 26 fou levada la Bandera del Portal de S.t Antoni, que era estada posada allí per raho de dit Sometent.

A 15 de Octubre 1457; Proces de Sometent contra M.º Castellbell per haver forcívolment presa una dona de honor, y â 16 isque la Bandera de la Ciutat, y â 27 torná lo Stol, y lo Veguer portá la dona â 4 de Noembre portaren los Cors den Castellbell mort dins una Caxa, y lo Veguer per virtut del Sometent lo feu desfer, y portar lo Cors foral Portal nou.

A 25 de Abril 1459, Proces de Sometent contra Tarragona per quatre barcadas de blat se havían aturadas.

A 4 de Juliol 1459, lo Síndich dona requesta al Veguer fassa justicia de un pres delat de que un vespre havía fet pendre un mosso seu, y embossat ab dagas als pits per que no cridas lo havían mes en la galera del Governador, qui en Tarragona lo maná traure, yl remeté als Consellers.

A 27 de Juliol 1461, per que los de Blanes se havían aturada una barca de blat que venía â Barcelona, lo Consell delibera que dada fadiga primer al Compte de Modica, síe procehit contra los de Blanes, axí per mija del Proces de Sometent, com per tots altros deguts remedis.

A 23 de Octubre 1461, los Consellers fan tocar â Somatent. Vide lo Dietari.

A 4 de Janer 1462, la Reyna demanava que los Consellers li fessen asistencia â certa enquesta, ê informació que volía rebre, y lo Consell deliberá no la fessen, sino que la aconsellassen de totas coses que fossen en repos de la Ciutat.

A 30 de Juny 1479, per que alguns havían introduhit de tenir Cans de ajuda, ordenan síen fetes crides ab grans penes per quels maten.

A 25 de Setembre 1484, se veu lo principi de las commocions dels Pagesos de remença, y lo Virrey demana isques la bandera â ell pera seguir lo Sometent, y los Consellers se escusan. A 2 de Janer 1485, se referex, com los Pagesos havían tentat de pendre Gerona, y altres locs, y que feyen la vía de Tarraça en nombre 400, y a la persecució ajudaren bras Ecclesiastich, y Militar, y â 10, scriuen als lochs vehins embíen assí persones per conferir de aquest fet, y â 17, el Virrey el Infant D.n Enrich vingué â Consell de cent, y demaná socors contra dits homens de Remença, y aquí se refer com eran mes de mil homens, y ques eran apoderats de la Vila de Caldes, y â 20, isque la bandera de la Ciutat per la commoció de dits homens de Remença, los quals se refer en Con-

sell, com se eren apoderats de Gerona, y altros locs, y â 4 de Febrer cremaren las portas de la Vila de Granollers, y la entraren ma armada, y en la Casa de M.º Tagamanent mataren a ell, y en Montbuy, y en Bosch tots gentils homens, y dexaren quasi degollat en Bruniquer ques creye non camparía, y corregueren la Casa, y la robaren, com se referex ab la carta que los Consellers scrigueren al Rey â 5 de Febrer 1485, y erense tan apoderats dits pagesos, que hi havía Pobles grans qui seguían sa opinió, y concitaven los altros á fer lo mateix, y feyen Capitans, y Officials de son Exercit, y â 16 de Febrer lo Consell elegí per Capitá de la bandera al Conseller en cap, y â 17 ab veu de crida fou publicat per Capitá, y á 3 de Mars los pagesos de Remença dexaren la Vila de Granollers, y â 13 partí la Bandera de la Ciutat ab molta cerimonia dels Consellers, Patriarcha de Tarragona, y molts altros, y de totas las Confrarías ab sos panons, y á 22, partí lo Capitá ab son Standart, y gent de la Companyía, y á 24, per que los pagesos que eran 800, ô 1000 homens havían posat siti a la Iglesia de Lerona hont havía molts obedients al Sometent, ana la gent de la Ciutat, y altros, y ferirenlos, y prengueren lo Pere Joan Sala de Montornes, qui era lo Capitá ab molts altros, yn mataren mes de 150, y á 3 de Maig torná dit Capitá ab sa gent, y â 28 de Octubre, iterum isqué la bandera contra los pagesos de Remença.

A 4 de Febrer 1501, lo Veguer per anar â Sometent partí de Casa la Ciutat vestit ab sobre veste real, que aquí li fou liurada, y apres la torná â 8.

A ..(*) de Desembre 1509, lo Virrey feu publicar crida, que tots los qui staven sots protecció de las Constitucions de pau, y treua, fossen a la Plassa de S.t Andreu de Palomar ab ses armes, y Vitualles per anar â perseguir los foragitats, y sos factors, y â 13 cum sequentibus se veu los contraris que la Ciutat hi feu, y â 3 de Janer 1510, los Consellers ho scriuen al Síndich en la Cort, que demanás á Sa Altesa manas revocar dita crida saltim quant â la Ciutat per que noy es obligada, y â 13 de Febrer ab letres scrites als de Leyda, y altres Universitats, los donan raho de com per dita convocació de

(*) En blanch.

la pau de Cathalunya havían tengut parlament ab molts Ecclesiastichs, y Militars, y Síndichs de algunas Universitats Reals, quis trobaven en Barcelona per conferir si era contra las libertats de la Terra, y que havían resolt que ab certas protestacions per dita persecució, se fessen 100 homens de peu armats â nominació del Virrey â despeses de tots, y que los Consellers havían pres carrech de scriurerho â les Universitats, y que axí â cert díe assignat embiassen assí sos Síndichs per assegurar de pagar la sua porció los tocarà.

A 12 de Mars 1511, los Consellers scriuen al Rey, referint que per esser Cathalunya Vehina de França enemichs nostres, los Reys passats nos havían decorats de diversos privilegis, havent sguart al de les Armas, y donantnos privilegis de bandolejar ab los quals exercicis la gent se era feta tan animosa, y tan destre en las armas, que moltas vegadas los Reys ab la sola gent de la Terra, resistían als Exercits de França, qui la invadían, y alcanzavan victorias dells, y per que lo Papa havía posat excomunicació contra los qui bandolejan, y axí serían molts los excomunicats, que perço scrigues al Papa los absolgues.

A 30 de Janer 1512, entre lo Baró de Llagostera, ê M.º Baldiri Agullana de Gerona de una, y los Cartellans de altra havía bandol, ê dit díe M.º Miquel Çariera Batlle General de Cathalunya, y M.º Cartellá ab gent armada que serían 40 homens, entraren hora tarda en una Casa que vacaba, y hu dells â títol de volerla veurer per logarla, hague la clau, y de aquí passaren a la Casa hon dormíen dits Baró, y Agullana, yls degollaren, y sen tornaren sens haversen rastre, y á 2 de Febrer los dits 40 homens que estavan amagats â S.t Fran.ch sen isqueren â una hora apres mitg díe ab ma armada, ys embarcaren ab una barca de dit Çariera, y essent en nau, arboraren banderas, y tiraren bombardas, ê perço lo Veguer hi volgué anar ab una barca per requerirlos, y nol volgueren sperar, y lo Virrey, Governador, y Veguer ab Sometent seguiren la Costa, y â Palamós lo Virrey ne prengué molts, y lo Çariera ab alguns se negaren, y nos volgueren rendir, y a 4, y 14 de Febrer, los Consellers ho scriuen al Rey largament tot com era passat.

A 22 de Juny 1512, scriuen als Síndichs en Monçó, que

los Arrendedors de las Carns los havían mostrat un desafiu que Barthomeu Cortina de la Companyía de Sagimon Blanch, ê Montrós, y altros delats los havían trames, ê que apres eren anats al Corrals, y havían manassat als Pastors que sils troben altra vegada, los degollarían â tots, y al bestiar, de manera que no trobavan Pastors, y que perço no volían estar mes al Arrendament, y â 25 ho scriuen al Rey, y que havían desafiat tambe al Administrador de la Taula, y altros, y creuen era per ferlos rescatar, y ho scriuen a la Reyna en Monçó.

A 20 de Juny 1514, los Consellers scriuen al Rey ab gran sentiment los casos, ê insults ques seguían en Cathalunya, y en Barcelona, y que perço embias Loctinent Gen.[1] y ques apiadás de aquestos Pobles.

A 13 y á 15 de Juliol 1514, scriuen al Rey dantli raho dels homicidis, y latrocinis, y casos enormes ques feyen en Barcelona, y Cathalunya, y assenyaladament, que al Pont major de Gerona havían mort â D.ⁿ Pedro de Cardona fill bastart del Duc de Cardona, y á 16 de Agost li scriuen ab major sentiment, que tota esta Terra es perduda.

A 15 de Noembre 1514, scriuen al Rey, com â 10, estant M.º Onorat Dimas de Montanyans dins la Iglesia de Tarraça ab un sol patge desarmat ohint missa, entraren dins 50, ó 60 homens, y de colp lo feriren ab ballestes, y spases, y morí, trobantse apres per la Iglesia dits, y altres parts de sos membres, y que la fama era ho havían fet los Poals, y Coromines de dita Vila ab altres.

A 16 de Juny 1518, los Consellers trameteren una barca armada contra Cossaris ladres de la Costa, yls prengueren, y ab Juy de Promens foren condemnats.

A ..(*) de Agost 1520, Gaspar Burgues, y de Sentcliment Donsell ab gent armada ab ballestes, y spases entrá en una Casa de Sarriá, y forcivolment sen portá una donsella filla de Joan de Gualbes Conseller, y lo Consell delibera donar premi de 300 florins â quil pendría, y fer 200 homens armats asoldajats qui anassen ab lo Veguer pera pendrel, ab que assó no pogues esser tret en consequencia, y á 21 de dit,

---

(*) En blanch.

se veu, que lo dit Burgues la restituhí, y la posa en ma de Galceran Ferrer son oncle, y un Procurador seu, ab motiu que dit Burgues era Clergue, fermá de dret en la Cort Ecclesiastica, y no res menys lo Consell delibera ques asoldejassen los 200 homens, y mes si eran menester.

A 14 de Desembre 1520, scriuen al Rey com se havían moguts molts bandols entre gentils homens, y altros, y que cascun díe se cometen tants homicidis, robos, y altres detestables maleficis, que nengu gosa anar per la terra, y perço li demanan embíe Virrey.

A 3 de Agost 1521, scriuen â M.º Joan Riambau major de díes, Donsell, que los de sa Companyía, y de sos fills havían morts 13, ó 14 moltons de las Remadas de la Ciutat en lo terme de Canto, terra de Puigcerdá, y amanassat als Pastors que si nols donavan 100 Ducats, mataran tots los altros moltons, y Pastors, y compradors, pregantlo fes esmenar dits danys, y que cessassen de tals molestias, que altrament tot se pagaría de sos bens, pus ells recaptaven tal gent.

A 9 de Janer 1525, foren esquarterats dos homens inculpats de crims detestables de Omeys, axí de dones, ê infants, com altres en les grans sedicions, y commocions seguides los anys passats en la Ciutat, y Regne de Mallorcas.

A 5 de Maig 1525, lo Bras Militar embiá Embaxada als Consellers per las grans morts, y malvestats ques perpetraven, per no haverhi Virrey.

A 27 de Janer 1538, robaren la Sacristía de S.t Pere, y apres lo robo se trobá en un femer, heu tret de un libre de un particular.

A 24 de Abril 1539, deliberaren dar premi de cent florins â qui descubriría qui havía ferit al Obrer de una Coltellada al cap.

A 5 de Janer 1541, â S.ta Coloma de Gramanet se eran recullits â la torre de Fran.ch Setantí 40 bandolers qui eran venguts pera levar uns presos que venían acompanyats de 150 bandolers de la contrabanda, y venían guiats, y tots los 40 foren presos, heu tret de un libre de un particular.

A 18 de Juliol 1543, fou executada Sentencia de mort contra lo Moreu Cisteller, y altros quinse bandolers.

A 15 de Abril 1544, lo Virrey ab los de la Rota, y molts

Cavallers anaren â Caldes de Monbuy, en persecució de Antoni Roca, famós bandoler.

A 26 de Janer 1545, Sometent general per tota Cathalunya.

A 26 de Juny 1546, fou sentenciat Antoni Roca, famos bandoler, y portarenlo pres de França, heu tret de un libre de un particular.

A 22 de Abril 1550, se cridá Sometent general, y lo Virrey, y la Rota anaren devers Urgell per novas hi havía de bandolers.

A 21 de Febrer 1553, se cridá sometent general contra bandolers, y prorrogaren la Audiencia.

A 24 de Janer 1554, fou condemnat â penjar Joan Delna, per haver corrumpuda sa filla Janota.

A 14 de Juny 1554, los Deputats embiaren Embaxada al Virrey, quexantse per lo que feye derrocar Castells, y Casas per Cathalunya â títol que recaptavan bandolers, los Embaxadors foren el Bisbe de Barcelona, el Almirant de Napols, y lo Conseller en cap.

A ..(*) de Juny 1565, fou sentenciat Barthomeu Camps, bandoler, y ladre famos.

A 24 de Noembre 1565, lo Consell de cent apres de haver tengut sobre assó certs parlaments ab los Ecclesiastichs, y Militars, ferma los Capítols de la unió per la expulsió dels Ladres, y bandolers: estan insertats en dit Consell.

A 23 de Desembre 1566, los Consellers scrigueren als Vassalls de Montbuy, que per la Expulsió dels Ladres firmassen la Capitulació de la Rodalía de Granollers, y â 7 de Febrer 1567, los scriuen lo mateix, ço es que firmen la Unió, per expellir en la Rodalía de Granollers, assegurantlos que si dany se seguía en la Rodalía de Tarrassa, la qual ells havían fermada, non pagarían res.

A 23 de Maig 1570, lo Consell de cent fermá la Unió per la expulsió dels ladres, y la Capitulació es â 5 de Juny.

A 15 de Janer 1571, lo Consell de cent ferma la Unió contra ladres.

A 31 de Mars 1573, fou la presa del Moreu Palau, y altros bandolers â Igualada, que entre tots morts, y presos foren 63.

(*) En blanch.

A 20 de Octubre 1575, Consell de cent per fermar la Unió contra ladres, y bandolers, ys fermá á 26 de Noembre, sive á 3, ut alibi.

A 2 de Octubre 1576, fou sentenciat Montserrat Poch, bandoler famos.

A 11 de Maig 1579, succehí lo cas de Miquel Utrolis, qui falçament testificá que Pere Cassador, y Fran.ch Cassador havían conspirat per fer matar al Virrey Prior D.n Ernando de Toledo, y á 22 de Octubre 1579, y al primer de Juliol 1580, si be tota Ciutat tenía per falsa la dita acusació, no res menys la Ciutat feu part, ê instancia contra dit Cassador, y finalment Utrolis fou penjat, y â 16 de Maig 1580, los Consellers scrigueren al Virrey en recomendació de aquest negoci ab la qual apar, com la Ciutat havía ofert premi de 2000 ℔ ℌ.

A 29 de Juliol 1579, lo Virrey demana als Consellers fassan asistencia als Officials Reals, y del Bisbe, per entrar ab Sometent a la Mercé, per las questions del Visitador Maldonado, empero no la donan, y á 3 de Agost en Dietari, es un memorial en dret, per mostrar, com los Consellers no son obligats asistir â Sometent, est etiam in Regestro litterarum missivarum.

A 15 de Maig 1581, lo Veguer embia á dir als Consellers anassen a la presó, pera fer declarar lo Sometent que volía posar contra un delat, y los Consellers li respongueren embias la enquesta, y vista li embían â dir, que vinga â S.t Jaume, y sabut que ja era vengut, anaren â S.t Jaume per asistir â dit Sometent.

A 16 de Juliol 1582, Síndichs de Leyda demanan favor â Consellers, per que lo Virrey estranya a la Ciutat de Leyda â que fermás la Unió.

A 28 de Febrer 1584, los Consellers â pregaries de Deputats anaren al Virrey en defença de D.n Christofol Doix, y de Barutell condemnat â mort, qui apres â 18 de Mars ab altros Cavallers fugí de la presó, ys retrague á S.ta Ana, hont li posaren guardas de vista, y de aquí ab un artifici graciós isque per sas camas â vista de las mateixas guardas, y escapá.

A 19 de Febrer 1587, per que lo Virrey havía fet cridas, y pracmaticas, que los robos de Camins Reals fossen esmenats per los del terme, los Consellers hi contradiuen.

A 20 de Agost 1587, succehí, que fentse execució de mort

en un home, caygué de la forca, y lo dogal se trencá, lo que los presents tingueren â miragle, y la gent se avalota contra los officials, y sel ne aportaren, y escapá, y lo Virrey ne castiga â dalguns.

A 3 de Juliol, y 4 de Agost 1588, lo Virrey demana asistencia de Consellers per entrar ab Sometent a la Deputació, per posar en sa libertat â D.n Joan de Queralt olim Deputat, condemnat en Visita, per que havía apellat al Real Consell, y fouli respost lo que á 30 de Juliol 1579, quant volgué lo Virrey entrar â la Mercé.

A 7 de Febrer 1590, lo Veguer ab intervenció de Consellers declara lo Sometent contra un delat, y â 9 de Setembre 1591, ne declara altre.

A 21 de Abril 1592, scriuen al Rey, com per expulsió dels Ladres â títol que feyen torb al General, havían feta Junta de brassos, y entre dit Consistori havía grans altercacions en sos parers, y que los uns se eran ajustats en la Deputació, y los altres en Casa de un Deputat, y que los del bras militar se eran ajustats a la Seu, y que los Consellers essent estats consultats ab Embaxadas, nos eran volgut resoldrer en nengun parer sens darne raho â Sa Mag.t

Al primer de Juny 1592, los Consellers fermaren los Capítols de la Unió per temps de deu anys per la persecució dels ladres, y al derrer de Juliol, los Consellers demanan al Virrey se posas en execució la Unió, y â 3, ho scriuen al Rey.

A 26 de Setembre 1592, lo Virrey dona avís â Consellers, com havía fet asitiar lo Castell darcegol, per que Cadell se feya fort allá ab altros bandolers, y fou pres, y derrocat.

A ..(*) de Janer 1593, los Deputats deliberan embiar Soldats per la Expulsió dels ladres.

A 23 de Desembre 1605, se fermá la Unió per la expulsió dels ladres, y á 30 de Desembre 1606, se confirmá pera mes temps.

A 18 de Mars 1606, succehí una gran brega entre uns de la Unió, y certs homens quis guardaven en una Casa junt lo Hospital, y tocà la Campana, y de continent los de la Unió acudiren allà, yls prengueren dins lo Carme hont se

(*) En blanch.

eran retirats, fou cosa notable lo de aquell día, y fou lo primer efecte de importancia de la Unió.

A 10 de Noembre 1612, Consell de cent sobre persecució de ladres, y bandolers, y la Ciutat feu 25 Soldats.

A 11 de Juliol 1613, Concell de cent, en ques tracta de la mort del Compte de la Bastida â qui los ladres mataren venint de Montserrat, hont era lo Príncep de Saboya de qui era gran privat, y lo Consell embiá alla dos Cavallers â donarli el Pesame, y oferí premis.

A 3 de Noembre 1613, Consell de cent sobre persecució de ladres, y bandolers, y la Ciutat offerí fer, y pagar 500 homens, exint lo Virrey per la Veguería ab sometent general, y exint tambe los D.^{ors} de la R.^{l} Aud[ienci].^{a} repartits per Cathalunya, y á 21 de Octubre 1614, delibera que isques lo Conseller en cap, per cap de dits 500 homens.

A 13 de Octubre 1614, Concell de cent, en ques tracta dels molts plagis, furts, y morts, y excessos dels ladres, y bandolers.

A 2 de Juliol 1615, se referexen los plagis, y excessos dels ladres, y bandolers que tenían opresa tota la Terra.

A 14 de Maig 1616, fou deliberat, que fos de nou firmada la Unió, y â 13 de Juny es nova deliberació en raho de dita Unió, y á 20 es la Unió. Diversorum 3.us fol. 218.

A 28 de Abril 1618, deliberan fer cridas, per que havían robat forment dels Pallols, y foradada la paret.

A 22 de Octubre 1618, per que en Casa del Conseller ters â un se li dispará un pedrenyal, deliberaren se li fes instancia.

A 11 de Abril 1619, deliberaren fer crida, y donar premi per un robo fet en la Casa del Tauler, y â 27, foren fetas cridas, y son en Registre fol. 92.

A 8 de Mars 1622, per lo Consell de cent, per extirpar vicis, y mals costums en la present Ciutat, foren fetes algunes disposicions, que apres al primer de Abril per lo Consell de trenta sis foren ordenadas en forma las Ordinacions, y publicadas, com son de veurer en lo llibre de Ordinacions de dit any fol. 1.

A 21 de Febrer 1627, Consell de cent, per que lo Virrey demanava li ajudassen a la persecució de mals homens.

A 27 de Janer 1632, per que de nits espatllaren los padrissos que los Obrers feyan dins la Pescatería, y robavan las

llatas dels rexats del Baluart del Vi, y del Portal de mar, perço lo Trentenari deliberá donar premis.

A 5 de Juliol 1639, Consell de cent, per raho de Sometent general que lo Virrey havía manat publicar per anar a la guerra, per esser entrat en Rosselló lo Francés, y lo Consell cometé lo veurer si eran prejudicials als Privilegis de la Ciutat, reportantho â dit Consell.

Dimecres á 12 de Abril 1641, en Dietari apar que se feu Sometent per traurer un Cavaller de S.ta Catharina.

A 3 de Octubre 1642, en Consell de 36 se troban unas Ordinacions fetas en orde â extirpar vicis, y pecats.

A 3 de Setembre 1650, en Consell de cent se tracta de extirpar vicis, y prohibir las Casas de Joch, y á 30 en Consell se tracta lo mateix, y â 14 de Octubre en Consell de 36 se tracta lo mateix.

A 22 de Maig 1713, en Consell se tracta de redressar vicis, abusos, expellir Gitanos, llevar Jochs del Portal de mar, y Barracas, y los Triquets, y á 28 en Consell se tracta lo mateix.

Divendres â 4 de Juny 1451, en Dietari apar que lo Vice Canceller del S.or Rey estant en la Sala de la Cort del Veguer condemná en Pere Colom Parayre habitant en Barcelona per certs furts que havía fets, â esser penjat, ê com per exequir la dita condemnació lo manassen â penjar, ê fou â la Rambla, loch asignat â esser penjat, ê fos ja confessat, ê pujas per la Escala, los Consellers certificats del dits actes procehits contra forma de Privilegi, com la Sentencia, ô Condemnació degues esser feta en la Audiencia, tres dels dits Consellers anaren en continent â la Senyora Reyna, suplicantla que fos plasent á la sua Senyoría la dita Execució cessas troços (*), ê quant fos fora segons vol lo tenor, ê forma del dit Privilegi, ê assó la dita Senyora graciosament otorgá, ê de fet lo dit condemnat fou tornat en la Audiencia de la dita Senyora Reyna, ê aquí li fou dada Sentencia segons forma, ê tenor del dit Privilegi, ê fou penjat al dit loch.

Dimecres á 23 de Mars 1457, en Dietari apar que â sinch horas del matí foren penjats dos homens, lo un dels quals havía nom Diona, lo qual fonch pres lo díe passat â mitg jorn

(*) Ha d'esser *tro sus*, forma adverbial antiquada, equivalent a *fins*.

per Ladre, ê lo altre dels penjats, fou penjat per Ladre, ê falsedor de moneda, ê foren executats ab Procés de Cambra.

Divendres â 16 de Octubre 1461, per Ordinació dels Consellers en Ferrando de Palencia Saig comensá â repicar per lo Sometent mes contra aquells qui lo dit díe meteren foch â la Casa de M.º Burgues de Viladecans.

Dimecres â 16 de Juny 1462, en Dietari apar que los Consellers feren traurer la Bandera de la Ciutat ab sometent, ê tirá la vía de Cervera, la cerimonia de la qual, es continuada en Llibre 4. de solemnitats.

Dijous â 2 de Setembre 1462, en Dietari apar que lo Veguer de Barcelona partí de la present Ciutat fahent la vía de Hostalrich ab Sometent per ajustar gent, per provehir que los francesos nos acostassen.

Dimecres â 27 de Agost 1511, en Dietari apar que foren penjats set Ladres molt famosos, ê qui havía molt temps perseveraven en fer diversos furts.

A 26 de Noembre 1615, en lo Llibre intitulat Notularum 2.us se troba una Unió, y Concordia pera foragitar los Lladres de Cathalunya.

Dijous á 24 de Maig 1481, en Dietari apar, que fou sentenciat un home per que robaba las Iglesias, ê fou rossegat, ê scorterat.

Dilluns á 21 de Juliol 1488, en Dietari apar, que fou ofegat al peu de la forca de mar un home bastart, delat de furts, ê de falsos testimonis per ell fets.

CAP. XXXVI.

TURBACIONS, COMMOCIONS

de Pobles, Avalots.

EN temps de la Consellería elegida lany 1333, hague gran carestía en Barcelona, de blats, y un díe se mogue en la Plassa gran brega, y avalot per que noy exía blat, en tant que volgueren posar foch a la Casa de Pere Juyol qui tenía carrech a la Plassa per la Ciutat, contral qual lo Rey feu enquesta, y per no entrar en Presó se composá, per los quals danys la Ciutat deliberá â 11 de Febrer 1339, donar â dit Juyol 200 ℔ ℌ.

A 12 de las chalendas de Maig 1339, Bernat de Marimon Ciutadá doná una Suplicació en Consell de cent, yn feu levar acte, deduhint, que entany per la gran carestía, y fretura de gra hi havía per tota la terra, y molts haguessen fet venir gra, yl venían â XX ℌ la cortera, lo Consell acordá present dit Bernat en Consell, que la cortera del gra fos venuda â 24 ℌ, y que los 4 ℌ fossen â util de la Ciutat per las moltas messions que havía fetes en fer venir gra, y que lo mateix die se mogue rumor de gents en la Ciutat, y entre los altres barrejaren lo alberch del dit Bernat, que no fou null hom quel defenes, y que pus ell havía rebut aquest dany per ocasió de la Ciutat, que perço de bens de la Ciutat ley esmenassen, y resolgueren que la Ciutat noy era tenguda. Est in Manuali Raymundi Ferrarij Not[arii].

En lany 1347, lo Rey estigue en Morvedre Regne de Valencia los mesos de Janer, Febrer, y Mars, perço que en la Ciutat los de la unió no volíen quey entrás, y resistíen ab ma armada.

A 19 de Juliol 1391, se mogue gran avalot, y rumor contra los Jueus, y foren tots robats, yn moriren molts, y los mes se feren Christians, y en la Sinagoga major del Call, se feu Iglesia de S.t Christofol, y altra de S.ta María de Gracia, y lo gran Alorga se feu frare de Predicadors, y conexent, y sentint los Consellers ja de dies atras esta commoció, tingueren Consell â 17 de Juliol, ê delibera fer 1000 homens per resistir al avalot sis movía contra los Jueus, ô contra los Officials del Rey, ô altres, y posaren guardas continuas â Casa la Ciutat, y en altros locs.

Dissapte â 5 de Agost 1391, apres dinar fou destruhit lo Call dels Jueus, y lo dilluns lo Veguer de ordinació de Consellers ne volía penjar alguns dels qui foren â dita destrucció, y se mogué gran avalot que durá mes de quatre días que la Cort, ni Official nos conexía, ni venía, ans devant tothom mataven los Jueus que nos volían batejar, y trencaren la Cort del Castell del Veguer, y tots los presos foren deslliurats, y lo mateix succehí ab los Jueus en Valencia â 9 de Juliol 1391, y dit díe 5 de Agost, posaren foch â la Cort del Batlle de Barcelona, y per que lo Rey estava irat per aquest insult, la Ciutat li tramete Missatgers â Çaragosa per aplacar la sua ira, y suplicarlo que no vingues, y si venía, no fos ab gents darmas.

A 24 de Juliol 1392, per que alguns de la Ciutat ab maligne sperit procuravan cosas contra la libertat, ê immunitat de la Ciutat, perço lo Consell dona poder â Consellers ne prenguessen Informació, y que contra los tals poguessen fer ordinacions, inivicions, y edictes.

Al primer de Octubre 1434, los Consellers scriuen a la Reyna, que la treua entre Guillem Cebriá de Vilalba de una, y Galceran de Semmanat de altra en lo Vallés espiravan, y que cada hu dells feya grans empreses de gent, y que perço sa gran S.ria hi devía provehir, y scriuen de altros bandos, y casos.

A 9 de Febrer 1448, Consell de cent, sobre que la Ciutat de Mallorca estava en guerra ab los forans, y estava en perill

de perdres, y â 17 de Agost 1450, se tracta de una gran commoció dels forans, contra los de dintre. Aquestos encontres de Mallorca venían ja de molt temps atras, per que â 26 de Janer 1402, la Ciutat trameté Missatgers â Mallorca per metrels en Concordia, y tornaren â 13, Abril.

A 9 de Desembre 1449, per que lo Governador ab nom de la Reyna se havía pres los locs de Moncada, Terrassa, y Sabadell, Baronías de la Ciutat, per que no feya pagar als de Remença los 3 florins per foch, los Consellers ne tengueren Consell, en feren gran sentiment, y presentaren moltes requestes al Governador, y â 16 de dit, foren elets Missatgers per anar a la Reyna â Perpinyá, y á 8 de Febrer 1450, aná tambe un Deputat per dita raho, y per la Citatoria de part de la Reyna contra la Ciutat, y altres â instancia dels Síndichs de Remença, y â 19 de Mars fou deliberat que anassen Missatgers al Rey â Napols per remey de dits agravis.

A 5 de Febrer 1450, scriuen â sos Missatgers presenten discentiment a la Reyna sobre la Citatoria sua â instancia dels Pagesos de Remença, dirigida al Bisbe, Deputats, y á Consellers, y altros dels Staments Ecclesiastich, Militar, y Real, per que era contraria â Constitucions, y quel presenten ab acte, y al Vice Canceller y Doctors.

A 25 de Febrer 1450, scriuen a la Reyna, com los Pagesos del Vallers havían feta gran resistencia al Veguer, que fou gran gracia com nol mataren, y que asso son primicias de tot mal, car apres del tró, ve la gran pluja, dit dic scriuen â sos Missatgers que dilluns passat entenent lo Veguer que demunt la Trinitat passat S.t Andreu eren ajustats entorn 40 pagesos armats de ballestas, y lanças, que eran la una part de un bando, y no molt luny estava laltre part, prestament hi aná, y seguintlos cerca dos leguas li feren gran resistencia, y li feriren tres rossins, y los dos son morts, axí que sen torná ab la sua Companyía, part de aquells carafaxats, y que assó principalment ve per lo fet de les Remenças.

A 17 de Agost 1450, se tracta en Consell de cent de una gran commoció en Mallorca dels forans contra los de la Ciutat, y â 31 de Juliol los Consellers ho scriuen als Síndichs de la Cort en Perpinyá, y com se eran alçats ab bandera cridant Visca lo Senyor Rey, y lo Poble, y muyren los Traydors, y demanaven sis homens dels de dintre, y no volían

pagar los drets de la Ciutat, y los de dintre estavan ab los portals tancats, y â 20 de Abril 1451, vingueren Missatgers de part de aquella Ciutat, donant raho de dita conspiració, y que los forans volían entrar dintre, y matarho tot, y que volían proclamar altro Rey, y la Ciutat los embiá per socors la sua galera de la guardia.

A 24 de Juliol 1451, per que lo Poble se commovíe contra los Consellers, deliberaren fos request lo Veguer ne fes e[n]questa, y era per ocasió del Regiment per que volían entrar â ser Consellers, si be prenían altros motius.

A 4 de Desembre 1460, tingueren principi las Turbacions del Rey D.ⁿ Joan, per la presa del Príncep D.ⁿ Carlos, y duraren fins â 16 de Octubre 1472, com esta notat en títol Contencions, y en títol Guerras, y armadas.

A 21 de Juny 1461, la Reyna, en nom del Rey en Vilafranca del Panades fermá la Capitulació entre lo Senyor Rey, y los Deputats, y Consell lur, haventne poder de la Cort general de Leyda, en virtut de la Comissió â ells feta â 5 de Desembre 1460, sobre las controversias sucitadas per la captura del Príncep D.ⁿ Carlos, de la qual firma los Consellers foren avisats ab letra de dita Senyora lo mateix díe, y perço deliberaren fer festes, y alimaries, y los Consellers ho scrigueren lo mateix díe â moltes Universitats de Cathalunya, y á Valencia, Çaragosa, y Mallorca, y á altros Senyors, dita Capitulació, y Concordia es insertada en lo Registre de deliberacions, y letras intitulat ab un paperet desobre les cubertes leonades de cuyro *Del Primogenit D.ⁿ Carlos any 1460*, y â 10 de Juliol 1461, lo Consell de cent crea en Síndichs als Consellers pera fermar dita Concordia, ô Capitulació, es digne de veurer, y de maravellarse, que lo Rey se humanas â firmar cosa tal.

A 23 de Febrer 1462, los pagesos de remença se eran alçats, y fet aplec de mes de 3000 en Gerona contra los Senyors, y la Reyna hi volía anar pera ferlos desaplegar, y demanava que un Conseller la acompanyas, y lo Consell resolgué no era expedient.

A 30 de Abril 1462, fou capturat un Conseller per orde dels altros, y levada la gramalla â 19 de Maig fou offegat. Vide lo Dietari.

A 10 de Juliol 1462, in libro Notularum intitulat 1486,

et aliorum, son unas letras patents de Gasto Compte de Foix, Senyor de Bearn, en raho dels pagesos de remença, y altres letres del Rey D.ⁿ Joan dat[a]. Tarregæ 27 Aug[usti]. 1465, y del Rey Ferrando dat[a]. en Cordova 24 Aug[usti]. 1483.

A 11 de Janer 1476, per ocasió de homens de cavall, y de peu, qui ab ma armada se eran mesos â S.ᵗ Cugat del Vallers, se fa relació de lo que lo Veguer â instancia de la Ciutat â cerca de asso havía fet, y lo Consell ho cometé â persones, y â 12, per que en la Casa de m.º Sentcliment de Badalona havía molts grans, y era fort, ys temía que las ditas gents darmas nos apoderassen della, los Consellers procuraren fer venir assí los grans, y â 26 de dit com lo Governador fos vingut per orde del Rey per procurar repos â estas novitats de la gent de guerra, y com ells demanassen esser pagats del sou los era degut, perço dit Governador demanava 200 ₤ ℔ en lo interim que tardava â venir altre orde, y â 27 se mostra com hi hague tracte entre dos de aquestos, y los Consellers, y lo Governador per part del Rey, per cap de aquestos era M.º Modarra, y â 3 de Febrer per part del Rey demanan a la Ciutat bestrega 1000 ₤ ℔ per pagar lo sou de un mes de dita gent, y deliberan no entrar en aquest maneig; apres demanaven 1500 ₤ ℔, y volent ells saber la Ciutat que donaría, per que apres demanarían als forans de quatre leguas en torn ab lo pa en una ma, y ab lo bastó en laltra, finalment â 10, y 11, deliberan no dar res, y que asso era contra privilegis, y libertats, y â 4 de Juny se refer, com lo dit m.º Modarra, y les sues gents se eran apoderats de Tremp, Talarn, y molts altres locs de Urgell, y que per ço en la Cort general ques celebrava en Leyda, se tractava de donarli 7000 ₤ ℔, y â 9 de Setembre se refer com en la Valldaran Pedro de Ança, y Marco Bendito estaven en armas los uns contrals altros, y que la Cort general tractava de embiar gent darmas per reposar la dita Vall.

A 27 de Setembre 1479, fou trobat en las portas de la Seu un Cartell contenint commoció dels Pobles, convidantlos a ques alçassen per lo Rey de França, y lo Consell per sa honor feu cridas, oferint premi de 500 florins.

A 12 de Maig 1482, carta dels Jurats de Gerona ab que donan avís de un cas atrocíssim, y enormíssim seguit lo díe abans, que havían trobat mort en la Parroquia de Sobreroça

ferit de una Stralla per la spatlla á Joan Desvern Ciutadá dels principals de Gerona, home molt mansuet, ê investigant lo cas, trobaren que sería per que demanava censos, y tascas als pagesos de aquella Montanya, y sabíen que aquells pagesos proceyen â molts altros actes desordenats, y feyen tals moviments ques podíe dubtar nos seguissen turbacions com las passadas, las quals tingueren principi de semblants fets.

A 25 de Setembre 1484, se veu lo principi de las commocions dels Pagesos de remença y lo Virrey demaná isques la bandera de la Ciutat ab ell pera seguir lo Sometent, y los Consellers se escusan, y á 2 de Janer 1485, se referex, com los Pagesos havían tentat de pendre Gerona, y altres locs, y que feyan la vía de Tarraça en nombre 400, y a la persecució ajudaren bras Ecclesiastich, y Militar, y a 10, scriuen als locs veyns, embíen assí persones per conferir de aquest fet, y a 17, lo Virrey el Infant D.n Enrich vingue â Consell de cent, y demaná socors contra dits homens de remença, y aquí se refer com eran mes de 1000 homens, y ques eran apoderats de la Vila de Caldes, y â 20, isque la bandera de la Ciutat per la commoció de dits homens de remença, los quals se refer en Consell com se eran apoderats de Gerona, y altros locs, y â 4 de Febrer cremaren les portes de la Vila de Granollers, y la entraren ma armada, y en la Casa de M.o Tagamanent mataren â ell, y en Monbuy, y en Bosch tots gentils homens, y dexaren quasi degollat en Bruniquer, ques creye non camparía, y corregueren la Casa, y la robaren, com se referer ab la carta que los Consellers scrigueren al Rey, y á 5 de Febrer, erense tant apoderats dits Pagesos, que hi havía Pobles grans qui seguían sa opinió, y concitaven los altres á fer lo mateix, y feyen Capitans, y officials de son Exercit, y â 16 lo Consell elegí per Capitá de la bandera al Conseller en cap, y a 17, ab veu de crida fou publicat per Capitá, y a 3 de Mars los Pagesos de Remença dexaren la Vila de Granollers, y á 13, partí la bandera de la Ciutat ab molta cerimonia dels Consellers, Patriarcha de Tarragona, y molts altres, y de totas las Confrarías ab sos panons, y a 22 partí lo Capitá ab son Standart, y gent de sa Companyía, y á 24 per que los Pagesos que eran 800, ô 1000 homens havían posat Siti a la Iglesia de Lerona, hont havía molts obedients al Sometent, aná la gent de la Ciutat, y altros,

y ferirenlos, y prengueren lo Pere Joan Sala de Montornes, qui era lo Capitá ab molts altres, yn mataren mes de 150, y á 3 de Maig torná dit Capitá ab sa gent, y á 28 de Octubre íterum isque la bandera contra los Pagesos de Remença, y á 9 de Juliol se refer en Consell, com las commocions dels dits Pagesos de Remença estavan aquietadas, per que era estat pres en Pere Joan Sala Capitá dells, y altros, y castigats, empero que havían tornat â alçarse, y havían fet Capitá Gen.[1] y Consellers. Vide lo Dietari.

A 28 de Juliol 1489, scriuen al Rey, dels Incendis, morts, y insults que feyan los Pagesos de Remença.

A 4 de Juliol 1513, los Consellers scriuen al Rey, que per tot lo dit mes spiravan las treuas entre los Comptes de Ribagorça, y de Aranda, y que cascu dells feya grans empras de gent, axí que no resta algun Magnat, Cavaller, y gentil home en los Regnes de Aragó, y Valencia, y Cathalunya, que no síe declarat per algu dells, y que de tals commocions se speravan seguir grandíssims danys.

A ..(*) de Mars 1520, vingueren en Barcelona molta gent de Cambrils, per las diferencias que tenían ab lo Duc, y los Pobles se commogueren, y perço los Consellers crearen nous Capdeguatyas, y â 15 de Febrer 1521, los revocaren, pus la cosa ja estaba reposada.

A 14 de Desembre 1520, scriuen al Rey, com lo dilluns abans en la matinada eren estats trobats ficats en alguns locs per la Ciutat Cartells, contenints commoció dels Pobles, assenyalant jornada, y segons ab letra de 3 de Janer 1521, era assignat lo díe de S.t Thomas, empero ni abans, ni apres nos conegue nengun moviment.

A 16 de Abril 1521, scriuen als de Gerona en resposta sobre commocions seguides en aquella Ciutat, y ab una scrita â 18, se veu que era per que volíen tenir que veurer en las Imposicions, y ques devían levar drets, empero ab la venguda del Virrey, tots los moviments, y rumors quey havía en Barcelona, Girona, y en altres parts de Cathalunya, tot se aquietá.

A 23 de Abril 1521, scriuen al Rey, com per propri havían rebuda â 4 de dit una [lletra] dels de la Junta del Regne de

(*) En blanch.

Castella residints en Valladolid (a qui nosaltres diem los Comuneros) y que no havían volgut capturar lo Correu per no alterar la cosa, ni fer dany als Mercaders Cathalans en Castella, y que S. Mag.t ves la resposta volía que fessen.

A 15 de Juliol 1521, scriuen al Rey, que per no tenir lo Arquebisbe Virrey encara lo Breu del Papa, los mals homens tornaven â commoures, y fer ajusts, sots color de voler anar â socorrer lo Poble de Valencia.

A 13 de Agost 1521, havent lo Infant D.n Enrich estant en Valencia scrit â Consellers ab paraulas molt sentidas, tractantlos, ê inculpantlos de actes de infidelitat, li responen, y satisfan ab molta gran prudencia, ab la qual, y ab la de 14 de dit que scriuen al Compte de Modica, se veu que Valencia, y Castella se eran alçats, y Mallorca estaba tambe en turbacions.

A 17 de Agost 1521, havent D.n Diego de Mendoça Príncep de Melito, qui estava ab son Exercit contra los de Valencia ques eren revoltats, scrit als Consellers que embiassen á Amposta per que allí volía jurar com â Virrey, li responen, que ja tenían Virrey lo Arquebisbe de Tarragona ab gran satisfacció, y que sobre la sua provisió, ells havían replicat â S. Mag.t, y esperarían resposta; es una carta molt grave, y digne de ser vista, y altre â est proposit scrita â 13 de dit al Infant D.n Enrich, satisfent ab gran prudencia a la infidelitat de que ell ab la sua volía culpar als Cathalans, videantur, y dit díe 17, scriuen al Emperador, replicant a la Loctinencia del dit Príncep de Melito, donantli culpa de les turbacions de Valencia.

A 29 de Janer 1522, scriuen al Rey, y li donan raho de les grans Sedicions y commocions de Mallorca dels Pobles, contra los gentils homens, y que estos se eran retirats al Alcudia, hont los tenían asitiats per terra, y per mar, y â 15 de Febrer scriuen al Virrey que era â Tarragona, com era arribat un Vergantí de Mallorca, trames per los Jurats, y Poble, ab letres pera Sa Senyoría, Governador, Deputats, y Consellers, y a altros, ab un frare, que segons fama aná per la Ciutat de Mallorca ab un Christo en la ma, commovent, y animant los Pobles, y que per ço los havían capturats, y que Sa Senyoría vingues per que nos seguís algun inconvenient.

Al primer de Maig 1556, succehí un gran avalot devant

Casa de un flaquer, per que no volía pendrer menuts barcelonesos per los molts quen corrían falços, y fou tant, que lo Virrey hi acudí personalment per sossegarho.

A 24 de Setembre 1591, succehí en Çaragosa lo cas de Antoni Perez, que lo Poble se amotiná, yl levá de mans de la Justicia, de que los Deputats de Aragó scrigueren á Consellers â 6 de Noembre, y â 9 lo Consell delibera embiar Embaxada al Rey de tres personas, y â 11 vingue â Consellers Embaxada del Consili Provincial de Tarragona pregantlos se interposen ab Sa Mag.t y â 15, vingue lo avís, que D.n Alonzo de Vargas ab exercit de 20000 homens era entrat â Çaragosa, y á 21 de Desembre lo Rey scrigué a la Ciutat; Es en lo llibre de letres Reals, fol. 196.

A 9 de Desembre 1604, succehí, que per falta de blats, lo Poble volía posar foch â Casa del Conseller quint del any abans al Born, y la Plassa en un subito se umplí de gent, y per assossegarho, anaren allá personalment Virrey, Jutges de Cort, y Consellers, y ab sa presencia, y per manament del Virrey, tothom sen aná; lo Poble tenía quexa dels Consellers passats, per que havían dexada la Ciutat desprovehida, y assenyaladament del quint, per que ell negociava ab blats, y feya pastar â Natzaret per vendre, segons que axí era fama. Vide lo Dietari.

A 10 de Abril 1624, Consell de cent, en lo qual se expressa la Commoció y alvorot hi hague entre Genovesos, Mallorquins, y Ciutadans, y lo que se havía obrat, y en Registre de Cartas comunas fol. 70, es la Carta scrita á Sa Mag.t donantli raho de tot lo que havía succehit, y se havía obrat, y á 12 en llibre de Ordinacions fol. 80, Crida, donant premi als qui descubrirían las personas havían comes lo desacato, y motí contra los Consellers lo díe 9 del mateix al anar al Baluart de Mitjorn, y á 9 de Agost fol. 90, es altra.

Al primer de Abril 1628, Consell de cent, en lo qual se tracta de un tumulto de donas vengudas â Casa la Ciutat lo díe antecedent, quexantse de que los Parayres treyan á filar las llanas fora Ciutat, foren fetas capturar algunas, y no obstant, que lo Loctinent las havía manadas relaxar, fonch resolt prosseguirse judicialment, com se expressa en la matexa deliberació.

A 19 de Octubre 1629, en lo Consell de cent se refereix

un alvorot quey havía hagut gran, de la gent de las galeras, y que havían mort á Joan Pau Mares Guardiá de dit Port, y lo Consell dona dit offici â una filla sua unica, com allí se diu, y â 20 del mateix ab carta que es en Registre de Cartas comunas fol. 151, donan noticia á Sa Mag.t de dit alvorot, y á 5 de Noembre, Carta, y embaxada al Virrey, com es de veurer en Dietari, y en lo mateix Registre de Cartas fol. 158, 161, y 163, ab las instruccions per dits Embaxadors.

A 12 de Juny 1636, en Dietari apar de un alvorot hi hague de Segadors en casa de M.º Joan Agustí Fores, per que deyan, que havían fet assentar plassa â alguns Segadors per Soldats, per lo qual se feren varias diligencias.

A 22 de Maig 1640, en registre de Cartas comunas fol. 121, scriuen á Sa Mag.t donantli noticia de una Commoció de homens de fora de esta Ciutat eren entrats, y havían tret lo Diputat Militar, y demes presos, y lo que se havía obrat pera assosegarlos, y resguart del Virrey, y Ciutat.

A 22 de Maig 1640, tenint noticia los Consellers que lo díe antecedent â la nit a la llengua del mar prop lo Baluart de llevant eren arribats una tropa de Soldats de cavall, que per ocasió de alguna rixa ab los del Principat se eren retirats aquí, feren recullir aquells, y se obraren altres diligencias, com se veu en Dietari, y en lo Consell de cent celebrat â 25 del mateix, y altres díes.

A 22 de Maig 1640, succeehí que entraren los Segadors, Pagesos, ô Sometents, que ab gran avalot entraren per lo Portal nou, y a persuació dels Consellers, los tornaren â traure fora, fent moltas diligencias, com se contan en Dietari, y a la mitja nit, se embiá un Correu â Sa Mag.t ab carta de tot lo succehit, y obrat, y á 30, en Registre de Cartas Reals fol. 54, es Carta de Sa Mag.t dient, com son loctinent Gen.l li havía donat noticia del tumulto hi havía hagut en esta Ciutat, y lo be, que havían obrat los Consellers, y las diligencias feyan pera la quietut, y los demana Consell pera obrar en est lance lo que síe de mes conveniencia, y dit díe 22, se diu foren relaxats [de les] presons Fran.ch Joan de Vergos, y Lleonart Serra.

A 8 de Juny 1640, Consell de cent en lo qual se diu, com en aquell punt se havía tingut noticia com los Segadors estavan cremant la Casa de M.r Rafel Puig D.or de la

R.l Aud[ienci].a, y lo Consell resolgue, que los Consellers ab dotse personas del Consell hi anassen â mitigarho sens disgregarse lo dit Consell, y en dit Consell fonch llegida la Carta que lo díe antecedent se havía scrit á S. Mag.t de tot lo succehit proposant dita carta, y tot lo succehit los dias 7, y 8, y juntament que havían embiat lo Síndich al Governador pera dirli governas esta Provincia, attes lo Virrey era mort, y que lo Síndich havía fet relació, que dit Governador no era en esta, ni sabía ahont era; Resolgué lo Consell, que la Carta se remetés â M.r Pau Boquet, pera que la posas en ma de Sa Mag.t y que promtament se visuras lo Cos del Compte de S.ta Coloma, y atès las sacrílegas personas que son en esta Provincia continuan sos sacrilegis en cremar las Iglesias dels llochs de aquella, y lo SS.m Sagrament en aquellas reservat, al que es just, que tota esta Provincia, y aquesta Ciutat ab una uniformitat acuden a la defensa, y immunitat dels Temples sagrats fins â perdrer las vidas, y aziendas; que perço los Consellers embíen â dir al Governador, que la Ciutat attenent al servey de Deu nostre Senyor, y al de Sa Mag.t, y moguda de la continuació de ditas personas, ha deliberat se li diga, que en nom de Sa. Mag.t, y defensant las regalías de Sas Mag.ts Divina, y humana, pus ho son la defensa de ditas Iglesias, isca promptament per est efecte contra ditas personas, que la Ciutat li asistirá ab un copios numero de gent armada, significantli que enten, que lo mateix obravan las Ciutats, Vilas, y llochs de la Provincia, per lo qual efecte la Ciutat los escriurá, y de la resposta sen fará relació, deliberanse fer altres cosas per custodia de esta Ciutat com apar en lo mateix Consell, fentse diferents embaxadas, y que lo Conseller en cap ab 1000 homens vaja â S.t Andreu de Palomar; y á 9 de dit mes de Juny, Consell de cent ahont se fa relació de haverse fetas las Embaxadas, y no haverse trobat lo Governador, havent fet llevar acte de no trobarse, y tambe los tumultos grans que hi ha en esta Ciutat, y resolgué ferse varias diligencias per defensar las Iglesias, y seguretat de esta Ciutat, y que los Cavalls de Sa Mag.t que tenen algunas persones se recullen, y se entreguen als que per part de sa Mag.t los deuen recullir, y guardar, que lo Conseller en cap partesca promptament per S.t Andreu ab la conformitat se expressa a la deliberació, que fassen 200 homens dels Colle-

gis, y Confrarías per custodia de dita Ciutat, anant per Ciutat de día, y de nit, y que sels donen 8 ß de socorro quiscun díe.

A 10 de Juny 1640, Consell de cent per evitar danys, y que no entren ab armas de foch, y donar medi als quen portan dins Ciutat, y que lo Conseller vaja á Granollers ab la gent que tinga, y se li anomene un thinent de Coronel, y dos altres persones, ques tingan uberts sols tres portals ab custodia de 25 homens â quiscu de ells, estant ab las prevencions diu lo Consell, no dexant entrar mes de quatre personas vingan juntas ab armas, que un dels Consellers a cavall vage per Ciutat acompanyat de alguns Cavallers, capturant, y prevenint lo quels aparexerá, ques publiquen cridas, oferint a qui donará plena prova de la mort del Virrey, y posará en ma de la Justicia la persona qui ha perpetrat lo delicte, la Ciutat li donará, y pagará 4000 ℔ ß, donant esta noticia â S. Mag.t

Dilluns á 24 de Desembre 1640, en Dietari apar se mogué un gran motí, y avalot ab tanta furia, y promptitut, que no fou possible poderlo resistir, sobre lo alotjar Soldats per tota Cathalunya.

Dilluns â 2 de Juny 1670, en Dietari apar que la Ciutat feu Embaxada al S.or Virrey per causa de un avalot se movía entre los Segadors fora lo Portal de la present Ciutat, per haver posat â la Presó uns Taverners que venían pa, y vi fora las murallas de la present Ciutat â dits Segadors.

Dimars â 19 de Abril 1701, en Dietari apar, que en la Rambla succehí un gran avalot entre los Estudians que cursan en la Universitat litteraria, y los que cursan en lo Collegi de Cordellas, y á 1 de Juny se feu Embaxada al S.or Virrey, y al Regent, y á 5 de Juny se feu altre Embaxada al S.or Virrey.

Dilluns á 5 de Juny 1702, en Dietari apar que en lo Carrer den Jensana hi hagué un gran avalot.

En lany 1338, Concell sobre cert avalot succehit â la Plassa del Blat, per gran carestía que hi havía. Diversorum 4.us fol. 265.

Dijous á 8 de Octubre 1472, en Dietari se troba la Capitulació feta entre lo Rey D.n Joan segon, sobre las Turbacions de Cathalunya de una part, y la Ciutat de Barcelona de part altre.

CAP. XXXVII.

AGUASILS, CAPDEGUAYTAS, VAGA-

bundos, Rofians, Tafurers, Bandejats, avols fembres, Alcavotas, y expulsiò de ellas, Jugadors.

A 25 de Agost 1391, lo Consell delibera admetrer, y dexar estar en Barcelona â dos bandejats, attes que ells se oferiren ser humils, y obedients, y estar en tot â ordinacions de la Ciutat.

A 31 de Maig 1398, fou deliberat que lo Privilegi de la expulsió dels Alcavots, fos posat en practica.

Al primer de Octubre 1406, foren pagades â dos Juristes per sos treballs de haver entrevingut dos vegadas lany 1405, com â Assidents del Veguer y Consellers per authoritat de un privilegi que la Ciutat ha de foragitar de la Ciutat alcavots, bagabunts, y Tafurers ...(*) ℔ ℈ y â 15 de Desembre 1421, foren pagades 7 ℔ 3 ℈ à certs Notaris de la Cort del Veguer, per las Enquestas fetes dos vegadas dit any, com es de costum contra alcavots.

A 13 de Desembre 1440, Suplicació de un Alcavot dada al Consell, demanant que fos admes â defensas.

A 15 de Mars 1442, fou penjat un home per Alcavot, per quel havían condemnat á Juy de Promens â desterro, â pena que si tornava, la primera vegada seríe scobat com

(*) En blanch.

ho fou, y si segona, penjat, y per quel trobaren â Senboy, lo penjaren sens altre Juy, y â 16 de dit, fou scobat altre Alcavot qui havía trencat lo bandeig, yl prengueren â Senboy. Vide lo Dietari.

A 13 de Desembre 1442, lo Consell coneix de Alcavots, y Tafurers, yls expelleix de la Ciutat en virtut del Privilegi.

A 3 de Abril 1447, per que los Alguazils rondavan de nit, ne tingueren Consell de cent.

A 2 de Setembre 1450, ordinació contra avols fembres.

A 30 de Abril 1467, deliberan dar al Botxí per son sustento 15 ℔ ♃ cascun any ab que no puga tenir taulell de Joch, ni tafurería, y fan ordinació contra avols fembras.

A 13 de Abril 1470, lo Consell desterra una dona per alcavota.

A 5 de Janer 1474, per que una Alcavota era estada condemnada, y havía recorregut al Consell, lo Consell la admet â defensas.

Al primer de Abril 1475, lo Consell remet al Veguer prenga las defensas de una Alcavota, per que vistes, lo Consell puga deliberar si deu tornar, ô no.

A 15 de Janer 1478, expulsió de un alcavot, y dat loc â defenças.

A 25 de Abril 1478, un Alcavot que era estat bandejat recorregué al Consell.

La Ciutat en cas de necessitat, ô conveniencia crea nous Capdeguaytas, com se veu en títol de Pestilencias en los anys 1507, 1515, 1532, 1558.

A 20 de Maig 1517, Veguer, y Consellers condemnaren â bandeig â certs tafurers, alcavots, y vagabunts.

A 12 de Desembre 1524, los Consellers anaren al Triquet den Morera, y trencaren los Taulells dels Jochs, y Taulas, yl volíen posar a la presó, y nol trobaren.

A 27 de Febrer 1551, Ordinació, que en la regonexensa de las donas del partit, si son sementoses, hi entrevinga lo Cirurgiá del Hospital.

A 4 de Mars 1563, Consell al Veguer, visite los Triquets, y Casas de Joch.

A 22 de Janer 1569, en trentenari se presenta Suplicació de Dona Hieronima Turell demanant esmena dels danys per que la Ciutat havía mudat la Casa publica de las Donas erra-

des que estave a la Rambla en altre loc, per causa del nou Studi general, y deliberaren se vessen scriptures fahents per aquest fet.

A 9 de Mars 1569, se tracta en Trentenari de la expulsió de Bagabundos, y que lo Bisbe, y Capítol ab qui de asso havían tractat, fan elecció de persones.

A 3 de Juliol 1571, anava per Ciutat un Alguazil de galeras ab vara, y los Consellers demanan al Virrey ley fassa levar.

A 5 de Janer 1588, fou deliberat fossen dadas requestas als Alguazils reals per que no rondassen de nits, com â cosa que toca als Ordinaris, y al primer de Octubre, ó Setembre, fou deliberat fer Embaxada al Virrey, y si menester sería al Rey, attes que asso era contra Privilegi.

A 23 de Desembre 1619, en Consell de cent se veu, com havent tingut noticia, que en la Plassa publica prop la Sala de les Armas se havía parat Taula de Joch, los obrers lan feren traurer, y lo mateix feren segona vegada cremantla, y en esta segona vegada haventse participat als Officials de la obrería, que dita Taula era posada ab llicencia en scrits del Loctinent, perço suspengueren cremar dita Taula, y tambe que havent tingut noticia que dit Loctinent havía manat posar a la presó á M.º Joaquim Valls Obrer militar, y al Capdeguayta de la Ciutat, y Oficials de la obrería, per lo que resolgué, que tres Consellers acompanyats dels Promens sens disgregarse lo Consell anassen â S. Ex.ª pera saber las causas de dita captura, y per no haver pogut conseguir hora, se deixá per lo die seguent, y á 30 de dit, en Consell de cent se troba continuada la Embaxada feta â cerca lo sobre dit fet dels Obrers, y la resposta feu â ella, relaxant dits presos de las presons liberament, y la Ciutat pagá lo gasto â dits presos, com apar en la ma de deliberacions sots jornada de 9 de Janer 1620.

A 25 de Octubre 1633, Consell de cent, en lo qual son cusidas unas disposicions â cerca de evitar gent ociosa, y recullirla en la Misericordia.

Diumenge á 23 de Juny 1641, en Dietari apar que volent lo Prebost ab sos Soldats pendrer en la Plassa dels Cabrits de la present Ciutat â un home dit lo Moreu de Cardadeu, per aportar aquell en los Carcers comuns de la present

Ciutat, se mogué una gran brega de escopetadas, de la qual restá ferit un soldat de dit Prebost, de la qual ferida morí, y á 24 se tingué Consell de cent sobre dit fet, y se troba una Embaxada feta per los Deputats, y â 25 se troban altres Embaxadas fetas per los Consellers.

A 7 de Agost 1642, en Consell de 36 se tracta de expellir los Bagabundos de esta Ciutat.

A 22 de Agost 1642, en lo Llibre de Deliberacions se tracta en raho de las donas dolentas.

A 18 de Febrer 1644, en Consell de 36 se tracta de oprimir las Donas deshonestas.

A 11 de Juliol 1699, en Concell de cent se tracta de formar galera per las Donas condemnadas per lo R.l Concell, y á 27, en Consell se tracta lo mateix, y á 21, y 24 de Setembre 1703, en Consell se tracta lo mateix, y á 8, y 28 de Noembre en Consell se tracta lo mateix, y á 7 de Juny 1709, en Concell se tracta lo mateix, y á 23 de Setembre en Concell se tracta lo mateix, y á 14 de Octubre en lo Manual se troba un acte de la Entrega de la Clau de dita Casa.

A 3 de Noembre 1713, en Concell de cent se tracta en orde â las Donas que no viuhen ab son marit, y viuhen escandalosament.

A 14 de Mars 1369, Provisions del Rey en Pere, que los Alguasils Reals no pugan coneixer de Causas, sino de Personas Curials. Diversorum 2.us fol. 292.

Dimars á 5 de Juliol 1446, en Dietari apar que los Consellers ab concell de certs Prohomens havían provehit, ê ordenat, que com â 4 del mes de Abril 1437, los Consellers que lavors eren ab cert Consell haguessen provehit, que en los Dimecres, dijous, Divendres, ê dissaptes de las Semmanas Santas, per reverencia de la S.ta Passió de Jesu Christ, totes les fembres Bordelleres de la Ciutat se enclouguessen dins la Casa de les Egipciaques, á les quals ,ô â la Majoral de aquelles per la despesa de les dites Bordelleres asignaren la porció, la qual lo Correu de la Ciutat rebía cascun any en lo Hospital den Pere Desvilar de la dita Ciutat, ê ara los Consellers, ê cert Consell hagen provehit, ê ordenat que en los dits dies de la Semmana Santa les dites fembres romanguen en lurs Bordells, pero que hi sien guardades por los Caps de guaytes; Perço volgueren, provehiren, ê ordenaren, que la dita porció

romanga á les dites dones Egipciaques, ab tal pero carrech, que de la dita Porció, la qual pren suma cascun any de 7 ℔ 11 ß, sien dats als dits Caps de guaytes per remuneració dels treballs de la dita guarda cascun any 66 ß, ê tot lo resultant de la dita Porció, síe, y romanga â les dites Egipciaques, axí per ornament del Altar de lur Casa, ê altres necessitats lurs, segons es continuat en lo llibre 8 de Jornades en Cartes 68.

A 27 de Juny 1488, Provisions del Infant D.n Enrich Locthinent General, que los Aguasils Reals no poden rondar, ni levar armes sino als rixans, ô que tingan especial orde del Virrey en escrits, per que toca als Oficials ordinaris. Diversorum 2.us fol. 99.

Diumenge á 4 de Setembre 1496, en Dietari apar que fonch publicat en la Seu de Barcelona, ê per altres Iglesias de la present Ciutat, ê afigits Cartells, ô letres per les portes de les Iglesias, un Cartell de part del Rev.t S.or Bisbe de Barcelona, continent en efecte, que totes, ê sengles persones de qualsevol ley, ó condició fossen, axí Ecclesiasticas com laycas, Conjugats, ê no conjugats dins quinse días primers vinents dexassen les Amigues, ço es Concubinas publicas, ê si no ho feyen, que passats dits quinse días, cayguessen en Sentencia de Excomunicació hi perseverassen per un any, que sería procehit contra aquells per crim de heregía, y á 17 de dit mes los Consellers reberen letres de la Mag.t del S.or Rey dirigidas al Rev.t S.or Bisbe de Barcelona, ab les quals los scrivía que revocàs lo Edicte que fet havía de les Concubines.

A 5 de Maig 1519, Cridas Reals contra Tafurers, Blasfemos, y de Sometent, ê us de las Ballestas, y espingardes. Diversorum 5.us fol. 159.

A 6 de Setembre 1555, Conclusió de la Sentencia Real contra los Oficials Reals per los Enderrochs de Castells, y Casas. Diversorum 4.us fol. 189.

A 17, y 18 de Abril 1625, Cridas del Virrey en orde als Bagabundos, Bribons, y velitres. Diversorum 5.us fol. 258.

CAP. XXXVIII.

STUDI GENERAL, Y COSAS DE LETRES,

y bonas ensenyansas.

A 4 de las nonas de Octubre 1346, los Consellers scriuen als Pahers de Leyda, en resposta de la quels havían feta, demanantlos que fessen publicar assí la Crida del Studi de Leyda per virtut del Privilegi, y los Consellers los responen que nou poden fer, per que seríe en prejudici del Studi de assí, en lo qual ja en temps del Privilegi, y molt abans se legían liçons de gramatica, curs Filosofía, dret Civil, y Canonich, y Medicina, ys nomenan los Cathedratichs.

A 6 de Mars 1377, per que certas personas se oferían acabar que lo Studi de Leyda se passaría â Barcelona, lo Consell ho comet â Consellers ab referiment, fol. 14.

A 19 de Juny 1377, lo Consell de cent assignà 40 ℔ ℌ lany â M.e Joan Pagés Mestre en arts, que legía en Barcelona, per que nos contentava de 30 ℔ ℌ que li davan.

A 7 de Juliol 1391, en Consell de cent se tracta de la Obra de Ramon Lull, que per lo tunch Inquisidor sobre nomenat (*) era stada condemnada, ê que perço fos suplicat al Papa ho cometes adalgun Prelat de assí, per que veja si dita Obra era justa, ô injustament condemnada.

(*) Se refereix a mestre Nicolau Aymerich, del qui ja 's parla en lo Cap. XXIII

Al primer de Febrer 1398, se tracta en Consell, que lo Rey desitjava obtenir del Papa, que en Barcelona hagues Studi general de tota facultat, per lo qual la Ciutat conseguiría gran profit, ê honor, y lo Consell delibera, nos acceptas, per que serían mes los perills, ê scandols ques podían seguir, que los profits, ê honors.

A 6 de Octubre 1401, Antoni Ricart, y Pere de Coll Mestres de Medicina, regonexeren â Consellers, que legirían Medicina, Filosophía, y Astrología, tant quant ells ho volran, y no mes, y nos valran contra assó de Privilegi de Papa, y de Rey.

A 26 de Octubre 1408, lo Rey oferí á la Ciutat dar Privilegi de Studi general ab bolla del Papa, si be los Missatgers de Leyda ley demanavan, y lo Consell delibera fos regraciat al Sor Rey, empero que no satisfeya Studi general en Barcelona, ê que dassí avant no sen tracte.

A 9 de Agost 1438, se diu, que les Scoles en Barcelona eren per diversos lochs, y que apres foren reduhides â un loc prop lo forn den Ripoll, y en aquest Consell se tracta de posarlas en altra part.

A 25 de Setembre 1447, scriuen al Bisbe, y als Pahers de Leyda, querellantse que havían entes, que los Studiants fills de Cavallers feyen banch de per sí, y que no volían seure ab fills de Ciutadans, y de homens de honor de Ciutats, y Viles, majorment que Ciutadans, y homens de honor de Ciutats, y Viles, per Constitucions, son de un mateix grau ab Cavallers, axí en guerra, com en tots actes de Cavallería, tambes quexan que no parlan latí.

A 21 de Abril 1450, se tracta en Consell de fer Studi general en Barcelona.

A 7 de Octubre 1477, com en lo passat aquesta Ciutat ab concordia del Capítol de la Seu hagues fetes certes Ordinacions, reduint las Scoles totes â una, ê que lo Mestre del accent de la Seu, fos Cap de dites Scoles, y encara que dites Ordinacions antiguament eren publicades iteradament; empero havía 8, ô 9 anys, que no eren publicades, y per ço lo Capítol demanava las publicassen, y lo Consell de trenta ho delibera.

A 13 de Desembre 1487, los Consellers scriuen al Rey en recomendació del Studi.

A 13 de Mars 1491, scriuen al Rey en resposta de la sua, en raho de un Privilegi otorgat per lo Rey D.ⁿ Joan son Pare â cert Mestre en arts, de tenir Scolas en Barcelona, y li diuen, que lo Privilegi per Sa Mag.ᵗ otorgat de fer Studi general en Barcelona, es en prejudici del Privilegi del Rey D.ⁿ Alonço que te la Ciutat per fer Studi general, lo qual no havían encara mes en execució per bons respectes, y perço lo suplican vulla revocar lo privilegi que Sa Mag.ᵗ havía otorgat de fer Studi general, y â 14, scriuen altra al Rey, que alguns Metges havían obtengut de Sa Altesa un privilegi, de que totes les Scoles de Barcelona fossen unides ê regides per lo Canceller dels Metges, prohibint &c.ª y perço li demanan revoque dit Privilegi dels Metges, per que la Ciutat tenía privilegis del Rey D.ⁿ Alonço, y del Papa per fer Studi general.

Al Capbreu dels Censals de la Ciutat, mesadas de Juliol, fins en Desembre del any 1504, es un Censal de pensió 7 ℔ ℈, que los Rectors, Protectors, ê Lector, de la Scola vulgarment dita de M.ᵉ Ramon Lull, per penció â 16 de Octubre, y fou luhit â 16 de Mars 1504.

A 25 de Abril 1508, lo Consell delibera, que als Mestres del Studi, Doctors, y Bachillers, los fos assignat Salari de 120 ℔ ℈ per tots.

A 11 de Desembre 1524, los Consellers fan publicar per las Tronas, que a la Casa de la Ciutat se legiría una liçó de Política.

A 10 de Agost 1536, en Trentenari se tracta de edificar Casa per Studi al cap de la Rambla junt lo Portal de S.ᵗ Sever del Pes de la palla, fins als Padrisos, en los quals seuen los bargans, y fou deliberat, que dit loc fos otorgat, y consentit, pera fer lo dit Studi nou, y que lo Pes de la palla se pos hont parrà â Consellers. Vide lo Dietari.

A 18 de Octubre 1536, fou posada la primera pedra del Studi general ab solemne professó, y á 24 y 26 se tracta lo mateix. Vide lo Dietari.

A 12 de Octubre 1544, lo Consell de cent delibera la fundació, ê institució del Studi general en Barcelona.

Al primer de Abril, sive â 16 Maig 1565, Capítols firmats sobre la Unió de la Universitat dels Doctors en Medicina, ab lo Studi general. Notularum XII, fol. 33.

A 25 de Janer 1567, en Consell, se tracta de procurar

unions ab lo Studi de Barcelona, y que lo Rey hi donás alguna penció sobre Tarragona, y â 3 de Febrer ho scriuen al Rey.

A 29 de Maig 1568, scriuen al Rey en recomendació del Studi, vulla consentir alguna pensió.

A 25 de Abril 1571, se tracta de fer una stancia pera recullir los Minyons de legir al Studi.

A 28 de Abril 1574, scriuen â son Embaxador en Cort, la mort del Prior de S.ta Ana D.n Carlos de Cardona, â qui lo Rey en Maig, ô Juny 1567, havía scrit tindría â servey, que fos content de unir son Priorat ab lo Studi general, y que no era estat fet, y que ara per sa mort, los Comanadors de S.t Joan preteníen pendren possessió en virtut de certes Bulles Apostolicas, y los Canonges de S.ta Ana havent elegit en Prior al Canonge Jaume Castellar, y sobre la dita possessió estavan ab grans debats, y encontres, y perço tement los Consellers nos seguís algun scandol, eren anats allá, y totas las parts havían tengut en be que los Consellers prenguessen las Claus del Priorat, y perço scriuen â son Embaxador, que procure ab Sa Mag.t vulla scriure al Papa per obtenir dita unió ô saltim alguna bona penció en favor del Studi, y á 6 de Maig ho scriuen al Rey.

A 25 de Abril 1574, en Consell de cent se tracta de unir lo Priorat de S.ta Ana ab lo Studi general de Barcelona.

A 8 de Janer 1576, scriuen al Provincial de la Companyía, no vulla llevar, com havían entes, las liçons ques legían en dita Casa.

A 18 de Febrer 1576, scriuen al Rey vulla consentir alguna penció â favor del Studi, sobre lo Arquebisbat de Tarragona que vacava.

A 8 de Mars 1576, y á 5 de Juliol 1583, treuas en ma del Vadell del Studi.

A 21 de Febrer 1581, fou deliberat se fes la Capella del Studi, per que se celebrás la missa fundada per D.a Marina de Aragó, y de Milá, la qual fundá dita missa, y una liçó de Theologia, per lo qual es un Censal de preu 625 ℔ ♆, y penció 25 ℔ ♆ sobre la Ciutat, venut, y creat per lo Clavari de la Ciutat als Administradors del Studi â 6 de Setembre 1581, y â 16 de Noembre, es una deliberació de Consellers en raho de dit Censal.

A 27 de Agost 1581, Ordinació que nengun Conseller puga ser elet en Rector del Studi.

A 11 de Maig 1583, scriuen al Provincial, y al General de la Companyía, vullan embiar pera legir en aquest Studi gramathica, y rethorica, y grech, quatre Pares.

A 19 de Setembre 1585, per absencia del Bisbe, qui es Canceller del Studi, y per absencia del Racional del dit Studi general, los Consellers feren nominació de altres dos, en Canceller, y Racional.

A 2 de Octubre 1585, scriuen al Rey la gran doctrina, y Santedat del D. Diego Perez Cathedratich del Studi, y gran Predicador, qui era estat molestat del Bisbe de Jahen de hont ell era, de ferlo anar alla, y perço suplicaven â S. Mag.t li scrigues restás.

Al primer de Octubre 1586, los Consellers debaten entre sí sobre lo Rectorat del Studi, per que los mes elegían un Doctor que era Assessor de la Batllía general, y â 16, lo Consell de cent la revoca.

A 29 de Noembre 1567, sive 1568, es la Concordia entre lo Bisbe D.n Guillem Cassador, y la Ciutat, sobre la unió del Collegi, ó Seminari que fundava, juxta lo decret del Concili de Trento dins las Scolas del Studi general de Barcelona, lo qual unía ab dit Studi, y ofería consignar diversas rendas; no tingue efecte, y á 30 de Noembre 1567, scriuen á Roma, per haver la confirmació.

A 24 de Octubre 1588, redres del Studi, es a la fi del Manual.

A 19 de Juny 1589, los Consellers reberen letra de un Romà, demanantlos procura pera defensar devant lo Papa las Obras de Ramon Lull, y perço feren Junta de Theolechs, y aconsellaren ho devían fer.

A 30 de Agost 1590, en Causa de Recors fou declarat, que M.o Joseph Dalmau per ser Assessor de la Batllía general, era ben privat de Clavari, ô Racional del Studi.

A 5 de Octubre 1593, lo Trentenari declara en Causa de recors, de certs Doctors, y Cathedratichs.

A 21 de Octubre 1593, Memorial en Consell, ab que ofereixen donar 2000 d[ucat]s. ab censal per institució de una Cadira de Theología.

A 25 de Juny 1595, scriuen â Roma, en recomendació de la Ciencia de Ramon Lull.

A 7 de Febrer 1596, en poder de Miquel Cellers Not[ari] de Barcelona, Miquel Doms, y altres Tudors de las pubillas Lullas, fan declaració que lo Censal de 700 ℔ ℔ que ells havían venut, y creat als Administradors de la Cadira de la Ciencia de Ramon Lull en poder de dit Notari á 30 Juliol 1594, eren diners procehits, ço es 500 ℔ ℔ de la lluició de un Censal que feya la Ciutat â dita Administració.

A 25 de Abril 1596, y â 16 de Octubre 1598, y â 24 de Setembre 1599, Ordinacions del Studi.

A 17 de Agost 1598, lo Rector, y Universitat del Studi scriuen al Rey en resposta de la sua, ab que los recomanava lo cuydado del Studi.

A 13 de Setembre 1598, començá, ys obrí lo Seminari, ô Collegi dels Studiants del Bisbe, al Monastyr de monges, que ere abans de Montalegre.

A 25 de Setembre 1601, apuntaments de redres del Studi ab consulta del Sor Bisbe.

A 22 de Agost 1603, en Dietari es nota del testament de D.ª Mariana de Aragó, y de Milá.

A 25 de Abril 1607, fou assignada la Cadira nova del Dr Ram.

A 2 de Setembre 1610, Extincció de la Cadira del Concili, y de la de Cirurgía.

A 3 de Setembre 1615, declaració sobre diferencias entre los DD. en Medicina, en raho de sas agregacions.

A 16 de Abril 1616, los Consellers deliberan, y ordenan, que los Cathedratichs no pugan pendre Strenes de sos Deixebles.

A 19 de Abril 1616, Jubilació dels D.D. Gabriel Antoni Bosser, y Pere Font.

A 5 de Octubre 1616, Jubilació de Mestre Salvador Pons.

A 30 de Octubre 1619, Jubilació del D.^{or} Fran.^{ch} Broquetes Cathedratich de Theología.

A 22 de Maig 1625, lo Trentenari confirmá la Cadira de Anathomía al qui ja la legía.

A 20 de Noembre 1631, lo Consell de 36, provehí lo Offici de Vadell del Studi â favor de Joseph Sayos fuster Conseller quint, ab quel fes servir per altri, pagantli lo Salari de sos diners.

A 23 de Desembre 1631, lo Consell de cent confirmá la

Cadira de Theología al D.or Miquel Torres Canonge de Urgell que ja llegía.

A 17 de Janer 1532, en Registre de Cartas comunas fol. 131, scriuen á Sa Mag.t en raho de que Sa Mag.t havía manat, que los Doctors del R.l Consell no asistissen als graus de lleys, suplicantli sie servit continuen en asistirhi per las rahons ponderades en dita Carta.

A 7 de Setembre 1632, deliberació lloant, y aprovant la nominació feta per lo D.or Joseph Massó Cathedratich de Instituta, de la persona del Rev.t Joan Bap.ta Vila D.or en drets Canonge de la Seu de Barcelona pera llegir dita Cadira, per esser ohidor de Comptes del General dit D.or Massó.

A 13 de Desembre 1633, fonch extret en Sota Adm[inistrad].or Jaume Estrada Parayre, y per ser Vadell del Studi, fonch extret Gabriel Ribes Sastre.

A 9 de Febrer 1634, deliberació de posar en possessió lo D.or en Medicina Gaspar Molera de Llibreter, per lo impediment del D.or Vileta ab la conformitat diu la deliberació.

A 12 de Maig 1634, lo Consell de cent erigí novament una Cadira major de Theología, conferintla de sa vida al P.e M.e fr. Joan Mur Provincial del Orde de S.t Domingo, en gratificació del obrat en favor de la Ciutat, com se diu en lo Consell, y que vacant alguna de las Cadiras majors ja erigides en la Universitat, li sie conferida sens opposició, y en eix cars sie extincta la novament erigida.

A 24 de Noembre 1634 lo Concell de 36 nomená en Vadell del Studi â Fran.ch Casanovas Adroguer Conseller quint, per mort de Joseph Sayos fuster.

A 29 de Noembre 1635, conferí lo Offici del Studi, ço es Vadell â Pere Salom, despres de la mort de Jaume Estrada.

A 27 de Mars 1636, lo Consell de cent delibera, que als Consellers ques trobaran ser Doctors agregats, y de per se de qualsevol dels Collegis de la Universitat de esta Ciutat, sien presents â tots actes, y pugan fer servir de Padrins, y examinadors als Doctors los aparexerá.

Al primer de Maig 1638, los Consellers nomenaren en Racional de la Universitat â D.n Fran.ch Sala, per mort de Fran.ch Nicolau, Donsell.

A 18 de Agost 1638, lo Consell de cent dit die celebrat, en execució de altre deliberació per lo mateix Consell presa

â 20 de Febrer antecedent, feu ordinacions, y redres per la Universitat litteraria, y al primer de Setembre, y altres díes del mateix mes, y dels de Octubre, y Noembre continua en disposar aquell, lo qual redres va manu scrit, y no sen ha fet de altre Universal fins lo present any, que es lo de 1695.

A 13 de Noembre 1638, lo Consell de 36, elegí en Racional del Studi â Fran.ch Xammar donsell Conseller segon.

A 22 de Janer 1639, lo Consell de cent elegí las dos Cathedrillas de Theología.

A 10 de Desembre 1639, los Consellers deliberaren pagar â Fran.ch Aymerich Fuster 84 ℔ 14 ℈ 6 per las obras fetas en las Aulas del Estudi nou, en fer fer las teuladas de aquellas, y á 5 de Mars 1640, los Consellers deliberaren pagar â Pere Matheu mestre de Cases 100 ℔ ℈ per ditas obras.

A 20 de Octubre 1645, lo Consell de cent deliberá se fessen los adops necessaris en la Capella es en lo Portal del Studi, y axí mateix adobar la quarta aula de gramatica de dit Studi, y â 12 de Mars 1646, fou deliberat pagar 200 ℔ ℈ per dites, y altres obras.

A 13 de Setembre 1647, en Consell de cent se tracta de algunas inquietuts tenían los Estudians del Studi general, contra los P.P. de la Comp.a de Jesus.

Dijous â 14 de Noembre 1647, en Dietari apar que hi hagué en la Universitat â la Rambla unes grans escopetadas entre los Estudians, de cosa de poca importancia, y que apenas se podía averiguar, y foren ferits tres Estudiants, los quals despues moriren.

A 25 de Octubre 1656, en Concell de cent se tracta de uns Apuntaments fets â cerca la facultat de Lleys.

A 26 de Maig 1660, en Consell se tracta de llegir Materias encontradas en la Universitat literaria los Cathedratichs de Filosofía.

A 31 de Juliol 1662, en Consell se tracta de la Contenció tinguda entre la Universitat literaria, y los PP. de la Comp.a de Jesus, y Patró del Collegi de N.a Senyora, y S.t Jaume de Cordellas, â cerca del dupte sucitat en raho de volerse graduar de Filosofía en dita Universitat alguns Collegials de dit Collegi, y la Universitat no volerlos admetrer per no haver cursat los tres anys en la dita Universitat, y â 7 de Agost en Consell de cent se tracta lo mateix, y â 21 de Janer 1663,

en Consell de cent apar que vingué un Real decret, manant al Rector de dita Universitat, que per suficiencia graduás del grau de Arts als Collegials de dit Collegi de Cordellas, y â 20 de Febrer en Consell de cent se tracta lo mateix.

A 9 de Agost 1662, en Consell se tracta en orde â la disposició se ha de donar pera que se lligen en la Universitat literaria en la facultat de Filosofía materias encontradas, y â 11, y 21 de dit mes, en Consell se tracta lo mateix.

A 19 de Noembre 1664, en Consell de 36, se tracta del que deuen pagar ab títol de Pubillatge los Estudiants que entran novament â cursar la facultat de Medicina.

A 12 de Juliol 1668, en Consell de cent apar que per ordinacions de la Ciutat está disposat que lo Rev.^{t} Prior de la Iglesia Collegiata de Sta Ana, es Conservador de la Universitat literaria, y Studi general de esta Ciutat, y á 27, y 30, en Consell se tracta lo mateix.

A 24 de Noembre 1670, en Consell de cent se tracta dels excessos fan los Estudians de la Universitat literaria, y â 16 de Desembre en Consell se tracta lo mateix.

A 20 de Noembre 1679, en Consell de 36, se troban uns apuntaments fets en orde â la bona direcció de la facultat de Medicina.

A 28 de Maig 1681, en Consell de cent se tracta de donar forma, y disposició per lo govern de la Universitat, y â 31, en Consell se tracta lo mateix, y á 30 de Juny, 13, y 17 de Agost, 2, 19, y 22, 23, y 24 de Setembre en Consell se tracta lo mateix, y â 13, 25, y 26 de Octubre en Consell se tracta lo mateix, y â 17 de Desembre en Consell se tracta lo mateix, y aquí se troban dos memorials impressos fets al Rey, y á 19 en Consell se tracta lo mateix, y á 8 de Janer 1682, en Consell se troba altro memorial tambe imprés presentat al Rey, y â 12 en Consell de cent se tracta lo mateix.

A 3 de Mars 1682 lo Consell de cent deliberá pagar 300 ₰ per acabar la Capella del Theatro de la Universitat litteraria, y á 2 de Juny foren deliberadas pagar 300 ₰ per ditas obras.

A 17, y 21 de Abril 1682, en Consell se tracta, en orde â la admissió dels graduats en Canons, y Lleys per la R.^{l} Audiencia, y á 13 de Maig, y 2 de Juliol, en Consell se tracta lo mateix.

A 16 de Octubre 1684, foren deliberadas pagar 75 ₤ ₰ per lo valor de un tros de Hort que serví per la fabrica de una Aula nova de Lleys se feu en la Universitat, y á 6 de Agost 1686 en Consell se tracta lo mateix, y â 13, y 17 de Setembre en Consell se tracta lo mateix, y â 14 de Noembre foren deliberadas pagar 200 ₤ ₰ per los gastos de dita obra, y á 26 de Febrer 1687, foren deliberadas pagar diferents quantitats per lo gasto de adornos de dita aula.

A 16 de Febrer 1696, en Consell se tracta de comprar la Casa de D.ª María Falcó per ampliar la Casa, y Pati de la Universitat, y â 23 de Juliol, 19 de Setembre, y 11 de Desembre en Consell se tracta lo mateix, y â 14, y 15 de Janer 1697, en Consell se tracta lo mateix, y á 28 de Febrer en Consell se tracta lo mateix, y â 11, y 31 de Juliol 1698, en Consell se tracta lo mateix, y â 4 de Noembre 1699, en Consell, se tracta lo mateix, y â 29 de Desembre 1711, en Consell se tracta lo mateix, y â 10 de Setembre 1712, en Consell se tracta lo mateix.

A 29 de Desembre 1698, en Consell se tracta sobre lo Redrés de la Universitat litteraria, y Studi general.

A 3 de Octubre 1699, en Consell de cent ce tracta sobre la propina de cada grau, y Batxillerats demana Sa Mag.t per lo Hospital de la Corona de Aragó en la Vila de Madrit, y â 13 de Noembre en Consell se tracta lo mateix.

A 23 de Noembre 1699, en Consell de cent se tracta, en orde al cost de las obras de la Universitat litteraria.

A 14 de Juliol 1700, en Consell de cent se veu que en la Universitat litteraria se feu un certamen poetich, y á 7 de Agost en Consell se veu lo mateix.

A 20 de Desembre 1700, en Consell de cent se tracta de las ordinacions de la Universitat litteraria.

A 12 de Maig 1702, en Consell se tracta de mudar lo Estudi dit lo Corralet en la Rambla en la Casa de D.ª María Espuny, y Berardo, y á 27, en Consell se tracta lo mateix, y â 1 de Juny en Consell se tracta lo mateix, y â 29 de Noembre en lo Manual se troba una Concordia firmada entre la Ciutat, y la Casa de Espuny.

Disapte â 6 de Mars 1451, en Dietari apar que en Consell de cent se digué si attes que lo S.or Rey ha otorgat Studi general â la Ciutat, si será convenient cosa, ê acceptable per ferhi lo dit Studi.

A 24 de Octubre 1500: Conclusió de la Regia Audiencia â instancia del Síndich de la Ciutat, ques tancassen las Scoles novas. Diversorum 3.us fol. 305.

Diumenge â 16 de Desembre 1509, en Dietari apar que apres dinar tingue Conclusions lo honorable m.r Federich de Gualbes en la Casa de cent Jurats, en les quals vingueren moltes gents, ê principalment D.n Joan de Luna Llocthinent general de la Mag.t del S.or Rey, lo Rev.t Bisbe de Urgell, Canceller, los Doctors del R.l Concell, lo Rev.t Bisbe de Barcelona, ê molts altres Ecclesiastichs, Nobles, Cavallers, Ciutadans, ê altres en gran nombre, ê seyen segons es de veurer en dit Dietari.

Dimars â 31 de Maig 1541, en Dietari apar que foren admeses les Ordinacions fetes per lo Studi general de les llisons del Prior de Juristes.

A 27 de Setembre 1559, en lo llibre de Ordinacions fol. 42, se troban unas Ordinacions per la Reformació, y perpetua fundació de la Universitat del Studi general de esta Ciutat, y á 25 de Abril 1595, fol. 18, se troban altres, y á 23 de Febrer 1708, se troban altres.

Dimecres â 18 de Octubre 1559, en Dietari apar se comensá lo orde nou del Studi general conforme â un Privilegi se es trobat del Rey D.n Alfonso, y una Butlla del Papa Nicolau IV.

Dimecres â 29 de Noembre 1559, en Dietari apar que se acabaren de clourer las Ordinacions, y Statuts del Studi general.

A 8 de Noembre 1564, en lo llibre intitulat Notularum 1.us fol. 16, se troba la Institució de un Personat per la Universitat de Barcelona de prestació 26 ℔ ♃ â favor del Rev.t Jaume Cordelles, y de altre tantsolament, obtenint la Capellanía de María SS.ma, y la mateixa se troba en lo Notularum 2.us

Diumenge â 7 de Desembre 1567, en Dietari apar que los Consellers anaren â ohir lo ofici se digué en lo Studi general á honor del glorios S.t Nicolau, lo qual es estat pres per Advocat de aquella Casa.

A 29 de Noembre 1568, en lo llibre intitulat Notularum 1.us fol. 126, se troba un acte de Concordia faent per la Universitat litteraria.

Pridie chalendas Augusti 1610, Butlla del Papa Paulo V.

en recomendació de la Ensenyansa de las lenguas Ebrea, grega, y latina. Diversorum 5.us fol. 31.

Diumenge â 18 de Noembre 1618, en Dietari apar que la Universitat del Studi general feu festas per la Immaculada Concepció de María SS.ma, y en ellas jurà defensarla pera sempre.

A 8 de Agost 1631, en Registre de Obrería se troba un preu fet de la rehedificació de la Aula de la Cathedrilla en lo Studi nou.

An Rector Vice Rector Rationalis, et alij Oficiales Studij generalis Barcinonæ possint obtinere simul alia Civitatis Oficia. Authore Stephano Gilaberto Bruniquer Sindico. Diversorum 6.us fol. 388.

INDEX

Planes.

Cap. XVII. — Vengudas de Cardenals, Virreys, Bisbes de Barcelona, Arquebisbes de Tarragona, ô de Consellers anants, ô venints de las Corts, ô de altres personas principals 5

Cap. XVIII. — Malaltías, y morts de Bisbes, Virreys, Consellers, y de altras Personas principals 31

Cap. XVIIII.—Graduacions per entrades de Reys, Juraments, y altres 47

Cap. XX. — Vengudas de Reys, y altras Personas assenyaladas â Casa de la Ciutat per negocis, ô per visitar als Consellers 49

Cap. XXI. — Contencions, y debats sobre contrafacció de Privilegis, Constitucions, y libertats, practicas, y consuetuts, special de Barcelona, ô General de la Provincia 69

Cap. XXII. — Deputats del General de Cat[haluny].ª 101

Cap. XXIII. — Inquisidors, contencions ab ells, y cosas de la fe Catholica 117

Cap. XXIIII.— Rev.m Bisbe 131

Cap. XXV. — Governador 137

Cap. XXVI. — Veguer, Batlle, Sotveguer, y Sotbatlle, Capdeguaytas, y cosas respectants â les Corts del Veguer, y del Batlle 145

Planes.

Cap. XXVII. — Ecclesiastichs, y de sas immunitats, franquesas, y entredits ecclesiastichs 159

Cap. XXVIII. — Anades, ô Embaxades, y Correus 175

Cap. XXVIIII. — Balle general 201

Cap. XXX. — Donatius, y serveys fets als Reys 211

Cap. XXXI. — Guerras, y Armadas, y Armas, y exercici de ellas, y Cossaris, Convocacions per virtut del Usatge Princeps namque, y remçons de host 223

Cap. XXXII. — Bandera de la Ciutat 285

Cap. XXXIII. — Rixas, Bregas, Desafius, Bandozitats, y pacificació de ellas 293

Cap. XXXIV. — Sagramental 305

Cap. XXXV. — Bandolers, Ladres, Assacinos, homicidas, y Sometent, y persecuciò de mals homens 309

Cap. XXXVI. — Turbacions, Commocions de Pobles, Avalots. 323

Cap. XXXVII. — Aguasils, Capdeguaytas, Vagabundos, Rofians, Tafurers, Bandejats, avols fembres, Alcavotas, y expulsiò de ellas, Jugadors 335

Cap. XXXVIII. — Studi general, y Cosas de letres, y bonas enseyansas 341

DP
402
B28B7
v.2

Bruniquer, Esteve Gilabert
Ceremonial dels
magnífichs consellers y
regiment de la Ciutat
de Barcelona

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY